Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Meldgaard, Anders Jensen.; af Sigurd Lind.
Titel | Title:	Krumstav og Kongespir : historisk Fortælling fra Jakob Erlandsøns Tid
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Skanderborg : D. Davidsens Forlag, 1884
Fysiske størrelse | Physical extent:	390 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

57.-206.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130022059931

Krumstav og Kongespir.

Historisk Fortælling.

Krumtap og Kongelpir.

Historisk Fortælling fra Jakob Erlandsens Tid.

Af

Sigurd Lind,
Forfatter af „Ved Mossø."

Skanderborg.
D. Davidsens Forlag.
1884.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Oluf H. Jørgensens Bogtrykkeri, Skanderborg.

Indhold.

I.	Livet paa Øborg	Side	3.
II.	Skydannelser	—	22.
III.	I Lønkammeret og i Urtegaarden	—	34.
IV.	Bondeopstanden	—	50.
V.	Ebbe Genvæths Opgjør	—	68.
VI.	Tyngede Sind	—	85.
VII.	Kamp mellem Skygger og Lys	—	105.
VIII.	I Lund	—	119.
IX.	Bægeret flyder over	—	140.
X.	Munke i Rye	—	165.
XI.	Kirkefyrsten haanet og i Fængsel	—	177.
XII.	Edderkoppespind	—	196.
XIII.	Ventetider	—	204.
XIV.	Fanger og en Ræv iblandt	—	222.
XV.	Raad, Syner og Drømme	—	245.
XVI.	Gamle Minder og en Munk i Nød	—	271.
XVII.	Et Kongemord	—	283.
XVIII.	Truid vil hente Sol	—	292.
XIX.	I Sankte Nikolaj Nonnekloster	—	312.
XX.	Skyet Luft og Solskin	—	337.
XXI.	Slaget paa Lohede og dets Følger	—	358.
XXII.	Slutning	—	380.

I. Livet paa Oborg.

Ved en Vig i den sydlige Del af Roskilde Fjord laa i Midten af det trettende Hundredaar Borgen Oborg. Prægtige Bøgeskove, Vigen og en i denne udmundende Aa begrænsede Borgen, der skjærmedes af Volde og Grave. Kun faa Ruiner paa dette Sted minde om Fortidens Liv; Græs og fordringsløse Markblomster dække Voldstedet, hist og her breder Vedbenden sine Blade, mens nogle viltre Firben lege Skjul mellem de hensmuldrende Murbrokker. Fjordbølgerne nynne om de gamle Tider; Grundtonen i deres vemodige Sange lyder: Gjemt! Glemt! — Men Historiens Aand svinger sin Tryllestav, de gamle Minder faa legemligt Klædebon og træde frem til Glæde eller Advarsel for Fremtidens Slægt.

Oborg ejedes af Ridder Ebbe Genvæth, der havde

staaet i stor Yndest hos Kong Abel Valdemarsøn og mente, at dennes Sønner vare de rette Arvtagere af Danmarks Trone. De blev imidlertid forbigaaede til Fordel for Kristoffer Valdemarsøn, hvis ukloge Styre skabte ham mange Fjender og en Del lunkne Venner. Striden med den myndige og mægtige Prælat, Jakob Erlandsen, bidrog til at svække Kongens Magt, og da de lavere Folkeslags Misnøje over det haarde Tryk, Magthaverne lagde paa dem, blev af faretruende Natur for Landets indre Fred, haabede Kongens Fjender, at Abels Ætt atter kunde faa Udsigt til Kongestyret i Danmark.

Ridder Ebbe stillede sig ikke i fjendtligt Forhold til det daværende Regimente; men han saa med Sorg, at Splidagtighed og Vanmagt mere og mere kjendtes i Tiden, og han længtes efter den Stund, da Fædrelandets Anseelse og Folkets Lykke kunde faa bedre Trivsel end under Kong Kristoffers Røgt. Ridderen fjærnede sig da mere og mere fra Kongehuset og levede i Stilhed paa Øborg.

Ebbe Genvæths Hustru, Fru Karen, var en mild og venneæl Kvinde, der fremfor alt elskede Freden og et stille Liv. Naar onde Tidender om Splid og Tvedragt trængte indenfor Borgmuren, var hun ræd, at den dyre Fred skulde lide derved; thi snart kunde det

ske, at hendes kjære Husbond kaldtes bort til Krigerfærd og alle de Farer, denne medførte.

Ægtefolkene havde en eneste Datter, der ved vor Fortællings Begyndelse var en Ungmø paa sytten Aar. Hun var en fager Jomfru; det blonde Haar føjede sig uvillig i Fletningens Baand, og de mørkeblaa Øje med de drømmende Udtryk og de mange Spørgsmaal fortalte om en rig Drømmeverden i Ungmøens Indre. Men at det endnu var barnlige, uskyldige Drømme, som fængslede hende, derom fortalte det Renhedens og Fromhedens Præg, der hvilte over hendes Aasyn. Skjælmeri laa om hendes noget fyldige Læber og betød endnu kun barnlig Leg; men hos den mere modne Ungmø kunde det vel forme sig til overgivent Lune eller til et bedaarende Smil, farligt for Ungersvendens Sindsro. — Elskelig var hun; ja, og saa var hun for Resten et Menneskebarn med alle de higende Længsler og Begjær, sam findes i Kvindebarm; de ligge der som ulmende Glød og blusse ud i Luer, naar Tønderet kommer nær nok.

Fru Karens Søster, Fru Vibekke, der var Enke, opholdt sig til Stadighed paa Øborg. Hun havde en Livshistorie, som var lidet glædelig. I en ung Alder forelskede hun sig i en Væbner af fattig Slægt; men hendes Fader truede med Klosteret, hvis hun vedblivende vilde leve i den Indbildning, at Kjærlighed er

det Maal, et Menneskehjærte higer efter og maa finde, hvis dets dybe Længsel skal blive tilfredsstillet. Lykken laa lige for Jomfru Vibekkes Fod, thi Hr. Jens Bjørn bejlede til den smukke og livsglade Ungmø; lidt til Aars var han vel, men saa bragte han tillige Rigdom og et anset Navn. Valget mellem ham og Klosteret var let nok, mente Faderen; men Jomfru Vibekke fandt Udsigterne helt bedrøvelige; thi hvorhen hun end vendte sig, syntes alt hende mørkt og øde. — Hendes Hjærtenskjær var i fremmed Land, hun havde svoret ham ubrødelig Troskab, og hun agtede at holde sit Løfte. Den strænge Fader kaldte sligt for letsindigt Børneværk, hvilket en velopdragen Ungmø som hans Datter vel burde vide; men hun var ikke til at bøje, hun forlangte blot Betænkningstid i et Aar, og hun fik sin Vilje. Kommer Tid, kommer Raad, tænkte Faderen, og de samme Tanker havde ogsaa Vibekke.

Aaret svandt hen for hende i Frygt og Haab, tidlig og sildig bad hun til den hellige Jomfru og alle gode Helgene om Raad og Bistand, thi Guds Moder vilde nok aabne en glædelig Udvej af Nøden, haabede hun. Men der skete intet Under; Dagene kom og svandt, den ene ligesaa raadløs som den anden, mens Øjet dummedes af Graad, og Hjærtet blev sygt af Længsel. Da Aaret var omme, blev et skjændigt Bedrag udført af Faderen. En Munk bragte Bud, at Vibekkes

Fæstemand var død; Munken fortalte, at han havde været hos den døende i hans sidste Stund og modtaget Paalæg om at bringe Vibekke en sidste kjærlig Hilsen. Nu opgav hun al Modstand, hendes Kraft var brudt, og viljeløs lod hun sig føre til Alteret af Hr. Jens.

„I tage min Haand; men Hjærtet kan jeg ej give eder!" sagde Vibekke.

„Tal ej saa!" svarede Jens. „I vil nok vorde mig god, thi af Elskov har jeg bejlet til eder, og jeg vil vorde eder en god Husbond".

I den første Tid saas sjældent et Smil om Fru Vibekkes Mund, des oftere Taarer paa hendes Kind; men hun gik stille omkring og talede venligt med alle. Efter som Tiden gik, syntes de bitre Minder at slettes ud og øve ringe Magt over hende, og Hr. Jens drømte om lykkelige Dage ved Hustruens Side; men just da han tænkte saa, skulde Minderne opfriskes i deres fulde Glans.

En Gang var Ridder Jens fraværende i længere Tid, og Fru Vibekke fik da til Gjæst en syg og lidende Munk, i hvem hun gjenkjendte den, der havde bragt hende Budskabet om hendes Hjærtenskjærs Død. Den syge bad om at forblive en Stund paa Borgen, hvilken Bøn Fru Vibekke gjærne tilstod og lod ham pleje paa det omhyggeligste; men hans Sygdom forværredes, snart rasede Feberen i hans Blod, og i Tider, naar han

havde Lindring, talede han om sin nær forestaaende Død. En Dag bad han Fru Vibekke om en Samtale uden Vidner, og han fortalte nu, at han havde bragt falsk Budskab om hendes elskede, der levede endnu og for et Par Maaneder siden var kommen til Danmark. Munken bad saa mindelig om Tilgivelse for sin Brøde, han kunde ikke dø rolig, før han havde aabenbaret sin Hemmelighed, der brændte ham i Sjælen som en Helvedes Ild. —

Fru Vibekke lod Munken tale ud, han mærkede intet til de Kvaler, hun led, mens han fortalte; men da hun var ene, gav Lidelsen og Harmen sig Luft i en halv kvalt Latter. Hun græd ikke, Taarekilden var tilstoppet; hun stirrede frem for sig med glasagtige Øjne, der syntes at have tabt deres Sekraft. I denne Stund borede sig fast i Vibekkes Sjæl en dyb Mistro til alle Mennesker, og til hendes Fader og Ægtefælle spirede et Had, der aldrig helt udslukkes. Hun satte straks Skjel mellem sig og Ægtefælle, og trods alle velmente Anstrængelser lykkedes det ikke Ridder Jens at overskride det, hun forblev isnende kold imod ham. Hr. Jens græmmede sig over at se sin Hustrus blege Stenansigt, der aldrig forandredes, uden naar Harmens Ord fløj fra hendes Mund som spidse giftige Pile, der traf, hvor de sigtede. Da kunde Vreden ogsaa koge op i ham, saa han forsøgte, hvad myndig Strænghed

og stærke Ord kunde magte. Ved en saadan Lejlighed sagde Fru Vibekke:

„I lade mig nu helst i Fred, Hr. Jens! Nødtvungen, ved Svig og List, blev jeg eders Hustru, og nødtvungen gaar jeg her som Husfrue paa Tolægaard, dog deri faar jeg finde mig, da det ej kan ændres; men vise et glad Aasyn, naar mit Sind er harmt, give eder kjærlige Ord, fordi I bedrog mig for min dyre Lykke, den jeg end freder i mit eget Hjærte, dertil kan I ej tvinge mig, al den Stund jeg ej vil være en Hyklerske."

„For Tusend Ulykker!" udbrød Hr. Jens, „I er min præstegivne Hustru og siger mig lige i Øjnene, at I freder syndig Elskov i eders Hjærte. Vil I da vorde en Menederske og volde eders Husbond Spot og Harm."

„Ha, ha!" lo Fru Vibekke med en kold, skærende Latter. „Menederske gjorde I mig til, da I ved Svig tvang mig til at bryde min dyre Ed til ham, jeg havde kjær."

„I véd det helt vel, at jeg ej havde Lod eller Del i nogen Svig eller List mod Eder," sagde Jens.

„I siger saa og har ofte kvædet den Vise, Ridder Jens, men jeg tror eder ej; thi I bejlede, skjønt I vidste, jeg havde en anden kjær, og I holdt hardt ved med eders Bejlen, trods det I kjendte min Vilje.

I bedrog mig for Livets Lykke, og derfor hader jeg eder. Tugt mig kun for mine Ord, var det end med Svøben, thi Legemet er jo eders, I evner dog ej at omdanne mit Hjærtelag. Frygt kun ej, at jeg render af Gaarde, nej, Hr. Ridder, jeg skal vel gjøre eder Pinen lang nok", sagde Fru Bibekke.

Paa denne Maade blev det Ridderen for trangt paa Borgen, han færdedes i de store Skove, hvor vild og halsbrækkende Jagt ret var hans Lyst, og paa en saadan Jagt mistede han Livet. Hr. Jens levede dog længe nok til, at Fru Bibekkes elskede drog Munkekappen paa og fjælede sig og sin Sorg i et Kloster. Hun solgte da en Del af sine Ejendomme og drog til Søsteren paa Øborg, hvor hendes Bitterhed mod Menneskene blev et dagligt Malurtbæger for den milde Fru Karen.

Der var ensomt paa Borgen for Jomfru Anna. Oftest maatte hun sysle med Naal og Traad eller med Haandvæven og være Mosteren til Tidkort; men i Længden var dette dog ikke rosomt nok. Hellere hørte Ungmøen paa Ternernes muntre Latter og livlige Tale, hellere gik hun i Rosenlund at høre Fuglekvidder eller søgte Urtegaarden, hvor Urternes Trivsel ret var hen-

des Glæde. Sjælden gjæstedes Borgen af fremmede; men naar dette skete eller en og anden vejfarende Munk eller Ridder laantes Natteherberge, var det ret en Højtid for Jomfru Anna at høre fortælle om den store, ukjendte Verden der udenfor, hvor alt tyktes hende forunderligt og gaadefuldt.

Ved Aftenstide, naar Dagens Gjerning var endt, samledes Borgens Svende og Terner ved Borgeled, hvor der fortaltes om ældre og nye Oplevelser. Ledsaget af en ældre Terne fik Anna Lov at være med en liden Stund. Det hede Blod, der pulserede i Folkets Aarer, mærkedes og ved Borgeled; paa Rygtets Vinger voksede Smaabegivenheder, gjenfortalte af mange Munde, til store og mærkelige Tildragelser, der fyldte alle Sind og æggede Indbildningskraften til de største Udskejelser. Men savnede man nyt at fortælle, da ydede de gaadefulde Væsner i Havet, Aaen, Skoven og Højene Stof nok til Samtaleæmner for det overtroiske, uoplyste Folk.

Jomfru Anna var en lyttende fra Isse til Fodsaal, enten der fortaltes om drabelige Heltegjerninger eller om Havmanden, der lokker Jomfruen ned i Dybet; med tilbageholdt Aandedrag hørte hun om onde Magter, der i den mørke Nat søge at bedrage Mennesker, eller hun lyttede til Fortællinger om de blodløse Skikkelser, der i den stille Midnatstime komme op fra

Dødsriget og drive deres Spil paa Jorden, indtil første Hanegal lyder, og de svinde bort med hule Suk. — Særlig øvede Naturen en dragende Magt paa hende; Vindens Suk i Sivet, Vandets Syn i Aaen, Havbølgens Hvisken mod Stranden og andre af de Naturrøster, der kalde paa Mennesket, bleve hemmeligshedsfulde Væsner, hvis Liv og Skikkelse hun ønskede at kjende. Ofte stod hun ved Aaen eller Fjorden, stirrende frem for sig med drømmende Øjne, som om hun ventede at se Havmanden stige op af Vandet og føre hende med sig ned i det løndomsfulde, undgrundelige Dyb, hvor mange Gaader kunde løses. Men pludselig kunde hun da vaagne som af en Drøm og løbe ind til Borgen som en jaget Hind.

En Dag spurgte hun sin Moster: „Hvorfor sukker Havmanden?"

„Underligt Spørgsmaal er det!" udbrød Fru Vibekke og saa paa den spørgende. „Nu have Ternerne atter ført uforstandig Tale om det, som maa forblive udi Løndom. Du gruble ej over slige Ting, det føder sygt Sind og rædde Tanker."

„Men hvorfor grubler I da selv saa ofte, hjærte Moster?" spurgte Anna. „Ofte sidder I med Haand under Kind og stirrer paa de gamle Linde derude i Borggaarden, som om i ventede nogen."

„Ventede nogen!" udbrød Fru Vibekke. „Ak, nej,

min Venten er til Ende for fyrretyve Vintre siden, da man røvede min Lykke; men om jeg end vilde fortælle dig derom, da evnede du, Barn som du er, ikke at forstaa mig. Ønsker jeg derfor, at du aldrig maa lære, at Grublen over forspildt Lykke føder Suk og Taarer."

„Tænk da ej paa det, som bedrøver min Hjærtens kjære Moster saa meget."

„Ak, mit hjærte Barn, let er det sagt, men svært at øve. Flagrer end Sukket uhørt hen for Vinden, mens Taaren maa tørres af sig selv i vaagne Nætter, saa mægter jeg dog ej at glemme min knugende Hjærteve."

Jomfru Anna lagde sig paa Knæ forved Fru Vibekke, tog hendes Haand i sine og sagde: „Stakkels Moster! I maa have lidt meget; jeg vil være eder til Tidkort og Selskab ret meget herefter, om jeg maa faa Lov dertil."

„Du er et godt Barn og glæder mit Hjærte saare", sagde Fru Vibekke mildt. „Lad os da prøve at være hinanden til Tidkort og jage blege Minder af Huse. Hvad var det, du vilde vide om Havmanden?"

„I vil virkelig fortælle mig noget om Havmanden!" udbrød Anna glad. „Svenden Hans fortalte forgangen Dag, at, da han sidst var i Roskilde, saa han i en maaneklar Aften Havmanden sidde paa en

Sten ude i Havet og stirre ind mod Land; men da Maanen skjulte sig bag en mørk Sky, sank han i Bølgerne med et klagende Suk. Hvorfor sukker han, hjærte Moster?"

„Giv lidt Tid, Barnlille, saa skal du faa at vide det lidet, jeg hørte derom i min Barndom", sagde Fru Vibekke. „Havmanden sukker efter at vinde en fager og uskyldig Ungmøes Elskov, thi sker det, at hun røres af hans vemodige Klagesuk, som han aander ud paa Bølgen, der bærer dem ind mod Land, da synker hun i hans Favn; hendes Sjæl bindes uløselig til Havmandens, og hun maa leve i Tangslottet paa Havets Bund, indtil de bundne Naturaanders Forløsning kommer."

„Men hvorfor er Havmanden da bunden til Tangslottet paa Havbunden, og varer det længe, inden han løses?" spurgte Anna.

„Ja, derom véd jeg intet uden det, jeg i min Ungdomstid hørte fortælle af en gammel Munk, og det er snart gaaet mig ad Glemme," svarede Fru Vibekke.

„Aa, fortæl det, I mindes!" bad Anna.

Fru Vibekke betænkte sig en Stund, og et vemodigt Smil fik Bugt med det strænge i hendes Ansigt, idet hun tog til Orde: „Hin gamle Klosterbroder, Gud have nu hans Sjæl i Vold, var i min Barndom og Ungdom min Lærer og bedste Ven; han elskede Naturen og aabnede mine Øjne for dens Skjønhed. Med

stor Ømhed plejede han sine Blomster, glædedes saare, naar de trivedes vel og var bedrøvet, naar et eller andet Uheld traf hans Yndlinge. Saa han en sygnende Plante eller et uskjønt lidende Dyr, sukkede han og sagde: „Ak, hvor Synden dog har skjændet Guds Skabning!" Men traf vi paa vor Gang i Mark eller Skov et eller andet af de mange Skjønhedsunderе, der findes paa Jorden, da kunde han aldrig blive træt af at skue det, og jublende som et Barn udbrød han ofte: „Se, kom dog og se! her er endnu bevaret et Stykke Paradis!"

Fru Bibekke standsede og saa drømmende hen for sig. „Ak," udbrød hun derpaa, „det var herlige Timer, glædelige at mindes, aldrig skulle slige Stunder komme tilbage, men i Steden for dummes Øjet af Graad, og Tankerne sløves af søvnløse Nætters Ve." Efter en kort Stund tog hun sig sammen som med en indre Kraftanstrængelse og fortsatte sin Fortælling: „En Dag sad den fromme Munk og jeg ved en liden Bæk, der stille snoede sig gjennem Engen, mens Forglemmigejer i tusendvis dannede et Blomsterslør over det rislende Vand; men nedenfor det Sted, hvor vi sad, tumlede Bækken sig kaad og vild og havde dannet sig et underjordisk Leje ind under Jordbrinken. Underlige Lyde trængte ud derfra; snart var det vemodige, løndomsfulde Toner, der naaede vort Øre, snart vilde og skur-

rende. Det var ved Aftentide; men før Solen gik i Bjerge, bredte den et mildt, kjærtegnende og beaandende Lys ud over Bækken og dens Omgivelser, og da i det samme Klokkerne i den nærved liggende Kirke begyndte at ringe, lød Bækkens Mumlen som vemodige Klagesuk, hvori der nu og da blandede sig en undertrykt vild Latter.

„Hvad er det, der sukker og lér i Bækken? Er det Elvepigerne? spurgte jeg.

„Det er bundne Naturaanders Røster; men hør ej derpaa, de drage ned i Dybet, lyt derimod til Malmtungerne, der kalde Menneskene til Bøn for at fri dem fra onde Magters Vold.“ Jeg korsede mig og bad et Paternoster og et Ave Maria; men under det alt fængsledes mine Tanker af Munkens Ord om de bundne Aander. Længe knælede den fromme Broder Knud, hensunken i Bøn; men da han rejste sig, spurgte jeg atter: „Hvorfor ere Naturaanderne bundne?“ Munken svarede ikke; i dybe Tanker saa han ud over Egnen, over hvilken Aftentaagen bredte sit hvide, hemmelighedsfulde Slør, hvorunder Elvepigerne kunde opføre deres Dans uden at ses af Menneskeøjne. Endelig tog Munken til Orde og sagde: „Mit hjærte Barn, dine Tanker ere endnu fangne af det løndomsfulde i Naturlivet og spørger om det, som intet Menneske er i Stand

til at besvare, dog skal jeg som Svar paa dit Spørgsmaal fortælle et Sagn. —

Da Gud skabte Himlen og Jorden, var alt herligt. Naturen blev iklædt Skjønhedens fagreste Klædebon, Samklang og Lykke tonede gjennem Naturens Hjærte, der aandede og bævede i uendelig Fryd. Dejligt, dejligt! klang det igjennem hver Nerve i Verdensaltet. Da steg Engle ned til Jorden for at fryde sig ved de skabte Tings Herlighed, deres Stemmer blandede sig med Naturens tusendfoldige Røster, og en mægtig Lovsang til Guds Ære og Pris tonede mod Himlen. Men de ondes Fyrste blev rasende forbitret over al den Lyksalighed, hvori han ingen Del ejede, det lykkedes ham at gyde Misundelsens og Løgnens Gift ind i Verden og faa Glæden kvalt. — Nu kom der Strid paa Jorden. Havet kaldte paa Søen, Søen paa Aaen, Aaen paa Bækken og Bækken paa Kilden; til Voldsfærd enedes de, de samlede sig for at overskylle Jorden og kvæle alt Liv paa den. Stormen foer frem med ustandselig Vælde, og alt maatte bøje sig for dens Magt, saalænge dens mægtige Vinger kunde bære den; kun visnede Blade, knækkede Blomster efterlod den paa sin vilde Vej. Kulsorte Skyer bredte sig ud over Lande og forbød Stjærnerne at spejle sig i den blanke Sø, mens knitrende Lyn foer ud af Skyen og søgte at ryste Jorden i dens Grundvold. Rædselsslagne Smaa-

fugle tvede ind mellem Buske og Træer for at bjærge sig; men der sad Høgen og Glenten, tørstende efter deres Hjærteblod, thi Markens og Skovens Dyr vare grebne af en ond Forfølgelseslyst — den ondes Sæd voksede sin frodige Vækst over den ganske Jord.

Da flygtede Englene fra den splidagtige Skabning og sørgede over, at Paradiset var tabt; men det onde Ord, som den onde havde hvisket ud i Verden, havde fundet Vokssted hos nogle af Englene, der bebrejdede Gud, at han lod Paradiset svinde bort fra Jorden. Gud Herren vrededes og lukkede sin Himmel for alle de Engle, der vare smittede af den samme Aand, som havde daaret al Skabningen, og disse Engle søgte da Bolig paa Jorden hos de samme Ting, som de elskede i Paradistiden; der skulle de blive til Dagenes Ende. Men hver Midnatstime se de op mod de blinkende Stjærner og længes efter den Herlighed, de have tabt. Og de hemmelighedsfulde Toner, der dæmpede og indestænkte lyde ud i Natten, ere Sukke fra Naturens bundne Aander, der længes efter at smelte sammen med en Menneskesjæl for at se et Glimt af det tabte Paradis, som endnu er kjendeligt hos ethvert Menneske, der ej er i den ondes Vold.

Sker det da, at et Menneske bliver betaget af deres Sukke og giver sin Sjæl hen i dem, da tilsløres hans Øje, alle hans Sanser troldbindes, og han er

i Aandernes Vold. I Maaneglanſen ved Midnatstide ſer han dem omgivne med en overſanſelig Glorie; men denne er kun en Skuffelſens Efterligning af den tabte Engledragt. Dog drager Blændværket den troldbundne med overnaturlig Magt, han maa følge med ned i det hemmelighedsfulde tilſlørede Land, hvorfra ingen vender tilbage med uſkadt Sjæl."

„Kunne de bundne Aander da aldrig faa Engledragten eller ſe ind i Guds Himmel?" ſpurgte Jomfru Anna.

„Jo visſelig!" ſvarede Fru Vibekke. „Hvis de ved Dagenes Ende ville bøje Knæ for den hellige Jomfru og for Jeſus Kriſt, da løſes Forbandelſen."

„Nu forſtaar jeg det helt vel, hvorfor Havmanden ſukker", ſagde Anna; „men I har ſnart ſkræmmet mig, hjærte Moſter, ſaa jeg rædes for at gaa til Fjorden ved Aftentide, og dog kjender jeg intet lyſteligere end at løbe om paa Engen og plukke Blomſter."

„Frygt kun ej!" ſvarede Fru Vibekke. „Giv dig Gud og alle gode Helgene i Vold, da have hemmelighedsfulde, daarende Væsner ingen Magt over dig. Ak, nej, rædes for intet uden for de onde falſke Mennesker, ſom meſt ere betænkte derpaa at rane Fred og al Livſens Lykke fra os. Bedſt at fly dem ſom giftſpyende Drager!"

Fru Karen kom til Stede i det ſamme og hørte

de sidste Ord. Hun sagde: „Hjærte Søster! Mig tykkes, I handler ilde ved at udsaa Mistillid til Menneser, ere de da ej heller saa onde, som I mener."

Fru Bibekke blev bleg og saa skarp paa sin Søster; Ansigtets Mildhed og Liv svandt bort, og en forstenet, udtryksløs Ro prægede hendes Træk. Med en haard Klang i Stemmen svarede hun: „Og dog kjender jeg fuldt vel og bedre end I, at Menneskene ere falske som Skumstrimer paa Havet, hvad jeg i lange Aar har maattet sande og daglig drager mig i Minde for ikke at glemme det. Skal jeg da fæstne en Løgn i et Barns Sind ved at rose, hvad mit Hjærte fordømmer og foregjøgle hende, at Menneskene ere gode og kjærlige, saa de des lettere kunne bedrage hende! Nej, Søster Karen, da var jeg en slet Vogterske for liden Anna!"

Fru Karen vendte sig til sin Datter og sagde: „Gud og hans Helgene give dig blidere Kaar end din Mosters! Gaa nu en liden Stund paa Højeloftssvalen og kort Tiden, thi snart gaar Sol i Bjærge, ser jeg."

II. Skydannelser.

Valdemar Sejrs Krige havde tynget haardt paa Folket, ikke mindst paa Bondestanden, og den store Konges Øje lukkedes, før de Saar som Krigene havde slaaet, vare lægte. Den Splidagtighedens Aand, der under Valdemarsønnernes Styre kom til at raade i alle Forhold, forødte Folkets Kraft. Tidens ledende Mænd evnede ikke at frembære en eneste stor Tanke, der kunde gribe hele Folket og samle de forskjellige Stænder til Enhed.

De Folkelag, Adel og Gejstlighed, som havde Overtaget, nyttede det hver for sig med god Vilje til Undertrykkelse af andre, der stod dem i Vejen. Adelen paa Herne samlede større og større Jordegodser, de hoveripligtige Bønders Tal øgedes, og det gik stadigt ned ad Bakke med Bondestandens frie Stilling og Indflydelse. —

Gejstligheden troede ikke, at noget kunde trives uden dens Mellemkomst, thi Livet fik først sin rette Velsignelse ved ubetinget Lydighed mod Kirken; den havde Jorderigs Lykke og Himmerigs Salighed at tildele enhver, som blindt underkastede sig, men brugte

Forfølgelsens Svøber til at tugte de gjenstridige. — At Prælaterne tragtede efter verdslig Magt var kun for des bedre at kunne herske over Sjælene, bevare dem for vilde Veje paa Jorden og sikre dem en let Udgang af Skjærsilden hisset! —

Fejderne mellem Valdemarsønnerne øgede Armoden og dens Lidelser for de underlegne Stænder, og særlig led den fattige Del af Almuen. Bondens Hjem blev uhyggeligt og armt, hans Klædning pjaltet, hans Føde usel, Sindet tungt og Tanken sløv! Intet Under, at han kaldtes „den usle graa" Bonde og fik Underkuelsens Mærke paa sin Pande.

De Trælleaar og den Elendighedens Tilvær, hvorunder navnlig Husmænd og Fæstere paa Sjælland og i Skaane levede, affødte i Begyndelsen af Kong Kristoffers Regering flere Oprør, indtil de i Aaret 1256 naaede saa betydelig en Tilslutning i Sjælland, at Kongen maatte sende sin Hær mod Oprørerne.

I Begyndelsen af Maj Maaned i Aaret 1256 ankom til Dborg en velkjendt Gjæst, Cisterciensermunken Laurentius. Han traadte ind og hilste:

„Goddag og Gudsfred herinde!"

„Det samme tilønsker jeg eder, ærværdige Broder Laurentius!" svarede Fru Karen.

„Er Ridder Ebbe til Huse?" spurgte Munken.

„Vi vente ham til Borgen om en liden Stund. Tag Sæde saalænge, og jeg vil da lave en liden Læskedrik til eder", sagde Fru Karen venligt.

„Tak for den milde Gjæstfrihed, jeg al Tid finder paa Øborg. Sankte Lucius lønne eder derfor!" svarede Munken.

Laurentius var Klosterbroder i Rye, men Abbeden nyttede ham som Sendemand i Klosterets Anliggender, og derfor var Munken ofte paa Rejser enten til Klostrene eller til en og anden af Kirkens Stormænd. Man ymtede om, at Jakob Erlandsøn bar Hovedskylden for de hyppige Rejser, Laurentius foretog, thi i den senere Tid gjæstede han ofte Lund, men derimod opholdt han sig sjælden i Rye, og, naar det skete, var det kun nogle Dage ad Gangen. — Paa en af sine Rejser overnattede han en Gang i Tvilum Kloster i Jylland, hvor Kong Kristoffer Dagen efter aflagde et Besøg, som de Tvilum Munke tyktes meget ilde om, da Kongen gjorde Krav paa frit Ophold for sig og Følge. Laurentius lod falde uforsigtige og krænkende Ytringer om Kongen, og denne befalede da sine Svende at tildele ham legemlig Revselse. Fra dette Øjeblik

glødede i Laurentius's Sjæl et uudslukkeligt Had til den, der havde haanet ham.

Under den senere Tids Brydninger mellem Kronen og Kirken var Munken bestandig paa Rejser i Sjælland og Skaane. Han besøgte ofte Dborg og fandt venlig Modtagelse hos Ridder Ebbe, der syntes at finde Behag i hans Ytringer om det kongelige Regimentes Vanmagt.

En Gang kom Laurentius til Dborg i Følge med to kofteklædte Mænd, der havde lange og ivrige Samtaler med Hr. Ebbe, og i den følgende Tid var Ridderen oftere borte fra Borgen end sædvanligt. Fru Karen tænkte ikke videre over dette, før Rygterne om Bøndernes Voldshandlinger kom hende for Øre. Da klagede hun og sagde:

„Hjærte Husbond! Det er ræddelige Tidender, som høres om Bøndernes Færd; snart kan Dborg blive gjæstet af Ildgjerningsmænd og Skarnsfolk, og hvad skulle vore faa Svende og vi stakkels Kvinder gange an, naar I færdes borte fra Borgen den ganske Dag."

„I er Ebbe Genvæths Hustru og endda ræd og bange!" sagde Ridderen med et Smil. „Næppe findes en Bonde i det ganske Sjælland, der vil løfte Haand mod Dborg eller krumme et Haar paa vore Hoveder. Slaa eder derfor til Taals, mit Hjærte!"

„I véd det helt vel, at jeg stoler trygt paa eder,

min kjære Husbond; men det bæres mig for, at der er onde Tider i Vente", sagde Fru Karen.

„Nu, da tage vi derimod uden Frygt og bange Anelser", svarede Hr. Ebbe.

„I din Nærhed er jeg tryg," sagde Fru Karen; „men helt ofte tykkes mig, at vor Lykke ej længe kan vare ved. Sig mig, hvad ville de kofteklædte Mænd, der saa ofte ses paa Dborg?"

„Det er forkuede og pinte Stakler, som i deres Nød søge Raad hos mig, der vil dem vel. Alle ere de velsindede mod mig og mine", svarede Ebbe Genvæth tankefuld; men som for at føre Fru Karens Tanker i en anden Retning spurgte han: „Hvad tykkes min Hustru om vor vante Gjæst, Munken Laurentius?"

„Helt vel!" svarede hun. „Han er jo en from og reenlivet Munk, som bringer Velsignelse til det Hus, han gjæster; ofte er han os enlige Kvinder til Tidkort og Gammen, enten han fortæller om fromme Helgene eller om det, han har oplevet paa sine mange Rejser."

„Min fromme og godlidende Hustru! I tænker kjærligt og godt om Mennesker, hvilket gjør eder stor Ære og glæder mit Hjærte saare."

Fru Bibekke led ikke Laurentius, hvem hun kjendte fra tidligere Dage, thi hun havde tilbragt de fleste Aar af sit Liv paa Tolægaard i Angel, hvilken Gaard hun endnu ejede. — Den Glød, der brændte i Munkens

sorte Øjne, var ubestemmelig, men lod ane, at der i hans Sjæl brændte en ubeherskет Ild, der kunde bryde ud i fortærende Flammer, hvad Øjeblik det skulde være, og ve da den, der stod hans Planer i Vejen og var hans Fjende. Det blege Ansigt med de skarpttegnede Træk om Munden fortalte om Handlekraft; men hele Personligheden gjorde Indtrykket af, at man havde for sig en sværmerisk og snedig Natur, hvem Midlernes Art var ligegyldig, naar blot det attraaede Maal naaedes. Fru Bibekke indlod sig ikke videre med ham, men behandlede ham med høflig Tilbageholdenhed; han kunde aldrig blive hendes Ven, og hun frygtede ham som Fjende.

Det varede ikke længe efter Munkens Ankomst, før Ebbe Genvæth kom til Stede. Fru Karen og Fru Bibekke forlod Stuen, og de to Mænd vare ene.

„Jeg har et vigtigt Budskab til eder, Ridder Ebbe," begyndte Laurentius. „Nu er Tiden kommen, da Bønderne vente kraftig Bistand af eder. Snart staar det ganske Sjælland og Skaane i luende Brand af Misnøje over den Undertrykkelse, som de adelige Herrer øve mod Almuen, og man venter af eder, at I vil stille eder i Spidsen for Bevægelsen og lede den til et heldigt Udfald."

„For Sanden! I denne Stund taler I uden Omsvøb og forblommede Ord; men ej evner jeg at

fatte, af hvilken Grund I stiller sligt Forlangende, thi langt være det fra mig at gjøre aabenbart Oprør mod det nuværende Regimente, er det end vanmægtigt og raadløst, saa alle Helgene maa sig forbarme."

„Sligt Svar havde jeg ikke ventet af eder, Hr. Ridder! Kongen og mange adelige Herrer vide det helt vel, at I holder med Bønderne og staar i Forbindelse med deres Førere, og disse stole paa eder. Svigter I nu, da vil I vorde forhadt af den ganske Almue, ligesom I alt er ilde set af eders Standsfæller, og snart kan Dborg være en rygende Grushob."

„Er jeg ilde set af mine Standsfæller, da er Klaffertungen, ej mine Ord og Handlinger Skyld deri", sagde Ridderen harmfuldt. „I siger jeg staar i Forbindelse med Bøndernes Førere! Deraf véd jeg intet, jeg har kun fraraadet Vold og Ufærd, indtil det kjendtes, at andre og mægtigere Stænder end Almuen kjededes ved Kong Kristoffers Styre, thi da var Tiden kommen til at sætte Abels Søn paa Danmarks Trone og give de undertrykte bedre Kaar."

„Mig tykkes, at det alt rødner i Øst til den Dag, om hvilken I taler," sagde Munken. Erkebisp Jakob i Lund og den ganske Gejstlighed med Undtagelse af nogle lidet evnende Bisper og Klerke i Jylland ere jo hardt mod Kongen og ønske ham Belial i Vold. Ligesaa tænke og mange adelige Herrer."

„Og I ynkes ej over det store Tal af Bønder, hvis Liv ville blive ofrede, dersom I lægge Ved til den Ild, der alt brænder i lys Lue. Kan hænde, den skal slukkes med Bøndernes eget Blod, hvis de skulle staa ene", sagde Ebbe.

„Blødsøden maa den være, der ynkes over nogle usle Bønders Liv, hvor det gjælder at styrte Belial til Fremme for den hellige Kirkes og Landets Vel", svarede Laurentius.

„Regner I mine Ord for blødsøden Tale, da krænker I mig!" udbrød Ridder Ebbe i Vrede. „Tal lavmælet om det, der sømmer sig en Ridder, al den Stund I selv krøb i Munkekappen og er lidet kjendt med Sværdleg og Krigerfærd."

„Tag ej mine Ord til Mistykke, thi mindst af alt vilde jeg saare eder!" sagde Munken i ydmyg Tone. „Giv mig et gunstigt Svar med til Bønderne, Hr. Ridder, saasom de og Kirkens Venner sætte Lid til eder!"

„Sig til dem, der sendte eder, at jeg er Bøndernes Ven, men ikke kan jeg være dem til Vilje i det, de forlange, thi da vilde jeg vie dem og mig selv til Død og Undergang", svarede Ridderen.

„Det led ud paa Eftermiddagen, og Ebbe Genvæth bad Munken at blive paa Øborg til næste Morgen, hvortil han var saare villig.

Dagen før Laurentius havde ovennævnte Samtale med Ebbe Genvæth, sad en Ridder og en ung Væbner under en gammel Eg ved Esrom Sø. De havde fulgt Kong Kristoffer og Drosten Peder Findsøn Synde til Esrom Kloster, hvor de høje Herrer nu havde opholdt sig i flere Dage.

Ridderen saa ud til at kunne være over tredive Aar, han var en temmelig høj og velnæret Skikkelse, der syntes at være i Besiddelse af store Legemskræfter. Om hans Mund laa al Tid et godlidende Smil, som røbede et velvilligt Sind og fortalte om sjæleligt og legemligt Velbefindende. Hans Navn var Klaus Turesøn.

Væbneren Truid Pedersøn, Drost Peders Søn, var to og tyve Aar gammel; kjæk og frejdig bar han sit brunlokkede Hoved paa et stærkt bygget, harmonisk udviklet Legeme. De kraftig tegnede Øjenbryn og den lidt buede Næse gav hans Ansigt et Udtryk af Kraft og Bestemthed. Det, der dog mest fængslede hos Yngligen, var hans fyrrige Øjne, som sprudlede af Livsglæde og lod ane, at en rig, straalende Verden af Haab og Mod boede i ham, og at der i den smukke Ungersvend var Stof til en daadskraftig Mand.

De sad en Stund i Tavshed og saa ud over Søen, der laa klar og spejlblank i Vaardagen, ventende efter at kranses med grønne Siv og Aakandeblade.

„Hvor længe mon vi skulle fortøve hos de Munke

i Esrom?" spurgte Ridderen. „Jeg for min Part gad helst bryde op nu paa Stand, thi snart kjedes jeg ved Messe og Munkekost."

„Eders Huld har i dog bevaret helt vel og ikke vraget de fromme Brødres Bedekøller", lo Truid. „For Resten har jeg hørt en Fugl synge om, at I og jeg skulle følge Drosten herfra i Morgen tidlig."

„Taler I sandt? Jeg skal atter sidde i Sadlen og blive Menneske igjen!" udbrød Klaus Turesøn glad, idet han sprang op, greb Væbneren om Livet og snurrede sig rundt med ham som en Top. „I skal vide, min prægtige Truid, at Pilsnar ejer en Del af min Sjæl, hans Vrinsken og Prusten er mig lifligere end en Munks Messe."

„Er Pilsnar eder mere værd end Skipperdatteren, som I forelskede eder i forgangen Aar, da I var i Ribe?" spurgte Truid med en drillende Latter.

„Bliv ikke en mundkaad Svend, min Djesten Truid!" sagde Klaus. „Nævn ej oftere Jomfru Jutta og en almindelig Skipperdatter i ét Aandedrag, thi da kan det hænde, at Klaus Turesøn bliver vred og for Fremtiden behandler eder, som om I var en Skippersøn."

„Godt Ord igjen, Ridder Klaus!" afbrød Truid ham. „Gid jeg var en Skippersøn, thi da kunde jeg lystes at bejle til Jomfru Jutta for at give eder en lang Næse."

„Saa giftesyg er den fagre Jomfru næppe, at hun vil give Jaord til en glathaaret Spyttegjøg som eder", svarede Klaus med et godmodigt Smil.

„Fortæl mig til Tidkort, hvorfor Jomfru Jutta vragede en drabelig Helt som eder", sagde Truid paa Dril.

„Aldrig har en Ungmø vraget Klaus Turesøn", sagde Ridderen; „men for at I kan bære eder snildere ad end jeg, skal jeg fortælle om min Bejlergang, i Fald I kan være medgjørlig saalænge. — Ser I, Ven Truid! Jomfru Jutta havde jeg kun talet med nogle faa Gange, før hun blev mit Hjærte saare kjær, og jeg besluttede at fæste hende til min Brud. Venlig og mild var hun mod mig, hver Gang jeg kom til Huse hos hendes Fader, og jeg troede, at hun delte min Elskov. Mange smukke Ord havde jeg udtænkt at ville sige hende, naar jeg bad hende vorde min Fæstemø; men da jeg ved min Afrejse fra Ribe gjæstede hende sidste Gang, blev alle de kjønne Bejlerord siddende mig saa fast i Halsen som tør Fisk uden Væde, og jeg teede mig som en Straamand. Endelig greb jeg Ungmøens Haand og sagde: „Farvel, Jomfru Jutta! Sankte Lambert beskytte eder! Men i min Kvide tog jeg saa fast, at hun klagede sig af Smerte og frigjorde sig. — Videre har jeg ikke at fortælle, thi jeg skyndte mig bort fra Huset, skamfuld over min Ubehjælpsomhed og

arrig paa mig selv, fordi jeg havde baaret mig ad som et Fæhoved. Siden har jeg hørt, at en Guldsmed gjør Haneben til den fagre Ungmø."

„I burde drage til Ribe og forsøge eder som Bejler endnu en Gang, mens Tid er", sagde Truid.

„Hellere lader jeg dog den Bejlen fare og søge at holde Grillerne fra Livet", svarede Ridderen. „Sig mig, hvorhen gjælder Rejsen i Morgen?"

„Vi ride til Øborg," svarede Truid.

„Nu, da vil Drost Peder søge at stoppe Ridder Ebbe i Tide, at han ej bliver Bøndernes Mand," sagde Klaus. Han standsede lidt og smilte lunt, idet han vedblev: „Eller kan hænde, at Rejsen angaar Ebbe Genvæths fagre Datter; thi blev hun Truid Pedersøns Fæstemø, bandtes Ridderen ved ét Baand mere til Rigets gode Mænd."

„Nu har I Syner og taler i Vildelse!" udbrød Truid. „Ikke véd jeg, at Ridder Ebbe har en Datter og langt mindre, om hun er værd at eje. I kjender maaske næppe selv den Jomfru, om hvem I taler."

„Det skulde jeg mene, saasom jeg ofte har gjæstet Øborg," svarede Klaus Turesøn. „Jomfru Anna er en fager Mø og dertil from som en Helgeninde. Al Ridderens Jordegods og Moster Vibekkes Grunker faar hun i Medgift, saa mig tykkes, at en Væbner som I aldrig kunde gjøre det bedre.

„Ungmøen paa Øborg er vel skjønnere end Jomfru Jutta, kan jeg tænke, og det undrer mig, at I ej selv har bejlet, saasom I er forfaren i den Kunst", stiklede Truid.

„Paa det Lav! Nej, Væbner Truid, Jomfru Jutta, hvis Navn I tillader eder at nævne, er en Engel lig og ejer dertil ti Gange mere Kløgt, end I kan rumme i eders unge Hoved", svarede Klaus. „Men Jomfru Anna er mere end fager nok til en Væbner, og jeg tør slaa til Væds om, at hvis I ej er en Træmand, da vorder I ganske fangen, naar vi komme til Øborg."

Truid svarede intet, men gav sig til at nynne og saa ud over Søen.

III. I Lonkammeret og i Artegaarden.

Da Ebbe Genvæth havde endt Samtalen med Laurentius, lød Kurens Lur, og Ridderen skyndte sig til Vinduet for at se, hvad der var paa Færde. Igjennem de matte Hornruder kunde han se, at fem Ryttere red over Vindebroen ind i Borggaarden, og snart naaede de forbi „højen Linde" og op til Slottets Hovedindgang.

Blandt Rytterne befandt sig en høj og statelig Ridder, i hvem Ebbe Genvæth gjenkjendte Kongens Drost, Peder Findsøn. Endvidere lagde han Mærke til Ridder Klaus Turesøn. Hr. Ebbe hilste paa de ankomne, gav de nødvendige Befalinger til sine Svende og førte Drosten tilligemed Klaus Turesøn og Truid Pedersøn ind i Borgen, hvor de hilste paa Kvinderne og bragtes til Sæde.

„I være alle hjærtelig velkomne under mit Tag!" tog Ridder Ebbe til Orde. „Slig Ære som et Besøg af Kongens Drost havde jeg mindst ventet, saasom min Person er ringe anskreven ved Hove."

„Nu, det kan hænde, at I staar højere anskreven,

end I tænker, thi kommer jeg just til Øborg i Dag med venligt Bud og kongelig Hilsen, hvad vel maa overtyde eder om, at I regnes ved Hove for en ædel og brav Ridder", svarede Peder Findsøn.

„Ej tillader jeg nogen at tvivle derom!" sagde Hr. Ebbe.

„Hvis det er eder belejligt, Hr. Ridder, ville vi gaa til Lønkammeret, at jeg kan forebringe mit Ærende, om hvilket helst bør forhandles i Enrum", sagde Peder Findsøn.

„Ønsker I ej først at gjøre eder tilgode med Aftenkost?" spurgte Fru Karen.

„Haaber jeg tillige, at I med samt eders Svende fortøve paa Øborg i Nat", tilføjede Hr. Ebbe.

„Tak for venlig Gjæstmildhed, jeg tager med Glæde derimod, saasom jeg har redet hertil fra Esrom uden at raste; men Kongebud gaar for alt, og ønsker jeg derfor at forrette mit Ærende først," svarede Drosten.

Da de to Riddere sad i Lønkammeret, tog Peder Findsøn til Orde og sagde: „I længes sikkert, Hr. Ridder, efter at høre, hvad jeg har at forebringe, og jeg skal nu være eder til Vilje. I véd, at Almuen i Sjælland og Skaane er urolig og volder alskens Ufred, ja, Borge blive endog plyndrede og afbrændte, hvorved flere frie Mænds Liv have været udsatte for stor Fare. Slig ond Færd kan ej vedvare uden at

vorde til Mén for Land og Rige; det er da Kong Kristoffers Agt at kue Opstanden med Magt, hvis Ro og Fred ej inden føje Tid bringes til Veje, og det ventes, at I findes rede til med Sværd i Haand at bistaa det lovlige Regimente med at kue de ulydige. Endnu vil Kongen dog give nogen Tids Frist og udsende nogle Mænd i de urolige Dele af Riget for at tale Almuen tilrette. I, Hr. Ridder, formenes at have nogen Magt over Sindene blandt de forvildede Bondeflokke, der hærge Sjælland, og Kong Kristoffer ønsker da, at I vil forsøge, hvad I ad Mindelighedens Vej kan udrette til Lovløshedens Ophør."

„Det er et helt vanskeligt Hverv, Kongen og hans Raadgivere have tiltænkt mig, thi ej evner jeg at stille den Storm, som raser blandt Almuen, saalænge den pines og plages af uretfærdige Herrer. Kun Mildhed og Retfærdighed mod de undertrykte kan slukke den Harmens Ild, der snart sætter i Brand det ganske Land. Vi sidde her i Lønkammeret, Hr. Drost, og ingen hører vore Ord", vedblev Ridderen; „lad mig da sige, at det nuværende Styre er lidet skikket til at bringe Ro og Fred blandt det splidagtige Folk."

„Nu, det er ej let styre, hvor kun faa vil lyde. Gejstligheden bøjer sig alene ste for Mester Jakob i Lund, mange frie Mænd gaa deres egne Veje og handle efter eget Tykke uden at ænse, at Lovløshedens Hande-

ler smitte som snigende Forsat, indtil Selvtægt lægger Folkets Fred og Lykke plat øde."

„Og tror I ej, Hr. Drost, at fra først af stammer Forargelsen fra ham, der bærer Kronen i dette Land?"

„Helt vel véd jeg, at I ej er Kong Kristoffers Ven, Ridder Ebbe; men hidtil viste I eder ikke som hans Fjende, derfor tager jeg eder ej til Mistykke de umilde og lidet velbetænkte Ord, I nys talede," sagde Drosten sindigt. „Dog haaber jeg, at I ikke vil saare eders Gjæst ved at tale krænkende Ord om min Herre og Konge."

„Ingenlunde var det min Agt at krænke eder, ej heller Kong Kristoffer; jeg ønskede kun at lade eder formærke mine Tanker, og er end Sandheden ilde at høre i disse Tider, saa agter jeg dog ikke at dølge den," svarede Ebbe Genvæth. „Jeg kunde lystes at vide, hvilke Vilkaar, Kongen tilbyder Bønderne, hvis de nedlægge Vaabnene."

„Kongen agter at lade Bøndernes Klager undersøge ved et Danehof, og enhver vil da faa den Ret, ham tilkommer," svarede Drosten.

„Med slige uvisse Udsigter stilles Almuen ej tilfreds, thi om end Kong Kristoffer og hans nærmeste Raadgivere ville tage sig af Bøndernes Sag, fordi Nødvendigheden byder det, saa kom de dog tilkort over

for de ætstore Slægter, der have tilranet sig Magten og sikkert ej ere til Sinds at opgive den, selv om Landet lægges øde derved", tog Ebbe atter til Orde. „Tilmed har jeg ej nogen Tid hørt, at Kongen var Bondens Ven, ej heller at hans Løfter vare at lide paa."

„For Sanden!" udbrød Drosten. „I haver ringe Tanker om Kong Kristoffer og misagter hans Magt; thi vær vis derpaa, endnu staar han for Styret i dette Land og skal vel vide at skaffe sig Lydighed. Adelbønderne og andre frie Mænd, der i disse Tider have lidt alskens Mén af Bønderne, søge til Kongen og forlange Beskjærmelse for Liv og Arne, ligesom de ere villige til at bøje sig for et Danehofs Kjendelse i Sagen med Almuen. Ville alle gode danske Mænd enes i Samdrægtighed og støtte det lovlige Regimente, da kere vi os lidet om den Lunde Bisps giftige Mund og magtlystne Handeler og endnu mindre om nogle usle, uvidende Bønders Oprør."

„Ringeagt ej den liden Tue, thi ofte vælter stort Læs over den, og Bøndernes Opstand kan lægge det ganske Land i Vaade. Med en Fortvivlelsens sidste Kraft have de undertrykte rejst sig mod Magthaverne, og tage disse ej Varsel i Tide af de Voldshandlinger, som i Forbitrelsens Hede ere øvede mod de værste Plagere, da vil Himlen rødne af Brand og Jorden far-

ves rød af Blod. indtil en af Parterne ligger under i Kampen."

„I taler Oprørernes Sag helt vel, og efter eders Ord at dømme fattes der lidet i, at jeg maa tro Rygtet, der siger, at I holder til med Bønderne; men vogt eder, Ridder Ebbe, at I ej styrker Ulydighed mod det lovlige Regimente, thi som brav og ædel Ridder kan I ej give Ildgjerning og Røverfærd eders Bifald. Tilmed kunde det komme eder dyrt at staa, saasom Kong Kristoffer ikke farer mildt frem mod sine Fjender, og Borgs Volde kunne ej skjærme eder."

„Ved Sankte Lucius, nu taler I rent ud!" tog Ebbe til Orde, „og skulde jeg næsten tro, at I var sendt hid som Spejder for at erfare, om Klaffertungen havde talet Sandhed og gjort mig til en æreløs Ridder. Frygt dog ej, at jeg har Handeler for, hvorved jeg blues, og som jeg agter at skjule. Vel er jeg Bøndernes Ven, men ej har jeg Lod eller Del i deres Udskejelser, og dette vil jeg vise ved at udføre det Hverv, I har omtalt; men ikke borger jeg for et heldigt Udfald af min Sendelse."

„De Harmens Ord, der fløj af eders Mund, lade vi helst uomtalte," mælede Drosten; „men I have min Hjærtens Tak, at I er rede til at gaa Fredsbud. Gud og alle gode Helgener signe eders Gang!"

„I har nu udført eders Ærende, Hr. Drost, og

vi lade da alvorlige Ting hvile til i Morgen," sluttede Ridder Ebbe. „Jeg tænker, min Hustru alt har sat frem vor Aftenkost og en Læskedrik; lad os da vederkvæge os og nytte hinandens Selskab til behagelig Tidkort. Kan hænde, det varer en Stund, før I atter er Gjæst paa Øborg."

Peder Findsen indvilligede deri med Glæde, og Aftenen gik bort i Fred og god Forstaaelse.

Næste Morgen ved Daxretid gik Jomfru Anna sin sædvanlige Gang til Urtegaarden, og hendes Tanker dvælede ved de ukjendte fremmedes Besøg paa Øborg, mest dog ved den unge, statelige Væbner, hvis mandig skjønne Skikkelse havde fængslet hende Dagen i Forvejen, først da hun fra Højeloftssvalen betragtede det uvante Syn af en Rytterskare og senere om Aftenen, da hun havde vekslet Ord med ham.

I Ungmøens Drømmeverden saa en bold og statelig Ridder netop ud som Væbneren Truid. Da hun nu gik i Urtegaarden, og Tankerne søgte sine egne Veje, lød en velklingende Røst i hendes Øren, idet hun hilsedes med et frejdigt: „Godmorgen, Jomfru Anna!"

Ungmøen saa halv ængstelig, halv undselig paa

den talende, thi hun tyktes, at Væbneren maatte kunne læse enhver af hendes Tanker, og en dyb Rødme gød sig over hendes Ansigt; men snart følte hun sig tryg og sagde:

„Eder tilønsker jeg det samme og haaber, at I har sovet vel paa Øborg."

„Nu, jeg kan ej rose hverken Søvnen eller Drømmen," lo Truid, „saasom jeg kun blundede en liden Stund, da Uglen tav med sine fæle Skrig. Vel ynder jeg Fuglesang, men ej den, der maner Skyggerne frem om Natten og formener en stakkels Væbner nødtørftig Hvile."

„I ynder maaske mere de morgenflittige Sangere, der nu kvidre lystelig mellem Grene."

„Helt vel tykkes jeg om dem, dog mere tækkes mig de morgenflittige Ungmøer, der staa op med Solen og ej ere bange for at skifte Ord med en fremmed Ungersvend. Sært nok, at I ikke flygter som en skræmmet Hind."

„Saa drabelig tykkes I mig ej at være, at jeg skulde ræddes ved eders Selskab, tilmed er I jo Gjæst paa Øborg," sagde Anna med et skjelmsk Smil.

„I er en snild Ungmø, Jomfru Anna, og priser jeg min Lykke, at jeg gik herhid og traf eder; men sig mig, hvorledes kan I holde det ud indenfor disse

skumle Borgmure? Længes I aldrig mod Livet udenfor?" spurgte Truid.

„Kan hænde, at jeg længes helt ofte efter at se mere af Verden, end jeg kan se fra Højeloft. Lykkelig maa I være, Truid Pedersøn, der kan færdes saa vide. Aa, fortæl mig noget om alt det, I saa!"

Og Ungersvenden fortalte om Livet ved Hove, om Dronning Sambirias Terner, der baldyrede Hjort og Hind, Falk og Hund paa guldvirkede Tøjer; han fortalte om Strængeleg og Sang og om Ternernes Dans med statelige Riddere, hvis Guldsporer klirrede lystelig i Takt under Dansen. Alt fik Liv og Farve i Væbnerens Mund, og Jomfru Anna var lutter Øre, fik mere Stof i sin Forestillingskreds, end hendes lille Hoved var i Stand til at bearbejde. Saa var det dog sandt, at Livet paa Øborg var som i et Fængsel, hvis klamme, dødsmættede Luft dømte en til at leve et fattigt Liv, medens alt derudenfor pulserede i et rigt Livs Nydelser. — — De gik frem og tilbage i Urtegaarden, mens Fuglene sang Lykkesange over deres Hoveder; Solen steg højere og højere paa Himlen, Livet begyndte at røre sig paa Borgen, men Jomfru Anna ænsede ikke, at Tiden svandt, og at man maaske savnede hende. Hun følte sig saa underlig betagen af det, hun havde hørt, følte sig fængslet i ganske Sjæl og Sind af Ungersvenden. Dennes Øje hvilede med Vel-

behag paa den fagre Ungmø, og han ønskede blot, at Peder Findsøn og Ebbe Genvæth havde nok at afhandle den ganske Dag.

„Gjæster I snart Øborg igjen?" spurgte Anna.

„Hjærtens gjærne gjorde jeg det, var det end blot for at tale med eder en liden Stund; men Tiderne ere onde, ingen véd, hvad Morgendagen kan bringe, og jeg maa være der, hvor min Herre og Konge byder", svarede Truid. — —

Lad de to unge fortsætte deres Samtale, de trænge ikke til Selskab for at korte Tiden; Lykkens Glædesblus lyser alt i deres Øje, Sjæl møder Sjæl i inderlig Hendragen til hinanden, endnu lidet anende, at Livets fagreste Vaartid fødes i et Sekund, og at denne Jords Paradisblomst springer ud, naar en ædel Mands Sjæl smelter sammen med en uskyldig Kvindes.

Fru Bibekke havde imidlertid savnet Jomfru Anna, og en skarp kaldende Stemme skræmte nu Ungmøen op af sine Drømme.

„Moster kalder, jeg maa bort, og det er vist ej heller rigtigt, at jeg har dvælet saa længe i eders Selskab", sagde Anna; „men dog vil jeg tænke ret ofte paa denne herlige Stund. Farvel Truid Pedersøn!"

„Farvel Jomfru Anna, alle gode Helgene beskytte eder!" svarede Truid og saa efter den hurtig bortilende Ungmø, indtil hun forsvandt for hans Blik.

Han vendte sig for at gaa bort fra Urtegaarden, men stod i det samme Ansigt til Ansigt med en Munk, hvis sorte Øjne borede sig ind i Ungersvendens som Pile.

„Hvem er I?" spurgte Munken.

„Det samme Spørgsmaal kunde jeg gjøre eder, fromme Fader," svarede Truid og betragtede den spørgende. Paa en Gang udbrød han: „Mig tykkes, jeg skulde kjende eder. Var I ej forgangen Aar hos de Munke i Tvilum og fik ærlig Betaling af vore Svende for de onde Ord, I talede mod Kongen?"

„I var altsaa blandt de kongelige Skarnsfolk, der mishandlede mig i Tvilum!" sagde Munken harmfuld. „Nu denne Tort kan vel hævnes; men tror I, Junker Næsvis, at Ridder Ebbe lystes derved, at hans Datter holder Stævnemøde med en fremmed Svend, der intet har at rose sig af uden Galenskab og et glat Ansigt."

„Og hvad angaar Jomfru Anna eder? Er I Skriftefader paa Øborg?" spurgte Truid.

„Jeg agter at redde den uskyldige Ungmø ud af det Garn, som I ved daarende Ord har lagt om hendes Sind," sagde Munken."

„Ret saa, renlivede Broder! Læs den Galgenfugl Teksten, at han bedrer sig!" skar en Stemme ind, og Klaus Turesøn nærmede sig de samtalende.

Truid lagde næppe Mærke til disse Ord, thi han

harmedes over, at Munken havde luret og maaske hørt Samtalen med Jomfru Anna. I opbrusende Heftighed udbrød han:

„Forbandede Munk! Er I atter paa Spil med onde Ord og er en snedig Lurer tillige, da fik I for liden Tugt i Tvilum og skal ret nu faa Tilgift!"

Han vilde gribe fat paa Munken, men denne drog sig tilbage i Tide og forsvandt bag nogle Buske, idet han sendte sin Modstander et hadefuldt Blik og sagde: „Vi ses igjen!"

„I har nyttet denne Morgenstund helt vel, skjønner jeg, thi ved usindig Færd skabte I eder nu en uforsonlig Fjende," sagde Klaus.

„Den skaldede Munk har intet med Jomfru Anna eller mig at skaffe," sagde Truid vred.

„Naa, slap det derud!" lo Klaus. „Ja, da vilde den fromme Guds Mund lappe lidt paa eders Sjæl, som nu tilhører Ebbe Genvæths Datter. I skulde ellers handle varlig med Ridder Ebbes Gjæst og hellere tilbudt ham at vorde eders Skriftefader end at true ham med legemlig Tugt, den I vel næppe evnede at give uden Klaus Turesøns Hjælp."

„Ordgyder!" sagde Truid og gik.

Drost Peder Findsøn og Ebbe Genvæth taledes ved en god Stund den nævnte Morgen, før der befaledes til Opbrud. Jomfru Anna stod paa Høje-

loftssvalen, da Rytterne forlod Øborg, og da Truids Blik søgte Ungmøen, tilvinkede hun ham sin Afskedshilsen.

Fra denne Dag af kom der en underlig drømmende Længsel over Ebbe Genvæths Datter. En vemodblandet Fryd fyldte hendes Sjæl og tændte Tusender af Glædesblus derinde, mens alt jublede af Lykke. — Til andre Tider slukkedes Blussene, og hun kunde græde uden at vide hvorfor og længes uden at skjønne hvorefter; men baade i Lykkestunderne og i Længselstiderne endte Tanken og Drømmen ved Truid Pedersøn og hin herlige Morgenstund i Urtegaarden.

Saa en Dag lidt før Soldnedgang stod hun atter paa Højeloftssvalen og stirrede tankefuld ud over Egnen, der var iklædt en Vaardags hele Skjønhed. Aftensolen kastede sine Straaler over Øborg, de forgyldte Fløje og Spir paa Taarntinderne glimtede og glitrede, saa det skar i Øjet. Inde fra Skoven, der paa to Sider omgav Borgen, lød Fuglenes glade Kvivit i tusendfoldigt Kor; de maatte skynde sig, før Dagen svandt, at fortælle om al den Herlighed, de saa, thi

Vaarens fagre Tid var kommen, og hver Dag havde nye Skjønhedsundere at vise.

I Middagstidens hede Glød var Skovens Svaling et prægtigt Gjemmested for de flinke Sangere, de skjulte sig for Solbranden, der lagde Baand paa deres Tunger og Døs over deres livlige Sind. Nu mod Aftenstunden legede de Tagfat mellem Grenene som viltre Børn, hos hvem Livsmodet og Glæden en Stund har været opdæmmet. Nu og da gjækkede Gjøgen med sit kaade Kukkuk, mens Skaden skar ind med sin Skvatren, som om den vilde lade Smaafuglene vide, at det hele var Børneværk.

Og Markens Sanger, den utrættelige Lærke, hævede sig højt i Luften, højt over Borgens Tinder, svirrede ind over Annas Hoved og fortalte paa sit Sprog, hvor dejligt Markens Blomster duftede, og at det var herligt at leve.

Men Borgens Skygger bleve længere og længere, snart kunde Solen kun se de forgyldte Borgspir, og da skjulte den sit Ansigt og forsvandt. Som Solens sidste Straale kysfede Trætoppene, fængsledes Jomfru Anna ved Synet af en enlig Rytter, der nærmede sig Borgen. Ryttereu viste sig at være Truid Pedersøn, der kom med Ilbud til Ebbe Genvæth om at indfinde sig næste Morgen paa Haraldsborg for at pleje Samraad med Kongen og hans Raadgivere. Ebbe Gen-

væth befandt sig dog ikke i dette Øjeblik paa Øborg, han færdedes blandt Bønderne i Sjælland og havde ikke været hjemme de sidste Dage. — Jomfru Anna ilede nu ned for at hilse paa Væbneren, og uden at tænke paa andet end at følge sit Hjærtes Trang, kom hun ham i Møde og hilste:

„Velkommen til Øborg, Truid Pedersøn!"

„Tak for eders Velkomsthilsen, Jomfru Anna," svarede Truid og et lyst Smil lagde sig om hans Mund ved Synet af den rødmende Ungmø. „Er det end kun tvende Uger, siden jeg gjæstede Øborg sidst, tykkes mig dog, det er en Evighed, siden jeg saa eders fagre Ansigt."

„Jeg skal formelde eders Komme til min Moder og Moster," sagde Anna.

„Vent en Kjende, hjærte Jomfru!" afbrød Væbneren. „Jeg har stor Hast og rider herfra om en kort Stund; men I skal vide, at I har været lidet ude af mine Tanker, siden vi taledes ved i Urtegaarden. „Vil I en Gang imellem tænke paa Truid Pedersøn?"

„Jeg vil forsøge derpaa, hvis det kan glæde eder," svarede Anna smilende.

Et Par Huskarle kom i det samme til og tog Væbnerens Hest; Jomfru Anna bad Truid følge sig og førte ham ind til Fru Karen og Fru Vibekke, der begge studsede over, at Ungmøen talede med en frem-

med Svend, som var han en gammel Kjending. Væbneren forrettede sit Ærende og talte en Stund med de tre Kvinder. Nu og da vendte han sig til Anna med et Spørgsmaal og fik livligt Svar. Blik mødte Blik i inderlig Forstaaelse, skjønt intet Ord kunde veksles om det, som opfyldte begges Tanker. —

Truid Pedersøn sagde snart Farvel, sporede sin Hest og red hjærteglad bort fra Øborg, hvor Ungmøen drømte den skjønneste Drøm, som et ungt, rent Sind kan have.

„Hør Annalil!" sagde Fru Bibekke. „Lidet sømmer det sig for en Ungmø at indlade sig i Samtale med en fremmed Svend, naar andre Kvinder ej ere til Stede. Og da Væbneren sad herinde, talede du saa frit med ham, som om han var en gammel Ven. Glem ikke, at du er Ebbe Genvæths Datter!"

„Men, hjærte Moster! Jeg kjendte jo Truid helt vel fra den Dag, vi havde Besøg af Drost Peder, og jeg har ret ofte tænkt paa ham; thi han fortalte saa skjønt om Livet ved Hove," svarede Anna.

„Du har altsaa indladt dig før i Dag med den fremmede Svend?" spurgte Bibekke skarpt.

„Ja en kort Stund taledes vi ved i Urtegaarden hin Morgen, før de fremmede brød op," svarede Anna.

„Hm, hm!" sagde Bibekke. „Du har alt nu Hovedet fuldt af Gant og bliver vanskelig at vogte."

IV. Bondeopstanden.

I et lille Hus, et Par Mil i Vest fra Roskilde, sad en Aften i Slutningen af Maj Maaned 1256 en halv Snes vildt udseende Mænd. De vare iklædte Faareskindskofter, der holdtes sammen om Livet ved Strimler af Skind. Bukserne vare af hvidt Vadmel, medens Fødderne stak i Lædersko af ugarvet Oxehud; paa Hovederne bares strikkede Huer. Enkelte af Mændene vare iførte mere eller mindre fuldstændige Rustninger. — Man havde for en Stund siden lagt Ild paa Arnestedet, nu og da fik den Liv og blussede op som med en sidste Anstrængelse, før den maatte dø af Mangel paa Næring.

„Pir lidt op i Emmerne, og læg mere Ved til Ilden, Niels Fisker!" mælede en bredskuldret, bomstærk Skikkelse, der sad i en Krog af Stuen. „Man sidder her i et djævleblændt Mørke og kan næppe se, hvilke Godtfolk her er til Stede."

„Er I vorden mørkeræd, Torkild Jernpande, da sid nærmere Arnen, saa magte vi vel at beskytte eders

spædlemmede Person," svarede den tiltalte, idet han lagde Ved til Ilden, der snart blussede op.

Torkild satte sig nærmere Arnen, og hans store mandige Skikkelse traadte tydeligere frem. Ved det flimrende Lys, som lyste ud i Stuen og strejfede de tilstedeværende, saa man djærve, vejrbidte Ansigter, der lod ane, at her vare samlede ti Handlingens Mænd, rede til at øve alskens Daad baade med og imod Loven. Særlig fik man sligt Indtryk af Torkilds Person, der var en vild, voldsom Natur med en ubøjelig Vilje. Stor Indflydelse øvede han paa sine Fæller, thi ingen kunde maale sig med ham i Legemsstyrke; dertil var han uforfærdet i Farens Stund og trofast mod sine Venner, men glødende i Had. Jernpande var hans Kjendingsnavn.

„Djævelen maa vide, hvad Ebbe Genvæth tøver efter!" udbrød Torkild. „Have vi nu dvælet her en god Stund, uden at han lader sig indfinde".

„Han kommer vel, naar hans Tid er," sagde Niels Fisker, „dog kan det hænde, han er bleven helt betænkelig ved den Ufærd, som I og andre Skarnsfolk øvede i Nat."

„Saa det mener I, kloge Niels", sagde Torkild; „men mig tykkes, hans Hjærte maa glædes ved den Hævn, vi fik over en af vore værste Plagere. Ved min Helgen og hans Hjælpere! Jeg ønsker alle onde

Herrer samme Skjel, som Hr. Jens fik, og er der end ej saa mange Træer i Skoven, som der er Tyranner til, saa finde vi dog vel en Gren at hænge dem i."

„Og en Pind til at stikke Ild i Rederne med," tilføjede Hans Ugle.

„Det har I Ret i, bitte Hans! Rovfuglerederne skulle lægges øde, des færre blive da udrugede af Yngelen," sagde Torkild.

„Stille Folkens!" sagde en af Mændene, der holdt Udkig i den aabne Dør. „Tager jeg ej fejl, have vi ret nu Munken i vor Midte."

„Sær velkommen skal han være, den fromme Guds Mand!" udbrød Torkild. „Vi kunne nok trænge til en Haandfuld Aflad for begangen Synd, og Graamunken tager det ej saa nøje med Skriftemaal og Bod."

I det samme traadte Laurentius ind i Huset og hilste: „Godaften og Gudsfred ønsker jeg alle I gode Mænd og Venner!"

Laurentius var vel set af Bondeførerne. De satte Pris paa at have en Kirkens Mand i deres Midte, især da denne Mand æggede deres Had til Adelen og ikke gjorde Himmelporten trangere, end at et skrøbeligt Menneske med Lethed kunde komme ind ad den. Torkild led ikke Munken og laa al Tid i Strid med ham; men Laurentius syntes at overhøre de spottende Ord, hvormed Krumpen tildængede ham. Han gik sin Gang

som en Fredens Mand; men det var ret mærkeligt, at hvor han i en Egn fik Indgang blandt den lavere Befolkning, sluttede den sig til Opstanden. Handlede han her af egen Drift og paa eget Ansvar, eller gik han andres Ærende? — Det er rimeligt, at han vidste at træffe en mægtig Prælats Tanke.

„Tag Sæde, fromme Broder!" sagde Torkild i en spottende Tone. „Vi længes at høre eders Mening om, hvordan vi skulle faa Ram paa de forbandede Herremænd og deres Hjælpere, thi ikke faa vi lidelige Kaar, før alle Borge ere jævnede med Jorden og vore Plagere sendte ind i Skærsilden med en Strikke om Halsen."

„Gud og hans Helgene fri os fra det, som ondt er!" svarede Munken. „Men der skal bitter Urt til at rense raaddent Saar."

„Kan hænde, at vi fremme vor Sag lidet nok ved slige Gjerninger, som vore Folk i den sidste Tid have øvet," tog Niels Fisker til Orde.

„I taler sødt og fredeligt, som om I var bidt af en Sortkappe," udbrød Torkild. „For en Ulykke! Ej kan man brænde Borge med Kosteskafte eller skræmme Tyranner med Snak af gamle Kærlinge. Er det noget at ræddes for, om en Kølle falder vel tungt paa en Hjærneskal, eller et Sværd flænger for dybt i en Herremands

Kjød. De Riddinge behandle os som Hunde og fortjene ej anden Medfart."

„I tykkes ej at tage det saa nøje med at udslynge spottende Ord mod en Stalbroder. Vogt jer, Torkild Jernpande, at Munden ej gaar af Led!" sagde Niels Fisker.

I det samme hørtes en Hests Hovslag, og snart stod Ebbe Genvæth blandt de forsamlede. — Siden Peder Findsøns Besøg paa Øborg tænkte Ridderen sig Muligheden af en Forandring i Forholdene til bedste for Almuen, thi det var øjensynligt, at Kongen og Herremændene ængstedes for den oprørske Bevægelse, som begyndte dermed, at den lavere Almue samledes i Smaahobe, der toge sig selv tilrette. En og anden Borg plyndredes, nu og da maatte en ond Herremand bøde med Livet; men Morderne fangede man ikke, de fandt Tilhold hos Standsfæller eller skjulte sig i Skove og Moradser. Snart tiltog Bevægelsen i Styrke og Fasthed og forplantede sig opefter, idet Husmænd og Gaardfæstere, ja endog enkelte Selvejerbønder sluttede sig til den.

Ebbe Genvæth og flere med ham indsaa, at Almuens Elendighed ikke kunde fjærnes ad Selvtægtens Vej; men vilde Magthaverne ikke i Tide afhjælpe nogle af de Klager, der blev mere og mere højlydte, fordi de fostredes i Lidelse og vare Udtryk for et forpint, kuet

og udmagret Folkelag, som forlangte Brød og længtes efter lidt bedre Behandling end Dyr — da kunde Rædselstider ikke udeblive. Det kogte og sydede i harmfulde Sind, og snart maatte det give sig Udtryk i et Forbitrelsens Skrig, der vilde lyde gjennem Sjælland og Skaane. Skovenes og Moradsernes vilde Hobe maatte høre det og samles til Vold og Mord. —

Var dette ikke netop, hvad Ridder Ebbe ønskede? Nej! Han elskede sit Folk og saa, at Almueoprøret, der i Begyndelsen artede sig vildt og ubændigt, kunde afstedkomme store Ulykker uden at føre til en sejrende Udgang for de undertrykte. Han havde tænkt, at de andre Stænders Misnøje med det bestaaende Regimente vilde blive en Støtte for Almuen, saa dens Klager kunde blive hørte, og Ætskifte paa Tronen blive Slutstenen paa den hele Bevægelse. Men det viste sig nu, at jo mere Opstanden bredte sig blandt de lavere Folkelag, des mere sluttede de højere Stænder med Undtagelse af Jakob Erlandsøns Parti sig om Kongen.

Saa besluttede Ebbe Genvæth at gaa Fredsbud endnu en Gang mellem Almuen og Kong Kristoffer.

Som nu Ridderen stod overfor de vigtigste af Bondeførerne, kastede han et forskende Blik paa de forsamlede og sagde:

„Gudsfred og Godaften! Jeg takker eder, I

gode Mænd, at I have efterkommet mit Ønske og givet Møde!"

„Vær velkommen iblandt os, Ridder Ebbe!" sagde Niels Fisker. „Faa nok af frie Mænd gider se en Bondekoste, langt mindre have at gjøre med slige Karle som os, og er det derfor en Hjærtens Glæde at mødes med eder!

Ebbe Genvæth skikkedes til Sæde og tog derpaa til Orde:

„I vide, at jeg er eders og Almuens Ven i den Sag, hvorom vi her ere samlede. Derfor bedrøver det mig saare at høre om al den Selvtægt, som øves iblandt eder i de sidste Dage, fordi sligt hæmmer eders Sags Fremgang. Jeg tilraader, at I lægge Baand paa de ildesindede en liden Stund, og drager jeg da til Kong Kristoffer for at kære eders Sag."

„I vil gaa Tiggergang til Kongen!" udbrød Torkild. Tomme Løfter og en lang Næse vil I faa ud deraf."

„Aldrig var Ebbe Genvæth vant til at gaa Tiggergang," svarede Ridderen; „men jeg haaber at kunne rive Bindet fra Kongens og hans Raadgiveres Øjne, saa de baade se Nøden, hvori Almuen er og Faren ved at lade dens Klager uænsede."

„Sandt at sige, Ridder Ebbe, vente vi intet hverken af Kong Kristoffer eller hans Slæng," sagde Tor-

kild. „Hellere gad vi samle os i Hob og fremtvinge vor Ret med Magt. Skulde da en og anden af vore Plagere tage Skade paa Liv og Lemmer, hist og her en Borg gaa op i Luer, da er sligt intet at regne mod al den Usfjel, der øves mod os stakkels Bønder."

„Samles i Hob!" sagde Ebbe som hen for sig.

„Ja, Hr. Ridder! Nu tykkes det mig, at vor Taalmodighed bør have en Ende," udbrød Torkild.

„I taler om at samles i Hob, og dog ere de misfornøjede spredte i Smaaflokke, der hver for sig gaa sine egne Veje. Slig Usamdrægtighed og Splittelse af Kræfter fører kun til Nederlag. Jeg tænkte mig Muligheden af en almindelig Folkerejsning i Sjælland og Skaane; men i Steden derfor ses kun spredte Hobe gaa frem paa Skarnsfolks Vis og søge at lægge Landet øde ved ond Færd. Af Kjærlighed til de undertrykte og Landet pønser jeg paa Fred, al den Stund Opstanden kun røber Magtløshed og spaar Undergang for Ophavsmændene," sagde Ridder Ebbe.

„Ere Bønderne spredte i Smaaflokke og gaa planløse og usindige frem, da er Skylden eders, Ridder Ebbe," sagde Niels Fisker; „thi fra den Stund, I vorder vor Hovedfører, ville alle som én Mand bøje sig for eders Beslutninger. Hvorfor tøver I da?"

„Ikke evner jeg at give Bevægelsen den Fasthed

og Styrke, der er nødvendig for et heldigt Udfald," svarede Ridderen.

„Er I vorden ræd for eders dyrebare Person, da sig det kun rent ud, at vi kunne mærke os eders rette Sindelag og Heltemod," foer Torkild op. „Vi finde vel en Fører, der ikke ræddes for Blod. For Djævelen! Vi sinke kun Sejren ved vor Nølen og give Kongen og alle bestialske Herrer Tid til at pleje onde Raad mod os. Derfor gribe vi helst til i Tide, mens Bøndernes Blod er i Kog, saa vi kunne faa let og hurtig Opgjør med vore Tyranner. Saasandt jeg heder Torkild Jernpande, er jeg rede til at knuse Hjærneskallen paa enhver Tyran, enten han hylles i Herremandsklæder eller i Kirkens Skrud."

„Det er stærke Ord og usindige tillige," sagde Ridderen og rejste sig. „I mener, at jeg er ræd, og I har Ret, thi jeg ræddes for stærke Ord, som kunne blive ond Handling. Udtaler I eders Fællers Mening, da kom jeg tidsnok hid, thi aldrig førte jeg an til Vold og Mord, vil det heller ikke nu. Mit Forslag om at gaa Fredsbud til Kongen og kære Almuens Sag kunne I vrage, om I tykkes; men da drager jeg herfra i denne Stund og forlader Øborg, at jeg ej skal se Ødelæggelsens Vederstyggelighed."

„Tag ej Torkilds Ord til Mistykke, Hr. Ridder!" tog Niels Fisker til Orde. „Vente vi end lidet af

Kongen, saa ønske vi dog, at vor Sag kæres for ham, før vi gribe til det sidste Middel, hvor der skal spilles Tærning om Liv og Død. Gaa eders Fredsgang, Hr. Ebbe, og kom tilbage med gode Tidender.

Med Undtagelse af Torkild og Munken bifaldt alle de tilstedeværende Niels Fiskers Ord. Ebbe Genvæth tog atter Sæde, og det blev langt ud paa Natten før Forhandlingen var til Ende.

En Morgengry, et Par Dage efter den ovenfor skildrede Samtale, red Ebbe Genvæth paa Vejen, der fra Vest førte ind til Roskilde. Kong Kristoffer opholdt sig i disse Dage i Byen og paa det nærliggende Slot Haraldsborg, og Ridderen ønskede en Samtale med ham.

Solen begyndte at gnide Søvnen af Øjnene, dens store runde Ansigt viste sig over Jordfladen og hilste St. Lucius's Kirkespir, der straalede og glitrede i gylden Glans; snart vendte det sit milde Øje til Jorden og kyssede de friske Græsstraa og den store Blomsterskare, som Vaaren havde lokket frem. Morgenstundens Rimtaage havde isnet dem til Hjærterødderne, og de græd nu af Glæde over Solens Atterkomst. — Ak,

en ødelæggende Rimtaage laa over Sindene i det ganske Land; Tvedragten, Lovløsheden og Slapheden satte hver god og befrugtende Gjerning ud af Vækst. Vilde det lykkes at faa Samdrægtighedens, Retfærdighedens og Daadskraftens Sol til at skinne ind i det altsammen, saa Ufredens Aander bleve husvilde.

Da Ebbe Genvæth naaede Roskilde, traf han Klaus Turesøn, der hilste hjærteligt paa ham. Der udspandt sig en Samtale og Klaus sagde:

„Mig tykkes, I ser saa alvorlig ud i Dag, som om I kom fra Ligfærd."

„Det kan og hænde, at jeg i Dag maa følge et Haab til Jorde," svarede Ebbe.

„Ker eder ej derom!" udbrød Klaus. „Jorde I ét Haab, da vokse ti nye frem."

„Saa frodigt vokse ej Haab i mit Sind", svarede Ebbe.

„Det er eders egen Skyld," sagde Klaus. „Søg ej at omskabe Menneskene; le ad deres Daarskaber, og øv selv saa faa som muligt, da har I færre Bekymringer og faar et glad Sind."

„Hvis I aldrig har haft et Maal, som I med al eders Kraft søgte at naa, da véd I ej, hvad et Menneske er i Stand til at ofre for en Sags Sejr. Han kan ofre alt, ja selve Livet," sagde Ebbe.

„Kjønt nok sagt, Ridder Ebbe; men jeg skjønner,

at de fleste Mennesker kunne ofre alt for sig selv, kun saare lidet for andre," tog Klaus til Orde. „Jeg havde samme Mening som J, indtil jeg fik Klaus Turesøn dannet om fra en Grillenfænger til et fornuftigt Menneske. Helt vanskeligt var det Maal at naa; men det lykkedes, saa nu ønsker han alle vel, dog sig selv bedst."

Ebbe Genvæth fortalte Ridder Klaus, at han agtede sig til Kong Kristoffer for at tale Almuens Sag, hvad Klaus fraraadede og spaaede ringe Held.

„I handler uklogt, Ridder Ebbe, ved at tale til Kongen om Bøndernes Sag, der er ham som en Brand i Næsen. Ja, I forspilder hans kongelige Huld og Naade uden derved at gavne den Sag, I mener at tjene."

„Nu, vi faa at se!" sagde Ebbe. „Ikke fisker jeg efter Kongegunst, ej heller opgiver jeg Bøndernes retfærdige Sag, thi da var jeg Løftebryder, en æreløs Ridder."

„Ved Sankte Lucius's Hjærneskal! I har saare Lyst at brække Halsen og faar da nok eders Vilje," udbrød Klaus. „Ret nu skal jeg melde eder hos Kongen."

Ebbe Genvæth stedtes da for Kong Kristoffer, skildrede i frimodige og djærve Ord Bøndernes Nød og bad ham tage sig af deres Sag i Tide.

„Hvad driver eder til, Ridder Ebbe, at tale Al-

muens Sag med saa stor Varme?" spurgte Kongen. „I hører ej selv til den ufrie Stand og ønsker dog dens Overtag."

„Herre Konge!" tog Ebbe Genvæth til Orde. „Bønderne synke daglig dybere ned i Armod og Elendighed. Adelige og gejstlige Herrer eftertragte deres Fribed, øge Tallet af Trælle og twinge dem til at bygge Slotte og befæstede Borge. Imedens sidde Hustruer og Børn hjemme i usle faldefærdige Hytter og mangle Brød. For Sanden! Skovens vilde Dyr have det lideligere end Bønderne paa Sjælland og omliggende Øer, og hver god Mand maa ynkes derved at se Underkuelsens Jernbaand smedes fastere og fastere om deres Skuldre.

„Og hvad forlanger i af mig?" spurgte Kongen.

„Ej tilkommer det mig at paavise de Veje, som I, Herre Konge, skal gaa for at øve Retfærdighed mod Landets Børn. Dog formener jeg, at der i største Hast bør sammenkaldes et Danehof, hvorved Bøndernes Klager kunne blive undersøgte. Og hvis I, Herre Konge, vil staa de kuede bi, er det tænkeligt, at Trællepligten kunde indskrænkes eller ganske afskaffes, og at adelige og gejstlige Herrers Overgreb kunde paatales og straffes."

„Det er helt let sagt, Ridder Ebbe; men havde jeg end Vilje til at udføre det, I forlanger, saa evnede

jeg det dog ikke," svarede Kongen, idet en Rødme farvede hans Ansigt. „Véd I det ej, at Gejstligheden med Erkebisp Jakob i Spidsen trodser mig og Loven, udsaar Tvedragtens Sæd, hvor der er modtagelig Jordbund og ville herske over det ganske Land. Den egenraadige Bisp og hans Tilhæng magtstjæler det verdslige Regimente og lammer dets Arm. Nogen Grund til at tage mig særlig af Almuen øjner jeg ej, thi ofte har den været Kongebud overhørig, voldet Ufred, ja gjort sig skyldig i Ran og Mord. Snarere bør Tøjlerne strammes, saasom Almuen dog kun er til for at lyde og tjene Herrerne."

„Bredes ej, Herre Konge, fordi jeg taler de undertryktes Sag, som om den var min egen. Vær vis derpaa, at vel have de høje Herrer, I nys nævnte, stor Magt; men den foragtede Bonde har endnu nogen Marv og Kraft tilbage. Kun til en Tid lader han sig træde paa Nakke. Den Stund kan være nærmere end I venter, da Borge ville blive jævnede med Jorden, Vold og Mord blive daglig Tidende, hele Landet blive stedt i Vaade. Hvem kan da øjne en god Udgang af Rædslerne. Derfor gik jeg eders Gang til Bønderne, fordi jeg tænkte, I vilde handle hurtigt og kongeligt til bedste for dem. Vær Bondens Ven, Kong Kristoffer, og I vil blive velsignet af Tusender!"

„Nu, jeg vil føje eder deri at sammenkalde et

Danehof; men forlanger jeg da, at Bønderne paa Stand nedlægge Vaabnene og søge fredelig Idræt."

„Før nogle af deres Klager ere hørte og afhjulpne, sker det næppe," svarede Ebbe.

„Hvad siger I, Hr. Ridder! Ville Bønderne trodse Landets Konge og foreskrive ham Betingelser! Ved min Helgen, nu gaar det for vidt!" udbrød Kongen i Harme. „I taler oprørske Ord, dem jeg ej længer vil høre, thi endnu har jeg Magt til at kue Oprør og tugte Forrædere. Kan hænde, at I selv staar i Ledtog med de gjenstridige, saasom I ingen Sinde var min Ven, det jeg fuldt vel véd."

Aarene svulmede i Ebbe Genvæths Pande, men dog svarede han sindigt: „Var jeg i Ledtog med dem, I kalder Oprørere, da stod jeg ikke her i denne Stund; thi af Kjærlighed til Fred for Folk og Land kom jeg hid. Men vel kan de undertryktes Sag blive en ærekjær Ridders."

„Vogt eder, Hr. Ridder! I taler formastelige Ord, og jeg kunde fængsle eder nu paa Stand," sagde Kongen i utæmmet Vrede.

„Gjør kun det, I med en god Samvittighed tykkes at kunne forsvare, Kong Kristoffer Valdemarsøn," sagde Ebbe med fast Røst. „Vorder min Lod denne, at jeg for et frimodigt Ords Skyld skal sidde til Huse i et af eders Fængsler, da ville faa kalde det en konge-

lig Gjerning; men Tusender af Bønder ville kræve mig af eders Haand, thi i denne Stund er jeg deres Forbeder."

Kongen gik mod Døren for at kalde Vagten ind; men før han naaede saavidt, stilnede Stormen i hans Sind, og han sagde: „I har en rap Tunge og glemmer, at I taler med eders Konge! Tro ej, at jeg ræddes for Bønderne, de skulle snart formærke, at jeg kan kue Oprør i mit eget Land og straffe Ophavsmændene. Gaa nu Ebbe Genvæth! Jeg vil ej længer taale eder; men Borg maa I ikke forlade uden min Tilladelse, thi da vil det gaa eder ilde."

Ridder Ebbe forlod Roskilde med tynget Sind. Ak, hvilken Konge han havde gjæstet! Magtløs i Handling og hovmodig i Ord sad han som en Ugle paa en Pind og skreg Uhu til Jammerligheden i sit eget Land uden at ville løfte en Finger for at udføre højsindet kongelig Gjerning. Var da den store Valdemars Aand vegen fra Æthen? — En hul Latter trængte sig frem fra hans Bryst ved Tanken om det magre Udbytte af sin Tiggergang, som Torkild Jernpande havde kaldt Sendelsen til Kongen. Saa var det

dog sandt, at Magthaverne vare stokdøve for Almuens Lidelse, og Oprør den eneste Udvej. — — Se de blege, pjaltede Skikkelser, der bøje sig for de strænge Herrer og kysse den Haand, som mishandler dem, mens Hjærterne brænde i luende Had. Eller se det Ligegyldighedens og Slaphedens Mærke, der staar at læse paa de legemlig og aandelig kuede Staklers Pande. Med mat sløvet Blik og bøjet Hoved gaa de i Trællens Trædemølle, intet andet end Dyrets Lod blev deres paa denne Jord. Nej, dette Syn kan Ebbe Genvæth ikke udholde. — — Der maa handles! — —

Men se! Her brænder en Borg, mens uskyldige Kvinder og Børn mishandles; hist ved alfar Vej hænger Liget af en Mand, hvis eneste Forbrydelse var, at han ejede Borg og Fæste. Ak, er det muligt, at Folkebølgen kan gaa saa højt, og Hævnens Dæmon blive Herre over alt ædelt og godt.

Der er et andet Felt i det mørke Billede. Bøndernes Skarer finde væbnet Modstand, Oprøret skal kvæles i Blod. — Oprør! Ja, saaledes kaldes det jo, naar et kuet, pint Folkelag vil ryste Bødlerne af sig. — Der er grædende Kvinder og Børn, som sidde ved blodsmurte Lig; adsplittede Hobe af vilde, ustyrlige og dog slagne Mænd piskes af Fortvivlelsens og Forbitrelsens Furier. Hævn! Hævn! Hvad da? Dyret fødes i Menneskет, Rovnaturen faar Overtaget,

Gudsbilledet skifter med en grinende Djævleskikkelse, der omfavner Røveren og Morderen! — —

Men se! Bønderne udstrække bedende deres Hænder mod Ebbe Genvæth. „Hjælp os! Du kan give vore Skarer Sammenhold og Styrke!“ lyder det fra Tusender. Fjenden frygter for de store Bønderhobe, tilbyder Fred og godt Forlig; frie Mænd i Bondekofter, smilende Kvinder og Børn i lykkelige Hjem velsigne Ebbe Genvæths Navn, thi der lyser en fredelig, lykkelig Dag over Danmark efter den mørke Nat, hvori Forbitrelsens Kamp fødtes. — Staa eller falde, sejre eller dø! Lad komme, hvad der komme vil, jeg har valgt og er eders! tænkte Ebbe Genvæth, da han ved Aftentide red over Vindebroen til Dborg.

V. Ebbe Genvæths Opgjør.

Der blev Røre blandt Kvinderne paa Øborg, da Ridder Ebbe skildrede sit Sammenstød med Kongen, og omtalte nærmere sit Forhold til Bønderne.

„Som ærekjær Ridder har jeg intet Valg nu, jeg maa staa eller falde med Almuens Sag," sluttede han. „Kan det end hænde, at Glæden bliver husvild paa Øborg herefter, saa maa jeg dog gaa min Gang."

Fru Karen sad bleg om Kind og græd; hun kunde ikke magte de brydsomme, ængstende Tanker, der trængte ind paa hende. Fru Bibekke saa mørk ud og sagde med skarp Klang i Stemmen:

„Klynk og Klage nytter nu intet! Véd jeg da, at vi Kvinder ej bør hindre Ridder Ebbe i det, han har fore, om end Hjærtet maa græde Blod derved, at han handler usindigt og sætter Livet i Vove til liden Nytte."

„Tykkes eder vel om den, der sælger Æren for at redde Livet?" spurgte Ebbe.

„Nej, Ridder Ebbe!" svarede Fru Bibekke. „Vel har jeg kjendt slige harehjærtede Mænd, der ligne os

Kvinder i Brist paa Mod, men jeg ynder dem ej, de ere ikke Kvinders Beundring og Kjærlighed værd."

Fru Karens Taarer tørredes, og hun sagde i en fast Tone: „Hvad I, min hjærte Husbond, agter at gjøre, er ridderligt og godt; derom tvivlede jeg aldrig, ej heller nu. Men ikke kan det undre, om jeg ængstes for eders Liv, der er mig saare dyrebart. Daglig vil jeg bede Guds hellige Moder og alle gode Helgene skjærme eder fra det, som ondt er, at I maa vende karsk tilbage til Borg."

„Min hjærte Hustru! Tak for det Ord af eder!" sagde Ebbe og tog hende i Favn. „Nu drager jeg glad herfra i denne Stund, og skal onde Tidender blive daglige Gjæster, da tab ikke Modet, men hold Haabet om bedre Tider i Live."

Ebbe Genvæth modtoges med stor Jubel af Bønderne og kaaredes til øverste Leder af Opstanden. Han søgte nu at give Bevægelsen Fasthed og Styrke, men han evnede det ikke; thi de raaeste Karle i Hobene havde Overtaget, alle Bomme vare sprængte, og de vildeste Udskejelser fandt Sted. Refshaleborg udenfor Kjøbmannehavn stormedes og nedbrødes til Grunden,

Herregaard paa Herregaard gik op i Luer, og Beboerne dræbtes, hvis de ikke i Tide reddede sig ved Flugten. Det saa ud til, at hele Landet var et eneste stort Flammehav, som ingen Magt paa Jorden kunde dæmpe, før Veddet var udbrændt.

Der gik flere Uger hen, før Kong Kristoffer indsaa, at Bonderejsningen havde en faretruende Rækkevidde. I en Hast opbød han da saa stor en Hær, som han kunde overkomme. Lejede Svende, adelige Herrer og andre kongetro Mænd af alle Stænder samledes for at kue Opstanden. Bøndernes adspredte Hobe samlede sig ogsaa mere og mere til fælles Samvirke, nu da Faren nærmede sig, og Regnskabet skulde opgjøres.

I Midten af Juni Maaned var Tallet paa de misfornøjede naaet til flere Tusender, som lejrede sig i Omegnen af Roskilde, og man ventede snart et Sammenstød med Kongehæren. Bønderne vare væbnede med Leer, Spyd, jernbeslaaede Køller og jernpiggede Plejle, nogle enkelte ejede Sværd. Men hvad vilde disse slet rustede, uøvede Folk kunne udrette mod erfarne og harniskklædte Krigsmænd. — —

Det var ved Aftentide, og Sol gik i Bjærge. Fuglene havde travlt med at sige Farvel til den synkende Sol, de søgte ligesom at følge den paa Vej ved at hæve sig højere og højere; men snart dalede de atter og forputtede sig mellem Græstuerne, at intet Øje skulde op-

dage Reden med de dunklædte smaa. Efterhaanden bleve Skyggerne i Aftenkvælden mørkere og mørkere; men deres Magt har Grænse en Sommernat, de lyse Nætter ere som en gryende Dag, Blomsterne kunne se at holde Stævnemøder paa Mark og i Vang. —

Bønderne lejrede sig i Smaahobe paa Græsset eller i Kornet; hist og her tændtes et Baal, hvorom pjaltede, snavsede Skikkelser samlede sig. Man hørte Eder og højrøstet Tale, nu og da skar en Kvinderøst eller en Barnestemme med ind i den Uendelighed af forvirrende Lyde, som naaede et lyttende Øre.

Lidt afsides fra denne Larm sad en Snes Mænd og samtalede om, hvad der i de nærmeste Dage forestod, thi Rygtet sagde, at Kongen snart vilde lade sine Folk angribe Bondehæren.

„Hør, hvordan vore Folk larme! De tænke kun lidet paa, at Morgendagen kan blive skjæbnesvanger for os alle!" sagde Niels Fisker.

„I har al Tid Syner og endda lidet lystelige!" udbrød Torkild Jernpande. „Men det bedste, som nu kunde hænde os, var at komme i Lag med Ulveyngelen og faa Mærke paa den med vore Sværd."

„Nu, I har maaske Ret deri, at Opgjøret snart maa komme; men jeg frygter saare, at det gaar os ilde," tog Niels atter til Orde. „I Kongens Hær befinde sig flere af hans ypperste Riddere, alle hans

Mænd ere velrustede, medens vore Folk have slette Vaaben eller mangle dem ganske. Lide vi et Nederlag, kunne vi ingen Skaansel vente af Sejrherren."

„Skaansel!" udbred Torkild. „Ved mit gode Sværd og alt det Blod, det har drukket! Jeg agter hverken at give eller tage mod Skaansel."

„Vær ubekymret Niels!" sagde Munken Laurentius. „Vi ere Kongens Mænd tidobbelt overlegne i Tal, og Harmen lægger Kraft i vore Arme. Gud og hans Helgene vil staa os bi, saasom vi kæmpe mod Belials ivrigste Tjener, Kong Kristoffer."

„Er det paa eders Forbøn Munk, at vi skulle vente Hjælp fra Himlen, da bliver den ringe nok, thi I har neppe Bekjendtskab med andre end sorte Helgene," ytrede Torkild.

„Min Forbøn og Velsignelse kan bidrage mere til Sejren end Tusend Mand som eder, thi ejede de end Bjørnens Styrke og Rævens List, saa vilde deres giftige Ord dog nedkalde Himlens Vrede," sagde Munken.

„Ja, fromme Broder!" lo Torkild med en skraldende Latter. „Havde I staaet i Lære hos Belsebul, kunde I omhyllet alle vore syndige Kroppe med eders Helligheds Kaabe, saa ingen Djævel kunde skadet os, langt mindre Kong Kristoffers Bøddelknægte; men nu faa vi stole paa vore Vaaben og vor gode Helgen

Sankte Lucius. Imens sørge I for eders egen Sjæl, om den skulde komme hovedkuls ind i Skærsilden."

„I gudsforgaaede Karl!" hvidskede Munken og skar Tænder i Harme. „Udslynger I Haansord mod mig, da spotter I den hellige Kirke, hvis Tjener jeg er. Jeg kom hid til eders Hob for at styrke eder i Kampen, og jeg faar kun giftige Ord til Løn."

„I havde slet ingen Bagtanke ved at holde til med os usle Bønder, ærværdige Laurentius!" tirrede Torkild. „Der gjemtes ej nu og da lidt Guld og Sølv under Munkekappen, naar I var blandt de fremmeste til at undersøge Herremændenes Gjemmer? Nu, Ravne kunne ligesaa vel have det som Krager; men jeg ynder eder langt bedre ved slig Færd, end naar I paatager eder hellige Lader."

„Hold Fred, Torkild Jernpande!" udbrød Niels. „Kan hænde, at I snart kan trænge til den Forbøn, I nys vragede."

„Vær mig fra Livet med eders Sjæleforg!" sagde den tiltalte. „Jeg har i Sinde at ofre tvende Lysestager til Sankte Lucius, og han hjælper mig nok helskindet ud af Skærsilden; men ellers kan jeg værge mig selv, bitte Niels."

Ebbe Genvæth havde hidtil ikke taget Del i Samtalen; mørk og tankefuld stirrede han frem for sig. Nu sagde han: „Strides ikke! Vi have Brug for

hver Mands Kraft og maa aleneste pønse paa Enighed overfor vor fælles Fjende. Jeg tænkte derpaa nys, at Splid og Fejghed kan komme os dyrt at staa og forspilde al den Møje og Besvær, vi hidtil have døjet."

„Gid alle talede som J," sagde en af Førerne; „men mange af vore Folk, der raabte højest om Hævn, naar en Borg skulde plyndres, vanke nu helt rædde og modløse om og ængstes for den Stund, da det gaar an mod Kongehæren."

„Jeg véd det," svarede Ridderen. „Dog ere vore Veje afskukne, ingen ærekjær Mand kan nu vige tilbage for det, der vil komme. Vort Løsen skal være: Sejr eller Død!"

„Ja, Sejr eller Død!" lød det fra alle Førerne.

Ridder Ebbe rejste sig og forlod sine Fæller; han trængte til at være ene og fortsatte derfor sin Gang bort fra Lejren. I det bløde Græs satte han sig. Ak! hvor var han dog træt af Forsøgene paa at holde Bønderne i Ave; daglig skete Voldgjerninger, som han bluedes ved og harmedes over, uden at de kunde hindres. Sammenløbet Pak, Stimænd og Skarnsfolk havde blandet sig i Bøndernes Skarer, Førerne stode magtesløse overfor dem.

Og han tvivlede om et heldigt Udfald af den hele Bevægelse. Hvor var nu de stolte Drømme om at frigjøre Almuen? Henvejrede, tilintetgjorte gjennem

bitre Skuffelser. Ak! det hele havde været et Spindelvæv, vel vævet af fine og ædle Sjæletraade, men dog bristefærdigt ved den første Berøring af Virkelighedens kolde Haand.

Hans eget Liv var spildt til ingen Nytte. Om føje Tid var han maaske dømt som Oprører, hængt i Galgen, hans Hustru og Datter hjemløse, thi hvorfor skulde man skaane Oprørerens Æt. — — De myldrende Tanker, mørke Anelser og den hvileløse Stemning var ikke til at udholde.

Men var han da selv Skyld i alt dette?" Umuligt! Tvungen af Forholdenes Magt og af sit ædle Hjærtes Tilskyndelse blev Bønderne Sag hans egen. Umærkelig for ham selv voksede hans Person nøjere og nøjere sammen med den Tanke: at skaffe de fortrykte menneskelig Ret, Frihed og dagligt Brød. Skulde nu Kong Kristoffer, der havde vist sig vanmægtig og vrangvillig til at hjælpe de kuede i Tide, holde Dom over Ebbe Genvæth, fordi han havde villet fremme Sandhed og Retfærdighed! — —

Aftenens Fred var i skærende Modsætning til Ridderens Tankefostre. Alt var stille og i Hvile. Kun Frøernes Kvækken, Sneppens pilsnare Flugt og gjækkende Skrig hørtes, mens den med Blomsterduft fyldte Luft og den sanseberusende Forventning, der i Vaarlivets forjættende Tid virker paa et modtageligt Sind,

mindede om det svulmende Liv, Naturen ejede. Det bølgede og bruste i Ebbes Sind, men ud af det alt sammen voksede til Modenhed en hidtil indestænkt Følelse, som nu stod levende for ham i fuld Dagslys: han hadede Kongen. Til ham kunde henføres al den Ulykke, som nu truede Ridderen. Og Hadets Dæmon fik Mæle gjennem Ebbe Genvæth, der ufrivillig aandede ud i Aftenen: „Jeg hader Kong Kristoffer!"

„Ja, ve over ham!" lød en Røst i Ridderens Øre.

Overrasket vendte han sig om og saa Munken Laurentius staa for sig.

„I her!" udbrød Ridderen.

„Min Gang førte mig ad samme Vej som eder, og da jeg naaede hid, sad I i dybe Tanker, dem jeg ej vilde forstyrre; men af eders Udraab skjønner jeg, at I tænkte paa det samme som jeg, og da er Guds Finger at se deri, at vi mødes i denne Stund," svarede Munken.

„Hvad mener I?" spurgte Ridderen.

„Vi hade begge Kong Kristoffer og ønske ham Døden," gav Munken til Svar.

„Hans Død kommer, naar Gud Herren vil," sagde Ebbe; „men jeg ønsker, at alle hans onde Anslag mod os maa plat gaa til Grunde."

„I hader ham og ønsker saa lidet!" udbrød Laurentius. „Det er priselig Gjerning at tage hans Liv.

Kirken vil velsigne den Haand, der slog ham, og alle Helgene ville glædes derved."

„I aaben og ærlig Kamp tør jeg tage min Fjendes Liv; men Stimandsfærd er forbandet," sagde Ebbe.

„Hvem tør forbande den, som Kirken velsigner!" udbrød Munken med Ild. „De ugudelige skulle udryddes af Jorden, og Kongens Død vil baade det ganske Land." Han bøjede sig ned mod Ridderen og hvidskede denne noget i Øret.

„Formummet i Munkedragt skulde Ebbe Genvæth gaa Stimandsveje og blive Kongemorder, og dog kunde jeg maaske redde Bøndernes Liv ved at vove mit eget," sagde Ridderen som hen for sig.

„Staa op, og lad os lægge Haand paa Værket, før det er for silde! — Følg mig, og inden Solen rødner i Øst, skal Daaden være fuldbragt! — Har I Dolken i eders Bælte?" hvidskede Munken.

Ebbe vaagnede som af en indre Bedøvelse, sprang op og sagde: „Ej vil jeg være med til slig djævelsk Gjerning, thi da maatte jeg foragte mig selv!"

„Vil I ikke tage Kongens Liv, naar det gives i eders Haand, da skjønner jeg, at enten er I en fejg Ridder eller en falsk Ven af den Sag, I synes at tjene. Lad det blive kundbart for Bønderne, at I værner om deres arrigste Fjende, der maaske i Mor-

gen vil tage deres Liv, da vil I blive jaget fra Lejren som en skabet Hund," sagde Munken.

„Hold nu op Munk med onde Ord, ellers lader jeg eder selv jage bort fra Lejren!" sagde Ebbe sindigt, skjøndt han var harmfuld.

I det samme hørtes fra Bondehæren et højt Larmskrig. Ebbe glemte sin Harme mod Munken og ilede bort. — Samme Nat forsvandt Torkild Jernpande og Laurentius fra Lejren, men de fik intet Held af det onde Anslag mod Kongens Liv. Torkild vendte tilbage ved Daggry, men Munken saa man ikke mere i Bondehæren.

Det var paa høje Tid, at Ebbe kom til Stede. Hele Hæren fandtes i den største Forvirring; en Fortrop af Kongens Ryttere, der vilde undersøge Bondehærens Stilling, var kommen for nær til Vagtposterne. Disse gjorde Anskrig, og Bønderne troede, at hele den fjendtlige Hær var over dem. Nogle grebe til Vaaben og stillede sig modige i Slagorden, andre flygtede rædselsslage ind i Skovene og skjulte sig. De kongelige Ryttere trak sig hurtig tilbage, men en af dem forsinkede sig, blev omringet af Bønderne, reven ned af Hesten og afvæbnet.

„Til Skoven med ham, og klyng ham op!" raabte de forbitrede Bønder.

„Hør Folkens!" sagde den fangne. „Jeg ønsker

ikke at komme saa højt til Vejrs; men bring mig til eders Fører, Ebbe Genvæth, han vil vide bedst, hvilken Straf en kongelig Ridder bør idømmes."

Man ænsede imidlertid ikke Fangens Ord, under Puf og Stød traf man afsted med ham. Ridderen havde hidtil taget det hele som en Leg, men nu syntes han at blive alvorlig og forsøgte andre Midler til at forhale Vandringen til Skoven. Han sagde:

„Far dog ikke saa fort, I gode Mænd! Jeg længes saare lidet efter den Ophøjelse, I have tiltænkt mig, og eder selv vil det være til ringe Nytte, thi jeg kunde aabenbare eder mange vigtige og hemmelige Ting, hvis jeg fik Lov at tale med Ridder Ebbe. I hvert Fald bør I vente med at klynge mig op til Solen er paa Himlen, ellers har I ringe Fryd af at se mig dingle."

Flere syntes, at der var god Mening i Ridderens Tale, og Bud sendtes efter Ebbe Genvæth, som snart kom til Stede, efter at han havde bragt Orden til Veje og fordoblet Vagtposterne. I den fangne Ridder gjenkjendte han sin Ven, Klaus Turesøn. Han stilledes under sikker Bevogtning, men hans Liv var reddet.

Solen stod op næste Morgen og hævede sig mild og venlig paa Himmelbuen; den anede ikke, at den

skulde lyse over en blodig Rædselsdag. — Det led ud paa Eftermiddagen, før Kongehæren gjorde Mine til Angreb, hvilket Bondeførerne ønskede maatte ske snart, at de mørke Anelser, der tyngede de fleste Sind, kunde faa en Afgjørelse.

Og se! Nu rykkede de kongelige Ryttere frem; en sitrende Bølgen gik igjennem Bøndernes Rækker, et længe tilbageholdt, opdæmmet Hyl lød fra Tusender af Munde. Enhver greb sit Vaaben, krampagtig klamrede sig Haanden om det, mens Øjet stirrede fremad mod de jernklædte Ryttere og blinkende Spyd.

Længe før Fjenderne vare paa nært Hold, styrtede Bønderne frem, og snart begyndte Kampen; de jernpiggede Plejle, de jernbeslaaede Køller faldt med ødelæggende Virkning paa Hjelmene og knuste dem, ofte gik en Hjærneskal med i Løbet. Torkild Jernpande svang sit Sværd med Jættekraft, intet kunde modstaa hans knusende Slag. „Fremad Folkens!" raabte han. „Slaa de Hofsnoge ned som skabet Kryb! Nu er Dommedag kommen over Kongen og hans Mænd!" — „Sejr eller Død!" fik han til Svar fra Tusenders Struber.

De kongelige Ryttere spredte sig for meget, saa flere Bønder kunde komme til at kæmpe mod en enkelt Fjende, der fik sit Banesaar, og Bønderne opløftede øredøvende Glædeshyl for hver Hjelm, der forsvandt.

Da sendte Kongen en ny og større Skare Ryttere frem. De kom som en fast, uigjennemtrængelig Mur, alt paa deres Vej maatte vige eller knuses; de fjendtlige Fløje udfoldede sig til begge Sider som to Fangarme af Jern, der søgte at knuse Bønderne paa en Gang i et knugende Favntag. Ubetvingelig, ustandselig trængte Rytterskaren frem, intet kunde staa imod, og hvad, der ikke vilde vige, nedhuggedes eller knustes af Hestenes Hove.

Mange kastede Vaabnene for at redde Livet ved Flugt, andre sænkede dem og stod modløse, rædselsslagne naglede fast til Jorden og lod sig nedhugge. Førerne søgte at standse Forvirringen, nogle kjække samlede sig om dem, men al Modstand var haabløs.

„Sejr eller Død! Frihed eller Trældom!" raabte Ebbe Genvæth overlydt. „Se eders Fællers blodige Lig, de raabe om Hævn!" — „Hævn! Hævn!" lød det hist og her blandt Bøndernes vaklende, tyndede Rækker, men — Slaget var tabt.

I Forvirringen saa Klaus Turesøn sit Snit og sneg sig bort fra sine Vogtere. Snart naaede han det Sted, hvor Ebbe Genvæth med nogle faa Fæller kæmpede mod en halv Snes kongelige Ryttere.

„Giv eder godvillig, Ridder Ebbe!" raabte Klaus.

„Aldrig!" skreg Ebbe og huggede om sig som en rasende.

„Afvæbn ham, og spar hans Liv!“ befalede Klaus, og snart var Ebbe Genvæth Fange.

„I sparede mit Liv og nu har jeg reddet eders. Vær nu ikke en galen Mand, men find eder i det unndgaaelige,“ sagde Klaus.

„I denne Stund er Livet mig en Byrde!“ svarede Ridder Ebbe. — —

Stolte over den letkjøbte Sejr forfulgte Sejrherrerne de flygtende Bønder og nedhuggede alt for Fode, Skaansel kjendte man ikke. Endelig bød Kongen, at Forfølgelsen skulde standse; alle de Fanger, som vare grebne med Vaaben i Haand, bleve førte til Roskilde. — — Ved Solnedgang var den store Bondehær adsplittet som Avner for Vinden, opreven, tilintetgjort med Jernhaand; men paa Valpladsen laa Hundreder af Lig med vilde fordrejede Ansigtstræk og sønderflængede Lemmer.

Kongehæren trak sig tilbage til Roskilde. Nattens mørke Klæde lagdes over Egnen; men paa Valen lød endnu hist og her Stønnen og Smertessuk. Saaredes Klagen og døendes Rallen blandede sig med Sneppens Skrig og Uglens Tuden til en rædselsfuld Aftensang. — — —

Næste Dag stedtes Ebbe Genvæth for Kongen, der tilkastede Fangen et harmfuldt Blik og sagde:

„I er Oprørernes Fører! Véd I det ej, at Op-

rør mod det lovlige Regimente er halsløs Gjerning. I har forbrudt Ære og Liv, Galgen skal være eder vis!"

„Slig Skjæbne tænkte jeg mig, hvis I, Kong Kristoffer, fik Magt som Agt; men jeg rædes ej for Døden," svarede Ebbe.

„I kom hid med Fredsmaske og gik dog paa Ræveklør for at vinde Tid, til Oprøret var modent!" foer Kongen fort. „Hvem lærte eder sligt og hvidskede eder den Djævel i Øret, at I som fri Mand burde være Trælles Ven og handle som en Nidding mod eders Konge? Mon I staar i Ledtog med den arge Skalk i Lund? Ved min Helgen! I skulle alle til Hobe komme tilkort med eders onde Handeler!"

„Ikke agter jeg nu at besvare eders Spørgsmaal eller forsvare mig mod grundløse Beskyldninger," tog Ebbe til Orde. „Men det skal I vide, Kong Kristoffer, at jeg har arbejdet tifold mere for Landefred end Danmarks Konge. Af Medlidenhed antog jeg mig de forurettedes Sag, da I jog mig bort med Haansord og tilstoppede eders Øren for Bøndernes Klager. Blev jeg Oprører og Nidding, da er Skylden eders!"

„Nu vil jeg ej længer høre eders formastelige Ord!" udbrød Kongen. „I staar som en slagen, fangen Mand og har kun Trods at byde. Vent ingen Skaansel! I Morgen den Dag klæder I Hjul og Stejle, saasandt jeg er Konge i Danmark!"

„Før mig kun til Døden, jeg er rede; men af mit Blod skal spire Forbandelse for eder selv!" sagde Ridderen i Harme. „Histnde paa den blodige Slagmark ligge Hundreder af Lig; omkring i Landet findes jamrende Kvinder og Børn, hvis Forsørgere ere dræbte af kongelige Bødler. I Steden for at høre Lidendes Suk kvalte I det i Blod, som nu raaber til Himlen em Hævn!"

„Før Fangen bort!" raabte Kongen.

„Jeg hader eder, Kristoffer Valdemarsøn!" hvislede Ridderen, idet Vagten førte ham bort.

VI. Tyngede Sind.

Et Par Uger før Slaget sendtes en Trop Svende til Øborg for at tage Borgen i Besiddelse og hindre enhver Adgang der til af Oprørerne. Truid Pedersøn og Klaus Turesøn fik det Hverv at føre Troppen. Naar Borgen var indtagen, skulde Truid Pedersøn vogte den og Ridder Klaus vende tilbage til Roskilde. De ventede væbnet Modstand; men Vindebroen nedlodes, og de kongelige Svende red uhindret ind paa Borgen, hvis Besætning afvæbnedes. Ridder Klaus og Truid forlangte at faa Fru Karen og Fru Bibekke i Tale. Dette skete, og Væbneren, der førte Ordet, sagde:

„I Kong Kristoffers Navn tage vi Øborg i Besiddelse, saasom Ridder Ebbe er Oprører mod Landets lovlige Regimente. Al Forbindelse med ham er eder forment fra denne Stund, og indfinder han sig her paa Borgen, er han min Fange. Men intet ondt skal vederfares I Kvinder, naar I godvillig fortøve her og ikke foretage noget i fjendtlig Hensigt mod os eller vore Svende.

„Min Ven, Truid Pedersøn, vil være eder en

ridderlig Vogter, skjønt han kun er Væbner," sagde Klaus.

„Tykkes J, Væbner Truid, at kunne magte slig vovelig en Gjerning at holde tre Kvinder og nogle Terner fangne?" spurgte Fru Vibekke spottende. „Sæt os heller under Laas og Slaa, da er i sikker paa, vi ej render af Gaarde i Utide."

„Nødig skulde J spotte, saasom J er i min Magt, den jeg dog kun agter at nytte til eders egen Sikkerhed," svarede Væbneren.

„Ret saa, Ven Truid! Hold nu Drene stive, at Modet ej gaar fløjten, thi en hvas Kvindetunge er værre at kæmpe imod end skarpe Spyd! Den kan nemlig aldrig afvæbnes," sagde Klaus.

„Skam faa J, Hr. Ridder, at J kaster onde Ord i Hob mod værgeløse Kvinder!" udbrød Vibekke.

„Mig tykkes, J bruger eders Værge helt vel," sagde Klaus. „Jeg er alt overvunden og rider af Gaarde i Morgen, Valpladsen er eders, ædle Frue! Tænk ellers mildt om Truid Pedersøn, og pris eders Lykke, at han bliver eders Vogter.

„Gud naade!" klagede Fru Karen. „Ere vi nu Fanger i vor egen Borg, mens Ebbe Henvæth kan stedes i Nød og Vaande, uden at vi kunne faa Tidende om det, som times ham. Jeg véd hverken ud eller ind i al den Elende."

„Klag ej saa, hjærte Søster," tog Vibekke til Orde. „I bereder vore Fjender en letvunden Glæde derved, at I give Sorgen Luft i deres Nærvær. Er der da endnu kun sket dette, at Truid Pedersøn paatager sig at være vor Vogter, indtil eders bolde Husbond kommer til Oborg som Sejrherre og takker Væbneren for god Tjeneste."

„Som Sejrherre for Bøndernes Sag vender Ebbe Genvarth aldrig tilbage!" udbrød Truid. „Men Fru Karens Sorg volder mig ringe Glæde, thi stod det til mig, skulde al Slags Vaade vanke husvild om og aldrig finde Ly inden Oborgs Volde."

„Spar eders Deltagelse til dem, der sætte Pris paa den!" sagde Vibekke spidst.

„Tag ej min Søsters Ord til Mistykke!" sagde Fru Karen mildt. „Tak for eders venlige Omsorg, thi jeg skjønner, I mener os det vel."

Da Klaus Turesøn havde efterset, om alle Befalinger angaaende Borgens Bevogtning vare efterkomne, ønskede han ikke at besvære sig med flere Pligter og lagde alt i Væbnerens Haand. Truid var sjæleglad over den kongelige Tillid, der vistes ham, thi sligt Hædershverv som at bevogte Oborg faldt ellers ikke i en ung Væbners Lod. Hjærtet hoppede i hans Liv ved Tanken om, at snart skulde maaske Guldsporen klingre paa hans Hæl.

Men der var ogsaa mindre lystelige Tanker, som gjorde Krav paa Truids Opmærksomhed, thi Opfyldelsen af hans Hjærtes fagreste Drøm syntes at fjærne sig mere og mere. Han bar Elskov til en Oprørers Datter! Vilde Kongen taale slig Forbindelse og bevare kongelig Huld og Naade for Drostens Søn? Nej, aldrig vilde han finde sig deri, før Ebbe Genvæth laa i Støvet som en usselig Orm, der kunde knuses ved første Fodspark. Og Ridder Ebbe vilde vel være lige saa utilbøjelig til at give sin Datter til en kongetro Mand. —

De lyse Drømme endte i en mørk, trykkende Stemning, der holdt ham fangen en god Stund, indtil han med en indre Kraftanstrængelse rystede den hvileødende Mare af sig, idet han tænkte: Nu ingen sygelige Drømme, Truid Pedersøn! Lykken fanger du vel, om du kæmper ridderligt for den og ikke ræddes for Hindringer.

Han sadlede sin Hest og red over Vindebroen for at tage nærmere Kjende paa Borgens Omgivelser. Ridtet fortsattes ind i Skoven, hvor Bøgens lyse Løvtag hvælvede sig over ham og gav Svaling mod den hede Glød, som Tankearbejde og Eftermiddagens tindrende Sol havde lagt over ham. Bøgeskovens milde Ro virkede velgjørende paa Ungersvenden, og han blev modtagelig for Naturindtryk. Snart fængsledes Øret af

Fugletungernes Lovsang, snart frydedes Øjet ved Skovens myldrende Blomsterflokke, som bredte en krydret, livslyst-aandende Duft over hele Løvsalen. De aandede det ud i bævende Lyst, at det er frydeligt at give sig hen i Tjeneste til at frembære Guds Skjønhedsrige paa Jorden.

Men som Væbneren red dybere ind i Skoven, fik han Øje paa en Kvindeskikkelse, der sad under en Bøg, ivrigt sysselsat med at flette en Krans af Blomster. Truid troede at kjende denne Kvinde, og et Glædesblus foer over hans Ansigt. Han stod af Hesten, bandt den til et Træ og kjærtegnede det kloge Dyr ligesom for at bede det være roligt.

Ungmøen sad fængslet af egne Tankers Mylr og mærkede ikke, at Truid nærmede sig, før han hilste:

„Gudsfred, Jomfru Anna! Det er et herligt Møde, som nu forundes mig!"

Ungmøen saa op; forvirret lod hun Blomsterkransen falde til Jorden, rejste sig og sagde:

„I her, Truid Pedersøn! Ak, hvor I skræmmede mig!"

„Ræddes dog ej for mig, hjærte Jomfru! Ingen paa den vide Jord vil skjærme eder som jeg."

„Derom tvivler jeg ej," svarede Anna; „men I kom saa brat og uventet til Syne, at jeg blev angst."

„Og hvor dvælede eders Tanker nys, da I bandt den smukke Krans, som nu ligger ved eders Fod?"

Jomfru Anna blev rød, thi hun havde tænkt paa Truid; men hun svarede nogenlunde beherſket: „Sikkert lyſtes I ej at følge mig paa alle mine Tankers vide og sære Veje, det vilde blive eder en lang Rejſe.“

„Vær ej bange, jeg skal vel følge eder,“ lo Truid.

„Nu, da faar jeg føje eder,“ svarede Ungmøen. „Jeg spurgte hver en Blomſt, hvor den havde været i Vintertiden, og hvor den gik hen, naar Sommeren var omme. Og jeg tænkte mig, hvad Svar de hver for sig vilde give. Nogle sov glade og trygge under Jorden, mens de drømte om den dejlige Vaar; andre lod Blomſterlegemerne blive tilbage, mens Sjælene lod sig bære paa Solſtraalerne til et Land, langt, langt borte mod Øſt, hvor Solen bor. Et dejligt Land, hvor Længsel aldrig fødes, og Glæden aldrig dør! Men hvert Aar, naar Vaaren nærmer sig, bære Solſtraalerne dem tilbage, og ved et Solkys forenes de med Blomſterlegemerne for at fryde og frydes i den gryende Vaar.“

„I fortæller skjønt, Jomfru Anna; men intet fortalte I af det, jeg helſt vilde høre, thi jeg tykkes helt ilde om det Land, hvor man ej længes, al den Stund min Længsel er min fagreſte Lykke. Spurgte I ikke en liden Blomſt, om Truid Pederſøn bar Elſkov til eder?“

„Ønsker I at tage i Skrifte en uerfaren Ungmø, da maa jeg ret nu se at komme til Øborg, saaſom sligt

Skrifte kunde vare længe, uden at I blev klogere derved. Det er flere Stunder siden, jeg uset gik af Gaarde, og jeg tør ej fortøve længer i eders Selskab."

„Hvorfor ikke det, hjærte Jomfru Anna!" sagde Truid med Ild. „Har jeg dog tænkt først og sidst paa eder, siden vi saas og saare længtes at tale med eder. Tænkte I ret ofte med kjærligt Sind paa Truid Pedersøn, det I lovede, da vi sidst taledes ved?"

„Ikke kan jeg nægte, at I ofte er i mine Tanker," stammede den rødmende Ungmø.

„Sligt Svar huer mig helt vel, Gud have Lov!" jublede Truid og greb Annas Haand. „Sig mig da, om I er mig god og vil vorde min Fæstemø for Gud og Mennesker, thi I skal vide, at jeg har eder hjærtelig kjær."

„Jeg vil aldrig vorde nogen andens," svarede Anna. — — —

Det var et fagert Møde mellem to unge, elskende Hjærter. Blomsterne saa derpaa og frydedes derved; men Kukkeren lo skjelmsk mellem Grene, han har al Tid sine egne og sære Meninger om Elskovslykke. Truid Pedersøns Hest syntes, at nu var det paa Tide at bryde op; den vrinskede stærkt og afbrød de endeløse Samtaler, som elskende kunne føre uden at mærke Tidens Ilen.

„Nu have dig Gud og alle gode Helgener i Vold,

til Tiderne skifte, og Fred atter raader i Danmark!" sagde Truid.

Han fortalte hende, at han i Kong Kristoffers Navn havde taget Øborg i Besiddelse og maatte værge den, om det saa var mod Ebbe Genvæth selv. Da udbrød Anna:

„Hvad siger I! Er I min Faders Fjende, da forbarme sig Gud og den hellige Jomfru, at jeg i saa ond Tid blev eders!"

„I var min, og jeg var eders, før vi taledes ved i Dag," sagde Truid; „kun dette er sket, at vor Elskov fik Ord, dem jeg hverken evnede eller ønskede at holde tilbage. Slaa eder til Taals, min Hjærtens kjære Anna! Der oprinder vel bedre Tider for Folk og Land og for vor Elskov tillige."

Tavs og tankefuld gik Anna ved Væbnerens Side. Han løste sin Hest og trak den ved Tøjlen, forat han kunde følges med Ungmøen til Øborg. Til Vagten ytrede Truid: „Her bringer jeg en Flygtning til Huse. I vise hende al god Hyldest og Beskjærmelse, om I ville fare vel!"

Dagen efter Slaget mellem Kongen og Bønderne havde Fru Vibekke faaet Underretning om Udfaldet. Ad lønlige Veje var Munken Laurentius naaet til

Øborg og fortalte, at Ebbe Genvæth var fangen og dømt fra Livet. Fru Vibekke blev bleg om Kind ved at høre om Ulykken; men snart tegnede sig de bestemte, handlekraftige og bitre Træk om hendes Mund, idet hun overtænkte, hvorledes hun skulde meddele de andre Kvinder den onde Tidende.

Sammenknuget i Sjælelidelse hørte Fru Karen Meddelelsen om sin Husbonds Fangenskab og formentlige Død. I flere Timer mælede hun intet, men sad angst og bleg, indtil Smerten fik Luft i krampagtig Graad. Endelig sagde hun:

„Ikke tror jeg, at min Hjærtens kjære Husbond er død. Slig rædelig Udgang kan Gud og hans Helgene ej tilstede."

„Nys bragte Munken Laurentius Budskabet hid, og jeg tvivler ej om dets Sandhed," sagde Vibekke. „Den ædle Ebbe Genvæth kaldes ikke til Live igjen ved vore Klager; men vi kunne hævne hans Død."

„Hvad mener I?" spurgte Fru Karen.

„Ker eder om intet, før Tiden kommer, da mine Planer ere modne. Vær blot uræd!" svarede Vibekke.

„Hvad skulde jeg ræddes for nu, da det værste er hændt!" udbrød Fru Karen og rejste sig. „Men i onde Planer vil jeg ingen Del have, tvertimod vil jeg søge at hindre dem."

„Onde Planer!" sagde Fru Vibekke. „Véd I ej,

at de værste Raad ere de bedste, naar Kvinder nødes at være Mænd."

De følgende Dage gik hen i Stilhed paa Øborg. Fru Karen bar sin Sorg uden Klage, medens Jomfru Anna var utrøstelig og syntes at hindre enhver fortrolig Tilnærmelse af Truid Pedersøn. Denne glædede sig vel over Sejren, men Ebbe Genvæths haarde Skjæbne skar ham i Hjærtet, og det var ham en Lidelse at se Kvindernes Sorg, uden at han ejede en eneste Trøstegrund. Tilmed indlod de sig sjælden i Samtale med ham og viste kun kold Høflighed, hvilket Væbneren var meget utilfreds over. Havde han anet, at Laurentius opholdt sig paa Borgen, vilde Kvindernes Kulde og Tilbageholdenhed været ham mere forklarligt.

Nogle Dage gik hen paa den Vis. Da meldte Klaus Tureson sig paa Borgen med det Budskab til Kvinderne, at Ebbe Genvæth som Oprører var dømt fra Ære, Liv og Gods. Dødsdommens Fuldbyrdelse var vel udsat ved Peder Findsøns Mellemkomst; men yderligere Formildelse af Straffen var der ingen Udsigt til. For det første kunde Kvinderne opholde sig paa Øborg, der var hjemfalden til Kronen; men ønskede de at drage andet Sted hen, da stod det dem frit for. — Fru Bibekke valgte at blive paa Øborg, og de andre to Kvinder bøjede sig for hendes Valg.

Truid fik nu den Tanke at formaa Klaus Ture-

søn til at overtage Borgens Bevogtning i et Par Dage, mens han selv drog til Roskilde. Ved Drost Peders Indflydelse vilde han søge at opnaa mildere Kaar for Ebbe Genvæth.

„Gjør ikke det, Ven Truid!" sagde Klaus. „Kongen er i disse Dage som en galen Mand, der aander i Had til Ebbe Genvæth og Mester Jakob i Lund. Han tror tillige at have øvet en glimrende Daad ved at lade nogle usle Bønderhobe adsplitte og mener, at nu er Dommedag nær for alle hans Fjender."

„Lidt mere sømmeligt bør I tale om Kong Kristoffer," udbrød Truid. „Omgiven af Rænkespil paa alle Kanter, tirret af mægtige Fjender kan selv den bedste og ædleste Konge blive harm og begaa utækkelig Handling; men ingen Sinde hørte jeg, at han lukkede sit Øre for sine Venners Bønner."

„Nu! I er jo Drostens Søn, Kongens udkaarede Yndling og ligner eders Herre paa et Haar i Egenvilje og Usindighed! Prøv da eders ubændige Selvtillid; men I vil komme tilbage som en vaad Hund," sagde Klaus.

Truid red til Roskilde samme Dag og havde en Samtale med Drost Peder, der forbød Sønnen at befatte sig med Ebbe Genvæths Sag, som stod slet; men trods Faderens Advarsel besluttede Væbneren at fremstille sig for Kongen og bede om Skaansel mod den fangne Ridder.

„Bringer I ondt nyt fra Øborg, saasom I kommer ukaldet hid?“ spurgte Kongen.

„Ingenlunde, Herre Konge! Alt staar vel til paa Øborg.“

„Nu, det glæder mig, min kjække Truid, at Oprørerens Rede er i vor Vold. Tænkeligt da, at den gyldne Spore ej var en brav Væbner som eder ukjær, og at I vil kalde eders Konge det i Hu ved at komme hid efter en Sejrens Dag.“

„Gid I fange Sejr over alle eders Fjender, Herre Konge! Men har jeg været eder til Behag, da und mig Opfyldelsen af en Bøn, for hvis Skyld jeg har vovet at stedes for eder.“

„Sig kun frem eders Begjæring!“ sagde Kongen mildt.

Truid tog sig sammen og sagde: „Spar en Fjendes Liv, Herre Konge! Lad Ebbe Genvæth gaa fri og frank herfra, hvis han vil give sin Ridderære i Pant paa, at han intet vil foretage til Mén for Landets lovlige Regimente.“

En Bredens Rødme bredte sig over Kongens Ansigt, idet han svarede: „Er I vorden galen og gaaet fra Vid og Samling, Truid Pedersøn! I det ene Aandedrag ønsker I mig Sejr over mine Fjender, og i det næste beder I om Skaansel mod den arge Oprører Ebbe Genvæth!“

„Vredes ej, Kong Kristoffer! Jeg har ønsket, at Bondeoprøret maatte gjøres til intet, men ikke ønskede jeg Ebbe Genvæths Død. Vis Mildhed mod den overvundne, thi nu er hans Magt brudt, og han kan ej skade eder. Inden for Borgs Volde sidde tre ængstede Kvinder, der ville græde Jammerens Taarer og ikke have en Glædesstund mere fra det Øjeblik, Ebbe Genvæth lider en ærefuld Død."

„Ha, ha!" lo Kongen haanligt. „I har vel kortet Tiden paa Borg ved Gant med Kvinder og ved blødsøden Grillenfængeri. Slig Sæd er sen Vej til Riddersporen; men er I vorden elskovsyg, da skal I helbredes ved at fortøve her i Roskilde en Stund, mens Bevogtningen af Borg anbetroes en anden. Om Forræderen Ebbe vil jeg intet høre, han faar ligge, som han har redet."

Væbneren havde et uklogt, ungdommeligt Svar paa Læben, men heldigvis tav han. Da sagde Kongen:

„Gaa nu bort, men indfind eder igjen ved Aftentide, da skal I høre min Vilje angaaende eder selv!"

I en nedtrykt Stemning forlod Væbneren Kongen; men han haabede, at hans Lykkestjærne og Drostens Indflydelse nok kunde gjøre den kongelige Unaade kortvarig. Ringe Trøst fandt han hos Drost Peder, der udbrød:

„Du har handlet som en usindig Taabe, min Søn

Truid! Tænkeligt, at Du har forspildt den kongelige Huld og Naade for lange Tider, og da kan dit Fremtidshaab og dine stolte Drømme lægges plat øde."

Det led ud paa Eftermiddagen, og Tiden faldt Væbneren uendelig lang; thi mørke Anelser fyldte hans Sind, og han længtes efter at faa en Ende paa den Uvished, han var i angaaende Kongens Bestemmelse med ham. For at faa Has paa Tiden gik han ud i Byen, der vrimlede af Riddere og Svende, som nu efter den letvundne Sejr over Bønderne morede sig med alskens Lystighed. Snart mærkede Truid en stor Bevægelse blandt Folket, der strømmede ud mod Byens østlige Port, og han fulgte Strømmen.

„Dronningen kommer!" lød det, og snart hørtes Raabet: „Dronning Sambiria leve! Gud velsigne vor væne Dronning!"

Det var intet tomt Mundsvejr, naar man hilsede hende med sligt Tilraab, thi hun var en klog og retselskende Herskerinde, der ved sin Raadsnildhed ofte maatte rette, hvad hendes uordholdne, trodsige, men lidet evnerige Husbond gjorde kroget.

I Folkemunde hed Dronningen Margrete Sambi-

ria efter sin Fader, den pommerske Hertug Sambir. „Sorte Grete" blev hun ofte nævnet formedelst sin mørke Ansigtsfarve; men „Sprænghest" var ogsaa Kjendingsnavn, fordi hun ikke var bange for at deltage i det vildeste Ridt og kunde tumle sin Ganger, som var hun den boldeste Ridder.

Dronningen ankom til Roskilde uden Kongens Vidende, hun ønskede at overraske sin Husbonde og lykønske ham til den vundne Sejr; maaske hun ogsaa tænkte at kunne gavne med et klogt og besindigt Raad. I Spidsen for et lidet Følge holdt Dronningen sit Indtog i Roskilde og ønskede at undgaa al Opsigt, hvilket dog ikke lykkedes. Ved hendes Side saas Bisp Niels af Viborg, der ellers ikke yndede at sidde paa Hesteryggen, men nu for at føje Dronningen havde paalagt sig den Pine, som et Ridt voldte ham. — Dronning Margrete red Side om Side med Bispen og førte en ivrig Samtale med ham, mens hun nu og da venligt hilsede Folket; hendes Ansigt var alvorligt og lidende, men de velmente hjærtelige Leveraab fik Glød i hendes Kinder og Ild i hendes mørke Øjne, hun følte sig glad for en Stund, løftet paa Folkestemningens stærke om end upaalidelige Vinger. Den statelige og skjønne Dronningskikkelse med den mørke Ansigtsfarve og det sjælfulde Øje virkede fængslende paa alle, og Kong Kristoffer,

der elskede sin Hustru saare højt, kunde sjældent nægte hende Opfyldelsen af en Bøn.

„Ser I, at vor gode Dronning hilser ned til os usselige Stakler! Gud velsigne hende!" udbrød en gammel fattig Kvinde, idet hun foldede Hænderne og nejede dybt.

„I kan stakle jer selv, Moer Else, og ej andre gode Folk!" sagde en fed Borgermand med et haanligt Blik paa den gamle Kvinde. „Vi danske kunne nok fortjene et venligt Ord og en mild Hilsen, al den Stund vi tog en Hertugdatter og lavede en Dronning af."

„Ja, I var vel med til Brudefærden, Mester Hans, og maa vide god Besked; jeg troede ellers hidtil, at det var Kong Kristoffer, der gjorde Margrete til Dronning," lo Else.

„Vogt jer Mund en Kjende, Moerlille! I ser vel, hvem I taler til!" sagde Mester Hans vred. „For Resten lagde I vel ej en Gang Mærke til sorte Gretes gloende Ildøjne, slige sad og i Hovedet paa Valdemar Sejrs onde Dronning Bengjerd."

„Ve over hende, I sidst nævnte!" udbrød Else. „Men skamme maa I jer, at I nævner vor gode Dronning og Skarnsfolk i ét Aandedrag.

I det samme kom nogle kongelige Svende forbi, og Mester Hans ønskede ikke at fortsætte den begyndte Samtale.

„Se, hvor statelig Dronning Sambiria styrer sin Ganger! Ved mit gode Sværd, det er et fagert Syn!" sagde en pyntelig Væbner, hvis kostelige Kofte, gyldne Bælte og øvrige Klædning viste, at han hørte til de ildesete adeliges Kreds.

„Aa, ja, det er helt lysteligt at se Dronningen styre sin Hest godt og vel; men vi Borgere og andre gode Mænd fandt det dog lysteligere, om hendes Husbond forstod at styre Land og Rige og ejede noget mere af vor gode Dronnings Vid og Klogskab," tog en Borgermand til Orde, idet han med en udfordrende Mine støttede begge Hænder paa sin jernbeslaaede Stok.

„Taler I Haansord om vor naadige Konge i min Nærværelse, da skal det komme eder dyrt an!" sagde Væbneren med en drabelig, højfornem Mine.

„Sagde I, jeg talede Haansord mod Kongen, da løj I det selv, Junker Næsvis!" svarede Borgeren. „Sig mig heller, om han i sin Gaard har mange grønne Helte som eder!"

„For en Ufærd!" sagde Væbneren, rød i Kammen. „Vil I ævle eder ind paa Folk, da skal I faa at mærke, at min Klinge kan tugte en mundkaad Borger!"

„Gaa jer Vej, Grønskolding, og det nu paa Stand, ellers skal jeg snart tugte en højbenet Hanekylling!" sagde Borgeren, idet han løftede sin Stok og saa sig om i Kredsen, hvor mange Hænder vare rede til Hjælp.

Væbneren foretrak at æde sine Ord i sig og liste sluk-øret bort.

Lignende Optrin og Samtaler gjentoge sig hist og her i Folkemængden, Ros og Dadel fløj som vingede Pile omkring, men til Dronningens Øre naaede kun hyldende Tilraab. —

Dronning Margrete tog ind i Sankte Mariæ Nonnekloster, og Truid Pedersøn fik den Indskydelse at begjære en Samtale med hende, og ved Biskop Niels's Mellemkomst lykkedes det ogsaa. Hvad denne Samtale frugtede mærkedes nogle Timer senere, da Kong Kristoffer i Dronningens Nærværelse samlede nogle af sine mest betroede Mænd til Raadslagning, hvorved ogsaa Ebbe Genvæths Sag drøftedes.

„Lad Naade gaa for Ret, Herre Konge!" sagde Biskop Niels. „Giv Ridder Ebbe Liv og Frihed, thi derved vinder I Hjærter, medens Strænghed avler Bitterhed og ondt Blod, og giver han sit Ridderord i Pant paa fredeligt Sind, da kunne I trygt stole paa ham."

Biskopens Ord vare et Udtryk for de fleste tilstedeværendes Tanker, og Kongen, der i Forvejen var paavirket af sin Dronning, lod Ordene lyde uimodsagte. Han tog til Orde:

„Ebbe Genvæths Liv skal blive skaanet, saasom min ædle Dronning og mine tro Mænd tilraade det

og ønske, at Retfærdighedens Sværd skal holdes i Skeden; men ikke agter jeg at slippe slig Bandskrop løs; han skal sidde i mildt Fængsel til sin Dødsdag. Øborg er hjemfalden til Kronen, dog skal Fru Karen og hendes Datter have anstændigt Underhold."

„Min ædle Herre og Husbond!" udbrød Dronningen.

„Jeg véd, hvad I vil sige!" afbrød Kongen hende. „I mener, at Dommen er streng og burde formildes end yderligere; men nu lade vi af at tale mere om den Sag." — — Dronningen skjønnede, at der for Øjeblikket intet mere var at udrette, og hun tav, men Kong Kristoffer tog atter til Orde:

„Endnu har jeg en Pligt at udføre i min Dronnings og disse gode Mænds Nærværelse, og vil deraf skjønnes, at jeg er en mild Herre mod mine Venner. Kald Truid Pedersøn hid!" sagde han til Dørvogterne. Dette skete, og Væbneren traadte ind. Om Kongens Mund saas et velvilligt Smil, da han henvendte sig til den indtrædende, ikke længer selvsikre Ungersvend.

„I kommer for at høre eders Dom for en usindig Bøn," sagde Kongen. „Nu, eders Begjæring er opfyldt, Ebbe Genvæths Liv skal blive skaanet, hans Ære ukrænket, hvilket Budskab I, snarest ske kan, bringer til Øborg og fortøver der, indtil I bliver kaldet. Og da I har vist eder som en højhjærtet, raadsnild

Væbner, erklærer jeg for disse gode Mænd, at I er værdig at optages i den ædle Ridderstand. Med denne Æfrens Handling fortøve vi dog, indtil lejligere Tid og festligere Stund tilbyder sig. Til da have I min kongelige Huld og Naade! Gaa med Gud, og vær ligesaa trofast mod eders Konge som eders Fader, den ædle Drost Peder!"

„Herre Konge!" Til min sidste Stund vil jeg være eder tro og hengiven!" udbrød Ungersvenden og bøjede Knæ.

VII. Kamp mellem Skygger og Lys.

Truid Pedersøn ilede til Øborg. Naturens Stemning i den milde, duftaandende Sommeraften smittede hans Sind, og Ungdomsfrejdigheden lod ham ane, at Fremtidens fagreste Syner kun ventede paa ham for at aabenbare sig. Alt syntes at forjætte et rigt Liv i Kjærlighedslykke, Hæder og Ære; men alt dette var vel kun Vaarblomster, henrivende skjønne at se og herlige at eje, dog intet mod Sommerens Fylde, naar Paradislandet aabnede sig, og Ungdomsdrømmene omsattes i Virkelighed. En næsten ubændig Handlingens Kraft dirrede gjennem Ynglingens Sjæl, eftersom han bares højere og højere paa Drømmenes lette, luftige Vinger. —

Vejen førte over side Enge, hvor Mosekonen bryggede, og Elvepigerne bredte deres Slør for usete at holde Dans mellem Engblommer, Forglemmigejer, Pragtstjærner og Tusender af Engbundens andre fagre Børn. Endnu skar Lysstrimer fra den vestlige Himmel sig ind i Taagen og søgte at løfte en enkelt Flig fra det hemmelighedsfulde; men det var magtesløst Arbejde, thi

Taagen lejrede sig tættere og tættere over Egnen og indhyllede alt i sit luftige Klædebon.

Det Lykkesolskin, som lyste for Truid ved Ridtets Begyndelse, var alt for blændende, skar for stærkt i Øjnene til, at det kunde vedvare. En og anden lille Sky viste sig paa Himlen, en og anden Taagestrime kom frem i hans Sind, jo nærmere han kom Øborg. — Det var i Grunden kun fattige Tidender, han bragte de tre Kvinder, thi var end Ebbe Genvæths Liv reddet, saa var dog bestandigt Fængsel en tyngende Tanke, og Tabet af Øborg gjorde den ikke lettere. — Ja, saa var Lykken maaske endda langt borte, thi den kunde jo ikke trives, saalænge Hjærtesorgen sad til Huse paa Øborg; nu skulde han daglig være Vidne til Mistrøstigheden, kjende dens Grund og dog staa vanmægtig overfor den. Ja, skulde Kvindernes Kulde vedvare, fordi han var en kongetro Mand, da var der lidet lystelige Tider i Vente.

Den ene Tanke tog den anden, stadigt gik det ned ad Bakke med Frejdigheden, og da slog Elvepigerne Ring om ham. Viljen slappedes, Sanserne omtaagedes, underlige Røster lød i hans Øre og troldbandt de gode, venlige Feer, som gjøre Tilværelsen lysfyldt trods Jammerligheden. En lokkende Sang lød om ham og ud over Engen; han tyktes, at han stod i en Slotshal blandt fagre, smilende Kvinder, der bevægede

sig om ham i lette, zirlige Danse, og ved nøjere at betragte dem saa han, at det var Dronning Sambirias Terner. Han behøvede kun at udstrække Haanden for at fæste sig en Brud blandt Landets fornemste og rigeste Slægter, mens han havde ladet sig nøje med en fangen Ridders Datter. Det havde vel baadet hans Fremtid bedre, om han aldrig havde set hende. —

Saa vidt var han naaet i sine Elvesyner, da han red ind i Dborgs Skove. Nu reves han ud af sin Tankeleg derved, at Hesten gjorde et Spring til Siden, saa han maatte søge at berolige den. — „Det var en styg og uridderlig Drøm, Truid Pedersøn!" mumlede han hen for sig, idet han rettede sig i Sadlen. „Hvilken fæl Tankeskiftning har jeg dog ammet paa Vejen hid! — Vredes dog ej, Annalille! Jeg river itu det ganske Troldevæv og levner ej Traad eller Trævl! Fort nu til Dborg!"

Han sporede sin Hest, men den gjorde atter et Sidespring, og han lod den gaa i Skridtgang en Stund og kjærtegnede den. Da greb en formummet Skikkelse fast i Hestens Tøjle, en jernbeslaaet Kølle faldt med knusende Vægt paa Truids Hjelm, og han faldt til Jorden. I det samme borede sig en Dolk ind i hans Bryst og en Røst sagde: „Hævn for Ebbe Genvæth! Hilsen fra en Fjende!" — Truid hørte intet mere, han tabte Bevidstheden og laa saaledes hen i blødende og

dødlignende Tilstand, indtil Hesten naaede Vindebroen til Borg, og Svendene blev opmærksom paa dens vedholdende Vrinsken. De søgte og fandt den saarede Væbner, som bragtes til Borgen, hvor Fru Karen og Jomfru Anna plejede ham med kjærlig Omhu.

I flere Dage svævede hans Liv i Fare, Feberen raſede i hans Blod, og han maatte tumle med vilde Syner, indtil hans Ungdomskraft sejrede over Sygdommen og gav ham Bevidstheden tilbage. Jomfru Anna opsendte brændende Bønner til Gud og den hellige Jomfru, at Ungersvendens Liv maatte spares, og da Bønnen syntes at blive hørt, fyldtes hendes Hjærte med jublende Tak og Lov. Fru Karen delte Datterens Glæde, thi nu havde hun let ved at skjønne, at Annas Hjærte og Sind var vendt til Truid Pedersøn.

Saa skete det en Dag, da Truid vaagnede efter en lang, styrkende Søvn, at han kjendte Anna Ebbesdatter, idet han slog Øjnene op. Han sagde: „Er det en Drøm alt til Hobe, eller er det sandt, at jeg ligger her som en saaret Mand og har eder til Plejerske?“

„Gud have Lov, at I atter vender tilbage til Livet!“ jublede Anna. „Men nu maa I ligge stille, at eders Saar ej skal bryde op paany, I har været Døden nær.“

„Gud og Sankte Lucius signe eder, kjæreste Anna, for al eders Omhu!“ sagde Truid.

Hun satte sig ved den saaredes Leje, og hendes indestænkte, i vaagne Smertesnætter opdæmmede Følelsesliv fik nu Lov at udfolde sig i al dets Skjønhed og Rigdom, saa Truid studsende maatte spørge sig selv, om det ikke var et Under, at et Kvindehjærte kunde eje saa megen Trofasthed og Hengivelse. I Annas Kjærlighed begyndte Paradisdrømmens Forjættelser at opfyldes.

Nogle Dage senere sad Fru Karen og samtalede med Truid; hun vidste fuld Besked om sin Mands Skjæbne og sagde: „Guds hellige Moder være priset, at hun hørte mine Bønner og gav min Husbond Livet, saa haaber Hjærtet paa bedre Tider; men I, Truid Pedersøn, have og min Hjærtens Tak for den gode Del, I har haft i hans Redning! Hidtil tænkte jeg ej, at I tog eder vor Sag an, saasom I er Kong Kristoffers tro Tjener."

„Det sidste, I nævnte, er jeg af ganske Sind; men ikke er jeg fangen Mands Fjende og mindst Ebbe Genvæths, al den Stund han har i Eje den dyreste Skat, mit Hjærte begjærer."

„Mener I det, Truid Pedersøn?" udbrød Fru Karen og saa paa Væbneren med et venligt Smil.

„Ja, visselig er det min Hjærtens Mening, og er det vel paa Tide, at jeg taler rene og forstaaelige Ord," sagde Truid. „Er jeg i denne Stund end lidet skikket

til Bejlerfærd, saa skal I dog vide, at eders fagre Datter, Jomfru Anna, ejer mit ganske Hjærte, og har hun alt givet mig Jaord, at hun vil være min Fæstemø og en Gang min kjære Hustru."

„Eders Elskov gror i en Ulykkens Tid, og ikke kan Anna troloves uden min Husbonds Vidende og Vilje," svarede Fru Karen. „Er han først frank og fri, da er jeg rede at tale eders Sag; men indtil da faar I slaa Vand paa Elskovsgløden, at den ej fortærer eder og hende."

Længe taledes de ved om den Sag, trøstende hinanden med Haabet om bedre Tider, og Truid vandt ganske Fru Karens Hjærte.

Klaus Turesøn, der blev paa Øborg, da han saa sin Ven saaret, kom ikke saa godt ud af det med Fru Vibekke.

„Har I set, ædle Frue, hvorledes Væbner Truid er mishandlet af Skarnsfolk?" spurgte Klaus.

„Nej!" svarede Vibekke. „Jeg har intet med I Kongetjenere at skaffe, og hellere ser jeg eders Hæl end eders Taa."

„I er et konstigt Kvindfolk og saare mandhaftig, thi ofte saa jeg Mænd med mere Hjærte, end I har."

„Ja, blødsødne og dog mundkaade Mænd er der nok af, derfor maa vi Kvinder vænne os af med Klynk og Taarer."

„Kvinder som eder kunne vel faa Mænd til at græde, thi de rive i Øjnene som stærk Sennop."

„Det kommer deraf, at det al Tid er Mænd, som have forskjærtset Kvinders dyre Hjærtefred."

„Hm! Mænds Fred er ringe nok, naar den har været i Kvindehænder."

„Hvortil al denne Ordkrig, jeg har ej forlangt, I skulde indlade eder med mig!"

„I har flere Pile i eders Kogger end jeg, Fru Vibekke. Lad os slutte Fred, ellers maa jeg gaa herfra som en slagen Mand."

„Det sidste er ogsaa mit Haab, Klaus Turesøn!"

I Haraldsborg Taarnfængsel sad Ridder Ebbe Genvæth paa tredie Maaned efter sit Fangenskab og tænkte over sin onde Skjæbne. Livet var vel reddet, men under saadanne Vilkaar, at han satte ringe Pris paa det. Ingenlunde fortrød han sine Handlinger, men han bebrejdede sig selv, at han paa et for sildigt Tidspunkt havde grebet ind i Bondebevægelsen. Det var en hundsk Løn, der var bleven ham til Del, fordi han havde kæmpet for Sandhed og Ret, tænkte han. Kunde Menneskets ædel Stræben efter at hævde Sand-

heden ofre sig selv og sine kjæreſtes Lykke, uden at sligt dyrt Offer satte sin Frugt i Tiden? Umuligt! I saa Fald var Gud og hans Helgene Stenmænd, der modtog Tilbedelse og Ære, men brød sig lidet om Menneskelykke, mindre om Sandheds Sejr og Løgnens Undergang. — Se! Løftebryderen Kristoffer Valdemarsøn sidder paa Danmarks Trone, mens Landet gaar til Grunde i marvødende Splid og Tvedragt, fordi Septeret bæres af famlende Hænder! Kan da Gud Herren ikke se det og sende Hjælp i Tide! — — —

Og Tanken skifter, Jammeren i Ridderens Sjæl øges. „Ak, Fru Karen, min Hjærtens kjære Hustru!" sukkede Fangen. „Dine Kinder bleges i Længsel, dine Øjne dummes af Graad, mens jeg sidder fængslet inden disse skumle Mure. Hvem skal skjærme dig og Anna i disse onde Tider, da jeg selv og min Slægt lægges for Had!"

Slig Modløshed kom ofte over Ridderen, naar han følte sin Vanmagt; men til andre Tider sydede Harmen i hans Sind og lagde ham giftige Ord paa Tunge, saa han kunde udbryde: „Jeg hader dig, Kong Kristoffer! Du er min og mit Fædrelands Bøddel! Mit Hjærteblod vil jeg ofre Draabe for Draabe, hvis jeg maa se din Undergang og Danmarks Udfrielse af din Haand!" — — — Flaggermusene hørte det, Uglerne gave Gjensvar, Mørkets Aander lo, thi slig Tale huede dem vel. —

I August Maaned kaldtes Truid Pedersøn til Roskilde og kom ikke senere til Øborg; han befandt sig nu daglig i Kongens Nærhed, og Guldsporen, som han nylig havde faaet, klædte ham godt. Dens klingre Lyd fik ham til at træde fastere, gjorde hans Holdning mandigere og mere stolt, mens Fremtidsdrømmene gik fremad mod Daad og ærefuldt Virke.

Fru Vibekke og Laurentius havde lagt Hovederne i Blød saa længe, at deres Planer vare modne nogle Uger efter Truids Bortrejse, og en Midnat skulde de udføres. Alt var stille paa Øborg, kun et Par Vagtposter vare udstillede, mens Klaus Turesøn sov paa sit grønne Øre. Lydløst lagde en Baad ind i Vigen, to Mænd listede sig ind mod Borgen, svømmede over Voldgraven og steg op ad en Rebstige, der hængte ned fra et Vindue i nederste Stokværk. —

En Stund derefter nedlodes Vindebroen, og en Bondeskare af det værste Udskud sneg sig stille over den. I samme Øjeblik forlod tre Kvinder og to Terner Borgen ad samme Vej, som Stimændene vare komne, søgte gjennem Skoven og ned til Vigen, hvor en Baad laa rede at optage dem og ro dem ud til en Smakke, der laa et Stykke fra Land. Snart hørtes Skrig og Skraal inden Øborgs Volde, thi Bønderne fore frem med Grumhed og huggede alt ned for Fode. Klaus Turesøn og et Par Svende reddede sig ved at springe i

Borggraven og svømme over den. — Efter at Blod-daaden var udført, gjorde man sig tilgode med Spise og Drikke, hvorefter Borgen fuldstændig udplyndredes.

Samme Nat lagde tordensvangre Skyer sig over Egnen og indhyllede alt i Mørke, undtagen naar farende, glitrende Lyn skar sig ind og løftede en Flig af det sorte Dække. — Ebbe Genvæth gik frem og tilbage i sit Fængsel, frydende sig hver Gang et Lyn oplyste Fængslet med Ildbølger og viste ham den Elendighedens Bolig, hvori han levede. Thi det vilde i Naturoptrinene fandt noget tilsvarende i Ridderens Sind, fordi han var bleven en af Trods og Hævnfølelse bjærgtagen Mand. De Bønner, han havde opsendt til Gud og St. Lucius, forbleve ubesvarede, tyktes han; thi han mærkede intet til Hvile i sin Sjæl og kunde ikke finde sig i sin Skjæbne. Kun Gjenlyd af sine egne Suk var det Svar, han fik. Da følte han sig som en haanet, af alle forladt Mand, glemt af Gud, mens Harme og Trods blev hans daglige Læremestre. Frihedstrangen blev stærkere og stærkere hos Fangen, hans Hjærne arbejdede i lange Dage og vaagne Nætter paa Planer til Undvigelse af Fængselet; han vilde da slutte

sig aabenlyst til Hertug Eriks Parti og hævne sig for udstandne Lidelser.

Et mægtigt Lyn efterfulgt af et øredøvende Tordenbrag syntes at løse Ridderens Tungebaand og give hans indestængte Følelser Mæle. Han udbrød: „Himlens Gud! Styrer du Verden og Menneskers Skjæbne endnu, da udslyng dit Lyn og knus Tyrannens Hoved! Spræng disse Mure, og lad mig gaa ud til Frihed at se hans Undergang og Danmarks Frelse!“ — — — Underlige, hemmelighedsfulde Lyde trængte i det samme til hans Øre. De kom som fra Afgrunden; han lyttede og syntes at høre noget røre sig under Fængselets Gulv. En kort Stund gik hen i Spænding, da en Lem i Gulvet aabnedes, og en Røst lød som fra Dybet: „Ve over Kong Kristoffer!“

Ridderen stirrede frem i Mørket uden at kunne opdage noget levende. Han foer sammen og udbrød: „Er du en af Helvedes Aander, da fly fra mig!“

„Frygt ej, Hr. Ridder! Vi to kjende hinanden helt vel, jeg vil føre eder til Frihed og Hævn,“ svarede Stemmen.

„Hvem er I?“ spurgte Fangen.

„Ker eder ej derom, men følg mig, om I elsker Friheden!“ svarede Stemmen atter. „Ikke Kjærlighed, men Had binder sammen vore Veje; lad os følges til Maalet.“

„Jeg følger eder, var det end gjennem Mørkets Afgrund!“ sagde Ebbe. „Sig mig eders Navn!“

„Laurentius!“ svarede Stemmen. „Og nu fluks herfra, thi før Sol rødner i Øst, skal I sejle fri og frelst mod Havet.“

De steg ned i en underjordisk Gang, der udmundede et Stykke fra Fjorden. Nogle Enebærbuske skjulte Udgangen. I en halv bøjet Stilling maatte de gaa gjennem Mudder og slimet Kryb, som i Tidens Løb havde ophobet sig.

„Har I gaaet den Gang for min Skyld, da tag min Hjærtens Tak!“ hviskede Ridderen. „Bjærge vi os vel herfra, skal jeg forskylde eder det.“

„En mægtigere end jeg paalagde mig det Hverv at redde eder af Fængsel, og med Glæde udførte jeg det,“ sagde Munken. „Dog gik jeg ikke eene den Gang, saasom Torkild Jernpande banede Vej gjennem denne forbandede Hule. Da vi naaede eders Fængsel, ilede han til Udgangen for at holde Udkig.“

„Torkild Jernpande!“ udbrød Ebbe. „Blev han frelst i Bondeslagtningen?“

„Ja! Ret snart træffe I endnu en Kjending, thi Niels Fisker har en Baad tilrede nede ved Stranden“, svarede Munken.

„Hvor lider man paa Øborg?“ spurgte Ridderen.

„Godt og vel!“ gav Munken til Svar. „Have

end Kvinderne lidt af svar Længsel efter eder og været saare bekymrede for eders Liv, saa er det alt nu snart til Ende, vil Gud og hans Helgene, at vore Anslag i denne Nat lykkes."

De naaede endelig Udgangen; men Ridder Ebbe var saa mat og dødtræt, at Torkild maatte støtte ham under Gangen ned til Stranden, hvor den aarvaagne Niels Fisker ventede paa dem. Man satte fra Land og sejlede ud i Fjorden med Retning efter Øborg; snart havde man i Sigte en Smakke, der styrede imod dem og havde Ebbe Genvæths kjære om Bord. De mørke Fremtidsudsigter og den farefulde Stilling, Ridderen befandt sig i, hvis hans Flugt i Utide opdagedes, glemtes for Gjensynets Glæde.

„Det er sandt, at I lever! Det er intet Bedrag, at jeg ser eder, min Hjærtens kjære Husbond!" udbrød Fru Karen. „Da have Gud Lov, thi Himmerigs Lykke times mig i denne Stund!"

„Tit gryer en lys Dag efter en mørk Nat, sagde min salig Moder al Tid. En Stund har jeg tvivlet om Sandheden deraf; men nu kan jeg atter begynde at haabe paa en lykkelig Dag," mælede Ebbe bevæget. „Derfor tænke vi nu aleneste paa at bjærge os af Rovfuglekløer." — — —

Smakken stævnede ud af Roskilde Fjord. Fire Mænd og nogle Kvinder vare om Bord; de droge bort

fra et kjært Hjem for at søge et andet, hvor Lykken havde bedre Kaar, frodigere Vokseſted. Ak! Hjærter og Tanker fængsledes dog ene af Skilsmissen.

En Stenstøtte lig sad Jomfru Anna mellem sin Moder og Moster uden at mæle et Ord; men hendes Øje søgte Øborgs Spir, der glitrede i den opgaaende Sols Straaler, og hendes Tanker samlede sig om Barndomshjemmet og Truid Pedersøn. — Ebbe Genvæth saa mørk og tankefuld frem for sig, kun naar hans Blik traf Fru Karens sollyse Ansigt, mildnedes hans Træk, og der kom varmende Ord fra hans Læber. —

Ud ad mod Havet gik det for god Vør, snart vilde Øborg forsvinde for de flygtendes Blik, og paa en Gang vendtes alles Øjne mod Borgen som for at sige et langt, vemodigt Farvel. Da saa de, at Borgen stod i Luer, Himlen rødnede i Lysskjæret fra Flammehavet.

„Gud naade, Øborg brænder!“ udbrød Fru Karen i Angst og foldede sine Hænder som i Bøn.

„Det er mit Værk!“ sagde Fru Vibekke med et hoverende Smil. „Kong Kristoffer skal finde Øborg i Ruiner.“

VIII. I Lund.

Onsdagen den 11te April 1257 om Eftermiddagen strømmede store Skarer af Klerke og Lægfolk til Laurenti Kirke i Lund, thi Kong Kristoffer agtede at forhandle med Jakob Erlandsøn i Folkets Paahør, saa det kunde blive kundbart, at Erkebispen paa Trods yppede Kiv med Kronen. Et stort Tal af Folkets ypperste holdt med Kongen i den Strid, der Aar for Aar, siden Mester Jakob mod Kongens Vilje blev viet til Erkebisp, førtes mere og mere bitter mellem Kronen og Kirken. Derfor faldt der saarende Ord fra begge Sider, eftersom de to Partier mødtes ved Døren til Lunde Domkirke. Og Trolden Finn og hans Kone holdt fastere end ellers om Stenpillerne i Krypten, det gottede dem, at Lunde Kirkekor skulde nyttes til Trivsel for Had og Splid; saadan Id var nemlig fredlyst i deres egen Æt.

„I Dag maa Mester Jakob give Kjøb," sagde en af Kongens Væbnere, der havde blandet sig i Mængden.

„Saa, det mener I!" udbrød en Munk med et haanligt Skuldertræk. „Kan hænde, at Kongen trækker

det korteste Straa, saasom Erkebispen har baade Retten og Folket her i Skaane paa sin Side."

„Ej, ej!" svarede Væbneren, „I hører og til Bispens Slæng; men er end Mester Jakob en haard Hals, saa kan Kong Kristoffer dog bøje ham."

„Erkebisp Jakob staar med Gud og svinger Retfærdighedens Sværd over de ugudelige, uden at nogen tør krumme et Haar paa hans salvede Hoved," sagde Munken.

„Og var hans Hoved end salvet af Sankte Laurentius selv, saa friede det ham dog ej fra at vise Lydighed mod sin rette Herre og Konge," svarede Væbneren og saa fast paa Munken; men udbrød derpaa: „Hvad ser jeg, I er den renlivede Graamunk, hvis Ryg blev kjærtegnet udi Tvilum."

Munken gav intet Svar, men sendte Væbneren et stikkende Blik, idet han forsvandt blandt Mængden.

„Hør, hvordan Kongens Trælle og Eftersnakkere ere fry paa det i Dag," sagde en Borger til sin Sidemand. „For Sanden! nu tror hver Knabe og Skosvend at kunne løfte Hæl mod Kirken ustraffet, siden sligt er vorden god Skik ved Hove."

Væbneren stod nær hos den talende, hvem han kjendte og sagde derfor: „De Skaaninger ere ej alle saa bispegale som I, Mester Jon; men kan hænde, I faar Afløsning for begangen Synd, hver Gang Mester Jakob kjøber en Kande Øl hos eder."

„Hører I det!“ henvendte Jon til sin Sidemand. „Hører I det, at nu kunne Hanekyllinger gale før de komme ud af Ægget.“

„Ker eder lidet derom,“ svarede Sidemanden, „den, som er kyllingeklog, bliver sjælden hønegammel, og slig Sæd, man lærer vesterpaa, have vi ej Brug for i Skaanes Land.“

Et hidsigt Svar svævede Væbneren paa Læben, men Mængden trængte paa, thi Erkebispen og Følge nærmede sig, og alle vege ærbødige til Siden, saa Væbneren fjærnedes saa langt fra Borgerne, at han kun kunde straffe dem med et vredt Øjekast. — Rundt om blandt Folkeskaren regnede det ned med Spottegloser og truende Ord baade mod Kongen og Bispen. Da paabød en myndig Klerkestemme Stilhed:

„Skammer I eder ej derved at bruge Haansord mod de salvede og skjænte med Kirkens Tjenere ved Døren til det hellige Kirkehus. Er Ulydighed og Frafald naaet saa vidt, da forbarme sig Gud over Vanarten!“

Alle tav, de samtalende Grupper spredtes og søgte ind i Kirken, hvor man tilsidst stod i Bundterad, Hoved ved Hoved, mens alles Øjne rettedes mod Kirkens Kor, hvor Kong Kristoffer sad fremst i Rækken af nogle Riddere og en Del kongevenlige Klerke, hvoriblandt Bisp Niels af Viborg og Klerken Kjeld. I venstre Side

af Koret sad Erkebisp Jakob Erlandsøn og hans Venner, hvoriblandt Provst Sacer og Kaniken Johan Dros.

Efter at der var bleven Stilhed i den store Forsamling, og Kirkedørene vare lukkede, traadte Bisp Niels frem og omtalte udførligt de Tvistepunkter, hvorom Striden stod mellem Kongen og Erkebispen. Da dette var sket, tog Kong Kristoffer til Orde og talede saa:

„I gejstlige Herrer og lærde Mænd, Riddere og Lægfolk! I ere vidende om, at de hidtil førte Forhandlinger mellem mig og Erkebisp Jakob kun have øget Bitterheden paa baade Sider og skabt end flere Tvistemaal, og dog har jeg været villig til Fred og Forlig. Jeg anklager derfor Mester Jakob for at have hidført og nu med Vilje plejer den Strid, som skiller Kronen og Kirken, lammer den verdslige Arm og hindrer fredeligt Samvirke. Ikke evner jeg at opregne alle de Overtrædelser, som nævnte Erkebiskop har gjort sig skyldig udi mod gammel Sæd og Vedtægt; men jeg ønsker Striden bilagt og tilsiger min kongelige Huld og Naade til Erkebisp Jakob, hvis han nu er rede til Fred og Forlig og i denne Forsamlings Paahør forpligter sig til at overholde Skaanes fra Fædrene nedarvede Kirkelov."

Kong Kristoffers Stemme lyder skarp og bitter, Ansigtsmusklerne bæve, og han maa med Magt beherske sin Harme. Men paa Jakob Erlandsøns Aasyn er

intet at læse uden isnende Kulde, hvert Træk er som udhugget i Staal; hans hele Personlighed er stød og bydende. Hvad gjemmes under de stærkt buskede Øjenbryn? Vogt dig for at undersøge det, thi Prælatens Øje kan til enkelte Tider som nu i denne Stund udslynge Lyn, der brænde ind i Sjælen, eller til andre Tider ligesom bore sig ind i et Menneskes hemmeligste Tanker. Nu træder den kraftigbyggede Skikkelse frem i Kirkens Kor, rolig og fast, uanfægtet af alt andet end Tankernes myldrende Flok, der gjære i hans trodsige Hoved. Der staar han, Kirkefyrsten i sin erkebispelige Skrud, mens Tusender af Øjne hvile paa ham; aandeløs Stilhed herskер i Kirken, hver Nerve er spændt, thi Prælatens Skikkelse i Kordøren virker betagende paa Fjende som Ven. De smalle Læber, der hidtil have været som sammenvoxede, aabne sig, og Talen lyder let og flydende med malmfuld, dyb Røst. Der er en Overbevisningens Varme i hans Ord, en Tilforladelighedens Sikkerhed, som ikke forfejler sin Virkning.

„I ærværdige Brødre, høje Herrer og gode Mænd! Kong Kristoffer æsker mit Svar paa et bestemt Spørgsmaal angaaende Overholdelsen af den gamle Kirkefraa, og jeg er rede at være Kongen til Vilje. Deri er jeg enig med ham, at Kiv og Splid mellem Kirken og Kronen er til lidet Held for baade Parter; men

som Vogteren af Kirkens Ret i dette Land maa jeg øve mig i at have en uskadt Samvittighed overfor Gud, at jeg ej skal dømmes som en utro Forvalter af betroet Myndighed. Rinder da Strid deraf, at jeg som den hellige Kirkes Tjener og salvede Erkebisp paaser, at Kirkens Ret ej krænkes, da regner jeg mig dette til Ære. Hvad der i den gamle Kirkeskraa tjener til Kirkens Tarv, vil jeg ubrødelig holde; men det, som strider imod den kanoniske Ret og fromme Fædres Forskrifter, kan jeg ej med god Samvittighed kalde gyldig, og indskyder jeg alt saadant til den hellige Faders Afgjørelse."

„Nu, da lade I Tienden fare, saasom den ej har Hjemmel i den skaanske Kirkeskraa!" sagde Kongen.

„Ingenlunde lader jeg Tienden fare, thi den har Tilhold i den kristne Kirkes almindelige Ret", svarede Erkebispen.

„Da skjønner jeg grant," udbrød Kongen harmfuld, „at I er til Sinds at fare fort i Trods og Egenmægtighed, sættende eders Vilje over alle Vedtægter; men der findes vel Midler til at hævde Retten efter Arildsloven."

Ved disse Ord blev der Uro i Forsamlingen, og en ildevarslende Murren lod sig høre; men nu traadte Jakob Erlandsøn atter frem, og alt blev stille. Hans

Røst havde nu en haard, skarp Klang, og hvert af hans Ord kunde høres over det mægtige Kirkerum:

„Det være alle tilstedeværende vitterligt, at jeg i mit Hjærte er rede til Fred og Forlig, dog vide I og, at jeg ej staar her i mit eget Navn, men i hans Navn, hvis Kirkes ret valgte og beskikkede Tjener jeg er; derfor kan jeg ej vige en Haarsbred fra det, jeg anser for Ret, kan ej indgaa Forlig, hvorved Kirken krænkes. Naar denne lider, da lider det ganske Folk, og de nuværende Tider ere onde for Kirken og dens Tjenere. Vi se med Sorg, at Klinteblomsterne prange i frodig Grøde paa Kirkeageren, og drage vi Sværdet for at hugge Hovedet af én, da vokse ti frem i Stedet, fordi det verdslige Regimente søger at lamme Kirkens straffende Arm. I Lunds Stift ere otte Præster og mange rettroende Lægfolk myrdede, andre ere lemlæstede, uden at de verdslige Magthavere søge at standse Lovløsheden. I Holbæk har man dræbt Broder Asger, trukket hans Lig med et Tov om Halsen til Raadhuset, spyttet ham i Ansigtet og begravet ham paa hedensk Vis i uindviet Jord uden Klokkeringning eller Messe. De hellige Kar røves af Kirkerne for at nyttes til Pokuleren og ukristelig Gant, alt til vor hellige Kirkes Vanrøgt og Fornedrelse; men Voldsmændene gaa uantastede, den verdslige Magt rører ej en Finger for at standse disse Skjændigheder. Derfor er det paa Tide at Kirken

skærper sit Sværd og værner om sin Ret, at Guds Vrede ej skal ramme os, fordi vi stode ligegyldige og saa det hellige haanet."

Kongen fraadede af Harme og vilde give et heftigt Tilsvar, hvad dog Biskop Niels hindrede, og efter en længere Forhandling mellem Kongen og hans Raadgivere sluttedes Mødet, idet Biskop Niels sagde:

„I have nu hørt, at Erkebiskop Jakob er uvillig til at slutte Forlig. Dog ønsker Kong Kristoffer af sær Naade at søge Stridens Løsning ad andre Veje og tilsteder en ny Forhandling i Overmorgen, hvortil Erkebispen, de tilstedeværende Klerke og høje Herrer indvarsles."

Fredagen den 13de April kom, og Kongen forlangte Afløsning af det Ban, der hvilede paa hans Tjenere i Skanør og paa Hveen; men herpaa vilde Erkebispen ikke indlade sig, uden at der stilledes Borgen for dem, hvad Kongen nægtede. Forhandlingen om denne og andre Sager førte intet Udslag til, og Kongen forlod Mødet i utæmmet Vrede; han udtænkte derpaa en Voldshandling, der udførtes næste Dag, og hvorom senere skal fortælles.

Den nævnte Fredag om Eftermiddagen stod Erkebiskop Jakob Erlandsøn i andet Stokværk i sin Bispe-

bolig og syntes at spejde ud over Landskabet. De sidste Dages Forhandlinger havde stemt ham meget bitter mod Kongen, og desuden syntes Sagen at tage en Vending, der kunde blive meget skjæbnesvanger. Han tvivlede ingenlunde om, at han kæmpede for en stor og sand Grundtanke, naar han hævdede Kirkens Magtstilling; men det kunde ikke nægtes, at Kampen var ført hensynsløs fra hans Side, og at enkelte af hans Handlinger havde en stærk Bismag af Ærgjerrighed ligesom ogsaa af personligt Nag til Kongen. Sligt var en hul Grund at bygge paa, naar det gjaldt at gaa Ærende for Kirkens Herre. Ofte meldte disse Tanker sig hos den myndige Prælat, naar han var ene med Gud, og Selverkjendelsens Malurtbæger var ofte besk nok at tømme; men han undslog sig dog ikke derfor, thi i sin inderste Sjæl ønskede han at tækkes Gud og være en sand Kirkens Tjener. I Stunder, naar hans Sind var myg og hans Sjæl i Hvile, kunde han ønske Bispeværdigheden langt borte; hellere gad han bære en Franciskanermunks fattige Dragt end Bispeskrud, bedre at fjæle sig i et Kloster og leve som en fredelig, ukjendt Munk end at svinge Krumstaven over en splidagtig Hjord og være udsat for verdslige Magthaveres Forfølgelser. Alligevel var disse Timer kun som let henvejrede Aandepust; kaldtes til Handling, kjendte man

snart den myndige, overlegne Prælat, for hvem alle maatte bøje sig.

Det begyndte at mørknes paa den nordvestlige Himmel, Solen gjemte sig bag en mørk Sky, medens den sendte sine gyldne Straaler op over Skyranden ligesom for at tilvinke Jordens Børn et langt Farvel. Den følte selv, at i April Maaned var det en Mørkets Gjerning at lade sig stænge ude, thi enkelte Blomster havde alt brudt igjennem Jordskorpen og tittede ud efter Vaaren; den maatte jo snart komme, mente de, thi Solens milde Øje smilede saa venligt til dem og sagde, at de kun skulde komme frem i Dagen, Vaaren var der. Lærken mente det samme, thi der hørtes en travl Kviddren ved hver en Busk, og Luften gjenlød af glade Sange. Solen var Skyld i det altsammen, thi dens stadige, lysfyldte, varmende Smil kunde ikke bedrage. Men nu — se, hvor den forræderisk lister sig bort og skjuler sit Ansigt bag den sorte Sky, som om den skammer sig over at have misbrugt Fuglenes og Blomsternes Tillid, skammer sig over at være en upaalidelig Ven, der svigter i Nøden.

Thi den sorte Sky svulmer mere og mere op, breder sig ud over Himlen og sender et isnende koldt Aandepust ned over Jorden. Tusender af Sneflokke komme som Spejdere i hvide, flagrende Klædebon for at se Lejlighed an. De komme i langsomt Fald ned

til Jorden forat udse sig et Leje, før den store Hær kommer. Nu og da søger en Sneflok ind i et Blomsterbæger, af, Blomsten krymper sig under det kolde Kys. Sneen falder tættere og tættere, snart er Jorden dækket af et hvidt Klæde, der bliver mange Blomsters og Smaafugles Liglagen. — Jakob Erlandsøn synes at følge Naturoptrinene med Opmærksomhed; men det drømmende Udtryk i hans Ansigt lod ane, at han syslede med andre Tanker.

„Ak!" udbrød han. „Som der er koldt derude i Naturen, saa Blomsterne visne, saaledes dø vore skjønneste Haab, Menneskenes Kulde og Bitterhed saare vore Sjæle, saa de forbløde derved. Jeg tænkte at vorde en kraftig Styrer af den danske Kirke og føre den til Fremgang og Sejr over sine Fjender, og nu tykkes alt at ville falde sammen under mine Hænders Røgt. Herre, min Gud! Har min Nidkjærhed, menneskelig og skrøbelig som den er, fortørnet dig, da tilgiv mig min Skyld, og lad den hellige Kirke ej lide under mine Fejl."

Han forlod Vinduet og gik op og ned ad Gulvet i dybe Tanker. Efterhaanden blev hans Skridt fastere, hans Holdning støttere, og tilsidst rettede han sig i sin fulde Højde, idet han sagde hen for sig: „Nej, visselig kan Gud Herren ej ville, at Kirkefyrsten skal bøje sig for den verdslige Arm, naar Kirkens Ret lider derved.

Nu, da gaar jeg min Gang til Fjendernes Magt er brudt, og alle bøje sig i Lydighed for den frelsende Kirke."

Han kom ikke til Ende med sin Tankefjæde, før det bankede sagte paa Døren, og en Klerk meldte, at Biſp Niels, Kongens Kantsler, ønskede en Samtale med Mester Jakob. Denne undredes højlig over Besøget af Kongens højtbetroede Raadgiver; men han saa det ikke ugjærne, thi han tænkte sig Muligheden af, at Kong Kristoffer, let omskiftelig i Tanker og Stemninger som han var, ved Biſp Niels's Mægling var bleven mildere stemt og endnu ønskede en Udjævning af Striden. Biſp Niels var en klog og erfaren Mand, en ikke uværdig Efterfølger af den store Gunner. At stifte Fred var hans Lyst, og der hvilede et Mildhedens Skær over hans aandfulde Ansigt. Jakob Erlandsøn modtog sin Gjæst med Venlighed og bad ham tage Sæde. Derefter tog Biſp Niels til Orde:

„I undres sikkerlig derover, højærværdige Broder, at se mig hos eder al den Stund ej alene ondt Vejr staar ind over Skaanes Land og sinker den gryende Vaar, saa alt ser ud som i Midvinters Hjærte, men mere end ondt Vejr synes at skille vore Veje og fjærne vore Dørtærskler fra hinanden. Dog er jeg kommen hid netop for Fredens Skyld at føre Forhandling med eder, om det muligen kunde lykkes at føre min Herre, Kongen og eder til Forsoning."

„I have Tak, Biſp Niels, at I kom hid i ſaa fredeligt Ærende, thi ſynes det end ſaa, at jeg er en Stridens Mand og Tviſt mit Sinds Begjær, ſaa er det dog ej ſaa, thi mit Hjærte ſkriger efter Fred ſom Ravnen efter Vand i isnende Froſt.“

„Det huer mig helt vel,“ ſagde Biſp Niels glad; „thi da maa I formærke, at det er paa Tide at viſe Forſonlighed mod Kong Kriſtoffer, ellers kan eders ganſke Levetid gaa bort i Længſel efter Fred med ham, og I finder den dog ikke. Saa harm ſom i Dag har jeg aldrig ſet Kongen.“

„Paa hvilke Punkter mener I da, at jeg kan og bør give fredeligt Tilbud?“ ſpurgte Erkebiſpen.

„Til en Begyndelſe løſe I af Ban Kongens Tjenere i Skaaner og paa Hveen.“

„Ja, mod den Borgen, at Kong Kriſtoffer indeſtaar for Opfyldelſen af deres Lydighedspligt mod Kirken.“

„Hvorfor kan I ej, højærværdige Broder, for Freds Skyld løſe Bannet uden at ſtille Vilkaar, ſom vække Kongens Harme?“ ſpurgte Biſp Niels.

„Sligt Spørgsmaal turde jeg vente af Kongens Kantsler, men ej af en ret Biſp, hvem Kirkens Tarv førſt og fremſt ligger paa Hjærte,“ tog Erkebiſpen til Orde. „Skjønner I da ej, at Kirken lider ilde i det ganſke Land; ſiden Kong Kriſtoffer blev Styrer, har

Belial ret drevet sit Uvæsen, saa Ret og Uret er ukjendt Tale. Man forholder Kirken dens lovlige Indtægter, og Kongen dømmer i Sager, hvis Afgjørelse ene tilkommer den gejstlige Domstol. Drab, Mened og Hor gaa i Svang, uden at Straf rammer de skyldige, og man omgaas bandsatte uden at blues, fordi Folket lærer Ulydighed af det verdslige Regimente, der endog opmuntrer til Frafald. Saaledes har Kongen ved Brev til de Skaaninger tilskyndet dem til Trods mod Kirken og sat de gamle Skraa over den kanoniske Ret. At kjøbe Forlig paa det Vilkaar, at Tøjlesløsheden lyses i Fred, kan ej ske, før jeg i Vanmagt glemmer, at jeg er den danske Kirkes Erkebisp."

„Den onde Sæd, som nu staar i Blomst, var saaet i vort Land, før Kristoffer Valdemarsøn blev Konge. Lægger da ej ham til Last, hvad andre forbrød," sagde Bisp Niels. „Men skal Sæden oprykkes med Rode, saa den ej spirer herefter, da naaes dette ej ved at øge Striden mellem Kronen og Kirken. De to skulle samvirke til Landets Vel og ikke være som to Oksne, der strude hid og did, thi da komme de ej af Stedet. I støtter den hellige Kirkes Sag bedre ved at stille eder i venligt Forhold til Kongen og hans Hus, hvor I med god Samvittighed kan gjøre det, end ved at trodse hardt paa enhver Lovtøddels udvortes Opfyldelse."

„Eders Klogt, Biſp Niels, kan være ſaare god til ſit Brug, men paſſer ſlet for Lunde Erkebiſp. Jeg troede, I vilde nytte eders Smildhed til at retvende Kong Kriſtoffer overfor Sandheden, ſaa han maatte erkjende, at al jordiſk Højhed og Magt laaner ſin Glans fra Kirken, ligervis ſom Maanen laaner ſit Lys fra Solen. Tænkeligt da, at han i Ydmyghed bad om Tilgivelſe og gav ranet Kirkegods tilbage. Visſelig ſkulde da Kirkens Forbøn og Velſignelſe tilflyde ham og hans Regimente i rigt Maal. Nu er der langt til ſlig Sjælehelſe, al den Stund han haaner Kirkens Tjenere og kalder dem Fæhyrder; vi faa da prøve, om ej baade Hyrderne og den trofaſte Hjord kunne ſtange Ulvene."

„Vogt eder, Erkebiſp Jakob, at Hjorden ikke ſtanger Hyrden, thi ligeſom hint Vejle Tærningſpil i Fjor ej billigedes af alle Biſper og Klerke, fordi det tyktes at være en vovelig og overmægtig Handling, ſaaledes har I ogſaa i diſſe Dage et ſtort Tal af Klerke og Lægfolk imod eder," ſagde Biſp Niels. „Flere af eders Handlinger tykkes mig at være øvede mere paa Dril og af perſonligt Nag til Kongen end af Omſorg for Kirkens rette Røgt og Fremgang."

„I taler haarde Ord, Biſp Niels; men jeg tilgiver eder!" ſagde Jakob Erlandſøn. „Det, ſom i Fjor ſkete i Vejle, var Kirkens Nødværge i en lovløs Tid,

og de jydske Bisper og Klerke fortjene liden Berømmelse for deres Holdning ved nævnte Lejlighed."

„Taler jeg haarde Ord, da er det for at drage eder til Minde, at I ej al Tid farer frem med Mildhed og Sagtmodighed," sagde Bisp Niels. „I har uden skjellig Grund nedbrudt Kongens og Dronningens Sæder i Lunde Domkirke, ligesom I har kaldet Kongen en Røver og tilskyndet Bønderne til Oprør mod deres retmæssige Herre. Jeg siger dette, at I maa erkjende, I er et fejlende Menneske, der ej al Tid drives af hellig Nidkjærhed. Maaske I derved kunde ledes til Fredstanker mod andre syndige Mennesker, hvoraf ogsaa nogle findes iklædte Kongeskrud."

„Nu, kom I hid for at tage mig i Skrifte, da drag eder til Minde, at I kom ukaldet!" sagde Erkebispen. „Nogle af de svare Beskyldninger, I fremsætter, ere ganske grundløse, ja have end ikke andet Hjemsted end Klafferens Mund, og jeg tænkte, I undsaa eder ved at bære sligt i By."

„Da gjøre I Klaffertungen til Skamme derved, at I give mig et Fredsord til Kong Kristoffer, thi ellers ere ulystelige Ting i Vente," sagde Niels.

„De Ting, der ere i Vente, styrer Gud Herren til Kirkens Bel, jeg frygter dem ej; men jeg har intet Fredsord til Kong Kristoffer, om end et ulægeligt Brud bliver Følgen", sagde Erkebispen.

„Det forbyde Gud!" udbrød Niels; „thi da vil Odelæggelsens Vederstyggelighed hjemsøge Folk og Land til liden Baade for den Kirke, I mener at tjene. Plej dog ej Tvedragtens Sæd, saa I bliver en Splidens Mand i Steden for Fredens Sendebud og Vogter."

„Nu standse vi denne Ordveksel, at jeg ej bliver harm i Hu!" sagde Erkebispen, idet en hed Glød blev kjendelig i hans Ansigt. „Kampen mod Kong Kristoffers Regimente kan ej ophøre eller mindskes, før han erkjender sin Uret og angrende søger Kirkens Tilgivelse." Bisp Jakob rettede sig til sin fulde Højde, hans Øjne lynede, mens hans Stemme lød skarp og bydende, idet han vedblev: „Mærker eder det, Kantsler Niels, at opgiver han ej sin Haan mod Kirken og dens Tjenere, da vil hans vanmægtige Styre faa en brat Ende, og hans Livslys slukkes i Mørke som et Stjærneskud; men Englene ville juble over hans Fald."

Bisp Niels rejste sig og sagde alvorligt: „Give Gud, at disse Forbandelsens Ord hverken skulle ramme Kongen eller falde tilbage paa eders eget Hoved!"

„Hævnen tilhører Gud, og Forbandelsens Ord ramme ej den, der angrer i Tide," sluttede Erkebispen.

Næste Dag sendte Kongen Klerken Kjeld til Raadhuset og lod ham for de forsamlede oplæse et kongeligt Budskab saalydende: „Saasom Jakob Erlandsøn, kaldet Erkebisp i Lund, farer fort med sin Trods og Ulydig-

hed mod Kronen, berøve vi herved ham og hans Klerke alle de Fortrin og Rettigheder, der ere dem tilstaaede fra den danske Krones Side, idet vi beslutte og befale, at de herefter skulle tjene Kronen ligesom før den Tid, der var tilstaaet dem Fortrinsrettigheder. Vi befale derfor alle Riddere og andre, der ved Lydighedsed ere den nævnte Herre forbundne, at de inden fjorten Dage komme til os for under Straf af deres Gods' Fortabelse at aflægge os Lydighedseden og for Fremtiden gjøre Tjeneste som andre Bønder."

Da dette blev Jakob Erlandsøn vitterligt, harmedes han over den Voldsdaad, der var øvet mod ham og hans undergivne; han lod Klerken Kjeld kalde hen paa Raadstuen, hvor Erkedegnen, samt mange andre Klerke og Lægfolk vare samlede, og spurgte ham, hvorfor han turde understaa sig at oplæse sligt Udskud. Kjeld svarede:

„Jeg har adlydt min naadige Herres og Konges Bud, og er jeg kun ham og Biskop Niels Ansvar skyldig."

„I er Klerk hos den Viborg Biskop!" udbrød Jakob Erlandsøn. „Nu skjønner jeg grant, af hvilken Art hans Fredsommelighed var, da han nys i en Aftenstund gjæstede mig. Paa Rævekløer er den Gang gaaet for at udforske mit Hjærtes Mening. Ved Sankte Laurentius, den fik han fuldtud at vide, og han skal

og faa at mærke herefter, at jeg holder Ord, saa fange vi vel en Gang den Ræv om end ej i hans egne Garn saa i Sandhedens stærke og uopslidelige Net. Men I, Hr. Kjeld, der har baaret Avindsord mod Kirken og bidraget til at forvende Retten, I tage eders Straf i denne Stund: Jeg forbander eders Gjerning og lyser eder i Kirkens Ban! Ve, ve over Forrædere, der gaa Ærende for Belial og svigte den hellige Kirke!"

Statens og Kirkens Overhoveder rasede saaledes imod hinanden i indædt Harme. Ufredens Aand ejede gode Dage; som en knugende Mare laa den over Sindene og vakte Tvivl om Sandhedens Magt i Verden, fordi jordisk Fordel syntes at være det Klenodie, hvorom Kampen stod. — Der var Vinter, isnende Kuldegys over Folkelivet i Danmark; Aadselsfuglene i Nord og Syd flokkedes om det dødlignende Folkelegeme, men heldigvis blev deres ildevarslende Skrig ind over Land ikke Vartegn om Landets Undergang.

I Løbet af Paaskeugen tiltog Eftervinterens Strænghed. Jorden var bedækket med et tykt Lag Sne, der

havde lagt sig til Leje under Indflydelse af en isnende Kulde og lignede nu smaa hvide Hagl. Det blev ved at bære paa med Snefald; Vinden, der i flere Dage kun havde tænkt paa Vaar og derfor lagt sig til Hvile, tyktes nu, at det kunde være fornøjeligt at være med i Snelegen. Den tog fat i Sneflokkene og drev dem hen ad Jorden i ustandselig Jag, i fygende fejende Dans, indtil de fandt Ro i en eller anden Fordybning eller søgte Læ ved Huse og Gærder, hvor Vindens Magt var brudt. Nogle Sneflokke hvirvledes op i Luften, Vinden tog fat i deres hvide, flagrende Klædebon og bar dem vidt over Land, ja, nogle førtes ud over Havet, der lod de forskrømte Frænder synke i sin Favn — hver Snestjærne gav sin Sjæl hen i en Taare. —

Markens flittige Sangere tyktes ikke om Stormens Færd, de søgte ind til Byerne at finde Ly eller bleve siddende ved Tuerne paa Marken og lode sig indesne, mens forsagte Klynk bares bort af Vinden og overdøvedes af tusendtungede Røster. Hist og her krøb de sammen i Smaahobe for at holde Varmen og trøste hverandre i Vinternøden; men da Stormen stilnede af, og Solen atter lod sig se, laa Tusender af dem døde eller døende af Sult og Kulde.

Udenom Lunde By laa taarnhøje Snedynger. Havde Naturen opkastet disse Volde for at indestænge

de gjenstridige, kivagtige Menneskebørn, indtil de forligede sig og kunde hilse hverandre med glade, frejdige Ansigter? I saa Fald naaedes Hensigten ikke, thi i Kong Kristoffers og Jakob Erlandsøns Sind var der Barfrost, bidende Kulde.

IX. Bægeret flyder over.

Til en Dag i Juni Maaned 1258 sammenkaldte Kong Kristoffer et Danehof i Odense, hvor hans ældste Søn, Junker Erik, skulde krones. Nogle Dage før Kroningen kom Bisperne Nikolaus af Slesvig, Esger af Ribe, Niels af Viborg og Oluf af Børglum til Byen, hver med et anseligt Følge af Svende og Tjenere, ligesom ogsaa en Del af den lavere Gejstlighed og flere Klostermænd fulgte dem. Dagen før Højtideligheden ankom Kongen, Dronning Margrete og Junker Erik, fulgte af Rigets Stormænd, og snart vrimlede Gader og Stræder af gejstlige og verdslige Herrer.

Man saa dog kun lidet til de smilende Ansigter, der pleje at præge Samværet i en festlig Stund; kun naar gamle Venner og Kjendinge mødtes og gjengældte hinandens trofaste Haandtryk, bortvejredes nu og da den trykkende Stemning, der laa over Sindene i Herrernes Kreds. Maaske Svende og Tjenere holdt sig skadesløse ved et Gammens Krus og Gant med Ungmøerne; men den rette Feststemning manglede. Var det den lummerhede Sommerdag og Solens stikkende

Glød, der lagde Glæden i Dos og Dvale? Eller sparede man paa Feststemningen til Morgendagen for des bedre at kunne juble over, at Kongestammen havde et ungt, lovende Skud, som i Fremtiden skulde pryde Tronen. Nej, intet af dette var Skyld i Prælaternes alvorlige Ansigter og de bistre Blik, enkelte Stormænd tilkastede Biſper og Klerke.

Erkebiſp Jakob Erlandſøn havde nemlig før Kroningsdagen ſendt Bud til alle Biſper og forbudt dem at indfinde ſig til Kroningen, ja lyſte i Kirkens Band den, der vovede at ſætte Kronen paa Eriks Hoved. Alligevel haabede man, at han i det ſidſte Øjeblik vilde indfinde ſig for ikke at uddybe Kløften mellem ſig og Kongen ſaaledes, at den ikke var til at udfylde.

Den myndige Prælat vidſte helt vel, at de jydſke Biſper og Klerke vare Kongen tro og hengivne og frygtede ikke Bandſtraalen, hvis den udſlyngedes mod dem, fordi de bevarede Troſkaben mod deres rettelig valgte verdslige Overhoved; men han antog tillige, at ingen vovede at krone Junker Erik uden erkebiſpelig Tilladelſe, og Meſter Jakob havde nok Lyſt til at indſkærpe, at den afgjørende Kirkemagt laa i hans Haand.

Om Eftermiddagen før Kroningsfeſten ſad Droſt Peder Findſøn og Hr. Torben Nielſen tilligemed Biſperne Nikolaus af Slesvig, Esger af Ribe og Niels af Vi-

borg i en ivrig Drøftelse af de Vanskeligheder, som kunde opstaa, hvis Erkebispen udeblev.

„For Sanden!“ udbrød Peder Findsøn. „Nu tykkes mig, at Eftergivenheden mod den halsstarrige Bisp har varet længe nok; snart maa Kong Kristoffer spørge sig for i Lund, hvad han maa gjøre og lade, saa Bispestaven er mægtigere end det kongelige Septer.“

„Kommer han ej til Kronningen i Morgen, da hjælpe vi os ham foruden,“ tilføjede Hr. Torben; „thi stor Tort vederfares os alle, hvis vi drage herfra med uforrettet Sag. Véd jeg da, at en Bisps Hænder ere ligesaa hellige som Mester Jakobs, og derfor lade vi Junker Erik krone og give Erkebispen en lang Næse.“

„Det lade vi dog helst fare,“ indvendte Nikolaus af Slesvig; „vi have ingen Myndighed dertil og ønske ej at nedkalde Kirkens Band hverken over Kongens Hoved eller over vore egne.“

„Deri er jeg af samme Mening som min ærværdige Broder,“ sagde Esger af Ribe. „En lovløs Handling kan ej blive til Velsignelse hverken for Landet eller det kongelige Hus.“

„Nu, hvad ville I gejstlige Herrer da fange an, at den kongelige Ære og Værdighed ej skammelig krænkes?“ spurgte Hr. Peder.

„Vi haabe, at Forlig endnu er muligt,“ sagde Nikolaus; „derfor give vi Kong Kristoffer vor Til-

slutning i alt, hvad Ret er og vente paa lideligere Tider."

„I Bisper og Klerke ere dog et helt tvært og modløst Folk!" foer Torben Nielsøn op. „Vi ere stævnede hid, adelige og gejstlige Herrer i stort Tal for at sikre Kong Kristoffers Slægt Tronen, hvad vi forhen have givet vort fulde Samtykke til, og nu staa vi alle som høvdingløse Mænd, fordi den Lunde Skalk udebliver. Har da ingen af I Bisper Mod og Mandshjærte til at sætte Kronen paa Tronarvingens Hoved, da styrke I Mester Jakobs Halsstarrighed og lade dette Stævne blive til Spot i det ganske Land."

„Opfordrer I os til at trodse Erkebispen og i Selvtægt handle mod hans Bud, da kunne sikkert ingen af os Bisper føje eder deri," sagde Nikolaus. „Lidet klogt og sindigt farer Kongen frem i Kirkestriden, og krones Junker Erik mod Erkebispens Vilje, da strammes Buen, saa den brister."

„For en Ufærd!" udbrød Peder Findsøn i stor Harme. „I gejstlige Herrer hænge sammen alle til Hobe, saa nøje som Munken og hans Kappe, ænsende kun det, der tjener til eders egen Magt og Sikkerhed. I holde til med den arge Skalk i Lund, selv om I rose eder af Kongetroskab."

„Spar eders hidsige Ord, Ridder Peder!" tog den Viborg Bisp til Gjenmæle. „Ikke ramme eders

hvasse Pile, hvor de sigte, thi de jyske Bisper have vist Kong Kristoffer al skyldig Lydighed, om end vi sætte Kirken over Rigerne paa Jorden. Det skal I vide i denne Stund, da I bruger umilde Ord mere, end sømmeligt er, at I ofte har lagt Ved til Hadets Ild i Kongens Sind til liden Baade for os alle."

„Var I en Riddersmand, da fik I Lov at svare til eders Ord med Sværdet!" sagde Peder Findsøn bleg. „Nu siger jeg kun: Tænkeligt, at Misundelsens Dæmon lagde eder de Ord paa Tunge, fordi eders egen Indflydelse paa Kongen mindskes."

„Tag ej mine Ord til Mistykke!" sagde Niels. „Ikke vilde jeg saare eder, om end min Tale lød skarp nok, fordi jeg ikke dølger, hvad der bor i mit Hjærte."

Samtalen fortsattes nu i et roligere Spor, uden at de forsamlede dog øjnede en heldig Udgang af den Skuffelse, der næste Dag forestod Kongehuset.

Samme Dag ved Aftentide red Ridder Truid Pedersøn og Klaus Turesøn paa Vejen fra Arreskov til Odense. De ventede at naa Byen ved Sengetid og anstrængte derfor ikke deres Heste, men lod dem nu og da gaa i Skridtgang.

For Ridder Truid var et Ridt i den frie Natur som et friskende Bad, der gjorde hans Sind lyst og glad; rundt om ham pulserede Livet i raske Slag og aandede Frejdighed i hans Sind.

Men der er en underlig Skiften af Stemninger i Menneskesjælen, den højeste Lykkefornemmelse kan vekste med mørke Anelser, med blegsottige Drømme; det kommer an paa de Muligheder, som ligge i det modtagende Sind og den Viljekraft, der kan tages i Brug til at bestemme og beherske Indtrykkene. — Var end Jomfru Anna den Dufkekvist, hvorved Truid tryllede skjønne Fremtidssyner frem for sit Øje, saa bleve de endeløse Hindringer, der stod i Vejen for hans Lykke, Aarsag til mange mørke Timer. Kongelig Gunst havde gjort ham til Ejer af Øborg; men den Dag syntes fjærn, da han skulde føre Anna hjem som sin Hustru.

Han havde ikke set hende, siden han rejste fra Øborg, nogle Uger før dens Brand. Efterforskninger havde ført til det Udslag, at hun levede i Stilhed paa Tolægaard hos sin Moder og Moster. Ebbe Genvæth havde sluttet sig til Kongehusets Fjender, der arbejdede paa at sætte Abels Søn, Hertug Erik paa Danmarks Trone. Under disse Forhold var det afgjort, at den landflygtige Ridder ikke vilde give sit Minde til sin Datters Forbindelse med en af Kongens Venner.

Disse og lignende hvileløse Tanker sysselsatte Rid-

der Truid nu i denne Stund, og en usigelig Vemod bemægtigede sig ham. Tavs og drømmende red han den største Del af Vejen, indtil Tavsheden blev Ridder Klaus for trykkende. Han udbrød:

„Lidet lysteligt tykkes mig et Ridt i saa herlig en Aften, naar man skal tie, som om Munden var gaaet i Baglaas. Véd jeg da, at Mennesket fik Mælet for at bruge det."

„I har jo Lov at bruge eders Mæle saa meget, I lyster, naar I blot lader mig i Fred," svarede Truid.

„Og I fik Ro til at vorde en Grillenfænger, en maanesyg Nar i Steden for at korte Vejen ved Samtale med en god Kammerat!" udbrød Klaus.

„I har en lang Næse, der roder om i andre Folks Sager, mere end sømmeligt er.".

„Ret saa! Lad kun Vinden blæse fra den Kant, saa vorder I karsk," lo Klaus. „Men siden I taler om lange Næser, saa glem ej den, I selv fik hin Morgen, da en vis Jomfru flygtede fra sin Hjærtenskjær og lod ham tilbage i elskovssyg Længsel."

„Mind mig ej derom!" udbrød Truid.

„I minder eder selv dog saa ofte om det samme. Véd I hvad, Ridder Truid! I er vorden en blødsøden Svend, en Drømmehelt og maa takke eders gode Helgen og Klaus Turesøn, at det Smule Vid, I har i eders unge Hoved, ej er fløjet bort med Vildgæssene."

„Hold nu op, Drillepind, og bær over med en Ungersvends Luner!“ sagde Truid godmodig. „I er min tro Vaabenfælle, en Brumbasse tillige; men I mener mig det vel, og vi to ville holde sammen i onde og gode Tider.“

„Saamænd! Jeg har just ej i Sinde at betro eder til egen Forsorg, thi I trænger til fornuftige Folks Vejledning og kloge Raad,“ sagde Klaus med et lunt Smil. „Hvorfor skulle vi i Grunden deltage i den Odensefærd? Kristoffer Valdemarsøn trænger til Mænd, der kan andet end drømme om fagre Ungmøer, og derfor tykkes mig, vi bør drage til den Lunde Bisp, Kong Jakob den første kaldet, og bede ham om Ly i et Kloster. I skal faa at se, at jeg kan svinge Røgelsekarret trods nogen Munk, og I faar Tid at bede Aftenbønner til Sankte Anna. Kan hænde, at Klaus Turesøn endnu kan blive en Helgen, ikke at tale om eder. Sankte Klaus og Sankte Truid lyder forbandet kjønt.“

„I spotter, saa det svier til Marv og Ben,“ udbrød Truid og rettede sig i Sadlen. „Var jeg en usindig Galning eller en barnagtig, elskovssyg Nar, da var eders Spot paa rette Sted; men endnu evner jeg at sanse, hvad der sømmer sig en Ridder.“

„Ja, saa fortsætte vi vort Odenseridt og opgive Rejsen til Mester Jakob,“ lo Klaus.

Under livlig Samtale gik Vejen for de to Rid-

dere, indtil de indhentedes af en Rytter, der holdt sin Hest an og hilste. Rytteren var en kraftig bygget Skikkelse og i fuld Rustning, men den indtrædende Skumring og det halvt tillukkede Hjelmgitter hindrede de to Riddere i at betragte hans Ansigt nøjere.

„I gode Riddersmænd agte eder til Odense?" spurgte han.

„Ja, derhen fører jo alle kongetro Mænds Veje for at overvære Junker Eriks Kroning i Morgen," svarede Klaus. „I agter eder vel og til den Højtid?"

„Ikke til Kroningen, men til Danehoffet agter jeg mig," gav Rytteren til Svar. „Rimeligt er det, at den Kroningshøjtid bliver ringe nok, saasom Junker Erik næppe bliver kronet hverken i Morgen eller nogen anden Morgen."

„Hvem er I, der taler i saa dristige Gaader?" spurgte Truid.

„Mit Navn har jeg glemt og kommer det næppe i Hu, før det gryer til Dag for Retfærdighed i Danmark," svarede den tiltalte.

„Det maa være et sært Navn, I har, siden det er gaaet eder ad Glemme. Sligt hænder sjældent for ædelbaarne Riddere," sagde Klaus.

„Og dog havde jeg denne Skjæbne, skjønt jeg er en ædelbaaren Ridder," svarede den fremmede; „men

trøst eder, jeg leder bestandig om mit Navn, og finder jeg det atter, da glemmes det ingen Sinde."

„I maa selv bedst vide, hvorfor I dølger eders Navn, jeg vil ikke fritte eder," sagde Truid. „Men hvoraf skjønner I, at der intet bliver af Kroningsfesten?"

„Det skjønnes let, saasom ingen vil sætte Kronen paa Kongesønnens Hoved," svarede Ridderen. „Snart maa det vel kjendes, at det lakker mod Enden med Kristoffer Valdemarsøns og hans Slægts Regimente."

„Ved min Helgen! I er en kongefjendsk Mand og hører til Mester Jakobs Tilhæng, hvad jeg grant hører af eders Tale," foer Truid op; „men vil I spaa og fable om Fremtiden, da lad min Herre Kongen være udenfor Spillet."

„Nu!" udbrød Ridderen. „Min Mening deles af mange i dette Land, men I maa beholde eders uantastet. Men hvem er I, der tager eder Kong Kristoffers Sag saa hardt an?"

„Mit Navn behøver ej at dølges. Jeg hedder Truid Pedersøn."

„Truid Pedersøn!" udbrød den fremmede. „Da har jeg hørt eders Navn oftere, end jeg ønskede. I er Herre til Dborg."

Man havde imidlertid naaet en Vej, der førte i vestligere Retning end Odensevejen, og den fremmede Rytter sagde:

„Jeg har et lidet Ærende at udrette, før jeg kommer til Odense og maa derfor sige I gode Riddersmænd Farvel; men før vi skilles, kan jeg sige eder mit Navn, som nu rinder mig i Hu. — Jeg hedder Ebbe Genvæth."

Derpaa sporede Ridderen sin Hest og var snart ude af Syne.

„Ved mit gode Sværd! Den Ridder burde vi ført til Odense som Fange," sagde Klaus.

„Kan hænde, I har Ret," svarede Truid tankefuld.

Snart naaede de to Riddere Odense og fik Natteherberge, men Truid Pedersøns Tanker kredsede om Ebbe Genvæth. Hvad vilde Hr. Ebbe i Odense? Var der Oprør i Vente, en skjult Sammensværgelse i Gjære? Disse Spørgsmaal paatrængte sig Truid, og han bebrejdede sig den Mangel paa Snarraadighed, han havde vist ved at lade Ridder Ebbe drage uantastet bort. Det blev for trangt inden fire Vægge, og Truid foreslog sin Fælle, at de skulde gaa en Tur udenfor Byen.

Deres Vej faldt gjennem en smal Gyde, der syntes aldrig at ville faa Ende; og der var saa liden Plads mellem Husrækkerne, at Ridderne havde en Fornemmelse af at skulle trykkes flade. Idet de gik forbi de sidste Huse, der halvt skjultes af et højt Gjærde og Grupper af Hyldebuske, naaede hviskende Stemmer deres Øren. En højt udtalt Ytring om Ebbe

Genvæth fik dem til at standse og lytte i største Spænding.

„Ebbe Gevæth er hidkommen for en Stund siden og medbringer godt Budskab fra Hertug Eriks Tilhængere i Slesvig og Holsten," lød en skrattende Røst. „De holstenske Grever opfordre alle Hertug Eriks Venner her i Landet til at slutte sig sammen og hverve Tilhængere for den gode Sag, hvis Sejr er nær."

„Gud have Lov! Jeg vidste vel, at han vilde høre sine Tjeneres Bønner og redde Kirken af Belials Haand," sagde en anden.

„Ja, fromme Broder! Kristoffer Valdemarsøns Magt skal snart være brudt, thi Fyrst Jærmer af Rygen vil hærge det ganske Land, indtil Abels Søn kaares til Konning og Herre i Danmark."

Truid skjalv af Harme, Haanden lagde sig om Sværdheftet med en krampagtig Zitren. Han vilde bryde frem og kalde de talende til Regnskab for deres formastelige Ord; men nu hørte han, at flere Stemmer blandede sig i Samtalen, og paa samme Tid lagde Klaus sin Haand paa hans Skulder og hviskede:

„Stille, unge Brushoved! Lad os høre lidt mere, før I fordærver Glæden for dem derinde."

„Vil I som jeg, Klaus Turesøn, da bryde vi gjennem Hegnet og tage de Fugle ved Vingebenet, thi

der lægges onde Planer mod Kongen og Landet," sagde Truid.

„Tøv en Kjende!" hviskede Klaus. „Ere de for mandstærke, da blive vi behandlede som Lurere og vorde kun til Spot. Forhold eder derfor rolig en Stund og læg nøje Mærke til, hvad der foregaar derinde, jeg skal vel finde paa Raad i Tide."

Klaus Turesøn listede sig bort, mens Truid anspændte sit Øre for at følge Samtalen, der fortsattes indenfor Hyldene. Han hørte Kong Kristoffers Navn nævne i Forbindelse med Fængsel eller Død. Da blev det uudholdeligt at være uvirksom Tilhører længer, og uden at betænke Følgerne banede Truid sig Vej over Gjærdet, gjennem Hyldebuskenes tætte Grene og stod nu overfor fem Mænd, hvoraf to bare Munkedragt, to skjønnedes at være Borgermænd, medens den femte var Ridder Ebbe Genvæth.

„Hvem er I, der fører formastelig Tale og lægger djævelske Raad op mod Kong Kristoffer og hans Hus?" spurgte Truid harmfuld.

„Vore Navne angaa ej eder," svarede Ridderen og traadte henimod Truid. „Men da I ej har lært, at Lurere trænge til samme Tugt som uvorne Drenge, saa forlade I dette Sted nu paa Stand, hvis I ikke vil smage min Klinge."

„I er ingen ærlig dansk Ridder, men dølger eders

Navn, fordi I er en Skalk og Forræder!" udbrød Truid.

„Næsvise Kongetjener! Driſter I eder at ſlynge Haansord mod en fribaaren Ridder, da ſkal I times en Ulykke!" ſagde den tiltalte i Vrede og drog ſit Sværd.

I det ſamme brød Klaus og fire haandfaſte, væbnede Svende gjennem Hyldebuſkene og ſøgte at omringe de tilſtedeværende. Borgermændene og Munkene ſøgte at undfly, og for den ene Munk lykkedes det; men Klaus greb den anden med et faſt Tag i Skuldren og ſagde:

„Frygt ikke, ærværdige Fader! Er I ret føjelig, ſkal intet Haar krummes paa eders Hoved; men vi behøve en renlivet Munk til at tale et Omvendelſens Ord til de forſtokkede Syndere, ſom nu baſtes og bindes."

„I vover at lægge Haand paa en Herrens Tjener!" udbrød Munken med arrig, hæs Røſt.

„Lad mig ſe eders fromme Aaſyn!" ſagde Klaus og ſlog Munkehætten tilbage. „Ved min Helgen!" udbrød han derpaa ſtudſende. „Mindſt havde jeg ventet, at ſlig Glæde ſkulde times mig ved at træffe en renlivet Guds Mand ſom eder."

„I Djævels Karl! Jeg vil intet have med eder at ſkaffe!" udbrød Munken, idet han greb en Dolk, der

skjultes under hans Kappe, og førte et rask Stød mod Ridderens Bryst, som dog skjærmedes af et Harnisk. Derfor fejlede Munkens onde Hensigt, og i samme Øjeblik omsluttede Klaus's ledige Haand hans Arm, der sad som i en Skruestik.

„Det er en rar lille Tingest, I der har, fromme Laurentius," sagde Klaus spottende. „I vilde sende mig lige ind i Himmelen, men jeg kan ikke nænne at skilles fra eder, før I bliver lønnet for alle eders gode og fromme Handlinger. Jeg skal nu sørge for, at ingen Skjelmer gjøre eder Fortræd i Nat, og i Morgen vil Kong Kristoffer takke eder, fordi I aabnede Haraldsborg Fængsel for Ebbe Genvæth."

Imidlertid havde Truid Pedersøn og Svendene afvæbnet Ridderen, der fraadede af Harme og sagde til Truid:

„Fra denne Stund er jeg eders Fjende!"

„Jeg har gjort min Pligt, Hr. Ridder! I tvang mig dertil; men jeg tager selv Følgerne af mine Handlinger, og I faar gjøre det samme," svarede Truid.

Borgermændene gjorde ingen Modstand, og de fire Fanger bragtes ind i det nærliggende Hus, hvor et Straaleje redtes til dem. Klaus Turesøn og Svendene skulde holde Vagt hele Natten, at ingen skulde undvige.

Det led hen ad Morgenstunden. Klaus følte sig søvnig og træt, hvorfor Svendene fik Paalæg om at være aarvaagne, mens han selv lagde sig til Hvile i et tilstødende Værelse. Ogsaa Svendene bleve søvnige, hver for sig tænkte de paa at blunde lidt, thi alle Fangerne syntes at sove trygt, og desuden kunde det være nok, naar de andre tre Svende vaagede. Der var jo heller ikke Tale om at sove, men blot at hvile de trætte Øjne lidt. Snart faldt det ene Øjenlaag til efter det andet, nu og da aabnedes de som efter en indre uimodstaaelig Ordre, men denne blev sjældnere og sjældnere, Hovederne bøjede sig og tilsidst sov hele Vagten. —

Men et Par ildfulde, spejdende Munkeøjne vare ikke tyngede af Søvn, de undersøgte Stuen og de vagthavende Svende meget nøje. Den spejdende Munk lagde Mærke til, at Borgerne ikke vare bundne; han bøjede sig over mod den ene af dem og hviskede ham i Øret nogle Ord, der gjentoges til Sidemanden. Med en Kniv overskar nu den ene af Borgerne Munkens Baand, og Ridderen frigjordes paa samme Maade. Atter hviskede Munken nogle Ord til sin Sidemand, der lod dem gaa videre til sine Fæller, og paa en Gang rejste de sig alle stille over Ende. I et Nu faldt de over Svendene, der snart vare knebslede og bundne.

Da Klaus Turesøn vaagnede ved Støjen og traadte ind, faldt et Knippelslag paa hans Hoved, saa han

daanede og kom ikke til sig selv, før alle Fangerne vare forsvundne. I magtløs Harme stampede han i Lergulvet og sagde til de bundne Svende:

„I søvndrukne Hunde! I have ladet jer overliste af den djævelske Munk og fortjene at ligge i Bast og Baand til Dommedag!"

Han gik lidt omkring i Stuen, men begyndte saa at løse Svendene, idet han mumlede: „Ja, ja! Slet saa længe skulle I dog ikke svinebindes, thi da kom jeg til at ligge ved Siden af jer, saasom jeg selv er mere skyldig, end I er. — Du er en snild Vogter, Klaus Turesøn! Nej, et søvndrukken Svin er du, og jeg tør slaa til Væds om, at Truid Pedersøn siger det samme! Nu har jeg Tort nok at tvine over til min Døddsdag."

Ridder Truid var endnu uvidende om det, som var sket. Saasnart det gryede ad Dag, søgte han at faa Kongen i Tale for at fortælle om det natlige Optrin og betone det farlige i de kongefjendske Planer, der vare i Gjære.

Kongen havde haft en urolig Nat. At Jakob Erlandsøns Magt strakte sig saa vidt, at Junker Eriks Kroning maaske kunde hindres derved, oprørte ham højlig og satte ham i en febersyg Stemning, der banede Vej for alle Haande vilde Syner og mørke Tanker. Han var ikke uvidende om, at Jakob Erlandsøn og hans Tilhængere holdt til med Abelsætten; men han troede

at kunne holde sine Fjender Stangen og i belejlig Stund knuse dem. Viljestyrke og omsigtsfuld Handling var imidlertid ikke Kong Kristoffers stærke Side, thi i det ene Øjeblik kunde han være egenraadig og trodsig, i det næste eftergivende og viljeløs.

Nu i hin Nat, da han arbejdede som i Feberglød for at finde et Middel til at bøje den Lunde Bisps stive Nakke, vævede han sig selv ind i hvileløse Stemninger, hvori han følte sin Vanmagt og sine Fjenders Overtag. Synerne kom og tog ham med i en Hvirvel af ængstende Tanker, han saa sin Trone undergravet ad hemmelige, skjulte Veje og det hele ramle sammen om sig, mens Fjenderne haansmilte, gottende sig over hans Fald.

Henad Morgenstunden faldt Kongen i en urolig Slummer, hvor Tankerne, han i vaagen Tilstand havde plejet, viste sig som i legemligt Klædebon. — — — Han saa Jakob Erlandsøn i erkebispeligt Skrud lægge sine Hænder velsignende paa den knælende Hertug Eriks Hoved. Erkebispen vendte sig nu mod Kong Kristoffer og opregnede alle hans Forsyndelser mod Kirken, kaldte ham et Djævelens Barn, udelukkede ham fra Guds Naade og gav ham i den ondes Vold. Derpaa greb Erkebispen et Krucifix og slog med dette en treflammet Lynstraale ud mod Kongen, idet han sagde med dyb Røst: Kong Kristoffer! Du skal være forhadt af Men-

nesker, forladt af Gud og brænde i Skærsildens Luer til evig Tid! Ve, ve over Kristoffer Valdemarsøn! — En stor Skare af Klerke, Munke, Riddere og Krigsfolk istemte Veraabet med øredøvende Jubel; men Hertug Erik smilte og satte Kongekronen paa sit Hoved.

Udmattet paa Sjæl og Legeme vaagnede han af sin Slummer. Han stod op og klædte sig paa, men led endnu under Nattens Mareridt. Kort efter stedtes Ridder Truid for Kongen, der blegnede, da han hørte om Ridderens natlige Færd og Opdagelse.

„Guds hellige Moder!" udbrød Kongen i Vaande. „Taler I sandt, Ridder Truid, da kommer I som et Ulykkens Sendebud for at bekræfte min Drøms Sandhed!

En Stund gik han urolig frem og tilbage, mens Ansigtsmusklerne vibrerede som i Krampe. Da vendte han sig mod Truid og sagde i ubændig Vrede:

„Endnu har jeg Magt i dette Land, og fra denne Stund kjender jeg ej til Skaansel mod mine Fjender, de skulle komme til at krybe som Orme i Støvet for min Fod! Før hid de Belialskarle, I fangede i Nat, at jeg kan forhøre og dømme dem!"

Truid forlod Kongen; men bitter var hans Skuffelse, da han traf Ridder Klaus, og end mere smertede ham Kongens haanende Tiltale, da han meldte Fangernes Undvigelse.

Kroningsdagen oprandt. Solen hævede sig over Synskredsen; men snart skjulte den sit Ansigt i et sort Skyslør, og kun enkelte Straaler naaede ud over Landskabet og ind over Odense By. Den havde først set ind paa Gisleborg til Mester Jakob; men det hoverende Haansmil, der laa om hans Mund, lod ane, at Danehoffet i Odense sysselsatte hans Tanker; han havde ikke levnet det mere Glæde og Feststemning end til tarveligt Husbehov. Solen lod sig derfor ogsaa villig stænge ude fra den Herlighed. I Syd optaarnede sig det ene Skybjærg efter det andet; med rivende Hurtighed voksede de, bredte sig ud over Himlen og dækkede den med kulsorte, tordensvangre Skyer, indtil nogle mægtige Lyn og paafølgende Tordendrøn meldte, at nu vare de færdige til at udlade deres Indhold over Moder Jord og læske de tørstige Blomster med en velgjørende Regn. Da Tordenbygen var dreven over, blev Himlen atter klar for en kort Stund, og Solen smilte til de Menneskegrupper, der samlede sig i Odense Gader og syntes ivrig at drøfte Dagens Begivenhed: Junker Eriks Kroning og Jakob Erlandsøns Udeblivelse.

Men ingen ænsede Solens venlige Hilsen, over de flestes Ansigter hvilede enten et alvorsfuldt eller et harmfuldt Udtryk; der var Uro i Sindene som i Naturen, og Solen vilde da ikke længer ofre sine Smil paa ligegyldige eller brydes med de viltre, stridige Sky-

masser, der atter bredte sig ud over Himlen. Idet den sendte et vemodigt Smil til den ufredelige Jord, skjulte den sig for ikke mere at lade sig til Syne den Dag. — Op paa Formiddagen samlede Kongen de mest ansete gejstlige og verdslige Herrer og talede saaledes til dem:

„I vide alle, hvorfor dette Danehof er sammenkaldt, nemlig for at krone Junker Erik, at ikke sørgelige Stridigheder for Land og Folk senere skal opkomme om Tronfølgen. Vi stadfæste derved det af Rigets gode Mænd allerede gjorte Valg i Nyborg. I vide ogsaa, at Erkebisp Jakob af Lund er udebleven og ej alene vægrer sig ved at give Tronfølgervalget den kirkelige Indvielse, men tillige under Bandsstraf forbyder andre Bisper at krone Erik Kristoffersøn. Slig Handlemaade er aabenbar Trods mod det lovlige Regimente, og skal Retten have sin Gænge i dette Land, da maa de ulydige og gjenstridige tvinges til Lydighed. Paa hvilken Vis dette bør ske overfor den halsstarrige Prælat, jeg nys nævnte, vil jeg og mine nærmeste Raadgivere nøje overveje; men den Handling, vi ere hidstævnede til at overvære, kan vel fuldbyrdes uden Erkebispens Nærværelse. Jeg opfordrer Bisp Regner af Odense til at foretage Kroningen under Jagttagelse af de Former, som ved slig Lejlighed sædvanlig bruges."

„Herre Konge!“ tog en Klerk til Orde. „Biſp Regner er ej her til Stede og befinder ſig i denne Stund næppe inden Stiftets Grænſer.“

Kongen ſvarede harmfuldt: „Da kere vi os lidet derom, thi det lovlige Regimente og Kongehuſet have endnu trofaſte Venner til Støtte i disſe onde Tider. Blandt Jyllands Biſper har Meſter Jakob endnu ej faaet Falſkhedens og Troløshedens Sæd til at ſpire; jeg ſer, at ærværdige Biſp Esger af Ribe er til Stede, og opfordrer jeg ham at krone Erik Kriſtofferſon.“

„Herre Konge!“ ſagde Esger med faſt Røſt og traadte nærmere. „Vredes ej, ſelv om mine Ord ikke blive eder til Vilje. Derom tvivle I ikke, at de jyſke Biſper ere Kongehuſet oprigtig hengivne og ſaare beklager, at Erkebiſp Jakob udebliver fra dette Danehof; men derfor kunne vi dog ej handle egenmægtige, thi førſt og fremſt ere vi den hellige Kirkes Tjenere og maa bøje os for den Myndighed, ſom den hellige Fader i Rom har anbetroet Lunde Erkebiſp. Ikke kunne vi handle mod hans givne Forbud uden at falde i Kirkens Band, hvorved ſtor aandelig Nød og Fortræd kan afſtedkommes for os og de os underlagte Stifter, thi Menighederne ville betragte os bandſatte ſom faldne i Synd og Ugudelighed og lidet agte vore Bud og Befalinger. Deraf vil flyde meget Frafald og al ond Handel, ſom vi ſtaa afmægtige overfor, fordi Band-

straalen har slaaet os Tugtens Sværd af vore Hænder. Vi bede eder, Herre Konge, at afstaa fra eders Forehavende angaaende Junker Eriks Kroning; der kommer vel en belejlig Stund, da Freden atter bliver hjemvant i Danmark, og Kroningsfesten kan blive en Glædesdag for Kongehuset og det ganske Land.

Kongen blegnede og sagde i Heftighed:

„Nu! Jeg skjønner, at mine Fjender ere mægtigere end mine Venner, saasom de ej tør gjøre Retfærdigheden Fyldest mod den Lunde Skalks Vilje; men det skal I vide, at den Tort, der tilføjes Kongehuset i denne Stund, skal falde med knusende Vægt paa den skyldiges Hoved, saasandt jeg endnu er Herre og Konge i Danmark! Ved min Helgen og Sankte Knud! Mester Jakob skal snart fornemme min retfærdige Vrede og angre, at han haanede Kristoffer Valdemarsøn og hans Ætt!"

„For Sanden! Det var kongelig talet og som ud af mit inderste Hjærte!" udbrød Torben Nielsøn, idet han sprang op og stødte sit Sværd heftigt mod Gulvet. „Hidtil troede jeg, at Bisper og Klerke sørgede aleneste for vore Sjæle, saa de slap nogenlunde helskindede gjennem Skærsilden; men nu til Dags ville de raade baade over Krop og Sjæl, og de sørge saalænge for den første, til de ganske glemme den sidste. Ved min gode Helgen! Det maa have en Ende der-

med, at vi Riddere og gode Mænd skulle være Skosvende og Tjenere for de Bisper og Klerke, ene til Forherligelse af deres Magt, og til liden Baade for os selv."

„Spar eders usindige Ord mod Kirkens Mænd, Hr. Ridder! De ere dog Guds Tjenere paa Jorden, og deres Magt bestaar, naar eders er lagt i Mulde," sagde Bisp Nikolaus af Slesvig. „Som Kongens tro Venner kom vi jyske Bisper til dette Danehof, og vi blive det og herefter. Mindst ventede vi at høre onde Ord, derægge det verdslige Regimente til at yppe Splid med den hellige Kirke, og rinder deraf Voldshandlinger, da fritage vi os fra alt Medansvar i det, som her forhandles og besluttes."

„Tag ej mine Ord til Mistykke!" sagde Torben i en nedstemt Tone. „Jeg mente ej eder eller de andre gode Kirkens Mænd, som her ere samlede; mine Ord gjaldt Kong Jakob i Lund og de andre Skalke, som forveksle Krumstaven med det kongelige Septer."

Ordskiftet fortsattes en Stund, indtil Kongens Harme gav sig Udtryk i følgende Ord:

„Ærværdige Bisper og Klerke, ædle Riddere og gode Mænd! I have vist eder som mine Venner ved at give Møde til dette Danehof, hvor et kongeligt Bud er blevet haanet. Jeg takker eder alle! Men det skal I vide, at Vredens Bæger er fyldt til Randen, og in-

gen véd, hvilken Stund det kan flyde over. Ad hemmelige Veje og ved aabenbar Trods undergraves den kongelige Magt, ja, man undser sig end ikke ved at indlade sig i Forbindelse med mine og Rigets Fjender. Ved Sankte Knud! Sligt er Djævelsværk, enten det øves af Kirkens eller Statens Tjenere og kræver stræng Tugtelse. Fra denne Stund skal al min Kraft og kongelige Magt være viet til uforsonlig Kamp mod mine og Landets hemmelige og aabenbare Fjender. Ve over de gjenstrige! Død og Fordømmelse over Forrædere, enten de findes i Biskopskrud eller i andre Rævskindspelse!"

Den Ribe Biskop og Kantsler Niels søgte at lægge Baand paa Kongens Heftighed, og det lykkedes saavidt, at Mødet kunde hæves paa anstændig Vis. —

Kort efter blev Danehoffet sat, og store Skarer, strømmede til Raadhustorvet, hvor Danehoffet holdtes. I faa Ord sagde Biskop Niels, at Kroningen var udsat indtil videre. Paa Grund heraf vilde Højtideligheden i St. Knuds Kirke falde bort. — Derefter forhandledes og afgjordes mindre vigtige Sager; men alle længtes efter, at dette Stævne snart var til Ende.

X. Munke i Rye.

Ved Flensborg Fjord, hvor det nuværende Lyksborg Slot ligger i en kunstig dannet Indsø og omgivet af dejlige Bøgeskove, laa i den Tid, hvori vor Fortælling foregaar, Rye Kloster, der styredes af Abbed Arnfast. Munkene tilhørte Cistercienserordenen, og den Tarvelighed og Kjødets Tugt, som var et Særkjende for nævnte Orden, prægede ogsaa Brødrenes Liv i Rye. Klosteret var omgivet af herlige Ege- og Bøgeskove, der ligesom udestængte Yderverdenens Larm, at Munkene kunde bo i velgjørende Stilhed og ofre sig til et indadvendt Liv i Bøn og Selvskue. Og for de Brødre, der havde søgt Klosteret som et Tilflugssted, hvor Verdens lokkende Syner og Glæder ikke kunde trænge ind og forføre, blev dette Ensomhedens Liv et Middel til at tænde Hjærtets Offerild for Gud.

Men for dem, der havde søgt Klosteret og ladet deres Hjærte blive tilbage i Verden, blev Ensomheden ofte trykkende, ja udholdelig; de søgte ud i Skoven og ned til den dejlige Fjord, hvor en henrivende Natur udbredte sig for deres Øjne. Hændte det da, at Fjord-

bølgerne fortalte om alt det, de havde hørt og set paa deres Gang, blev Hjærtet under Munkekappen higende og uroligt og længtes ud mod det frie, ubundne Liv, der gav rigere Løfter om Nydelser og Glæder, end Munkenes stille Tilværelse havde i Eje.

Blev de lokkende Røster altfor nærgaaende og fandt vel stærke Talsmænd i den lyttendes eget Indre, da gjaldt det for en renlivet Munk at lyse slige Længsler og Begjær i Kuld og Kjøn af Djævelens Væsen, søge tilbage til Klosteret, afbede den begangne Synd i Anger og Ruelse og tugte det gjenstridige Kjød, der endnu længtes mod Verdens forfængelige Liv.

Thi en og anden Klosterbroder saa i det skjønne Naturliv kun et Djævelens Snærebaand, der var stærkt nok til at baste og binde ethvert Menneske, hvis Hjærte ligesom kunde udvides og slaa friskere Slag, naar Naturrøsterne talede til ham; men der var andre Brødre, for hvem Blomsterne i Skovbunden og Fuglesangen i Bøgens Bladehang blev et Bindeled mellem Klosteret og Verden, blev et Redningsmiddel for det menneskelige i dem, saa de kunde frydes og glædes ved al den Herlighed, som Øjet saa i Tusender af daglige Skjønhedsundere.

Men der var atter andre, for hvem Naturens Længselssukke efter Frigjørelse smeltede sammen med den jordbundne Sjæls kjødelige Begjær, og i Mistyd-

ning deraf fulgte Lysternes brede Landevej, til de endte langt borte fra Menneskelivets rette Mening. Saadanne kunde ikke komme afsides til Selvprøve og et indadvendt Bønnens Liv — Klosteret blev for dem lystne Begjærs Tumleplads, hvor Gudspræget i Mennesket skjændedes ved Hykleri og paatagen Renlivethed.

I en Klostercelle i Rye sad Abbed Arnfast og en gammel ærværdig Klosterbroder Mikael i en fortrolig Samtale. Ved sin Fromhed og faderlige Mildhed havde Mikael erhvervet sig alle Munkenes Højagtelse og Kjærlighed. For eget Vedkommende ubøjelig og streng i Opfyldelsen af Klosterreglerne, tugtede han enhver Overtrædelse hos andre Brødre; men hans Tugt var Kjærlighedens milde og dog strænge Ord, der ramte sikkert, hvor de sigtede, uden at efterlade Bitterhedens Braad mod den, der tugtede.

Abbed Arnfast var venlig sindet mod Broder Mikael, men for sin egen Anseelses Skyld yndede han ikke den Indflydelse, Mikael øvede paa Munkene, thi uden selv at vide det var han Klosterets ledende Aand, og Arnfast maatte bøje sig for den herskende Stemning, indtil Forholdene gav ham Overtaget. I Dag ønskede Abbe-

den at vinde Mikael for sine Anskuelser i en bestemt Sag, og efterat han en Tid havde talt om det, der vidstes at have særlig Interesse for Munken, sagde han:

„Ærværdige Broder og kjære Ven! I véd, at Munken Laurentius er kommen hid for nogle Dage siden med mørke Tidender om den Strid, der staar mellem Erkebisp Jakob og Kongen. Liden Udsigt er der til Bilæggelse af denne Tvedragt, saasom ingen af Parterne synes villige til Fred og Forlig. Hvad vil da Enden blive."

„Ak, Broder Arnfast!" svarede Munken. „Enden derpaa bliver kun til Mén for baade Parter, thi ond Udsæd kan aldrig give god Frugt. Vi ville bede Gud og hans Helgene at bøje de stridige Viljer til Fred og Mildhed."

„Vær overtydet derom," tog Arnfast til Orde, „at Kristoffer Valdemarsøn ej nogen Tid giver efter, thi hadsk er han mod Kirken og har ondt i Sinde mod dens Tjenere. Før Gud Herren rammer ham med sin Arm, faar Retfærdighed ingen Grøde i Danmark."

„Ej, ej, Broder Arnfast! Naar lærte I saa nøje at kjende Kongens Hjærte og Guds Veje, da I taler saa sikkert om undgrundelige Ting!" udbrød Mikael. „Helt let vides det dog af erfaren Mand, at Gud finder et Menneskes Hjærte ej alene ved Strænghedens Tugt, men og ved Mildhed. Kan hænde, at Mester

Jakob er stridig nok. I mindes saaledes den Vejlebeslutning forgangen Aar, hvor Biſpen satte ſin Vilje igjennem og pukkede paa ſin kirkelige Myndighed. Men ej et verdsligt Sind derved kan ægges til Modſtand og Bitterhed."

„Haandhæves ej Kirkens Myndighed, da faar Gjenſtridighedens Aand Raaderum, og Sjælene gaa vilde Veje uden at bøje ſig i Lydighed," ſagde Arnfaſt.

„Ak, min Broder!" tog Mikael til Orde. „Den Aand, I nævner, har ſin Vej alle Steder og er ej gjort magtesløs, fordi aabenbar Knur hindres. Først og ſidſt kommer det dog an derpaa, at Hjærterne bøje ſig i Ydmyghed for Gud, thi hvad gavner udvortes Ærbødighed og Underkaſtelſe, naar Sindet er trodſigt og ſelvſygt."

„Viſtnok har I Ret deri, at Gud Herren ene ſer paa Hjærtets indre Liv, hvad ogſaa vor Ordens Stifter indſkærper; men Kirkens Magt og udvortes Glans gjør det lettere for de enfoldige at fatte, at Kirken ejer Nøglerne til Lykken paa Jorden og Saligheden hisſet."

„I mener dog vel ej, at Lykke og Salighed findes i de udvortes Ting, ſom Verden ejer?" ſpurgte Munken, idet et forſkende Blik traf Abbeden.

„De ere Midler, ej Maal," ſvarede Arnfaſt. „Tro mig, Broder Mikael, det jordbundne Menneſke behøver at ſe Guds Kraft i ſynligt Klædebon for at kunne hige

efter det, der ligger bagved. Vel er det da værd for Kirkens Mænd at eftertragte Magt og Indflydelse, at vor Herredømme over Sjælene kunne blive des større."

„Er Kirkens Anseelse og Værdighed kun i Klæderne skaaren og ej i Kjødet baaren, da er det saare misligt at bygge derpaa og vente, at Aanden skal kunne bo i sligt Hovmodshylster", sagde Mikael. „I mange Aar har jeg boet i denne Celle, ved Nat og Dag har jeg ligget paa Knæ for Gud og tigget ham om at rense mit Hjærte fra enhver Higen, der søger mod Verden der udenfor Klostermuren. Og ofte hørte han mig, saa jeg i salig Henrykkelse fornam Himmelens Fred og Glæde; men naar jeg da troede Længselen efter Verden kuet og dødet, rejste den Hovedet med øget Styrke, og jeg saa mit Indre som en Besmittelsens Pesthule, som Gud ej kunde finde Behag at bo udi. Da rædedes jeg for et Liv derude i Verden, hvor Kjødets higende Begjær efter at nyde ægges og øges, indtil det ganske Menneske er fanget i Selvforgudelse og Magtbrynde. Ak, Broder Arnfast, lad os ej fare vild, men levne Tid til at tænke over os selv."

„Ingenlunde vil jeg modsige eder deri, at et stille, indadvendt Liv kan være særlig benaadet af Gud; men nogle Mennesker fødes til at byde og regere derude i Verden, de maa følge det Kald, som er dem givet fra oven. I selv, Broder Mikael, er en mægtig Mand in-

den dette Kloster, saasom alle Munke og Lægbrødre se op til eder med Ærbødighed og tillidsfuldt Sind; og de gjøre det med god Grund, fordi I er Klosterets Pryd som en from og erfaren Broder. Mon da ikke Gud Herren, der har givet eder saadan Magt over Sjælene, finder Behag deri, at I bruger den."

„I siger, jeg er from!" sagde Mikael bevæget. „Ak, jeg véd det bedre selv, at mit Hjærte er urent for Gud; og har jeg været en Sjæl til Trøst, en vildfarende Broder til Vejledning, da tilkommer Æren Gud, som tér sig i skrøbelige Mennesker, trods det, at Synden hænger hardt ved Kjød og Blod."

„Da dømme I mildt om Mester Jakob, der maa færdes derude i Verden i Kamp mod Belial og ofte tykkes at være stridbar og trodsig, skjønt hans Hjærte er ydmygt for Gud," tog Arnfast til Orde. „Nu i disse Tider føler han sig tynget og trættet af Striden mod Kong Kristoffer og trænger til Venners Deltagelse og Opmuntring. Derfor sender han Bud og Brev med Munken Laurentius og spørger, om dette Kloster staar paa Kirkens Side i den Kamp, han fører. Han udbeder sig Konventets Mening og forventer snart venligt Svar. Hvad siger I dertil, ærværdige Broder Mikael?"

„Og hvad mener I selv?"

„At vi give Erkebispen vor fulde Tilslutning," svarede Arnfast."

„Da er min Mening ganske modsat af eders. Lad Klosteret og dets Fred holdes uberørte af Tidens Strid, saalænge det er muligt. Kast ej Uro og Bitterhed ind i Sindene, hvorved megen Forvirring kan afstedkommes; kunde I og Brødrene end derved vinde Erkebisp Jakobs Venskab, var det dog vel dyrt kjøbt."

„Nu, Sagen maa forelægges Konventet, og vi bøje os for dets Afgjørelse," sagde Arnfast.

„Haaber jeg da, det kommer i Hu, at et fredeligt Klostersamfund har ringe Ærende i Verdens Handeler; megen Klintesæd kan spire deraf, om vi give vor Tilslutning til nogen af de stridende Parter," svarede Munken.

„Lidet, tykkes mig, I skjønner derpaa, at den Lunde Bisp er den djærveste, mest evnerige Prælat i disse nordlige Lande og Riger, og at han i Nidkjærhed for den hellige Kirkes Ret tugter Tidens Vanart. Selv om han skal bukke under i Kampen, er den soleklare Ret dog paa hans Side, og ringe Ros vil det være for vort Kloster, om vi vise os som lunkne Venner," sagde Arnfast ildfuldt.

„Gud bedre det!" udbrød Munken. „Jeg mærker eders Hjærte og Tanke alt er ude paa Tidens stridige Strømme. Tag eder i Vare, Abbed Arnfast, at I ej sejler for langt ud paa Dybet, thi da vil det gaa eder ilde."

„Nu, skulde jeg komme vel langt bort fra vort fredelige Klosters faste Land, da vil I, ærværdige Broder, give mig en Haandsrækning," at jeg ej gaar under i Strømhvirvlen," svarede Abbeden. „Men vi ville ej bekymre os i Utide, og den Sag, jeg før nævnte for eder, vil nu blive det samlede Konvent forelagt. Ved dets Afgjørelse maa det have sit Forblivende."

Derpaa forlod Arnfast Munken.

Abbeden var Erkebispens Meningsfælle og Ven. I den sidste Tid havde han ofte gjæstet Tolægaard sammen med Laurentius, og ved dennes og Ebbe Genvæths Medvirkning var Arnfast bleven Erkebispens Mand med Hud og Haar. Det gjaldt da om, at Konventets Afgjørelse blev som Arnfast ønskede. Laurentius klarede den Sag let nok ved at indvirke paa Munkene og undergrave Mikaels Indflydelse. Da Jakob Erlandsøns Sag forelagdes Konventet, gav dette Erkebispen sin fulde Tilslutning.

Laurentius's Ophold i Rye Kloster blev i flere Henseender skjæbnesvangert for det renlivede Munkesamfund; han kom som en legemliggjort ond Aand, der fremtraadte lig en frigjørende Lysets Engel. En Munks Liv skulde være Selvfornægtelsens Tilvær! Var dette ogsaa nødvendigt? Høje Prælater og ansete Klostermænd stængede sig dog ikke helt ude fra Verden og dens Glæder; det kom blot an paa, at i Øjne faldende

Forargelse ikke gaves, thi sligt maatte jo straffes for at værne Kirkesamfundets Anseelse.

Men en lille Afvigelse fra Klosterreglerne kunde en Munk nok tillade sig uden at kaldes en frafalden, et lidet Drag af Nydelsens Bæger smagte saa sødt og kunde vel nydes af en renlivet Munk uden at tage Skade paa Sjælehelse. Alle fromme Fædre sagde, at Slangen haade udgydt sit Spyt over alt det skabte; men da var der jo i alt en Giftdraabe, som maatte tages med, og som ingen kunde vogte sig for.

Laurentius valgte sine Lærlinge med Skjønsomhed, thi uden modtagelig Jordbund kunde Sæden ikke spire; men flere af Munkene følte, at han bragte med sig et Frihedspust fra et dejligt Land, hvor det menneskelige Hjærtes Begjær ikke var bandlyst. Derfor kunde han føre dem dybere og dybere ud i et bundløst, aandeligt Uføre, indtil Hængedyndet slog sammen over deres Hoveder og kvalte Forsagelse og Selvskue. — —

Mikael mærkede vel snart Hestefoden hos Laurentius og sporede den djævelske Indflydelse, han øvede; men hans Ord og Exempel havde ikke længer den vante Magt over Sindene. Nogle faa Munke sluttede sig om ham og stemmede Ryg mod Ryg for at standse Fordærvelsens Fremgang; men saa længe Arnfast stod for Styret, var deres Magt brudt.

Den Sæd, som Laurentius fik Lov at udstrø, spi-

rede frodigt og bar sin fuldmodne Frugt nogle og tyve Aar derefter, da Bisp Jakob af Slesvig maatte lade nogle af Klosterbrødrene piske for urene Sæder og fratog Klostret flere Tiender. —

Aarhundreder ere svundne siden den Dag; Rye Kloster er sunket i Grus, en ved Kunst anlagt Sø flyder over det minderige Sted og synes at ville indhylle Fortiden i Glemsel — Munkeligene hvile under dens vaade Dække. Det hvisker saa sælsomt dernede i Dybet, det er henfarne Aanders Røster, der hviske om glemte Minder og Fortidens Færd i Lidelse og Kamp. — Staar man ved Søens vestlige Bred og taler højt ind mod Lyksborg Slot, hvis Taarne spejle sig i Vandet, da faar man Svar tilbage. Kan hænde, at Laurentius's Haanlatter blander sig deri, thi han fik ikke alene Held til at gabne Rye Klosterport for det onde, men han ammede tillige Kajnstanken, Forræddertanken mod Danmarks Konge og Folk — og han fandt Aandsfrænder gjennem Tiderne indtil denne Dag. —

Det sukker gjennem Skoven ud over Flensborg Fjord; det er Munken Mikaels og andre ædle Mænds henfarne Aander, der sukke over, at det ædleste Hjærte

ofte maa forbløde i Jordhylsteret i Kamp mod det onde; de sukke over, at Rænkespil og Svig fik Magt til at sætte Spydsodden paa Danmarks Hjærte og saare det til Døden. — Mørke Anelser og onde Varsler om Kamp og Fald knugede mange danske Mænd og Kvinder gjennem Tiderne. Tusender af Liv gik til Grunde, Svig og List sejrede; men Fjordbølgerne sukke derover og længes efter at vugge den Snække, der har Sønderjyllands Frelsermand om Bord.

XI. Kirkefyrsten haanet og i Fængsel.

St. Agathe Dags Aften, den 5te Februar 1259, red en halv Snes Ryttere til Gisleborg, en i Nærheden af Landskrone liggende Gaard, der tilhørte Erkebisp Jakob Erlandsøn, og hvor han for Tiden opholdt sig. Blandt Rytterne befandt sig Kongens Lensmand Niels Erlandsøn, Ridder Truid Pedersøn og Klaus Turesøn, samt Henrik Meklenborg.

Hos Kong Kristoffer var Harmens Bæger flydt over; den sidste Draabe, som ikke kunde rummes, skabtes ved den mislykkede Kroningsfest i Odense. Kongen og Dronningen bestemte derfor i Samraad med Kongehusets nærmeste Venner, at Erkebisp Jakob skulde fængsles og fravristes den Magt, han saa hensynsløst brugte.

„Nu følges vi dog alligevel ad til Kong Jakob," sagde Klaus til Ridder Truid. „Forbandet ringe Lyst har jeg til den Rævejagt i Nat, thi I skal se, at den arge Skalk bjærger sig let, og har han nok af bevæbnede Svende, som han plejer van, da vil der vanke braadne Pander, uden at vi fange Skjælmen."

„Nu, sær Lyst til den Færd i Nat har heller ikke jeg; men Kongebud gaar frem for alt," svarede den tiltalte.

„Og Dronningbud med," tilføjede Klaus. „Nu ønsker jeg blot, at den Enhjørning giver sig godvillig, at ikke vore urene Hænder skulle komme i for nær Berøring med hans hellige Krop; men det sørger vel Niels Erlandsøn for."

„Jeg tyktes, I nævnte mit Navn," sagde Lensmanden, idet han holdt sin Hest an og lod den gaa i Jævne med Klaus's.

„Saamænd, jeg tror næsten, det slap mig ud af Munden," svarede Klaus; thi jeg tænkte derpaa, at I maa have en sær Kjærlighed til eders Broder Erkebispen, da I kun betror eder selv til at svinebinde hans højhellige Person, at sige om I faar Lejlighed dertil, thi det er en daarlig Ræv, der kun har én Udgang af sin Hule, og den Ræv, vi ville fange i Nat, kan være fløjten, naar vi tro at have ham i Garnet."

„I er en Spøgefugl!" lo Lensmanden.

„Værre Spøg har I dog fore i Nat, og Helgenglorien fortjener I næppe derved, hvis Mester Jakob faar raade," sagde Klaus.

„Derom kærer jeg mig lidet, thi i denne Sag handler jeg som det sømmer sig en Hvide og en kongetro Mand," svarede Niels. „Lad gamle Kærlinge,

Klaffere og Munke beklikke mit Navn herefter, saa forsvarer min Færd sig dog selv, fordi jeg véd, at min Broder er den største Hindring for Kongestyret i Danmark, og at han er Hovedet for det Parti, der ad hemmelige Veje undergraver det nuværende Regimente."

Man naaede Gisleborg; Porten aabnedes paa Forlangende, da Niels Erlandsøn ønskede at tale med sin Broder Erkebispen.

Denne sad i sit Kammer og syslede med Brevskaber, der med Ilbud skulde afgaa til Hertug Eriks Tilhængere og andre af Erkebispens Venner. De hemmelige Traade, der spandtes for at hidføre Kirkens Overtag og Kong Kristoffers Fald strammedes mere og mere og havde snart den Fasthed, at et dristigt, omsigtsfuldt og kraftigt Greb i dem maatte blive skjæbnesvangert.

„Ak!" sukkede Erkebispen hen for sig. „Nødtvungen maa jeg binde et Tugtens Ris til mit eget Folk, at ikke Gud Herren skal vende sit Aasyn bort fra disse Lande og Riger." — Han sad en Stund med Haand under Kind og stirrede frem for sig. Underlig bevægede Stemninger gik gjennem hans Sjæl og skabte Vemod, en Længsel efter Fred, som han ikke kunde beherske. Den stærke, trodsige Naturkraft i ham maatte bøje sig, mens milde Aander hviskede ham Forsonlighed i Sinde. — „Er da alt, hvad jeg har kæmpet for, Egenvilje, et heftigt Sinds selvsyge Begjær? — Nej,

nej! Der var bag det altsammen en Higen efter at tjene dig, min Gud. — — Ønsker jeg da ej Kristoffer Valdemarsøns Fald? Boer der ej personligt Nag i min Sjæl? — — Jo! Men det spirede frem af Omsorg for Kristi Kirke, dens Fjende er og min. Jeg er kun Redskab i en stærkeres Haand. — — —"

Stærke Slag lød paa Erkebispens Dør. Forundret sprang han op, da Niels Erlandsøn og de andre Riddere traadte ind til ham.

„Hvad betyder dette?" spurgte Erkebispen.

„Det betyder, at Jakob Erlandsøns Magt og underfundige Ænkespil er til Ende," svarede Ridder Niels. „I Kong Kristoffers Navn fængsles I nu paa Stand, og for at spare Tid og Ulejlighed befaler jeg, at I overgiver eder uden Knur."

Bispen traadt nogle Skridt tilbage og sagde harmglødende: „Forbandet være I og eders Hjælpere! Eders Navne skulle brændemærkes til evige Tider, fordi I gaar Satans Ærende og øver Vold mod Kirkens Øverste!"

„Ikke glemte jeg, at jeg hørte til de Hviders Slægt, der ofte stod som Værn om Danmarks Trone. Dette glemte I, da Magtbrynde tog eder fangen i Hovmodstanker, og nu mindes I derom, at Fals slaar sin egen Herre paa Hals!" sagde Niels.

„Ve over I Belialskarle, der komme hid som Ro-

vere og Stimænd!" foer Erkebispen fort i utæmmelig Vrede. „Ve over Kong Kristoffer og dette forvendte Folk! Snart drages Hævnens Sværd af Skeden, og en Dommedags Rædsler skal komme over eder alle."

„Nu tykkes mig den Snak har varet længe nok," sagde Henrik Meklenborg. „Lad os binde Hænder og Fødder paa Fangen og føre ham ud. Gjør han Kvalm, da give vi ham noget at tygge paa, saa bliver Dommedag i hans egen Hals."

Fangen førtes ud i Gaarden. Man twang ham til at sidde op paa en Hest, under hvis Bug hans Ben bandtes fast.

„Ser I ej, at vor ærværdige Fader Jakob sidder med bart Hoved!" sagde Henrik til Svendene. „Hid med Kronen, han saalænge har tørstet efter, den vil klæde Skaldepanden helt vel!"

De bragte en Hue, der var syet af et Ræveskind, og Huespidsen endte i to Rævehaler, der i deres fulde Længde hang ned ad den haanede Erkebisps Ryg.

„Hil være Kong Jakob Rævehale!" raabte Henrik med en skraldende Latter. „Ja, ærværdige Fader, I sik dog eders Ønske opfyldt og hørte eder selv nævne ved Kongenavn. Nu prøve vi, om I kan ride Kongeridt."

Uden Modstand fandt Erkebispen sig i de Forhaanelser, der øvedes mod ham. Tovs og med sammen-

bidte Læber sad han, men hans Øjne skjøde Lyn paa Lyn — Natten skjulte det. Erkebispens Svende og Huskarle vare faa og modløse, de dreves ind i et mørkt Rum, og Døren stængedes, medens et Par kongelige Svende skulde holde Vagt til Daggry, at ingen skulde undslippe.

Imidlertid førtes Jakob Erlandsøn bort fra Gisleborg, og i største Skynding red man mod Nord, thi ved den skaanske Kyst lige overfor Drekrog laa et Skib rede at føre Fangen og hans Vogtere til Nyborg. Prælatens Hest førtes af Henrik Meklenborg, der paaskyndede det ilsomme Jag fremad, lidet agtende de Lidelser, Ridtet paaførte den ulykkelige Fange. Niels Erlandsøn syntes at have tabt Mælet, han red tavs ved sin Broders Side, mens Henrik Meklenborg førte Ordet. Maaske Fangens Smertessuk alligevel fandt Vej til Niels's Hjærte og vakte Broderfølelsen.

„Ja, ærværdige Fader! Efter den søde Kløe kommer den sure Svie!" spottede Henrik. „Nu ride vi sporenstregs til Kroning i Odense for at oprette, hvad vi sidst forsømte. Kronen har I jo nu selv paa, bare I ej glemte Olien."

„Gudsforgaaede Karl!" udbrød Fangen. „I haaner en salvet Erkebisp og spotter værgeløs Mand; men kan I end plage mit Legeme, saa mægter I dog

ej at kue min Aand. Jeg ser en Hævnens Dag, da I faar Løn for denne Nats Riddingsværk."

„I har kære Syner, fromme Fader!" svarede Henrik. „Men naar I faar Tid til Ruelse bag Laas og Slaa, vil I takke os, at I hindredes deri at fare fort med forræderske Planer mod Konge og Fædreland."

Ridtet sagtnedes, og de skumdækkede Heste fik Lov til at puste ud. Rytterne rettede sig i Sadlerne og lod Hestene gaa i Skridtgang for at oppebie Truid Pedersøn og de Drabanter, der havde sørget for at indespærre Erkebispens Svende og nu skulde holde de flygtende Ryggen fri for mulig Forfølgning.

Ridder Truid var uvidende om, at man havde haanet Erkebispen, og da han ved sin Tilstedekomst fik Øje paa Narrehuen, blev han vred og spurgte:

„Paa hvis Befaling øves slig Haan mod fangen Mand?"

„Det gaar ej eder an!" svarede Henrik Meklenborg. „I har kun at sikre os, hvis vi blive forfulgte, og I maa overlade til Ridder Niels og mig at passe paa Fangen. Er da ej heller en Ræveskindshue at foragte i denne kolde Nat."

„Vi har Befaling til at fængsle Erkebispen, men ikke til at haane ham paa Drengevis," sagde Truid. Han red hen til Fangen og rev Narrehuen af ham.

„I vil lære os Ridderskik!" udbrød Henrik.

„Nej!" svarede Truid. „Men den, som vover at sætte Huen paa Erkebispens Hoved i min Nærværelse, skal komme til at svare mig dertil med Sværd."

Henrik Meklenborg gav et skarpt Tilsvar og bød en af Svendene at gjemme Huen. „Vi maa nytte den til Kroningsfesten i Odense," sluttede han.

„Nu fremad!" bød Niels Erlandsøn, og atter gik det med ilende Jag mod Nord.

Jakob Erlandsøn førtes til Borgen Hagenskov paa Fyen. Han sluttedes i Bolt og Jern og sattes paa knap Tæring. I den første Tid skulde Truid Pedersøn blive paa Hagenskov og indestaa for Fangens Tilstedeværelse, medens Klaus Turesøn og nogle Svende besørgede Vagten.

Saa sad da den mægtige Prælat bag Laas og Slaa, men Harmen over hans Fængsling kogte i hans Venners Sind. Den ene Bandstraale efter den anden udslyngedes mod Konge og Folk af den faldne Storheds haandgangne Mænd. Hemmelige Raad plejedes mellem Kongens Fjender for om muligt at samle alt kongefjendsk til en eneste stor Vredesbølge, der skulde overskylle Landet, knuse Kong Kristoffer og hans tro-

faste Mænd og hævne den ilde Medfart, Kirkefyrsten havde lidt.

Dekanen Boetius i Lund søgte at bringe Vejlebeslutningen til Udførelse, han kaldte dem, der havde fængslet Jakob Erlandsøn, Djævelens Drabanter og Knægte. Bisperne Peder Bang i Roskilde og Jens Bang i Odense lyste Kirkens Band over deres Stifter. Tugtens Svøber hvinede over Folkets Hoved, og, hvor den lavere Gejstlighed havde lydhørt Øre for Kirkens Bud, blev der Stilhed, Dødsstilhed i Menighederne. Kirkeklokkerne kaldte ikke til Bøn, Messe lød kun, naar Kristi Legeme indviedes til en Tærepenge paa Dødsvejen, Brud og Brudgom maatte række hinanden Haand over Gravene, og Ligene begraves udenfor Kirkegaarden. En forfærdelig Magt hvilede i Præsternes Hænder; det uoplyste Folk, der i Gejstligheden saa Mellemmænd mellem sig og Himlen, kunde ikke undvære de udvortes Kirkeskikke, der ligesom blev den udrakte Haand, ved hvis Hjælp Gud og hans Helgene kunde findes.

Jylland blev ikke bandlagt, ligesom Bandet ikke blev strængt overholdt i de andre Dele af Riget; men Kirkefreden var alligevel tynget af en knugende Mare, som skabte mørke Anelser. — Andre onde Raad satte Frugt. Paa Als sad Jens Bang paa sit befæstede Slot, han smilte til de holstenske Grever og Hertug

Erik; de løftede Hovederne, smilte igjen og mente, at Frugten snart blev moden til at plukkes. Peder Bang søgte Fyrst Jærmer paa Haand, han ønskede, at Efterkommerne af Svantevits Tilbedere skulde lære Danskerne Kristendom. Landets egne Børn kaldte paa Rovfuglene og frydedes ved Tanken om at se blodige Munder i Danmarks Folkelegeme. Saa hæsligt havde Hadets og Selvsygens Dæmon skamskjændet Fædrelandsfølelsen. — Landet stod i Vaade.

Jakob Erlandsøn sad i Fængsel, indestængt og uvidende om de stærke Brydninger; han anede vel, det var en Kamptid, men rædded es for den Mulighed, at hans Venner maatte ligge under.

Der var stærke Brydninger i Fangens eget Indre. Tanke paa Tanke mødtes i hans Hjærne, joges paa Flugt, kom igjen og forlangte ny Prøvelse. Stemninger vekslede som Aprilsvejr, Fængselsluften virkede ikke dæmpende paa Indbildningskraften. — Hadets Aander gave Møde og kaldte frem al opdæmmet, hengjemt Harme, milde Aanders Besøg blev sjældnere og sjældnere — de have ikke Ærende til et trodsigt Hjærte.

„Hævn! Hævn for Kirken!" lød det i hans Sjæl,

det var hans daglige Brød og sjælelige Nødtørft. At en lille personlig Hovmodsdjævel stod i en fjærn Krog og hviskede Ordene, lagde Mester Jakob ikke Mærke til; slig gaadefuld Skikkelse er det vanskeligt at faa Øje paa og Øre for, naar den har faaet Hjemstedsret hos et Menneske.

At sidde i Fængsel, mens Fjenderne haansmilte, og Vennerne maaske rædde vege tilbage for Kampen, det var ikke til at holde ud. Timer bleve lange som Dage, Dage som Maaneder, bestandigt gik det rundt i Ring med de samme Tanker som i en Trædemølle. „En Kirkefyrste i Bolt og Jern! Gud og hans Helgene maa sig forbarme, at sligt kan times, uden at Himlen falder ned og knuser de formastelige, der lægge Haand paa Herrens Salvede! Kirken er haanet i min Person! Kirken er Guds, Gud er haanet! Ve over hans Fjender!"

„Jeg lider som en Martyr for Sandhed og Ret; men mine Plager skulle ophøre, og jeg skal lønnes med Ophøjelse, den mine Fjender skulle se og skjælve for min Magt. O, Salighed at leve den Dag! — — —"

Men Fangen fik nu Øje paa Dæmonen, der indskjød ham de onde Tanker, og han udbrød i Vaande: „Ak! Nu talte Hovmodsdjævelen, der vil fange mig i sine Snarer for at gjøre mit Hjærte urent og trodsigt! — Er det derfor, jeg skal vansmægte i dette

Fængsel og kjende, at al min Higen og Trang var Forfængelighedens Id, erkjende, at du kan undvære min Tjeneste. — Jeg bøjer mig jo for dig, det kjender du; men ikke kan jeg bøje mig for Mennesker, der ville din Kirkes Vanmagt. Lad mig da atter vorde fri, at jeg kan luge Klinteblomster af din Urtegaard! — — Men er jeg selv et Hvedekorn? — — —

Solen dalede, Skyggerne bleve længere og længere og lagde snart et ubestemmeligt Graaslør over Fængselet. Erkebispen rejste sig og saa op mod den jerngitrede Glug. „Hvorlænge skal jeg vansmægte i dette kolde Hul, inden jeg atter skal se Guds dejlige Sol!" sukkede han. „Min Hjærne virres, min Tanke sløves, mine Følelser afstumpes i denne indestængte, klamme Luft; mine Ord og Tanker sætte ej Frugt derude i Verden, kun Flaggermus og Ugler høre dem, mens Murene kaste dem tilbage med uhyggelige Lyde. — Skal min Aand visne Tomme for Tomme og gaa til Grunde i denne Magtløshedens Tilvær! — Kom mig i Hu, barmhjærtige Gud, og brug mig atter i din Tjeneste!"

Udmattet af Sindsbevægelse kastede han sig paa sit Leje og foldede Hænderne i Bøn. Et dybt, vaandefuldt Suk trængte sig frem fra hans Bryst og syntes at udaande al den Kval, han havde lidt i Skuffelse, utilfredsstillet Magtbrynde og krænket Stolthed. Suk-ket gav Rum for milde Stemninger, for Gudslængsel

og Trang til Sjælehvile; thi dybest inde i hans Hjærte levede Længselen efter Gud, efter at tjene ham og hans Kirke. Der syntes at komme Hvile i hans Sjæl; men det varede kun en kort Stund. — Onde Aander dreve deres Spil i den tavse Nat og hviskede djævelske Raad i Sinde. Han knyttede Hænderne i magtløs Harme, Naturkraften i ham var atter ubændig og vild, Egenviljen frigjorde sig fra Ydmyghedens Tugt. — — —

Tilsidst faldt han i en urolig Slummer; men Aanden arbejdede i Drømme, han red atter hint forsmædelige Ridt fra Gisleborg med Narrehuen paa sit Hoved og saa sin Broders Haand løftet imod sig; men han saa sig ogsaa selv i erkebispeligt Skrud udslynge Himlens Lyn i Skikkelse af en Bandstraale mod sine Fjender, mens Kong Kristoffer laa for hans Fod tiggende om Naade. — — Da vaagnede han ved, at en Røst lød til ham fra Gluggen.

„Ærværdige Fader! Sover I?" lød det.

„Hvem er I?" spurgte Fangen, idet han rejste sig over Ende og vendte sit Blik mod Gluggen.

„En Ven, der vil føre eder til Frihed og Hævn!" svarede Røsten.

„I være velsignet!" udbrød Fangen. „Hvem har sendt eder, og hvordan vil I aabne mit Fængsel?"

„Jeg er Munken Laurentius, og Trang til at tjene eder, fromme Fader, førte mig hid," hviskede

Stemmen; „men Vejen til Frihed gaar gjennem denne Glug.“

„Den Vej, I anviser, passer ringe for Erkebisp Jakob Erlandsøn,“ sagde Fangen. „Man førte mig hid med Haan paa Kong Kristoffers Bud; men med Ære vil jeg føres bort herfra.“

„Kan hænde, I da faar vente en lang Stund, ærværdige Fader,“ sagde Munken. „Derfor tage I mod en Haandsrækning for at komme ud af dette Hul. I denne og følgende Nat filer jeg Stængerne over, og to Svende ville i rette Tid være herude i Skoven med de nødvendige Heste. Ved Stranden ligger et Skib tilrede at føre eder til Bisp Jens Bang paa Als.“

„Frist mig ikke!“ udbrød Erkebispen. „Naar Gud Herrens Time slaar, da føres jeg af Fængsel uden at skulle løbe herfra som en fejg Hund.“

„Nu tager jeg fat paa Arbejdet, og naar det er fuldført, da betænker I eder vel og drager med herfra,“ sagde Munken og begyndte ivrigt at file.

En Tid gik hen i Tavshed, kun den skurrende Lyd af Filestrøgene hørtes, indtil Laurentius hviskede:

„Jeg kan formelde eder gode Tidender; Hævnens Dag nærmer sig. Øerne og Skaane er alt lagt i Band; den rygenske Fyrste vil være en Tugtens Svøbe for det ganske Land og ikke helme, før Svøbeslagene svier til Marv og Ben.“

„Gud have Lov!“ sagde Fangen. „Det gryr til Gjengjældelsens Dag, da Kong Kristoffer skal bøje sig for Krumstaven, ja, tigge om at blive velsignet af den Haand, han lod smede i Jærn. Ha! Jakob Erlandson skal blive hævnet!“

„Men man savner eder, fromme Fader!“ vedblev Munken. „Eders Snildhed og Klogt baadede vor Sag mere end alle eders Venners tilsammen, og derfor sætter jeg, en ringe Tjener, Livet i Vove for at udfrie eder.“

Atter tog han fat paa Arbejdet med fornyet Iver, og en lang Stund gik hen; men paa en Gang kastede Munken Filen ind gjennem Gluggen, idet han hvisked:

„Gjem Filen, ærværdige Fader! Jeg er opdaget, og i Nat er Arbejdet for eders Frelse umuligt.“

I samme Nu lød et Angstelsens Udraab fra Munken, der tabte Fodfæste paa Stigen, som reves bort under ham, og han maatte holde sig fast i Jærnstængerne for ikke at falde ned.

„Hvad vil I der i Gluggen?“ lød Klaus Turesøns Røst. „Naa, I har godt af at lege Himmelspræt en Stund, derfor tog jeg Stigen bort.“

Laurentius svarede intet, men søgte at svinge sig op i Gluggen, hvilket dog mislykkedes.

„Kan I ikke holde det ud længer, saa lad eder

dumpe," sagde Klaus; „jeg skal tage varlig mod eder, thi jeg skjønner, at I er en kjærlig Sjæl, der er kommen hid for at trøste Mester Jakob i hans Vaande."

Endnu en Stund holdt Munken fast, mens han overvejede, hvorledes han skulde komme ud af denne Knibe; men snart mattedes hans Arme, stønnende lod han sig falde og var nu Klaus Turesøns Fange.

„Fik I den sorte Sjæl derinde vendt til Anger og Ruelse, da maa jeg omfavne eder, at sige, til jeg faar en Strikke at binde eder med," sagde Klaus og tog fat i Munken, der blev liggende paa Jorden og teede sig, som om han havde slaaet sig fordærvet.

„Vær barmhjærtig mod en syg og døende Munk!" sagde Laurentius med svag Røst. „Det er mig aabenbaret, at jeg skal dø, inden Sol staar op, og jeg mærker alt Døden rase i mine Lemmer."

„Da burde I ej klavret til Himmels for at falde ned," sagde Klaus.

„Ak, jeg vilde jo redde en vildfaren Sjæl, mens det endnu var Tid," stønnede Munken. „Ham derinde i Fængselet er trodsig mod Gud og Kong Kristoffer, og jeg ofrede min sidste Kraft for at formane ham til Ydmyghed, skjønt jeg følte mig svag og elendig."

„Hvorfor henvendte I eder ej til Ridder Truid og bad om Adgang til Fangen? Ikke havde han hindret eders fromme Gang," sagde Klaus.

„Havde jeg søgt Erkebiſpen ad den Vej, I taler om, da vilde han troet, at jeg var en lejet Mand og viſt mig bort i Vrede," ſvarede Munken.

„Nu!" ſagde Klaus. „Forholder det ſig ſaa, at I kom med from og ærlig Hensigt, ſkal intet ondt vederfares eder; men da I søgte Fangen ad forbudne, mistænkelige Veje, maa I fortøve paa Borgen, til Sagen er nøje undersøgt."

Nogle Svende, ſom vare til Stede, fik Befaling at bære Fangen varlig ind paa Borgen og rede et Leje til ham.

„Ak!" ſtønnede han. „Lad mig blive liggende og dø i Fred, thi det er ſnart forbi med mig."

Svendene tøvede med at udføre Befalingen, og Ridderen ſagde: „Lad Munken da have ſin Vilje; men hent en Drik Vand og en Haandlygte!"

Laurentius bøjede Hovedet lidt til Siden, lagde Anſigtet i begge ſine Hænder og ſyntes at bede; men i denne Stilling ſaa han ſit Snit til at drikke nogle Draaber af en lille Flaſke, han havde ſkjult hos ſig.

Da Vandet bragtes, bøjede Ridderen ſig ned til Munken og ſagde: „Her er en Drik Vand, I kan læſke eder paa." — Intet Svar.

„Jeg tror, den Guds Mand alt er daanet!" udbrød Klaus. Han tog Haandlygten, ſlog Munkehætten

tilbage og lyste Munken ind i Ansigtet. Med et Forundringens Udraab sagde han:

„Ved Sankte Lucius's Hjærneskal! Det er Laurentius selv! — Vi to havde ellers et og andet at snakke om; men nu skulle vi se, at han dør paa Dril og himler med det samme."

Man bar Munken ind paa Borgen, men han var og blev død.

„Sikken en Slyngel!" sagde Klaus. „Er han død som en Sild, da kan jeg ej en Gang betale de Knubs, jeg skylder ham som Tak for sidst."

Man tøvede en Stund ved Liget; men Livet vendte ikke tilbage, og Dødsstivhed begyndte at indfinde sig.

„Lad ham hvile i Fred!" sagde Klaus. „Mig snød han dog alligevel værst paa det sidste, thi nu vil Truid Pedersøn le mig ud i mine aabne Øjne, naar han hører, at jeg har været selvfjerde om at fange en død Mand."

Henad Morgenstunden syntes der at komme Liv i de døde Ben. — Liget rejste sig i en siddende Stilling, og et Par spejdende Øjne søgte rundt i Stuen; den døde Munk stod i et Nu oprejst og fandt snart en Udgang. Stille og lydløst listede han sig forbi en vagthavende Svend og var nu uden for al Fare.

„Du er et Fæ, Klaus Turesøn!“ udbrød Ridderen, da han samme Morgen saa det tomme Halmleje og anede Sagens sande Sammenhæng. — Svenden Bent betroede senere sine Kammerater, at han hin Morgen nær var daanet, da han mente at se Munkens Gjenfærd skride forbi sig.

XII. Edderkoppespind.

En Dag i Midten af Maj Maaned 1259 sad Abbed Arnfast og Munken Laurentius i fortrolig Samtale i Skoven, tæt ved Flensborg Fjord. Vaaren havde tidlig holdt sit Indtog, og alt var klædt i fager Dragt. Lad os se os om og høre paa Naturrøsterne, før vi lytte til de to Munkes Samtale. — — Eftermiddagssolen strøede Guldstøv paa Fjordbølgerne, der nu og da krusedes af let henaandede Vindpust. Smaabølgerne havde nok Lyst til en Leg, naar det gjaldt et Kapløb ind mod Land, hvor Bølgemundene mødtes til Kys ved Stranden, indtil de maatte vige tilbage mod Dybet, det nudgrundelige Gaadernes Rige, hvor Havfruen boer. —

Og Sollyset glitrede paa Bøgetoppene i Skoven, enkelte Straaler skar sig ind mellem Kronerne og gav hvert Blad sin særegne Lysbrydning og Farvetone; det lille Blad bævede og sitrede i unævnelig Fryd over den Lykke at være noget for sig, en Skabning i Skjønhedens Mangfoldighed, unndværligt for det heles Samklang. Blomsterne i Skovbunden troede at se ind i

Guds Himmel, hver Gang Sollyset i sin Leg mellem Grenene gav sig Tid at kaste et Smil til Jorden.

Og Smaafuglen kviddrer deroppe i Løvhanget, den vil gjærne juble det ud i Sang alt skjønt, den ser; men den evner det ikke. I ustandselig Travlhed vugger den sit lille Legeme frem og tilbage paa Grenen, mens et uforligneligt Væld af Toner strømme ud fra dens Bryst, som om det skulde sprænges af Fryd og Glæde. Mon de to Munke, der sidde under den gamle Bøg ved Fjorden, mærke noget til det alt sammen? — Nu ringer Aftenklokken i Klosterkirken; tre Gange tre Slag lyder ud over Fjorden i den stille Aften, de kalde til Bøn. Fiskeren lader Armene hvile paa Aarerne, blotter sit Hoved og folder sine Hænder; Hyrden og Plovkarlen derinde paa Stranden følger hans Eksempel. Alt aander i Bøn til Gud Fader og den hellige Jomfru, Klosterklokken beder for, Naturen beder med. Ogsaa de to Munke bøje Hovederne og mumle et Paternoster og Ave Marie; men det er Vanebønnen, der ikke naar højere mod Himlen end Lyden af deres Stemmer. Som en Fedtgaas flakser Bønnen hen ad Jorden, thi Tankerne ere langt borte, ude i Selvsygens og Ondskabens vide, vide Verden.

Abbed Arnfast sad i en foroverbøjet Stilling og lyttede tankefuld til Laurentius's Tale, der syntes at lægge Beslag paa hele hans Opmærksomhed.

„Derom er jeg overbeviſt," ſagde Munken, „at Erkebiſp Jakob vil gaa ſejrrig ud af denne Kamp, og da vil Kirken i Norden faa en Magtſtilling ſom ingen Sinde før. De verdslige Herrer maa da bøje de haarde Halſe, tykkes de end helt ilde derom."

„Men det kan og hænde, at Erkebiſpen trækker det korteſte Straa, og da vil haarde Forfølgelſens Tider komme over alle hans Venner," indvendte Arnfaſt.

„Véd I hvad, Hr. Abbed! I den ſenere Tid har Modløshed ofte været eders Gjæſt og Raadgiver, hvilket lidet ſømmer ſig for den fangne Erkebiſps Venner. Tallet paa Kongens Fjender øges for hver Dag, og afgjørende Begivenheder nærme ſig, ſkulle vi da mistroſtige lægge Hænderne i Skjødet og lade andre høſte Fordelen og Æren, naar det nuværende Kongeſtyre i Danmark ramler ſammen."

„I glemmer, at Adelen i det ganſke Land, ſaa og de jyſke Biſper og Klerke hænge hardt ved Kong Kriſtoffer."

„Ere end de jyſke Biſper forgabede i ham, I nævnte, ſaa gjælder dette dog ikke om ret mange Kloſtermænd og Klerke," vedblev Laurentius. „Vi vide tilmed helt vel, at en Del af de adelige Herrer i ſin Tid ønſkede Abels Slægt paa Tronen, og ſe de, at Vognen begynder at hælde til Gunſt for Erik Abelſøn,

da melder sig snart det ganske Slæng til Tjeneste hos den nye Herfer."

„Det rinder mig i Hu, hvad den fromme Broder Mikael sagde forgangen Dag, at et Liv i Stilhed velsignes af Herren med Fred, medens vi forstyrre vor egen Sjælsro derved, at vi blande os i Verdens Handeler," ytrede Abbeden og saa tankefuld frem for sig. „Siden eders Komme til dette Kloster er mit Sind fygt af mange stridige Tanker; vel har jeg ønsket at kæmpe Side om Side med Erkebispen i den Kamp, han fører; men maaske det baader mig selv og Klosteret bedst at forblive i Skjul, holde Udkig med Stridens Gang og træde til i den Stund, der tykkes mig belejligt."

„Ha, ha!" lo Laurentius. „Har den blegsottige Drømmer Mikael fyldt eder med fromme Betænkeligheder, saa I ræddes ved en dristig Handling for at vinde Anseelse og Ære! I er født til at herske over Sjælene og regnes blandt Kirkens ypperste i dette Land, medens I nu maa nøjes med at byde over nogle enfoldige, lidet evnende Munke. Tror I ikke, at Bispehuen vilde klæde eder helt vel, ellers tænkte Jakob Erlandsøn fejl, da han mente, I havde en fast Haand til at føre Bispestaven. Ved min Helgen! I skjønner lidet paa de herlige Evner, Gud gav eder til at lyse for

eders Samtid, naar I agter at begrave dem i Jorden og lade dem dø i et Klosterlivs mugne Luft."

„Frister!" udbrød Arnfast og rejste sig.

„Ja, jeg vilde friste eder til at handle som Kirkens lydige Tjener og Erkebispens Ven. Intet videre! Tykkes eder ilde derom, da har jeg talet længe nok og gaar mine egne Veje, ladende eder tilbage i Klostersfjul at høre paa Mikaels Formaninger," sagde Munken. „Jeg vovede mit Liv mere end en Gang for at tænde Oprørsbrand i Folket mod Kong Kristoffer, og sidstleden hængte Frihed og Liv i et Haar, da jeg søgte at redde Jakob Erlandsøn af sit forsmædelige Fængsel. Jeg rædtedes aldrig for Følgerne af mine Handlinger, men gik min Gang, vis paa Kirkens Velsignelse; naar Tiden kommer, da Kirken lønner sine prøvede, trofaste Tjenere, skal mit Navn ikke glemmes, nej, nævnes med Hæder skal det, og Anseelse og Ære skal blive min Jordeløn, thi Jakob Erlandsøn glemmer ikke sine Venner. Hidtil regnede han eder blandt dem, han kunde stole paa i onde Tider; men hvad har I vovet? — Intet! Hvad har I hidtil udrettet? — Saare lidet. — Nu, bliv siddende i dette Kloster, og glemt, ukendt skal I blive til eders Dødsdag!"

„Hvad forlanger I da af mig?" spurgte Arnfast og satte sig igjen. „Jeg har arbejdet trofast for Erke-

biſpens Sag og vundet Venner for Hertug Erik, regner I det for intet?"

„Smaating!" udbrød Munken. „Eder er en større Gjerning forbeholdt, og Tiden nærmer ſig, da den ſkal udføres. Han bøjede ſig over mod Abbeden og hviſkede ham nogle Ord i Øret. Arnfaſt blegnede og aandede dybt. Munken hævede Stemmen lidt og fortſatte:

„Djævelens Drabant er moden til Dommen og ſkal gaa ned i Døden uden Skriftemaal og Sakramente, hele hans Slæng ſkal udryddes af Jorden. Ser I det ej, at Satan udſpiler ſit Gab mod den hellige Kirke og ſpyer Gift mod dens Tjenere. Drag Guds Hævnerſværd, ſom lægges i eders Haand, og I ſkal vorde velſignet til evige Tider, fordi I var villigt Redſkab."

„Taler I af eder ſelv, eller har andre ſkudt eder dette frygtelige Raad i Sinde?" ſpurgte Abbeden, idet en kold Sved perlede paa hans Pande.

„Raadet ſtammer fra oven og er velſignet af Kirken," ſvarede Munken med et djævelſk Smil. Han bøjede ſig atter over mod Abbeden, og Samtalen fortſattes med næppe hørlig Hviſken. Ingen hørte, hvad der taltes; men Blomſterne i Skovbunden græd Taarer, de mærkede den ondes Nærværelſe. —

Imens vare Træernes Skygger gledne mere og mere over i hverandre, Aftenens Dunkelhed lagde sig over Skoven og Fjorden; Bladehangets Sangerkor jublede ej længer tusendstemmigt, kun en og anden Smaafugl havde Raad til et kort Kvivit, før den satte sig til Ro for at gjenkalde Dagens Glædesstunder og drømme om Morgendagens Herlighed. Nu og da hørtes et sagte Klynk, det var Fugledrømme om Rovkløer og hadske Fjender. Men der lød ogsaa mangt et kjærligt Kald til Magen om at være uden Frygt og tryg lægge Hovedet under Vingen, nyttende Hvilestunden, før det rødnede i Øst. —

En krydret, bedøvende Duft udaandedes af Blomsterne i Skovbunden, hvor Græshoppen havde gnedet sin Fiolin den ganske Dag, thi der gik Dans i Lunden. Ja, der dansedes vel Brudedanse af uskyldige Børn fra Naturens Vidunderrige; men Koboldddandse opførtes nu i de to Munkes Tankekredse. Virrende, aandsødende Elvesyner om forsængelig Ære slog Ring om det Bytte, som Helvedes Apostel var ved at fange i sine smildt spundne Garn. Ærgjerrighedens Furier begyndte at uddele Piskeslag til de fromme Alfer, der endnu søgte at holde sig nær til Abbed Arnfast. — — —

Skyggerne smeltede sammen til et dunkelt, ubestemmeligt Slør, der omhyllede de to Munke, som endnu sad paa samme Plet, indfiltrede i deres egne Tanke-

traade. — Edderkoppen havde lagt sit Spind tilrette den ganske Dag; nu sad den lurende der, hvor alle Traade samlede sig i et fælles Midtpunkt, rede til at stramme dem, naar Offeret kom for nær det udspændte Net. — — Laurentius strammede ogsaa sine Traade, der var lagt ved Maaneders Arbejde; han indfiltrede Byttet saaledes i sit Garn, at det var fanget og maatte sprælle sig selv tildøde.

Arnfast rejste sig og gik ind mod Rye Kloster. Det suttede saa underligt gjennem Skoven, det var gode Alfer, som græd over Abbeden; Uglen tudede, det lød som Djævelens Haanlatter, thi én Menneskesjæl mere hastede mod Afgrunden. Men om Laurentius's Læber lagde sig et hoverende, dæmonisk Smil — Aftenens Dunkelhed skjulte det. —

XIII. Ventetider.

Lange Tider vare hengaaede siden hin Morgen, da Ebbe Genvæth flygtede fra sit Fængsel, og Øborg gik op i Luer. Paa Tolægaard i Angeln levede Fru Karen, Fru Vibekke og Jomfru Anna et stille Liv uden nøjere Kjendskab til Ridder Ebbes Færd og Planer. Sjælden opholdt han sig paa Tolægaard, og naar det skete, var han al Tid hemmelighedsfuld og ordknap. Da Ridderen fik Kundskab om Kjærlighedsforholdet mellem Anna og Truid Pedersøn, blev han bleg og sagde:

„Mit eneste Barn har altsaa indladt sig i Elskovshandeler, mens jeg var en fangen Mand, og min Hustru saa derpaa uden at hindre det. Det bedrøver mig saare."

„Ikke evnede jeg at dæmpe Elskoven i tvende Hjærter, der alt længe havde tilhørt hinanden i Tugt og Ære," svarede Fru Karen i stor Vaande.

„I burde vogtet vor Datter og skaanet hende for Samvær med min Fjendes haandgangne Mænd," sagde Ebbe.

„Helt ugjørligt og lidet sømmeligt tillige var det at stænge Døren for Truid Pedersøn, der behandlede os, som vare vi hans Venner, og ingen Overlast skete os, mens han var vor ridderlige Vogter," sagde Karen frimodig. „Ingen Sinde gav jeg dog mit Jaord til hans Bejlen, al den Stund jeg mente, dette vedkom min hjærte Husbond."

„Da ende vi helst denne Sag nu!" udbrød Ridderen. „Saalænge Truid Pedersøn er Kong Kristoffers Ven, kan min Datter ej blive hans Fæstemø og Hustru. Er det hele vel og kun Børnenykker og usindig Gant."

Nogen Tid derefter rejste Ebbe Genvæth sammen med en dansk Klerk til den hellige Fader i Rom, og man ymtede om, at Jakob Erlandsøn havde betroet dem et hemmeligt, vigtigt Hverv, der angik Rigs- og Kirkestyret i Danmark. — —

For Jomfru Anna gik Dagene hen i Længsel. De lange Dage bleve til Maaneder, Maaneder til Aar, alt var endeløst mørkt og trist. Ungmøen tav og bar sin egen Smerte; men hun skjønnede, at Truid Pedersøn var saa sammenvokset med hendes hele Tanke- og Følelsesliv, at hun ikke kunde slippe ham uden at opgive sig selv og træde i Støvet Fremtidens skjønneste Haab.

Fru Vibekke spottede over Jomfru Annas Elskov,

der gjorde Kinderne blege og omskabte den livlige Ungmø til en Drømmerske.

„Du gaar al Tid og tænker paa din Ridder, skjønt han næppe spilder en Tanke paa Ebbe Genvæths Datter", sagde hun. „Kan hænde, at hun i kjedsomme Stunder var ham til Tidkort; men Mænd ere ustadige og svigefulde som Skum paa Hav, og Drostens Søn finder sig helt let en Hjærtenskjær blandt Dronning Sambirias Terner."

„I lade mig helst i Fred, Moster Vibekke!" sagde Anna og forlod Stuen.

„I plager Livet af mit hjærte Barn ved eders bitre og menneskefjendske Tale," sagde Fru Karen en Dag til sin Søster.

„Ikke er Skylden min, om hun vorder en sygelig Drømmerske; men skal hun atter faa sit glade Sind, da maa Truid Pedersøns Billed rives ud af hendes Hjærte, og jo før det sker, des bedre," svarede Vibekke.

„Dette mægter hverken I eller jeg, og skete det, maatte hun gaa til Grunde, saasom hun drager Livsaande af sin Elskov," indvendte Fru Karen.

„Hm!" sagde Vibekke haanligt. „Smukke Talemaader, intet andet! Jeg lever helt vel den Dag i Dag, skjønt man ranede min Elskovslykke."

„Ak, I mener at leve, og dog er eders Liv kun

en Kamp mod bitre Minder, der true med at overvælde eders ganske Sjæl med Beskhed," udbrød Karen.

„Ynk mig ej, jeg finder mig helt vel i min Skjæbne; men ikke skjønner I, hvad der baader Jomfru Anna bedst, godlidende og svag, som I er. Derfor overlade I mig at drage Omsorg for hende, hvis Vel ligger mig saare paa Hjærte," sagde Vibekke.

„Mener I, at jeg skulde være uvirksomt Vidne til den Kval, I paaforer mit Barn ved eders Spot over hendes Trofasthed mod en dadelfri Ridder? Nej, Søster Vibekke, deraf bliver der intet!" udbrød Karen i moderlig Harme. „Hellere drage vi da herfra og søge Ly hos min Frænke i Tønder."

Med Forundring hørte Vibekke sin Søsters Ord. Det var ikke længer den godlidende og milde Fru Karen, der talte; nej, det var en viljestærk Kvinde, der værgede om sit Hjærtes dyre Klenodie.

„Nu vorder I harm og taler usindige Ord, thi slig Rejse, som I omtaler, er et Vovespil i disse urolige Tider. Véd jeg da tillige, at Ebbe Genvæth paalagde eder og Jomfru Anna at fortøve paa Tolægaard under min Varetægt," sagde Vibekke. „Saa bør I og drage eder i Minde, at eders Husbond intet vil vide af Annas Elskov til Truid Pedersøn."

„I min Husbonds Fravær overlade I helst til mig at bestemme over mig selv og vor Datter," svarede

Karen. „Det skal I vide, at piner I Anna oftere med eders hjerteløse Tale, da drage vi herfra."

„Hm!" sagde Vibekke. „Tit er den iskold, som er rig paa søde Ord, medens et varmt Hjærte kan gjemmes bag haard Tale, der ofte maa bruges til Helse for blødsødne Viljer."

En Fjerdingvej sydøst for Gaarden laa en liden Høj, hvor man kunde skimte Fjordmundingen og Havet. Derhen søgte Jomfru Anna ofte, thi naar Øjet gled ud over det vide, vide Hav, var det, som om Haabet og Frejdigheden fik rigere Kaar og det syge Sind Lægedom, selv om Vemod blandede sig deri. Tanken fik Vinger og fløj til Ungersvenden, der en Gang maatte komme og hente sin Brud. Saa Fremtiden end mørk og trøstesløs ud, alt Haab vaandende sig i en trist, sludfuld og endeløs Dag, saa vidste hun dog, at Undernes Gud levede endnu, vidste, at den hellige Jomfru og alle gode Helgene vare Forbedere for fromme, trofaste Mennesker. — Kun naar Fru Vibekke søgte at vække Tvivl hos hende om Truids Trofasthed, vare Kaarene, hvorunder hun levede, trange nok. Thi selv

om en ædel Kvinde stoler trygt paa den Mand, hun har givet sit Hjærtes Kjærlighed, saa er der dog Rum nok for Nisselyer, for en og anden ond Dæmon til at skyde hvileløse Syner i Sinde.

Saa sad hun da en Dag som sædvanlig paa Højen og stirrede ud mod Havet; hun lagde ikke Mærke til en Vandringsmand, der gik fremad Vejen, som førte forbi Højen. Usét naaede han did og hilste:

„Gudsfred, skjøn Jomfru! Fører denne Vej til Tolægaard?"

Jomfru Anna rejste sig hurtig, besvarede Spørgsmaalet bekræftende og tilbød at ville vise Vej.

„Vil I vise mig Vej, da er I en velsignet Ungmø, og jeg kaarer eder for en Stund til min Skytshelgen!" udbrød Vandringsmanden. „Træt er jeg vorden af Gangen fra Færgen hid, og hungrig som en Ulv er jeg tillige, derfor priser jeg min Lykke, at jeg traf eder, som vil føre mig til Maalet for min Gang."

„I vil tale med Fru Vibekke?" spurgte Anna.

„Aa, nej! Derefter længes jeg ikke," svarede den tiltalte. „Vil hun lade mig i Fred, da skifter jeg helst saa Ord med den mundrappe Frue. Men findes der paa Tolægaard en Ungmø, som hedder Anna, da gad jeg gjærne tale en Stund med hende."

„Har I Ærende til den, I nævner?" spurgte Anna, idet hun saa paa sin Følgesvend med et for-

skende Blik. Hun syntes at skulle kjende denne Stemme og dette Ansigt, uden at hun dog kunde henføre Kjendskabet til rette Tid og Sted.

„Ja, skjøn Jomfru!“ svarede den adspurgte. „Til den nævnte Ungmø har jeg et Ærende, som vil glæde hendes Hjærte saare og sætte Blodet i raskere Fart end til dagligt Brug.“

„Hvem er I?“ spurgte Anna.

„Naa, I vil tage mig i Skrifte!“ udbrød den fremmede. „Ja, Kvinder ere nysgjerrige, og det skal være gammel Skade i Slægten; men da I ser mild og god ud, vil jeg aabne mit inderste Hjærtekammer og betro eder, at jeg hedder Klaus Turesøn. Kong Kristoffer har ingen mere tro Tjener end jeg.“

„Klaus Turesøn!“ udbrød Anna. „Da bæres mig for, I er en gammel Kjending fra Øborg.“

„Ved Sankte Lucius, nu dages det!“ sagde Klaus og standsede sin Gang. „Tyktes jeg ikke nok, at eders Aasyn var fagrere, end Ternernes pleje van. Ja, nær havde I troldgjort Klaus Turesøn og ladet ham drage herfra med Hjærtet i Laser; men nu skjønner jeg, at I er Jomfru Anna og ingen anden. Lad mig da sige, at min Gang gjælder eder.“

„I har Ret deri, at jeg er Anna Ebbesdatter,“ sagde Ungmøen; „men hvilket Ærende har I til mig?“

„Venligt Bud og kjærlig Hilsen fra Ridder Truid

Pedersøn," svarede Klaus, idet hans Øjne hvilede fast paa Anna.

Hun spurgte: „Hvor lider Ridder Truid?"

„Godt og vel!" svarede Klaus. „Dog kunde han lide bedre, hvis han vidste, at I er ham god, thi han længes saare efter eder."

Gud have Lov! jublede det i Annas Hjærte. Verden tyktes hende nu tifold herligere, Længsel og Lidelse blev kun Sædekorn for des større Fryd. Til Klaus sagde hun:

„Hils Ridder Truid og sig, at Anna Ebbesdatter er ham god og vil vorde ham trofast, til det dages for Lykken."

„Tak for det Ord, Jomfru Anna! Nu har jeg Lægedom for Truids syge Sind," sagde Klaus. „I skal nemlig vide, at Længsel efter eder har gjort ham til en Grillenfænger, som jeg trods al Umage ikke har evnet at bringe til Fornuft. Da tilbød jeg at gaa i Forbøn for ham hos Sankte Anna, thi andre Helgene syntes ikke at kunne hjælpe. Mit Forslag gjorde ham ellevild af Glæde, og han bad mig rejse ufortøvet hid og formærke eders Sindelag."

Klaus vedblev at fortælle, og Jomfru Anna var ganske Øre. Et lykkeligt Smil lagde sig om hendes Mund, og en jomfruelig Rødme dækkede hendes Kinder.

Ridderen saa med Velbehag paa den fagre Ungmø og var stolt af at have en saa villig Tilhørerinde.

Tilsidst udbrød han:

„Var jeg Truid Pedersøn, da drog jeg hid og førte eder fra Tolægaard til Øborg. Ingen vilde lægge ham et Halmstraa i Vejen, saasom I er hans Fæstemø og vil vorde hans kjære Hustru."

„Godt er det, at Ridder Truid hverken ponser paa sligt eller søger at udføre det," sagde Anna alvorlig. „Ikke kan jeg vorde Ridder Truids Hustru, saalænge min Fader er en fredløs Mand."

„Ungmøer ere helt vanskelige at være tilpas, og I hører nok til Arten!" udbrød Klaus. „Først fordrejer I Hovedet paa den Ungersvend, der staar eder bedst an, og bagefter vil I ej være med til en rask Handling, hvorved han kan faa Vid og Samling tilbage."

Under livlig Samtale fortsattes Vejen, indtil de naaede Tolægaard. Fru Bibekke gjenkjendte den fremmede Ridder ved første Øjekast, og ugjæstmilde Ord lød fra hendes Læber, hvilket Klaus lod gaa ind ad det ene Øre og ud ad det andet. Fru Karen var Mildheden selv og kunde ikke dølge sin Glæde over at se en gammel Kjending, der, hvis hun tydede Jomfru Annas Livlighed ret, havde bragt godt Budskab.

Det led ud paa Eftermiddagen, og Ridderen talede om at begive sig paa Hjemrejsen; men Fru Karen og

Jomfru Anna bad ham venligt om at blive paa Tolægaard til næste Morgen. Dette var ikke efter Fru Vibekkes Sind, og skjønt hun ikke ligefrem vilde vise ham af Gaarde, saa ønskede hun ham dog langt borte. Hun førte Samtalen hen paa Jakob Erlandsøns Fængsling og havde saarende Ord nok til sin Raadighed.

Da tog Ridderen til Gjenmæle og sagde:

„I har en rap Tunge, og jeg lystes ej ved at mundhugges med eder; men I maa dog vide, at Mester Jakob er en arg Skalk og fortjener en Skalks Løn."

„Var I med til den hundske Færd at haane den hellige og fromme Guds Mand?" spurgte Fru Vibekke.

„Eders Spørgsmaal har en besk Bismag," svarede Klaus; „men ikke skal det dølges, at jeg var med til at sætte Kong Jakob bag Laas og Slaa, og aldrig var jeg med til bedre Værk."

„Kong Kristoffers Mænd have sære Meninger om det, der er ædelt og ridderligt," sagde Vibekke.

„Saamænd! Nu til Dags klæde Prælater sig i Rævepelse, mens Kvinder smykke sig i Ulveskind, og vi Mænd nødes da at have Bjørneskind," mælede Klaus.

„Er dette sandt, da undrer det mig, at I søger Kvindeselskab," sagde Vibekke vred. „Hvilket Ærende fører eder til Tolægaard?"

„Alt for nogle Timer siden har jeg røgtet mit Ærende og kan bringe det ønskede Svar til den, der

sendte mig," svarede Klaus; „men eders Nysgjerrighed skal jeg tilfredsstille, thi jeg bragte Bud fra Truid Pedersøn til hans Forlovede, Jomfru Anna."

„Er han en ærlig Ridder, kan han ej holde hart ved det Jaord, han lokkede fra Jomfru Anna, mens hun endnu var et Barn," tog Fru Vibekke til Orde; „derfor kan I bringe det Bud til den, der sendte eder, at Ebbe Genvæths Datter hellere gaar i Kloster end giver Truid Pedersøn sin Haand."

„Det var mager Hilsen, og godt er det, jeg har en bedre at bringe," sagde Klaus med et lunt Smil. „Hvad siger I, Jomfru Anna? Jeg har nu snart smagt saa megen Malurt, at jeg trænger til en liden Honningdraabe at læske mig ved. I har sikkert et mildt Ord til eders Hjærtenskjær, og I sige det da saa højlydt, at eders Moster kan høre det."

Anna rejste sig og sagde i en bestemt Tone:

„I de umilde Ord, min Moster har talet mod eder og Ridder Truid, har mit Hjærte ingen Del. I have Tak for eders Komme og det trøstelige Bud, I bragte. Al Tid vil jeg regne eder som en trofast Ven."

Hun vendte sig mod Fru Vibekke og vedblev:

„Fra nu af kører jeg mig lidet om Mosters Spot, men følger min egen Vilje. Bliver jeg ej Truid Pe-

dersøns Hustru, som jeg alt er hans Fæstemø for Gud og Mennesker, da vorder jeg ingens."

„For Sanden! Du taler fripostige, lidet sømmelige Ord for en Ungmø, og snart skal man se, du render af Gaarde som en ganteſyg Terne," sagde Vibekke harmfuld.

Kort efter denne Samtale brød Klaus Turesøn op fra Tolægaard, han havde faaet nok af Fru Vibekkes Gjæstfrihed.

Ebbe Genvæth opholdt sig paa Rygen hos Fyrst Jærmer, hvis Datter Margrete var trolovet med Hertug Erik Abelsøn, der tilligemed flere af Kong Kristofers Fjender gik ud og ind ved det rygenske Fyrstehof og lagde onde Raad op mod Danmark. Ridder Ebbe aandedede vel i denne hævnfyldte Luft, ja, han agtede endog at slutte sig til Jærmers vendiske Skarer, der i Slutningen af April skulde angribe Sjælland.

Ved sin sidste Bortrejse fra Tolægaard tog han en kjærlig Afsked fra de tre Kvinder og trøstede dem med, at det snart vilde dages for Haabet om lysere Tider; men til Abbed Arnfast og Laurentius havde han sagt:

„Loddet er kastet, og min Vej er mig anvist af

Magter, der ere stærkere end jeg. Meget Vand vil løbe til Strand, inden jeg vender tilbage, ja, det kan hænde, at jeg aldrig mere ser min kjære Hustru og mit Barn; men I ville være deres Skjold og Værge, jeg giver dem i eders Varetægt."

Skjønt de tre Kvinder ikke havde særlig Tillid til Laurentius, var han dog saa indvævet i deres Livs Hændelser, at det faldt dem naturligt nok at modtage ham som Gjæst og lytte til hans Raad.

Studsende hørte han om Klaus Turesøns Besøg og delte Fru Vibekkes Harme over det, som var hændet. Munken steg da hurtig i hendes Gunst og fik mange Samtaler i Enrum med den umilde Frue.

„Nu kunne vi vente det værste!" sagde hun. „Før vi vide et Ord deraf, have vi Truid Pedersøn her paa Tolægaard, og hvem hindrer ham da deri at rane Anna bort lige for vore Øjne, saasom Ungmøen holder hart ved sin usalige Elskov. Ak, megen Elende kan flyde deraf, thi hendes Hjærte vil drages bort fra hendes egen Slægt."

„Da skjønner jeg, at der maa handles, mens Tid er," svarede Laurentius. „Vi skjæle hende indenfor et Klosters hellige Mure."

„Paa ingen Vis steder hun sit Minde dertil," indvendte Vibekke.

„Derom kere vi os kun lidet!" udbrød Munken.

„Med eller imod hendes Vilje redde vi hende fra den Forsmædelse at blive bortraadt og spare Ebbe Genvæth for den Græmmelse at se sin Datter i en Dødsfjendes Vold."

„Ikke samtykker jeg dog deri at twinge hende, saasom hun trods alt er mit Hjærte saare kjært," svarede Vibekke.

„Netop derfor skal I vogte hendes Lykke," vedblev Munken, „og for en Ungmø findes ej tryggere Sted end et fredeligt Kloster. Ikke behøver hun dog at aflægge noget Løfte for det første, thi som Ungsøster kan hun fortøve en lang Stund i Klosteret i Samliv med renlivede Nonner."

„Jeg er ganske raadløs og skjønner ej, hvordan den Sag skal gribes ret an," sagde Vibekke. „Tal I med Abbed Arnfast derom."

„Nogle Dage efter indfandt Abbed Arnfast sig paa Tolægaard og forlangte en Samtale med Anna Ebbesdatter.

„Gud velsigne eder, mit kjære Skriftebarn!" begyndte Abbeden. „Jeg har i de sidste Dage været saare bekymret for eders Sikkerhed, thi Holstenerne drage ind i Landet og Kong Kristoffer tøver vel ej længe, før han sender en Hær imod dem. Kan hænde, at denne Egn snart bliver Vidne til blodige Kampe, og

da er ingen beskyttet mod Voldsfærd af raa og ugudelige Krigsknægte."

„Gud og hans Helgene ville ej tilstede, at der vederfares os Kvinder nogen Mén," sagde Anna.

„Eders Tillid skal visselig ikke blive beskæmmet, naar I selv gjør, hvad I kan, for at undfly det onde," vedblev Abbeden; „men paa Tolægaard kan I blive udsat for mange Efterstræbelser, hvad I bør sikres imod, og da jeg har lovet Ebbe Genvæth at tage eder i min Varetægt, ligger eders Sikkerhed mig haardt paa Sinde. Derfor tilraader jeg, at I vorder Ungføster i et fredeligt Kloster, thi da er I skjærmet mod alt det onde, som ellers kan vederfares eder."

„Ikke kan jeg forlade min Moder og Moster!" udbrød Anna. „Ej heller skjønner jeg nogen Fare ved at fortøve paa Tolægaard."

„Da vil jeg ej længer dølge for eder, at syndige og kjødelige Baand har ganske besnæret eders unge Hjærte og tilstænget eders Øren for Venners Raad," sagde Abbeden. „I bærer ugudelig Elskov til eders Faders Fjende, Truid Pedersøn, hvilket kan blive saare skjæbnesvangert, thi før I venter det, kan Ridderen føre eder bort med Vold og paaføre eders Slægt stor Jammer. Ak, mit Barn! Lyt i Tide til Guds Røst, der siger, at I skal vorde Kristi rene Brud."

„I det sidste kan jeg ingenlunde føje eder, thi

min Hu staar ej til Nonnestand, og den hellige Jomfru maattte vredes, hvis jeg gav mit Legeme hen til Klosterliv og lod min Sjæl og mine Tanker blive tilbage i Verden," sagde Anna. „Truid Pedersøn har reddet min Faders Liv og er ikke hans Fjende, om det end synes saa, og med min Vilje fører Ridder Truid mig ej bort herfra."

„Men Ungmøers kjødelige Viljer ere svage overfor en Ridders Bønner. Kan hænde, I dog lod eder overtale.

„Da kjender I lidet til Ebbe Genvæths Datter," sagde Anna frimodig.

„Nu! Den gjæve Ridder Ebbes Blod flyder i eders Aarer, mærker jeg," sagde Arnfast; „men glem da ej, at eders Fader vilde forbande den Dag, da I blev Ridder Truids Hustru, men velsigne eder, hvis I valgte den renlivede Nonnestand, der er tækkelig for Gud."

Abbeden udrettede intet ved sin Tale hverken denne Dag eller de følgende. Jomfru Annas Modstandskraft syntes tvertimod at vokse, hun drog Næring af sin Kjærlighed og haabede paa Lykken. Men den egensindige Ungmø kunde nok bøjes, mente Fru Vibekke, og bitre, skarpe Ord lød atter fra hendes Læber. Det var en besk Kost til dagligt Brug, Luften paa Tolægaard blev Anna for lummer, og hun beklagede sig til

sin Moder. Da tog Fru Karen en rask Beslutning og sagde til Søsteren:

„Nu drager Anna og jeg til min Frænke i Tønder."

„I betænker eder vel, før I foretager saa lang og besværlig en Rejse i disse usikre Tider," svarede Vibekke.

Fru Karen ændrede dog ikke sin Bestemmelse, men paaskyndede Afrejsen. Ved nøjere Eftertanke fandt Fru Vibekke, at Søsterens Forslag var klogt og belejligt, thi for Øjeblikket vilde Truid Pedersøn ikke falde paa at søge sin Hjærtenskjær andre Steder end paa Tolægaard, og Vibekke var ikke bange for at blive bortført.

Da Abbed Arnfast og Laurentius fik Nys om Rejsen, undfangede Munken i samme Nu en Plan, som, udført i al Stilhed og med behørig Snildhed, tog sig godt ud i de to Fællers Øjne. — Et Par Dage før Afrejsen tilbød Laurentius de to Kvinder sin Ledsagelse. Han sagde:

„Jeg gjæster med det samme de Munke i Løgum."

Laurentius var derefter borte fra Klosteret i et Døgn, men kom tilbage i god Tid for at ledsage Fru Karen og hendes Datter, der skulde kjøre i Karm og iøvrigt ledsages af Niels Fisker, samt en anden paalidelig Svend.

Fru Vibekke tog kjærlig Afsked med sin Søster og Jomfru Anna. Nu Skilsmissen blev til Alvor,

syntes hun, den var saare tung og Adskillelsen ikke til at udholde.

„Gud have eder i Vold, til vi ses; men lov mig at komme igjen inden Vinter," sagde hun.

„Tak for alt godt, hjærte Moster! I mener mig det vel, og jeg vil ikke glemme eder i mine Bønner," sagde Anna.

„Gud velsigne dig, min Annalil!" var Mosterens Svar, og Karmen rullede ud af Gaarden efter Flensborg.

XIV. Fanger og en Ræv iblandt.

I Slutningen af Maj Maaned 1259 rejste Kong Kristoffer til Ribe for at raadslaa med Biſp Esger om de kirkelige Stridigheder og andre Forviklinger, der mere og mere antog en foretruende Natur for Riget. Kirkestriden var af Kongen henstillet til Pavens Afgjørelſe, men det frugtede intet, thi Paven ſyntes at give Erkebiſpen Medhold, og dennes Venner higede derfor end mere efter Hævn. I April Maaned kom Fyrſt Jærmer og Hertug Erik til Kjøbenhavn med en ſtor Hær; de indtog Byen, afbrændte en Del af den og gik i det hele frem paa Skarnsfolks Vis. Stedt i Nød paa alle Kanter rejſte Kongen til Jylland for at ſøge Raad hos ſin Ven, Biſp Esger.

Paa ſin Rejſe til Ribe lagde han Vejen om ad Hagenſkov. — Vilde han ſe ſin Fjende i Lænker og glæde ſig over hans Forſmædelſe? Eller troede han, at den ſtolte Prælat var bøjet ſaaledes, at Forſoning var mulig?

Da Kongen naaede Hagenſkov, bød han Truid Pederſøn viſe Vej til Erkebiſpens Fængſel. Slotsfog-

den aabnede den tunge Jærndør, og Kong Kristoffer traadte ind til Fangen. —

Et urent, fugtigt Hul var det Fængsel, hvor Nordens største Aand i Datiden søgtes kuet. Grønlige, naturvirkede Tapeter dækkede Væggene, usynlige Naturens Værkmestere havde dannet dem i den fugtige, raakolde Luft. Et Par uhøvlede Brædder, fastgjorte paa fire i Gulvet nedrammede Pæle, tjente som Bord, hvorpaa der stod en Vandkrukke og et Træbæger. Fra en jærngitret Glug faldt et Graadæmringens Lys ind i Fængslet og lagde en gulbleg Farvetone over Gjenstandene og Fangen. Henne i en Krog laa en Bunke Halm og et Par fedtede Tæpper, bestemte for Fangen til at hylle sig i, naar Søvnens Gud var saa kjærlig at lukke Skodderne for Livets Vrangside.

Da Døren aabnedes, sad Jakob Erlandsøn paa en Briks i en foroverbøjet Stilling og hvilte Ansigtet i sine Hænder.

„Hvorfor gjør I mig atter Uro, Slotsfoged? I var her jo nys!" sagde Fangen uden at forandre sin Stilling.

Da han hørte Sværdskeders Klirren paa Stengulvet, rejste han sig og saa forundret paa de indtrædende; men idet han fik Øje paa Kongen, fæstnede sig i hans Ansigt et stolt, bydende Udtryk, og han sagde i en trodsig, udfordrende Tone:

„Kom I hid Kristoffer Valdemarsøn at haane en fangen Mand og se hans Forsmædelse, da gik I en lidet kongelig Gang; men gjæster I Erkebisp Jakob Erlandsøn for at løse hans Lænker og bede om Tilgivelse for begangen Voldfærd, da vær velkommen!"

Ved Synet af den mægtige Prælats usle Fængsel og blege lidende Ansigt syntes milde Aander at tale Forsonlighed i Kongens Sjæl; men da han hørte Fangens Ord, blev han atter bitter stemt og svarede:

„Nej, Mester Jakob! Ingen af de Grunde, I nævnte, førte mig hid. Jeg vilde formærke, om I var rede til Forlig og villig til at bøje eder i Lydighed for Rigets Love, thi da kunde eders Lænker løses i denne Stund. Jeg tænkte, at Fængselsluften havde gjort eder myg og tilgængelig for Fredstanker."

„Fredstanker!" gjentog Fangen. „Ja, jeg tænkte derpaa, at erkjendte I eders Uret mod Kirkens salvede Erkebisp og førte mig ud af dette Fængsel, da vilde Englene glædes og færre Ulykker ramme dette bandlagte Land."

„Saa længe I ser Uretten paa eders Konges Side og er blind for egen Forhærdelse, kunne disse Lænker ikke løses," sagde Kongen. „I maa da fortøve her, til eders Angers og Ruelses Dag kommer."

Aarerne svulmede i Erkebispens Pande, Hænderne knyttede sig krampagtig, idet han sagde: „I mener, at

jeg er en magtløs Mand, men endnu er jeg den danske Kirkes Erkebisp og er mægtigere i Lænker end I i Frihed. I har naaet at sætte mig i Fængsel ved Hjælp af Djævelens Drabanter; men kun Gud Herren raader for, hvad Dag mine Lænker skulle løses. — Paa min Friheds Dag skal I angre, at I lod Jakob Erlandsøn haane og lægge i Lænker."

„I bliver eder dog selv lig og farer fort i afmægtig Harme, og I finder Behag i at vække min Vrede," lo Kongen haanligt. „Nu vel, I skal faa den at mærke. Bliv da i Fængsel, til I raadner levende op!"

„Hørte I det ej, Kristoffer Valdemarsøn, at Afgrundens Aander jublede ved eders Haanlatter," lød Fangens Røst. „Nu er Bespottelsens Bæger fuldt, og Kongespiret skal søndres i eders Haand som et vissent Siv. Jeg, Jakob Erlandsøn, Danmarks Erkebisp, lyser eder i Kirkens Band! Forbandet skal I være fra denne Stund og forstødt fra Guds Ansigt!"

„Hvad vover I, formastelige!" sagde Kongen og traadte et Skridt frem.

Men den myndige Prælats Skikkelse syntes at højne sig; støt og bydende stod han som hin Dag i Lunde Domkirke, og idet han hævede de lænkede Hænder, sagde han med dyb Røst:

„Ve, ve over Kristoffer Valdemarsøn!"

Kongen stod betagen og ængstet, men fik snart sin Besindelse tilbage. Han forlod Fangen med de Ord:

„Det, som I formastelig har vovet i denne Stund, skal blive anteguet i eders Skyldbog, naar Regnskabens Dag kommer mellem os to, og da vil Forbandelsens Ord falde paa eders eget Hoved. Nu skal enten I eller jeg gaa til Grunde!"

Kongen sagde til Slotsfogden: „Truid Pedersen og Klaus Turesøn, som hidtil have haft Indseende med Borgens Bevogtning, drage med mig herfra, og I indestaar mig da med eders Liv for, at det giftige Kryb, der er Fange derinde, ej undviger."

„Ja, Herre Konge!" svarede Slotsfogden forsagt; „men udbeder jeg mig da nogle flere Svende til Slottets Bevogtning; thi formummede Skikkelser snige sig omkring i Skovene, og alt to Gange er der gjort hemmelige Forsøg paa at befri Fangen."

„Det skal ske, som I forlanger; men gjør Fangen Forsøg paa Flugt, da slut ham end fastere i Bolt og Jærn," sagde Kongen.

Før Afrejsen fra Hagenskov bad Truid Pederson om Orlov for sig og Klaus Turesøn.

„I en ubelejlig Stund fremkommer I med eders Begjæring, min kjække Truid. Tiderne ere onde, og jeg har Brug for alle mine tro Mænd," svarede Kongen. „Hvor mange Dage begjærer I Frihed?"

„Herre Konge! Vredes ikke over mit Forlangende; om trende Dage haaber jeg at kunne være i Ribe og atter yde eder min ringe Tjeneste."

„Og hvorhen gjælder Rejsen?"

Truid saa noget modfalden ud, thi han frygtede at vække Kongens Vrede, naar han nævnte den forhadte Ebbe Genvæths Navn. Han svarede derfor:

„Jeg agter mig til Tolægaard i Angeln at besøge min Fæstemø. Det er alt nu trende Aar, siden jeg saa hende."

„Hm, hm! Trende Aar er lang Tid at være skilt fra sin Hjærtenskjær," sagde Kongen smilende; men hvem er ellers den fagre Ungmø, til hvem I drages med saa svar Længsel, at I ej kan udholde den længer?"

„Hendes Navn er Anna Ebbesdatter!" svarede Truid.

„Anna Ebbesdatter!" gjentog Kongen og saa drømmende hen for sig. „Var det ikke saa hun hed, Ungmøen paa Øborg, Forræderen Ebbe Genvæths Datter?"

„Jo, Herre Konge! Jomfru Anna er Ridder

Ebbes Datter; men I vil ej vredes paa hende for det, hendes Fader forbrød."

„Og I frygtede ej for eders Konges Mishag ved at fæste til Brud en Datter af min og Landets Fjende!" udbrød Kongen, idet en hed Rødme steg op i hans Ansigt.

„Nej, Herre Konge! Elskov lyder intet Kongebud, den kommer til os som en Foryngelsens Livsstrøm og gyder sig over vor ganske Sjæl med Fryd og Glæde", sagde Truid frimodig. „I har selv sagt det, at en ædel, højhjærtet Kvindes Kjærlighed er mere værd end Krone og Spir. Hvorfor skulde jeg da ej holde min Konges Ord i Ære, saasom jeg skjønner, at de ere Sandhed."

„Snildt talet, Ridder Truid! I har Ret deri, at Kvindens Kjærlighed er et Fredens Pavlun, hvor der er Hvile under Tidens Pinagtigheder, og mangen møjefuld, bitter Dag glemmes ved Hjemmets fredelige Arne," sagde Kongen formildet; „men I glemmer, at nu er der Sværtid i Danmark og ej Stunder til Gammensord og Brudefærd. Drag eder og til Minde, at Ebbe Genvæth er en fredløs Mand, og store Hindringer vilde træde i Vejen for eders Forbindelse med Jomfru Anna. I burde valgt med Skjønsomhed, Truid Pedersøn, og udset eder en Fæstemø blandt Landets ætstore, kongetro Slægter."

„Mit Hjærte og ej mit Hoved gjorde Valget, og aldrig har jeg fortrudt det," sagde Truid stolt.

„Nu! Jeg tror eder helt vel, Ridder Brushoved," lo Kongen. „Derfor har jeg det Forslag at gjøre: Drag med til Ribe, og derfra kan I om nogle Dage rejse til Tolægaard. Tykkes Jomfru Anna derom, da tag hende med og før hende til Dronning Margrete, hvor hun vil finde et Fristed til bedre Tider."

Ridder Truid takkede Kongen for hans venlige Tilbud og gode Forslag. Straks efter denne Samtale gik Rejsen fra Hagenskov efter Ribe.

Fru Karens og Jomfru Annas Tønderrejse kunde medtage flere Dage, thi Vejene vare daarlige, og de lidet kraftige Heste maatte for det meste gaa i Skridtgang. Den første Nat tilbragtes i Flensborg, og næste Morgen tidlig gik det frem ad Tøndervejen. Laurentius og Kjøresvenden gik oftest ved Siden af Vognen, men hvor Vejen var nogenlunde farbar, satte Laurentius sig op at age. Niels Fisker red forved Vognen og var en ret statelig Rytter, skjønt det var lange Tider, siden han havde foretaget saa langt et Ridt, thi det var ham en ringe Fornøjelse at sidde paa Hesteryg-

gen. Nej, hellere end at holde en Tøjle gad han gynge i en Baad paa Havet og bruge sine muskelstærke Arme til kraftige Aaretag.

Det led henad Aften, og alt tegnede til en mild og dejlig Vaarnat. Laurentius foreslog at vedblive med Kjøreturen, til de naaede en liden Skov, som alt var i Sigte; Hestene kunde da bede lidt og Rejsen fortsættes, thi i modsat Fald maatte man søge Natteherberge i et eller andet Bondehus. Da man naaede Skoven, spændte Kjørefvenden Hestene fra og lod dem græsse paa Marken, mens Kvinderne tog Aftenkosten og en Læskedrik frem. Man satte sig i Udkanten af Skoven og samtalede; kun Laurentius syntes urolig og tankefuld, og hans Uro syntes at gjøre Kvinderne ængstelige.

„Gud give, den Rejse var vel til Ende!" sagde Fru Karen. „Er der end ringe Grund til at ængstes, saasom vi have Broder Laurentius og Niels Fisker hos os, ønsker jeg dog, at det snart var Dag."

„Vi fortro os til Guds og den hellige Jomfrus Varetægt og frygte da intet'" sagde Anna.

„Vær ved godt Mod, Fru Karen!" sagde Niels. „Ugjerningsmænd findes der kun faa af i denne Del af Landet, og af hvem skulle vi da frygte nogen Overlast."

„Jeg hørte forgangen Dag, at Troppe af Holstenere drage mod Nord for at gjøre Indfald i Jylland.

Ilde nok vare vi farne, om vi traf slige paa vor Vej," sagde Karen.

„Nu, traf vi end en Hob af Hertug Eriks Svende, saa føre de dog ej Krig med Kvinder og fredelige rejsende," sagde Niels Fisker, „og jeg haaber, at vi i Morgen ved Aftentide ere velbeholdne hos eders Frænke i Tønder."

Solen var for længe siden gaaet i Bjærge, Fred og Stilhed hvilede over Egnen, mens en utallig Skare af livssvangre, knoppende Spirer i Skov og paa Mark stode forventningsfulde, drømmende i Vaarsnatten og længtes efter at udfolde sig. Kun Sneppens Tiktak paa sin Flugt gjennem Luften og dens mislydende Brum i dens Fald mod Jorden forstyrrede Stilheden.

Da en rum Tid var forløben, foreslog Niels Fisker Kjøresvenden at spænde for, at Rejsen kunde fortsættes, hvorimod Laurentius mente, det ikke havde nogen Hast. Mens de samtalede derom, hørtes Hovslag, og alle lyttede i største Spænding. Et lyst Smil lagde sig om Laurentius's Mund, men ingen lagde Mærke dertil. Hovslagene kom nærmere og nærmere, og snart vare de forskrækkede Kvinder og deres Følgesvende omringede af en Ryttertrop paa en halv Snes Mand.

„Hellige Jomfru, bed for os!" jamrede Fru Karen.

„Hvad vil I os?" spurgte Niels Fisker og stillede

sig forved Kvinderne, idet hans Haand lagde sig om Sværdhæftet.

„Det skal I ret nu faa at vide, thi intet ondt skal vederfares nogen af eder, hvis alle godvillig og uden Knur finde sig i det, jeg bestemmer," sagde Anføreren.

„Vi ere fredelige rejsende og kræve Ret til uhindret at drage videre," sagde Niels.

„I taler om Ret, men jeg nytter Magten til at udføre mit Hverv," sagde Anføreren. „Kvinderne skulle ej ængstes, thi vi ere ikke Ugjerningsmænd; men lang Snak kunne vi ikke føre med I Godtfolk. I, naadige Frue samt Kjøresvenden og Graaskæggen der kunne rejse, hvorhen I lyste; men Ungmøen og Graamunken tage vi med derhen, hvor vi agte os."

Fru Karen bad under mange Taarer om at forblive hos sin Datter, de maatte da føre dem hen, hvor de vilde; men Anføreren var ubønhørlig, og Fru Karen maatte tage Afsked med Jomfru Anna, skjønt begges Hjærter vare nær ved at briste af Angst og Sorg.

„Nu ingen Graad og Veklage! Ungmøen skal ej lide Uskjel i min Nærværelse," sagde Anføreren til Fru Karen. I samme Øjeblik nærmede sig en Vogn, forspændt med et Par stærke Heste, og Anføreren vedblev: „Nu fluks i Karmen med Ungmøen og Graamunken! Gjør han Modstand, da tugte I ham, til han bliver myg og føjelig."

„Den Vold, I øver mod en fredelig Munk, skal komme eder dyrt an!" udbrød Laurentius, der havde været stum under hele Optrinet.

„I tage Vare paa eders fromme Mund, at den ej forløber sig, ellers skal I ske en Skamfærd!" sagde Anføreren.

„Jeg maa nødtvungen tie til den bestialske Karls Haan, thi han har Magten," henvendte Laurentius til Fru Karen med sagte Røst. „I en usalig Stund blev jeg eders Følgesvend, men Gud har villet det, at jeg skulde være eders Datter til Trøst og Lise. Nu have eder alle gode Helgene i Vold!"

Vognen kjørte bort, Rytterskaren sluttede sig til og Fru Karen stod ene tilbage med sine to Følgesvende; hun tabte Rejselysten og vendte hjem til Tolægaard.

„Véd I, hvad jeg tænker paa, Fru Karen!" tog Niels Fisker til Orde. „Den Graamunk huer mig ilde, thi jeg kjender ham helt vel fra gamle Dage, og da gik han al Tid paa Rævekløer. Mig tyktes, at hans Ansigt var bare Smil, da han sad i Karmen med Jomfru Anna. I skal se, at han stod i Ledtog med hendes Ransmænd."

„Hvad er det, I fabler om Niels!" udbrød Fru Karen. „Er det sandt, I siger, da er Laurentius en Djævel og ingen from Munk; derfor er det ond Gjerning at paalyve ham stigt."

„Hm! I er altfor mild og god til at tænke ondt om andre; men Laurentius er ligefuldt en Erkeskjelm," sagde Niels. „Husker I da ej, hvorledes han og Abbeden trængte paa for at faa vor velsignede Jomfru Anna omskabt til Nonne. I skal se, at hun nu føres til et Kloster."

„Gid det maa ske, som I siger, thi er hun først i renlivede Nonners Varetægt, da er hun vel bjærget og times intet ondt," sagde Fru Karen.

„Da mener jeg, det er af det onde at indestænge en livsglad Ungmø i et Kloster, hvor der nok ej gives anden Tidkort end Bodsøvelse, Bøn og Messe," vedblev Niels.

„Naa, det mener I, kloge Niels; men Jomfru Anna kan vel fortøve en Stund hos de Nonner uden at klostergives, thi dette kan ej ske uden med hendes Vilje og Forældres Samtykke," sagde Karen. „Dog er jeg saare angst for hendes Skjæbne og stolede jeg ikke paa Gud og hans Helgene, var min Sorg ej til at udholde; men nu vil jeg fortro hende og mig selv til ham, der haver alt at raade."

„Jeg holder det ikke ud paa Tolægaard, inden jeg véd, hvor vor velsignede Anna er," udbrød Niels pludselig. „Nu kjøre vi hjem, og saa gaar Niels Fisker paa Vandring for at opsøge hende."

„Tak for eders Trofasthed; men nødig undværer

jeg eder paa Tolægaard, og Laurentius vil snarlig give os fornøden Underretning," sagde Karen.

„Gid eders blinde Tillid til den Rævepels, I nævnte, ej maa beskæmmes," svarede Niels; „men med eders Tilladelse, ædle Frue, gaar jeg alligevel paa Vandring i nogle Dage."

Imidlertid førtes Jomfru Anna i ilende Jag nordpaa efter Ribe. Op paa Formiddagen holdtes Rast en Stund, hvorpaa Rejsen fortsattes, indtil man ved Aftentide naaede Byen paa en Fjerdingvej nær, og Anføreren holdt nu Raadslagning med sine Ryttere. Efter at have vekslet et Par næppe hørlige Ord med Munken, sagde Anføreren:

„Nu have vi udført vort Hverv og overlade til eder og Ungmøen at vende eder, hvorhen I lyste."

Munken og Jomfru Anna maatte nu fortsætte Rejsen til Fods; men da Rytterne vare forsvundne foldede Laurentius sine Hænder og udbrød:

„Den hellige Jomfru være priset, at I er frelst af disse Ransmænds Hænder! Nu gaa vi til Ribe og laane Natteherberge til eder hos de Nonner i Sankte

Nikolaj Kloster. Eders Moder og Moster skulle ret snart faa Kundskab om eders Redning."

„Jeg er ganske raadløs og maa følge eder, hvorhen I fører mig; men i hvilken Hensigt have de fremmede Ryttere ført mig hid og voldet min Moder og mig saa stor Angest?" spurgte Anna.

„Hvilke onde Hensigter, Voldsmændene havde, kjender jeg ej; men jeg skjønner grant, at mine Forbønner for eder ere naaede til Himlen, og at den hellige Jomfru har forstyrret alle onde Anslag," svarede Laurentius. „Fortro eder kun nu trygt til mig, Jomfru Anna, thi jeg vil eders sande Vel; men at I er ført hid med Vold og dog skjærmet for al ilde Medfart af de raa Stridsknægte tykkes mig at være et Tegn fra Himlen paa, at I er en særlig udvalgt til at vorde Kristi rene Brud."

„Ak, tal ej saa!" udbrød Anna. „Mit Hjærte er ej vendt til Nonnestand, og Gud maa fortørnes, hvis jeg ukaldet giver mig hen deri."

„Nu skjønner jeg, at I bærer et Afgudsbillede i eders Hjærte, til dette ofrer I eders Tanker og glemmer at takke Guds Moder, der nys frelste eder af stor Fare," sagde Laurentius, mens hans Øjne hvilede paa Ungmøen, som om han søgte at maale hendes Modstandskraft. „I er besat af en ond Aand og faar bjærge eder selv, thi jeg forlader eder nu paa Stand."

„Det vil I ikke gjøre!“ udbrød Anna i Angst og greb Munken heftig i Armen. „Jeg fortror mig jo ganske til eder. Ak, for min Moders Skyld, forlad mig ikke, men før mig til Huse!“

Det sitrede gjennem Munken, da Annas Haand berørte hans Arm; en hidtil ukjendt Følelse gjennemfoer ham, og hans Øjne fæstede sig paa Ungmøen med en uhyggelig Ild, idet han svarede:

„Da forlanger jeg det Offer af eder, at I ganske opgive Truid Pedersøn og lade Tanken om ham være for eder som en Djævelens Fristelse, i hvis Pleje Guds Moder har Mishag.“

„Ak, det, I forlanger, er ganske umuligt!“ sagde Anna. „Aftving mig ej et Løfte, som jeg ikke kan holde.“

„Hidtil troede jeg, I var en ren og kysk Jomfru; men nu mærker jeg, at syndig Elskov er eders Sinds Begjær, og I faar da ligge, som I har redet, thi de renlivede Nonner i Sankte Nikolaj Kloster ville betakke sig for eders Nærværelse.“

„Syndig Elskov!“ udbrød Anna. „Var det saaledes, I sagde?“

Hun standsede sin Gang og saa harmfuld paa Munken, thi hun følte sin Sjæls dyreste Eje haanet.

„Gud finder ej Mishag i en ren og trofast Elskov,“ vedblev hun; „thi som den er vokset stærk i mit

Hjærte, er Troen paa Guds Kjærlighed vokset med, ja, den hellige Jomfru har hørt mine Bønner, naar jeg bad hende velsigne min Elskov til Ridder Truid, at jeg maatte holde ud i Trofasthed."

„I taler formastelige Ord og bedrages af eders eget kjødelige Hjærte, der gaar Syndens Veje i hed Begjær," tog Laurentius til Gjenmæle. „Som Lysets Engle te eders Følelser sig i Skjønhedens og Sandhedens Klædebon; men dog ere de nærede af Djævelens snigende Gift, som han gyder i hver en Menneskesjæl, der ikke vogter sig for hans forførende Kunstgreb."

„I lyver Munk! Sig, at I talede de onde Ord for at skræmme mig!" udbrød Anna som med et inderste Sjælsskrig.

I stærkt Sindsoprør satte hun sig ved Vejkanten paa en Græstue og saa frem for sig.

„Frist ikke Gud, men kom til eder selv, Jomfru Anna," sagde Munken. „Endnu kan I reddes fra Afguderiets Forbandelse."

„Nu vil jeg ej længer høre eder," sagde hun koldt og viljebesluttet. „I maa helst forlade mig, thi jeg er tryg uden eder. Hvorfor tøver I, jeg gaar hellere min Gang alene! Guds hellige Moder vil skjærme mig fra al Vaade! —"

Munken mærkede, at han havde forløbet sig og

overtænkte, hvad han skulde gjøre for at forsone den harmfulde Ungmø. Han sagde:

„Tag ej mine Ord til Mistykke, hjærte Jomfru Anna! Jeg vilde kun formærke, om I endnu holdt hart ved eders Elskov; men da jeg skjønner, at den er mere end en Flyvegrille, saa lade vi al Tale derom fare og fortsætte vor Gang til Ribe, at vi kunne træffe Folk oven Senge."

Jomfru Annas Kraft var snart brudt, den sidste Dags Angst og Sjælespænding bidrog dertil, og hun brast nu ud i en krampagtig Graad, som varede længe ved. Efter en Stunds Forløb rejste hun sig tavs og fulgte med Munken; men hendes Tillid til ham var tabt.

Laurentius og Ungmøen naaede Ribe og gik ind gjennem Byen. Da de kom til Langbro og vilde dreje ned ad St. Nikolaj Gade, der førte til Nonneklosteret, mødte de en Rytterskare, som standsede, medens et Par Ryttere red hen til Munken og spurgte om den nærmeste Vej til Graabrødrekloster. Laurentius besvarede Spørgsmaalet og vilde fortsætte sin Gang; men den

ene Rytter saa paa Ungmøen med et forskende Blik og sagde til sin Ledsager:

„Vis I nu Vej til Klosteret, jeg vil søge Natteherberge hos en gammel Kjending, som boer i denne Gade."

„I véd vel, hvor Henning Skipper boer?" henvendte Ridderen til Munken. „Han faar fornemt Besøg, thi jeg vil gjæste ham i egen høje Person og fortøve hos ham i Nat."

„Jeg kjender ingen af det Navn, I nævner," svarede Laurentius og vilde gaa.

„Tøv en Kjende, renlivede Broder! Vi kunne følges ad gjennem Gaden, og I kan da hjælpe mig at finde den, jeg søger, thi det er længe siden, jeg var i Ribe," sagde Rytteren. „Hvem er ellers den Ungmø, I ledsager?"

„En fremmed, der søger Nattely i Sankte Nikolaj Kloster", svarede Munken?"

„Og hvem er I selv?"

„Jeg er ogsaa en fremmed i denne By og kan derfor ikke være eder til nogen Tjeneste," svarede Laurentius.

„Men fra hvilket Kloster er I da?" spurgtes ufortrøden videre.

„Fra Rye Kloster!" svarede Munken og trak Hætten dybere ned over Panden.

„Da kjender I Anna Ebbesdatter paa Tolægaard, som jeg gjæstede forgangen," vedblev Ridderen: „Hvor lider den fagre Ungmø?"

„I er Ridder Klaus Turesøn! Gud have Lov!" udbrød Anna glad. „I vil yde mig Beskjærmelse og i Morgen føre mig til min Moder i Tønder."

„Først skulde jeg dog vide, hvem I er, thi ser I, lille Jomfru, Kongebud gaar for alt, og det kan hænde, at jeg i Morgen faar andet at tage Vare end følge Ungmøer hjem," svarede Klaus. „Desuden er det forbundet med adskillig Vanskelighed at føre eder saa lang Vej."

„Indlad eder ej med den fremmede Ridder, der kun vil gantes med eder," hviskede Laurentius og lagde sin Haand paa Annas Arm. „Lad os komme fort, at I kan faa Tag over Hovedet i Nat."

„Jeg er Anna Ebbesdatter fra Tolægaard og er ført hid ved List og Vold. Tag mig under eders Beskyttelse, Ridder Klaus Turesøn!" sagde Ungmøen, lidet agtende paa Munkens Ord.

I samme Nu sprang Ridderen af Hesten og udbrød: „Jomfru Anna! I er her under saa ublide Kaar! Da priser jeg min Helgen for dette Møde og skal yde eder al den Beskjærmelse, I forlanger."

Han greb hendes Hænder og saa ind i hendes blege Ansigt.

„Fordømmelse over de Skarnsfolk, der have tilføjet eder Mén!“ vedblev Klaus. „Nu opsøge vi Henning Skippers Hus, og der fortøve I til i Morgen, saa sørger Truid Pedersøn nok for Resten. Han vil hoppe af Glæde som et aarsgammelt Føl, naar han hører, I er i Ribe under skikkelige Folks Tag.“

„Gjør eder ingen Ulejlighed, Hr. Ridder!“ sagde Laurentius. „Jomfru Anna faar Nattely hos de Nonner i Sankte Nikolaj, hvilket sømmer sig bedst for en adelig Ungmø.“

„Nu! Er Henning Skipper end ikke af adelig Byrd, saa er han dog en ædel Mand; hans mange Skibe fare paa Engelland og Holland og føre kostelige Sager til hans rige Hus,“ svarede Klaus. „Brug nu eders Øjne, og læg Mærke til en anseelig Bygning paa tvende Stokværk, thi der boer min gamle Ven, hvis Datter vil tage Jomfru Anna i sin Varetægt.“

„Dette kan ingenlunde ske. Kom, Jomfru Anna, og lad os gaa,“ udbrød Munken. „Det er alt over Sengetid, da de Nonner stænge Dørene med Laas og Slaa, og vi vække Ustyr i det ganske Kloster, om vi ikke snart komme did.“

„Gjør nu ingen Snak, Munk! Nu raader Klaus Turesøn og jeg; men vil I endelig hilse paa de Nonner i Sankte Nikolaj, da gaa eders Gang,“ sagde Rid-

deren, idet han tog sin Hest ved Tøjlen og gik hen ad Gaden ved Annas Side.

Laurentius fulgte tavs efter, men han havde endnu ikke opgivet Ævret. Den ene Plan efter den anden gjennemkrydsede hans Hoved, og snart var en af dem moden til Udførelse.

De naaede hen under nogle Linde, hvis løvrige Kroner bredte sig ud over Gaden og gjorde den mørk og skummel. — — Med en lynsnar Bevægelse, foer Laurentius ind paa Ridderen og gjennemborede ham med en Dolk. Et svagt Udraab, en halvkvalt Stønnen hørtes, og Klaus Turesøn laa bevidstløs paa Jorden, svømmende i sit Blod!

I samme Nu lagde Munken sin Haand for Jomfru Annas Mund, idet han hviskede:

„Nu tie I som en Mus, ellers er I Dødsens!"

Anna stod skrækslagen og kunde ikke røre sig af Stedet. Da lagde Munken sin Arm om hendes Liv og sagde:

„Nu fort herfra! Nødtvungen bruger jeg Magt for at redde eder fra Vanære og Beskæmmelse; thi den fremmede Ridder, I lod eder besnakke af, er en æreløs Nidding og ligger nu paa sine Gjerninger."

St. Nikolaj Klosterport aabnedes og lukkedes. Priorinden, der var en Frænke til Abbed Arnfast, kjendte nøje Laurentius og hans Magt. Hun gjorde

derfor ingen Vanskeligheder ved at modtage Jomfru Anna paa de Vilkaar, som Laurentius nærmere betegnede i en hemmelig Samtale. Ungmøens Opholdssted skulde holdes skjult ikke alene for Omverdenen, men ogsaa i den første Tid for de i Klosteret værende Nonner, om det var muligt. At Priorinden skulde nytte Tiden til at vende Annas Tanker mod Nonnestand er en Selvfølge; men intet Klosterløfte maatte dog afvinges hende, før Ebbe Genvæth gav sit Samtykke.

Jomfru Anna var som tilintetgjort, hendes Tanker flagrede forvirrede omkring og kunde ikke finde noget Hvilepunkt; men da Laurentius var borte, tyktes hun, at hun havde været i Djævelens Kløer og var reddet. Hendes Forstenelse løstes, og hun bad en brændende Bøn til Jomfru Marie og St. Lucius, at de vilde være nær hos hende i Nøden.

XV. Raad, Syner og Dromme.

En Del af Ribe tilligemed det kongelige Slot Ribehus var brændt i Aaret 1258; Jakob Erlandsøns Venner mente, at det var en Guds Dom, der gik over Byen, fordi Biſpen og Domkapitlet holdt med Kongen i Kirkeſtriden. Ribehus, der ſynes at have været et lidet anſeeligt Slot, var endnu ikke gjenopbygget efter Branden, og Kongen tog derfor ind i Graabrødre Kloſter, der laa i den nordveſtlige Del af Byen og ſtødte op til Graabrødregade. Kloſterkirken, ſom nogle Aar ſenere viedes Helgenen Laurentius, udgjorde den nordligſte Fløj af Kloſterbygningerne, der vare meget anſeelige og rummelige.

Graabrødre- eller Franciskanerordenen havde ſin Oprindelſe fra Franciskus af Aſſiſium. Indtil ſit 25de Aar havde han ført et vildt, udſvævende Liv; men da blev han greben af en glødende Iver efter at forſage Verden, blive Fattigdommens Apoſtel og prædike Bod for Mennesker, at Guds Kirke kunde rejſe ſig med Krafts Bevisning.

Ordenens Regler, der i Førſtningen ikke fandt Pa-

vens Billigelse, vare strænge; blind Lydighed mod foresatte, streng Kyskhed og Armod vare Brødrenes Hovedpligter. Klædningen bestod af en askegraa Kappe med Hætte, en Strikke om Livet og et Par korte Bukser, som de bare Ben stak frem af. Under Fødderne havde de en Træklods, men ellers gik de med bare Fødder og selv i den strængeste Vinterkulde maatte de ikke bruge Sko. De kaldtes derfor Barfodmunke, men oftere nævntes de dog som Graabrødre efter deres askefarvede Klædning.

Mens andre Munkeordener paa den Tid med Undtagelse af Dominikanerne eller Sortebrødrene levede afsondrede fra Verden, søgte Franciskanerne derimod at faa Indflydelse i alle Forhold. De søgte ligesaa vel den fattiges usle Hytte som den riges Borg og angreb gjærne Præsteskanden for at vinde Ørenlyd i Menighederne og faa Herredømme over Sjælene. Da Sortebrødrene havde samme Grundsætninger, opkom ofte Rivninger og Skinsyge mellem de nævnte Munkeordener, indtil Paven lagde saa frygtelig en Magt som Inquisitionen i Dominikanernes Haand.

Saa længe Franciskus levede, holdt hans Lærlinge sig Ordensreglerne efterrettelige; men allerede en Menneskealder efter hans Død følte det i denne Orden som i flere andre, der stiftedes før og efter den, at Mesterens Nidkjærhed fattedes hos Disiplene. Den stærke Tro til et bestemt Kald fra oven, den Inderlig-

hedens Glød, som tændte Hjærtets Offerild, og var mægtig til at forbrænde alle kjødelige Begjær, manglede. Ubetinget Armod og stræng Spægelse af Legemet smagte Kjød og Blod ilde; Undtagelser fra de strænge Regler gaves, nu og da indførtes Læmpelser for at hindre de skjulte Overtrædelser. Skjønt Ordensreglerne forbød at eje Jordegods, Penge eller lignende, modtoges dog snart med Glæde de rigelige Gaver, som Konger og adelige Personer skjænkede. Klostrene af nævnte Orden vare nemlig vel sete af slige høje Herrer og gjæstedes ofte af dem; derfor kunde fuldstændig Armod ikke hævdes, da man maatte være forsynet med rigelig Mad og Drikke, for at Gjæstfrihedens Lov kunde holdes i Ære. — Man ejede ikke Jordegods, man forvaltede det kun, og paa den Maade slap man ud af Forlegenheden uden at krænke Ordensreglerne. Nu, det er jo godt at have Bagdøre.

Det første Graabrødre-Kloster her i Landet oprettedes i Ribe. Det havde stor Anseelse, og dets Custode eller Abbed havde Tilsynsretten over flere andre Klostre af Ordenen.

Da Kong Kristoffer naaede Klosteret, modtoges han af Abbeden, der førte ham ind i Konventssalen og gav Befaling at sørge for Aftenkost til den høje Gjæst og hans Følge.

Før Kongen gik til Sengs, ønskede han at høre

en Messe i Kirken, og da denne var til Ende, sagde han til Abbeden: –

„Ærværdige Fader! I lade mig nu ene en liden Stund, at jeg i Enrum kan bede min Aftenbøn til Gud og hans Helgene."

Paa et Vink af Abbeden forsvandt de Munke, der besørgede Messetjenesten, og snart hvilede en højtidelig Stilhed over den svagt oplyste Kirke. Kongen knælte og hævede sine Øjne mod Alteret, hvor en liden Lampe oplyste Billedet af Guds Moder. Synet af det skjønne Kvindeansigt virkede beroligende og mildnende paa det heftige i hans Sind, og han blev vemodig stemt. Ak, han længtes i denne Stund inderlig efter Fred i sin Sjæl. De idelige Brydninger med bitre og stærke Fjender, de store Skuffelser, som tilføjedes ham af lunkne Venner, gød Uro i hans Blod og kastede ham hid og did i vekslende Stemninger. —

„Hellige Guds Moder!" bad han nu. „Vær min Forbederske, at jeg kan faa Sejr over mine Fjender og fange Hvile i min Sjæl!"

Men Bønnen var kun et Udslag af det trodsige, hævnsyge i ham, og der kom intet Svar. Ja, hans egen Tanke fostrede endog et rædderligt Syn, thi han saa Jakob Erlandsøns lænkede Hænder udstrakte mod sig og hørte den dybe Gravrøst udslynge sit Ve. Da bad han i Vaande:

„Frels mig fra mine Fjender, at de ej tage mit Liv og min Krone! Hører I det, Guds Helgene! Jeg forlanger jo ikke Hævn, kun Fred — Fred!"

Og den hellige Jomfru blev ligesom levende for hans Øjne og udrakte sine Hænder afværgende mod Erkebispen, hvis Skikkelse mere og mere traadte i Baggrunden for Kongens indre Syn. Det hvileløse i hans Stemning veg mere og mere og gav Plads for milde, fredlysende Aander, der hviskede Forligelsens, Ydmyghedens Ord i hans Øre, indtil Hjærtets Bøn fik Inderlighedens Vinger og kunde naa didop, hvorfra Freden daler ned til en stakkels hvileløs Menneskesjæl. —

Efter endt Bøn rejste han sig glad og frejdig og begav sig til Ro.

Næste Morgen sendtes Bud til Bisp Esger, der snart indfandt sig hos sin kongelige Ven, som tog til Orde:

„Jeg takker eder, Bisp Esger, at I er eders Konge tro og huld, al den Stund kongetro Prælater ere helt kostelig Vare i dette Land."

„I sige ej saa, Herre Konge!" svarede Esger. „Paa de jyske Bisper kan I trygt stole, og findes der tilmed mange Klerke og Klostermænd, der ere eders Venner."

„Ejede jeg mange trofaste Mænd som eder, da stod Landet ej i Vaade," sagde Kongen; „men hvad fange

vi nu an? Fyrst Jærmer og Hertug Erik gjøre Sværdtid i Danmark, saa jeg snart er landflygtig i mit eget Land."

„Siden jeg hørte om de onde Tidender fra Sjælland, har jeg tænkt meget over den Sag, Herre Konge, og mener jeg, at der bør søges Fred med Erkebisp Jakob, selv om den bliver dyr at kjøbe; thi saalænge Kirkestriden spalter de ledende Mænd i tvende Lejre, kan Folket ikke samles til kraftig Modstand overfor ydre Fjender."

„Jeg er villig til Forlig med Erkebisp Jakob, naar han kun forlanger, hvad ret og sømmeligt er; men selv om han løses af Fængsel, vil han forblive min sværne Fjende, indtil min kongelige Magt er traadt under Fødder. Med egne Hænder har han lyst mig i Kirkens Band og truet mig med Helvedes Kvaler."

„Skulde hvert Forbandelsens Ord, som tales af Mennesker, spire og faa Lov at vokse, da varede det ej længe, før Gud selv var fredløs paa Jorden," tog Esger til Orde. „Har end den krænkede Kirkefyrste i sin Harme forbandet, saa kan Gud Herren velsigne og borttage den Forbandelse, der synes at have hvilet over Folk og Land, siden Kong Volmer lukkede sit Øje."

„I minder mig om min Fader, hvis Sjæl Gud have i Volde!" sagde Kongen. Men tror I, det er sandt, hvad mange have ment, at Lykken veg fra ham

og hans Ætt fra den Stund, han brød sin Ed til sorte Grev Henrik?"

„Lad de døde hvile i Fred og deres Gjerninger med dem! Hvem evner at bestemme de inderste Sjælegrunde til et Menneskes Handlinger? — Kun formastelige! Hvem drister sig til at beregne de fine Skæbnetraade, der slynge sig om et Jordliv? — Taaber! Derfor lade vi af at granske over uudgrundelige Ting, men tænke des mere paa at hengive os til ham, der haver alt at raade," svarede Bispen. „Hvad nu den Sag angaar, om hvilken vi talede nys, da skjønner jeg, at I, snarest ske kan, maa skikke en Sendemand til Rom for at kære eders Sag paa god Vis, saa den ej forvendes eller mistydes til Skade for eder og Kronen. Vær vis derpaa, at Mester Jakob alt flere Gange har søgt den pavelige Stol paa Haand og ikke skildret Stridens Oprindelse og Gang til eders Forherligelse."

„Eders Forslag har mit Bifald, og jeg kjender ingen mere forfaren Mand end eder, ærværdige Bisp Esger, til at gribe den Sag ret an, hvis I tør paatage eder den lange og besværlige Rejse. For Sanden! Bringer I gode Tidender om rimelig Fred, da skal I vorde velsignet af Danmarks Konge og Folk."

Esger undskyldte sig med sin høje Alder og foreslog flere ansete Klerke, der vare vel skikkede til at udføre Hvervet; men Kongen syntes ikke at have Tillid

til dem, og Biſpen erklærede da, at han var villig til at rejſe.

For om muligt at ſtandſe den rygenſke Hærs Fremtrængen og Voldsfærd i Landet beſtemtes det at opfordre Kong Hakon i Norge at komme Danmark til Hjælp. Og for end mere at lamme det mod Landet ſammenſvorne Parti og kuldkaſte kongefjendtlige Planer foreſlog Biſp Esger at tilbyde Jakob Erlandſøn Forlig og Løsladelſe paa milde Betingelſer.

Efter flere Timers Samtale enedes Kongen og Biſpen tillige om at ſammenkalde Domkapitlet ſamt Abbeder og Priorer ved Kloſtrene i Ribe til en fælles Raadſlagning næſte Dags Eftermiddag.

Kort efter, at Biſpen var kommen hjem fra Samtalen med Kongen, modtog han Beſøg af Abbed Arnfaſt, der havde opholdt ſig en Dags Tid i Ribe. Skjønt Esger ikke var uvidende om Abbedens fjendſke Sindelag mod Kongen, hilſte han dog venlig paa ſin Gjæſt og ſagde:

„I kommer, ſom I var kaldet, ærværdige Broder, thi Kong Kriſtoffer er rede til Forlig med eders

Ven, Erkebiſpen, og I kan lægge et tungt Lod i Vægtſkaalen til Fremme af Freden."

„Hm!" udbrød Abbeden med et ſlet dulgt Smil. „Ringe Tro har jeg til, at Kriſtoffer Valdemarſøn ønſker Forſoning med ſine Fjender, før han tvinges dertil; men vel kan det hænde, at den Dag er nær."

„I gjør Kongen ſvarlig Uret, thi er han end ofte en lunefuld, egenmægtig Herre, ſaa har han dog ſine gode Stunder, da hans Sind er modtageligt for milde Raad. Nys talede han til mig om, at han gjærne løſte Meſter Jakobs Baand, hvis der var Udſigt til ſømmeligt Forlig."

„Og I lod eder ſaa let bedrage af hans Kongeord, ſkjønt I vel véd, at han har hundrede Sind i en halv Dag, og at hans Ord ere upaalidelige ſom Gyngeis," foer Arnfaſt op.

„I er Kong Kriſtoffer fjendſk, hvad jeg fuldt vel véd, al den Stund I ſøgte at øge Tallet paa hans Uvenner og tit prøvede eders Kunſt ogſaa paa mig," ſagde Esger. „Tag eder i Vare, at eders hemmelige Spind ej kommer i Urede til Skade for eder ſelv og det Fredens Samfund, hvis Leder I er."

„Talede jeg til eder om den Sag, da var det af Ynk over, at I var Kongens Ven og haandgangne Mand, mens Danmarks Kirkefyrſte ſad i Fængſel; men eders Hjærte vendtes maaſke til Kongen, da han lod

eder selv kaste i Fængsel og haanede Kirken i eders Person."

„Jeg kan tilgive!" sagde Biſpen. „Denne Kunſt er tung at nemme, og I ſynes ganſke at have glemt den."

„Saa myg blev jeg ej endnu, at jeg gik paa Akkord med Belſebul!" foer Arnfaſt igjen op med en Vredesrødme paa ſin Kind.

„Nu er I vanmægtig overfor eders eget heftige Sind, og jeg regner eder derfor ej til onde de ſaarende Ord, I nys talede," ſagde Esger ſindigt; „men jeg ſkjønner, at I er lidet villig til en fredelig Raadſlagning med Kongen, og jeg har intet videre at tilføje om den Sag."

Arnfaſt ſkiftede Farve og blev bleg; han indſaa, at han havde forløbet ſig og givet Biſpen Overtaget. Efter en Stunds Forløb tog han til Orde:

„Vredes ej, ærværdige Broder, over de ſkarpe Ord, der lagdes mig paa Tunge af Nidkjærhed for Kirken og af Harme over den Tort, ſom er vederfaret Erkebiſpen! Ikke raaber man ud paa Tagene det, ſom ligger paa Hjærte; nej, man ſiger det under fire Øjne til en Ven, og ſom ſaadan regner jeg eder, om end vore Veje ſkilles ved modſtridende Meninger."

„Ikke vredes jeg paa eder; men mit Hjærte bedrøves ved eders uforſonlige Sind overfor Kongen; thi hvor findes den Herſker, der kan ſtyre Land og

Rige, naar han lægges for Had af sit eget Folk. Hvorlunde skulde Kristoffer Valdemarsøn kunne føre et mildt og lykkeligt Regimente, naar Folkets aandelige Bærere amme Nid og Splid, mens fremmede Voldsmænd bydes velkommen for at gjøre Forvirringen grænseløs? Nej, Abbed Arnfast! Med Blusel maa vi skjule vore Ansigter for Gud og bede ham dømme os mildt; thi vi bære alle hver for sig en Del af Skylden for den Ufred, der raader i Landet og i Kongens Hjærte, saasom vi ej have støttet ham i Kjærlighed og Trofasthed."

Arnfast tav en Stund og sad som i dybe Tanker. Endelig tog han til Orde:

„Tvivl ej derom, at jeg er rede til at arbejde for Freden; men det er Taabeværk at arbejde for den, hvis Kong Kristoffers Hu staar til at fare fort med Voldsfærd mod Kirken og dens Tjenere. Nu stoler jeg paa eders Ord, at han vil rimeligt Forlig, og da kan det hænde, at jeg bliver hans Ven."

Bisp Esger studsede ved denne bratte Overgang hos Abbeden; men da Samtalen en Stund førtes i samme Spor, sagde Esger glad:

„Gud have Lov, at I fandt eder selv, Broder Arnfast! I vil da være blandt Fredens Budbringere, og beder jeg eder derfor at deltage i de Forhandlinger, der skulle finde Sted i Morgen."

Ved Mødet i Graabrødre Kloster talte Kong Kri-

stoffer forsonligt og mildt til de forsamlede Klerke og Abbeder; men da han fik Øje paa flere af Erkebispens Venner, gled en mørk Sky over hans Ansigt, og hans Læber sitrede, idet han sluttede sin Tale saaledes:

„Baade mine Venner og Erkebispens have nu hørt, at jeg er rede til Fred. Jeg haaber, at I alle ville glemme det forbigangne og alleneste se paa det nærværende, at en lysere Dag atter kan oprinde for Konge og Folk ved fredeligt Samvirke mellem Kirken og det verdslige Regimente."

Bisp Esger og Abbed Arnfast valgtes til at forsøge en Overenskomst med Erkebispen.

„Herre Konge!" sagde Arnfast. „Gjærne drager jeg med Fredsbud til Jakob Erlandsøn; men gaar han ind paa eders Forslag, da løse I ham af Fængsel med det samme."

„Hvis han tiltræder, hvad ærværdige Bisp Esger nu vil fremføre, samt fredlyser min Person og det handlagte Land, da skulle hans Lænker blive løste fra samme Stund; men farer han fort med Trods og onde Ord, da forskjærtser han for stedse al kongelig Huld og Naade, og Gud Herren maa da dømme os imellem," svarede Kongen.

Bisp Esgers Forslag gik ud paa, at Kongen skulde give efter i nogle Punkter, Erkebispen i andre,

men flere Tvistemaal skulde overgives til Pavens Afgjørelse.

Da Mødet var til Ende, sagde Klosterforstanderen:

„Vort ringe Kloster beder eder alle at fortøve endnu en Stund for at nyde en tarvelig Aftenkost og et Bæger Vin, saasom vi Graabrødre regne os det til Ære at modtage Besøg af Kong Kristoffer."

I øvrigt var Kongen ikke velkommen i ret mange Klostre, thi var han end en maadeholden Mand i Mad og Drikke, saa gjordes der dog store Krav til Gjæstfriheden, naar han tilligemed sit Følge skulde beværtes i flere Dage. Det sved til Klosterkjælderen, og tit maatte Munkene sættes paa knap Tæring, naar den høje Gjæst drog bort. Flere Klostre f. Eks. Tvilum og Esrom førte derfor ligefrem Klage over Kongens hyppige og lange Besøg.

Efter det rigt besatte Bord i de Graabrødres Spisesal at dømme skulde man troet, at Munkene i nævnte Kloster gjorde sig fortjente til det Øgenavn, som senere blev Ordenen til Del. Spottefugle kaldte nemlig Tiggermunkene for Ædemunke; men de Graabrødre i Ribe vare ikke uværdige Efterfølgere af den hellige Franciskus, det bleve de først et halvt Hundredaar senere.

Til Ære for den høje Gjæst bugnede Bordet af Dyrekjød, Oksekjød, Bedekøller, Æg, røget Laks og flere

andre Slags Fisk i saltet eller fersk Tilstand. Af Drikkevarer fandtes Mjød og god Vin. Hvis den fattige Lazarus, Franciskus af Assisium, havde levet endnu og i dette Øjeblik sat ind til sine Ordensbrødre i Ribe, maatte han have tænkt, at han var gaaet feil og besøgt den rige Mand, der levede hver Dag i Herlighed og Glæde. Dette følte vel Abbeden, thi da Gjæsterne havde sat sig til Bords, og en kort Bøn var læst, sagde han:

„Vi ville give hverandre Aflad for denne Stunds Afvigelse fra Reglen, saasom vi kunne paalægge os selv øget Spægelse og Faste i de Dage, som komme herefter."

„Min renlivede Broder!" udbrød en Klerk, hvis noget fyldige Ansigt viste, at Nydelsen af god Mad og rigelig Drikke ikke var forbuden Frugt for ham. „Menneskets er Herre over Jorden, og dens Frembringelser maa tjene til vor Nødtørft."

„Visselig!" svarede Abbeden. „Det kommer blot an derpaa, at vi nyde med Maade og lade Fylderiets Djævel blive langt fra os."

„Skabte Gud ikke Vintræets Frugt til Glæde for os Mennesker og gav os Dyr og Urter til Næring?" vedblev Klerken. „Derfor skulle vi ej fortørne Giveren ved at vrage hans Gaver."

„I tykkes mig at være Talsmand for en vidt-

gaaende Brug af det skabte," sagde Bisp Esger; „men vi skulle komme i Hu, at lystne Begjær helst trives i jordbundne Nydelser, medens Sjælens Vinger bedst vokse under Kjødets Tugt."

„Gjærne lytter jeg til eders vise Ord, Bisp Esger," sagde Klerken med et Smil, idet han tog et Drag af Vinbægeret; „men en sund Sjæl trives bedst i et stærkt Legeme, og derfor plejer jeg mit Jeg haaber, at jeg ikke fortørner den hellige Franciskus eller nogen af eder ved at følge min Grundsætning her ved de renlivede Graabrødres Bord."

„Nu! Det haaber heller ikke jeg, thi da kunde vor gode Abbed ej vist os sin venlige Gjæstfrihed," svarede Bispen.

Gjæsterne vragede heller ikke Kosten, men gjorde god Besked ved det velbesatte Bord; dog vare mange af dem meget maadeholdne og lod Vinen blande med Vand.

Inden de forsamlede forlod Klosteret, fik Arnfast Lejlighed til at tale med Kongen og fremsætte Ønsket om at pleje Samraad med ham i Enrum, før Sendelsen til Erkebispen skulde ske.

„Nu er min Sjæl ganske opfyldt deraf at stifte Fred mellem eder og Kirken," sagde Abbeden til Slut.

„I har i Dag talet mig til Behag, og det bæ-

res mig for, at jeg kan lide paa eder," svarede Kongen.

„Derom tvivle I ej, Herre Konge!" — —

Om Aftenen sad Abbed Arnfast i sin Bolig i St. Hansgade og tænkte over Dagens Begivenheder. Synerne kom og gik. Der er Øjeblikke i et Menneskes Liv, da alle Muligheder ligge tilrede, det kommer kun an paa, at en bestemt Stemning faar Mæle og hager sig fast i Tanken.

Han havde spillet sin kongevenlige Rolle godt, Traadene i hans Væv lagde sig tilrette paa føjelig Vis, han behøvede kun at gjøre et rask Greb, og det ønskede Maal var naaet.

Men var det ikke bedre at være Kongens Ven end Erkebispens? Kunde Ære og Værdighed ikke lettere og hurtigere vindes ved at blive Kongens Mand end ved at udføre en djævelsk Gjerning og saa vente, ja, vente maaske i lange Tider, inden Frugten kunde plukkes? Der var jo kun Spørgsmaal om at handle klogt og nytte den belejlige Tid.

Saaledes tænkte Abbeden, thi Ærgjerrighedens

Orm havde overgnavet de Livsnærver, som stod i Forbindelse med Sandhed og ærlig Færd.

Han aabnede Vinduet, der bestod af en Træramme, hvori noget tyndt Skind var udspændt. I den stille Aften var alt fredeligt og mildt, dybtaandende som et Barn i glade Drømme; men Abbeden mærkede intet til dette, Tankernes og Synernes Mylr tog ham med sig i en dæmonisk Runddans. — En Lysstrime skar sig i et Nu over Himlen og blændede hans Øje. „Det var en Stjærne, der sluktes, et Fingerpeg fra oven, at Herrens Dom skal komme over Kristoffer Valdemarsøn, hans Livslys skal udslukkes som et Stjærneskud," mumlede han hen for sig.

Han talte hørligt og ræddedes for sin egen Røst. —

Det var Midnat; alt laa i Blund. Domkirkens mægtige Taarn hævede sig majestætisk over de smaa Huse, den ligesom vaagede over den stille, slumrende By. Stilheden blev trykkende for Abbeden, og han begyndte at ængstes for sine egne Tanker, der syntes at ville træde frem for ham i legemligt Klædebon. Underlige Skikkelser boltrede sig i hans Indbildningskraft og bleve som nærværende, han maatte undersøge Værelset for at forvisse sig om, at han var ene.

Er det den onde, som driver sit Spil? Hvorfra komme de foglende Syner? spurgte Abbeden sig selv. Han foldede Hænderne og forsøgte at bede; men han

evnede det ikke, kun tomme Ord uden Sjæl lød fra hans Læber.

Da bankedes der paa Døren, og ind traadte en Munk i Cistercienſernes Dragt.

„Hvem er I?“ ſpurgte Abbeden og ſprang op.

„En god Ven, der vil pleje Raad med eder i en ſildig Nattetime!“ ſvarede Munken. „Kjender I mig ej?“

„Velkommen, Broder Laurentius! Har I alt udført eders Hverv?“

„Ja, Broder Arnfaſt! Den halsſtarrige Ungmø befinder ſig hos de Nonner i Sankte Nikolaj og der faar hun fortøve en Stund; men eder ſøgte jeg for at minde eder om, at Timen er nær, da Guds Dom ſkal fuldbyrdes over Kirkens Fjende.“

„Derpaa tænkte jeg nys; men jeg rædde des for mine egne Tanker,“ ſagde Arnfaſt.

„Det kommer deraf, at I ej er grebet af Nidkjærhedens Ild. Endnu plejer I blødſødne Stemninger, der ſom onde Aander betage eder Kraften til at handle.“

„Og om jeg nu traf det Valg at ville arbejde for en Forſoning mellem Kongen og Erkebiſp Jakob. Hvad da?“ ſpurgte Arnfaſt prøvende.

„Nu! Da vilde Hævnerſværdet lægges i andre Hænder end eders og Lønnen tilkomme den, ſom ud-

førte Daaden," svarede Laurentius. „Kong Kristoffer kommer ej levende fra Ribe, enten I saa vil tjene Bispehuen eller ej."

„Hvorledes?" spurgte Arnfast.

„Ja, dette gaar ej eder an, saalænge I ikke har truffet eders Valg," svarede Laurentius. „Vælger I at ty til Rye Kloster og lade Munken Mikael være eders Læremester, kan I maaske endnu vorde Helgen; men saa fejlede Mester Jakob, da han mente, at I var en Handlingens Mand og kunde blive en af den danske Kirkes Grundpiller."

„Nu tier I brat!" udbrød Arnfast vred. „Regner I mig for en blødsøden Karl, hvem I kan byde alt, da fejler I storlig."

„Jeg vilde kun prøve eder og mane eders sande og kraftige Natur frem," hviskede Munken.

„Nu vel! Alt længe var jeg villig til at tage det Liv, der er en Forbandelse for den danske Kirke; men for at der ikke skal falde nogen Skygge paa dens Tjenere, bør det ske hemmeligt og snildt. Kongens Venner ville rase i Harme, hvis de ane, hvem der har været et Guds Redskab til at udrydde end ond Engel af Jorden; derfor bør de og det uoplyste Folk snildelig føres bag Lyset."

„Ret saa, ærværdige Broder, nu hver eders Tale mig helt vel!" sagde Laurentius.

„Derom kører jeg mig lidet!" udbrød Arnfast, der var som forvandlet. „Nu befaler jeg, og I har at adlyde. I fortøve nogle Dage her i Ribe, men saa snart I hører, at Daaden er fuldbragt, drager I til Mester Jakob og søger at faa ham i Tale, saa han kan sættes i Kundskab om det, som er skét."

„Nu brænder Nidkjærhedens Ild i eders Sjæl, ærværdige Broder! Og den nu med Viljens stærke Ved, at den ej slukkes i Utide!" sagde Laurentius. „Jeg har været betænkt paa alt og kan yde eder en Haandsrækning."

Han fremtog en liden Flaske, der var fyldt med en hvidliggraa Vædske, og rakte den til Arnfast, idet han sagde:

„Nogle Draaber af denne Vædske er nok til at indpode Døden i et Menneskes Blod. Maaske slig Viden kan være eder til Nytte."

„Hm!" sagde Arnfast. „Vore Tanker mødes i Midler og Maal!" — — —

Det rødnede alt i Øst, da Munken forlod Arnfast; men Djævlene jublede over at have fanget to Menneskesjæle at lege med til Tidkort.

Samme Nat drømte Kongen, at han saa sin Broder Erik med den blodige Vunde i Halsen. Erik vin-

kede ad ham og sagde: Kom, følg mig! Broderens Ansigt var mildt og venligt, men da Kristoffer traadte et Skridt hen imod ham, forsvandt Skikkelsen med et dybt Suk, der lød ud over hele Landet og endte i en dæmpet Vaadesang. Drømmesynerne vekslede, og Kongen syntes, at han tilligemed Dronning Sambiria og Prins Erik sejlede over Havet i en liden Baad, der styredes af Mester Jakob. — Paa en Gang bruste en vældig Storm dem i Møde, og taarnhøje Bølger med hvide, fraadende Kamme truede med at overskylle Baaden. Kongen slyngedes ud i det vilde Hav, hvor Bølgerne sloge sammen over hans Hoved. Han arbejdede sig dog frem til en Klippe og troede sig reddet; men nu stege formummede Skikkelser op af Vandet og stødte ham atter ud i Havet; mens hans Raab om Hjælp kun fik en skogrende Haanlatter til Svar. „Herre, min Gud, frels mig!" raabte han højt i Vaande og vaagnede i det samme.

„Guds hellige Moder være priset, at det kun var en Drøm!" mumlede Kongen, foldede sine Hænder i Bøn og bad vedholdende og længe; men dog kunde han ikke blive fri for de vilde Syner, der havde koglet sig frem i Drømme. Da harmedes han, at han endog i Hvilens Nattetimer skulde strides med onde Magter, og han sagde hen for sig:

„Høre I det ikke, Himlens Hærskarer og alle Guds

Helgene! — Mine Fjender ville knuse mig som en usselig Orm, og jeg er vanmægtig overfor dem! Kom i Vælde og fri mig ud, jeg er jo Herrens Salvede, som I ej tør svigte! — — — Himlens Gud! Hvorfor tøver du med at styrte mine Modstandere i Afgrunden? Skal jeg da aldrig faa Fred i dette Land eller smage en Hvilens Stund i mit eget Indre? — — —

Kan jeg ej velsignes, fordi Bandstraalen brænder paa min Isse? — Ha! Forbandet være den lede Skalk i Hagenskov Fængsel, thi fra ham stammer al min Elende! — — — Men endnu er jeg Konge i Danmark, og mine Fjender skulle faa det at mærke.

Saaledes blev Kongen ved at rase en Stund, indtil han udmattet sank sammen af de stærke Sindslidelser. Hans Kraft var brudt, og hans Harme lagde sig, saa det blev stille i ham. — „Hellige Sankte Lucius! Bed for mig og min Slægt!" sukkede han.

Kongens Øjenlaage faldt sammen, og han syntes at sove trygt, til Solen skinnede mildt og venligt ind gjennem det aabne Vindue. Han vaagnede og følte atter nyt Livsmod; Sindet var nogenlunde i Ligevægt, da Abbeden bankede sagte paa Døren og traadte ind, idet han hilste og sagde:

„Godmorgen og Gudsfred, Herre Konge! I har vel sovet godt under vort ringe Tag?"

„Daarligt nok kvægede den Nattehvile mig, thi

onde Drømmesyner have voldt mig stor Uro og svar Sjælelidelse," svarede Kongen. „Tror I, ærværdige Fader, at Gud gjennem Drømme lader et Menneske vide, hvad der skal vederfares ham i Fremtiden?"

„Visselig kan Gud ved Drømme og Syner lade os ane, hvad der skal times os; men det kommer an derpaa, om vi kunne tyde dem rettelig," svarede Abbeden; „thi om end en liden Flig løftes af det hemmelighedsfulde Slør, der dækker Fremtiden, saa skulle vi dog ej mene os kloge, og formastelig tænke, at Løsningen af Livets Gaader kan øjnes, mens vi ere i Støvlegemet. Ak, dertil findes vore Hjærter altfor kjødelige."

„Hm!" afbrød Kongen; „jeg tydede Drømmen paa min egen Vis, den lod mig vide, at mine Fjender ønske min Undergang."

„Ogsaa kan Drømme aabenbare os, hvad der boer i vort eget Indre," vedblev Abbeden uden at agte paa Kongens Afbrydelse; „thi hvad vore Sjæle sysle med, naar vi ere vaagne, antager under Søvnen sælsomme Skikkelser, der tumle sig som herreløse Heste, fordi Tankesporen mangler. Men vel bør vi agte paa, om vore Drømme og Syner ere tækkelige for Gud, thi er det ej saa, da driver den onde sit djævelske Spil, sættende sine Garn til vore Sjæles Fordærv og Fald."

Kongen sad en Stund i dybe Tanker, men endelig tog han til Orde:

„Ingen er ganske Herre over sine Tanker, langt mindre over sine Drømmesyner; de komme i mylrende Flok, ingen véd, hvorfra de komme, eller hvor de gaa hen. Naar mine Tanker kredse om mine Avindsmænd, der ville mig ilde, kan jeg ej modstaa den Magt, de øve over mit Sind, skjønt jeg lider ilde derved. Vilde jeg end helst bo i det venlige Land, hvor der er idel Sol og kjærlige, trofaste Smil, saa føre mine Tanker mig dog ud i Ørk og Øde, hvor Haansord, Falskhed og Forvirring møder mig alle Vegne. Derfor kan I, ærværdige Fader, ej mene, at jeg skulde kunne herske over mine Drømme, naar jeg ej kan herske over mine Tanker."

„Ikke I, Herre Konge, men Gud Herren kan føre eders Tanker ad Fredens og Frimodighedens Veje," sagde Abbeden. „Hvis I ved Dag og ved Nat tør fortro eder til hans Varetægt, da frygte I lidet for Avindsmænds onde Anslag, thi de skulle blive til intet. Ak, men det er saare svært at give sig Gud ganske i Vold, og dog er dette nødvendigt, for at Hjærtet kan hvile i ham, der vil føde og nære vore Tanker med Kjærligheds Aande."

„Tror I da, at den, der har hvileløse Tanker og onde, ængstende Drømme, er langt borte fra Gud?" spurgte Kongen.

„Det være langt fra mig at fælde nogen afgjø-

rende Dom i slig vanskelig Sag, saasom ingen kjender det store Net af Tanketraade, der gaar gjennem et Menneskes Sjæl," svarede Abbeden noget forlegen. „Men naar Gud ofte gjennem Drømme har aabenbaret hellige Mænd og Kvinder himmelske Ting, som ikke kan udsiges af Menneskemund, da var det vel, fordi de levede et dagligt Bods- og Bønnens Liv. Og jeg tænker, at onde, ængstende Drømme varsle om Farer for Legeme eller Sjæl og sendes til Mennesker, at de i Tide skulle søge Redning hos Gud, der haver alt i Volde."

„I har vel Ret, thi Bisp Niels fra Viborrig sagde forgangen Dag, at I var en forfaren Mand i aandelige Ting," sagde Kongen og saa tankefuld hen for sig. „Sig mig, ærværdige Fader! Mener I, at Bandstraalen er mægtig til at gjøre et Menneskes Sind uroligt og hvileløst?"

„Ikke Bandstraalen, men et trodsigt Hjærte skaber slig Sjælepine," svarede Abbeden og saa fast paa Kongen. „Er end Band et Tugtens Ris, saa svier dets Slag dog ej i den Sjæl, der lever i Gud."

Ved Abbedens første Ord syntes Kongen at vredes; men da han saa paa den talendes alvorlige, og dog milde Ansigt, sagde han:

„Tak for eders frimodige Ord, ærværdige Fader!

Jeg kunde lære meget af eder og skal betænke eders Kloster, naar jeg atter kommer hid."

„Sankte Lambert velsigne eder, Herre Konge!" sagde Abbeden. „Men se! Guds dejlige Sol hilser os paany med sit milde varmende Smil og minder os at takke Herren for hans Englevagt i den forgangne Nat. Lad os søge Kirken og bede om Velsignelse til Dagens Gjerning, da har Nattens ængstende Syner tabt deres Herredom, og Mørkets onde Magter fly."

XVI. Gamle Minder og en Munk i Nød.

I de paafølgende Dage efter Mødet i Graabrødre Kloster holdt Kongen tit Samraad med Biſp Esger, men Arnfaſt var ofte nærværende og forſtod i høj Grad at indynde ſig. Kriſtoffer fattede mere og mere Tillid til den ſnu Abbed og beſøgte ham et Par Gange i hans Bolig i St. Hansgade. Da Arnfaſt mærkede faſt Bund i den kongelige Yndeſt, indbød han Kongen, et Par Riddere, ſamt Biſp Esger, Abbeden i Graabrødre Kloſter og flere Klerke til et Beſøg hos ſig.

Om Eftermiddagen før Sammenkomſten hos Arnfaſt ſkulde finde Sted, gik Kongen og Truid Pederſøn over Vindebroen til Ribehus, der gjemmer Mindet om Dagmar, den elſkeligſte Kvindeſkikkelſe, vor Hiſtorie ejer.

I Sang, Sagn og Digtning har Slægt efter Slægt gjennem næſten ſyv Hundredaar omgivet hendes Navn med en forunderlig Trylleglans, og, ſom Lykken veg fra Kong Valdemars Hjærte, da hun drog ſit ſidſte Suk, vil Lykken vige fra Danmark, naar den Hjærtelighed

og Ynde, som Dagmarskikkelsen aander, dør hos de danske Kvinder. — — —

Ribe Kongeborg er nu sunken i Grus og jævnet med Jorden, Faar og Geder græsse paa de Steder, hvor Konger og høje Herrer spillede Tærning til Tidkort eller plejede alvorsfulde Raad, skjæbnesvangre for Folk og Land. Nælder, Burrer og nogle faa Kongelys vokse der, hvor Riddere og Jomfruer traadte Dansen i Højeloftssal, og hvor Kjærlighedsguden legede med unge Hjærters Fred. —

Ribe Skytshelgen, St. Lambert, har ikke villet skjærme Danmarks ældgamle Slot til vore Dage, han lod det gaa til Grunde, efterat det havde staaet i halvsjette Hundredaar; thi hvorfor skulde han vel holde sin Haand over den minderige Kongeborg, naar han selv gik ad Glemme. — Men naar den ærværdige Domkirkes Klokker i en Aftentime lyde ud over Voldpladsen, hvor Slottet stod, faa de gamle Minder legemlig Skikkelse; Hestes dundrende Hovslag lyde paa Vindebroen, Skarer af statelige Riddere og Svende drage ind paa Slottet til Bryllupsfærd og munter Leg. Fagre Ungmøer modtage de ankomne, Kinder blusse, Hjærter frydes i Gjensynsglæde eller sukke i Skuffelse; Blikke veksles, Hjærter mødes, mens sagte Elskovsord give raskere Pulsslag; Livsglæde fødes eller slukkes, thi

Skinsygens Pil borer sig ind i mangt et Sind og volder bitter Kval, nærer dødeligt Had. — — —

Synerne skifte. — Den pantserklædte Lensmand kommer hjem fra Ledning med sine Ryttere, han er alvorsfuld og streng, man hører, at han med myndig Stemme uddeler Befalinger for at sikre Borgen mod Overrumpling af Fjender. — I den mørke Vinternat komme de; men der vanker kun blodige Pander, og Fjendens Harme gaar ud over Ribe By.

Synerne veksle atter. — Vindebroen er optrukken; men Fjenderne finde Vej over Voldgraven, storme Slottet, hugge alt, som gjør Modstand, ned for Fode, og snart lyder uhøvisk Tale, Eder og Forbandelser gjennem de kongelige Sale. — — Bom, bom! lyder fra Domkirkens Taarn. Det er ikke Klokkeklang, men Kanoner, som brumme og sende dræbende Kugler ind over Ribe Slot. — — —

Ja, Skikkelserne fra gamle Tider komme og gaa i mylrende Flok, indtil Kirkeklokken slaar sine tre Gange tre Slag, da gaar der et dæmpet Suk gjennem de tætte Siv i Voldgraven, alt forsvinder med Klokkens sidste hendøende Tone. Forbi, forbi! Gjemt og glemt! — — —

Kong Kristoffer tænkte paa den Tid, da hans Fader gik ud og ind paa Ribehus som Nordens mægtigste Konge. Ridderstanden elskede ham, alt Folket

beundrede ham, mens de omliggende Lande skjalv for hans Magt. — Og nu kun atten Aar efter hans Død var Kronens Ring smedet af Magtløshed! En Draabe af Valdemar Sejrs Blod skjød op i Sønnens Ansigt ved Tanken derom. Han vendte Blikket mod Ribe By; Taarn knejste ved Taarn, Spir ved Spir. Højt over de lave Huse hævede sig Kirker og Klostre i stort Tal, mens Kongeborgen laa halvt i Ruiner.

„Se, Ridder Truid!" udbrød han og pegede mod Byen. „Klerke og Munke bygge Kirker og Klostre, samle sig Jordegods og anden Rigdom, mens Landets Konge maa tigge Føde og Nattely hos dem."

„Ja, Herre Konge! De gejstlige Herrer gjøre sig tykke nok og kræve megen Plads i dette Land," svarede Truid. „Værre er det dog, at vore Grænser trues af fremmede Ransmænd, der hidlokkes ved vor Splidagtighed og finde Hjælpere i Landets egne Børn."

„I en usalig Tid blev jeg Konge, thi jeg skal bøde for mine Brødres Fejl," vedblev Kongen. „Gid jeg ejede min Faders Magt i hans Glanstid, at jeg kunde se mine Fjenders Ydmygelse, var det end blot for en eneste Dag."

„Ringe Fryd var det, hvis alle Dage derefter bleve onde for Folk og Land," sagde Truid. „Nej, Herre Konge! Slut Fred med Kirken, om I end skal give

høj Pris for den, da kan Kraften samles mod ydre Fjender. Ved mit gode Sværd! Hart trænges det at vise, at Valdemar Sejrs Aand endnu hviler over Kongen og den danske Ridderstand."

Kongen svarede ikke, men fortsatte sin Gang, indtil han havde Udsigt over Ribe Aa og ud mod Havet.

Aaen dækkedes af Smaaskibe, hvoraf nogle gik med Strømmen for udspændte Sejl, andre stævnede efter Ribe; men da Vind og Strøm vare imod, maatte Mennesker og Heste ved forenede Kræfter søge at overvinde Modstanden. Der var et broget Skue af frisiske Smakker med Salt, franske og flandersk Skuder med Vin, Klæde og andre Varer. Endelig var der ribensiske Skibe, der handlede paa Hamborg, Nederlandene og England. Thi Ribe var paa hin Tid Danmarks betydeligste Handelsby, der fra Jylland og Fyen udførte Korn, Flæsk, Talg, Smør, Fedt, Faar og Heste, og Skibene kom lastede tilbage med de Varer, som man manglede herhjemme. Intet Under derfor, at Kongen og hans Ledsager saa en Mangfoldighed af danske og fremmede Skibe, mens en forvirret Summen af forskjellige Landsmaal lød i deres Øren.

Paa en Gang hørtes et svagt Udraab fra Ridder Truid, idet han stirrede paa nogle Mænd, der sad i en Saltskude og syntes at føre en ivrig Samtale. En Munk i Cisterciensernes Dragt var iblandt dem; Munke-

hætten var kastet tilbage, og Truid kunde tydelig se den ivrigt talendes Ansigt.

„Hvad fængsler eder saa brat?" spurgte Kongen.

„Bedrager mit Øje mig ej, da ser jeg en Kjending sidde i den Saltskude, som just nu sejler forbi," svarede Ridderen og betegnede nærmere det Skib, han mente.

„Er det en kjær Ven, I gjenkjender, da opsøg ham, mens Tid er; thi den usselige Skude, I pegede paa, kan let komme eder af Syne."

„En kjær Ven!" gjentog Truid. „Nej, Herre Konge! Ham, jeg mener, er baade eders og min Fjende."

„Hvem mener I?"

„Munken Laurentius!"

„Det var jo ham, der hjalp Forræderen Ebbe Genvæth ud af Fængsel," sagde Kongen.

„Den Handling, I nævner, er af hans mindste Idrætter; thi i Snedighed findes ej hans Lige," tog Truid til Orde. „Jeg har Mistanke om, at det var ham, der vilde tage mit Liv hin Aften, da jeg red til Øborg, og han har forsøgt at hjælpe Erkebisp Jakob ud af Fængsel. Onde Planer følge al Tid hans Spor, og sikkert har han nu et eller andet snedigt Paafund fore."

„Tag da nogle Svende med eder, og fængsler ham paa Stand!" udbrød Kongen.

„Som I befaler, Herre Konge! Men dette Hverv vil hindre mig i at følge eder til Abbed Arnfast."

„Det behøves ej heller, skjønt jeg gjærne saa eder nærværende hos den bolde Abbed, I nævnte," sagde Kongen venligt.

„Ikke lider jeg Abbed Arnfast, thi han tykkes mig at ligne en lumsk Ræv, der har nok af glatte Ord i sin Mund, men bærer Falskhed indenfor Tænderne. Tag eder i Vare, Herre Konge! Hidtil var han Erkebispens Ven, og ringe Lid sætter jeg til, at han saa brat er bleven eders."

„Nu! Er han en Ræv, da kommer det vel for en Dag, naar han føles paa Tænderne; men klogt og sindigt taler han om Kirkestriden, og hans Indbydelse viser Venskab. Véd jeg da tillige, at jeg er i gode Hænder, al den Stund den fromme Abbed i Graabrødre Kloster, samt Bisp Esger og andre Venner gjøre mig Følge."

„Blot hans Venskab ej er en Snare!" foer det ud af Truid.

„Da fange vi ham selv deri!" lo Kongen. „Vær I kun tryg!"

Kongen syntes at være i en glad Stemning, ganske modsat den, der beherskede ham for et Øjeblik siden; men Truid undredes ikke derover, thi han kjendte de bratte Overgange, det skiftende Aprilsvejr hos sin Herre.

Truid Pedersøn fejlede ikke, da han mente at se Laurentius om Bord paa en Saltskude. Dens Fører stod i de holstenske Grevers Sold og kom til Ribe i deres Ærende, hvad Munken havde faaet Nys om og opsøgte nu sin Meningsfælle, inden Skibet naaede Byen.

Da Ridderen med et Par Svende naaede Saltegade, hvor Saltskuderne plejede at lægge bi, var der ingen Laurentius at opdage. Han søgte ved Skibsbroen og i de til Aaen stødende Gader, men uden at finde andet end øget Ærgrelse i sit eget Sind over at lede forgjæves. Han spurgte i Klostrene, om en Cisterciensermunk ikke var til Huse; men nogen Oplysning fik han ikke om den, han søgte. Solen gik ned og det begyndte at blive stille i Gaderne, uden at Truid endnu var til Sinds at opgive Ærret, thi han tænkte, at som Ræven ved Nattetider kommer frem af sin Hule for at søge Rov, saaledes var vel Natten den bedste for en skummel Person som Laurentius. Endnu en Gang gik han ned til Aaen, hvor hist og her nogle Skippere sad paa Skudernes Dæk og doblede eller drak tysk Øl, ellers var alt stille. Ridderens Vej faldt tilsidst over Langbro ad Saltegade; men før han naaede Tvedaa, mødte han en Munk, der bar Cisterciensernes Dragt. Han standsede og sagde:

„Godaften og Gudsfred, ærværdige Broder! Til hvilket Kloster hører I?"

„Jeg er en fremmed i denne By," svarede Munken og vilde fortsætte sin Gang.

„I glemte at besvare mit Spørgsmaal."

„Nu! Jeg hører til de Munke i Vitskjøl og har Ærende til Bisp Esger i Ribe."

„Lad os da tale lidt sammen, thi ogsaa jeg er en fremmed i denne By. Jeg leder om en Skalk, der skjuler sig i lignende Dragt som eders, og I maa tjene mig deri at slaa Munkehætten tilbage, at jeg kan se eders Ansigt."

„Hav mig ej til Spot, Hr. Ridder! Lad mig fare i Fred," sagde Munken og blev urolig.

„Da maa I sluks føje mig i min Begjæring," sagde Truid."

Munkehætten sloges tilbage, og i samme Øjeblik gjenkjendte Ridderen sin Fjende og udbrød:

„I er min Fange!"

„Sankte Lambert forbarme sig! Antaster I en fredelig vejfarende Munk uden skjellig Grund," sagde Laurentius i Vaande og saa sig om efter Udvej til Flugt.

„Eders Forehavender skulle nøje blive undersøgte, og da har I intet at klage, om I fanges i egne Garn", svarede Ridderen og gav sine Svende Befaling at føre Munken til Graabrødre Kloster.

Ubemærket løsnede Laurentius sit Bælte, men

gjorde ikke Mine til at følge Svendene. Den ene traadte da til og tog fat i ham; men i samme Nu krængede han Munkekappen af sig, bøjede sig til Siden og flygtede i vildt Løb ud ad Koldingvejen. Svendene fulgte ham i Hælene, men da han var naaet over Tvedaa, bøjede han mod Vest og løb ind over Engen. Et Øjeblik fortsattes Jagten endnu, men da begyndte Grunden at gynge under Fødderne, Svendene maatte sagtne Løbet, og Munken fik mere og mere Forspring. Forfølgerne udstødte Eder og Forbandelser, hver Gang de sank i, mens den forfulgte fjærnede sig længere og længere fra dem.

Paa en Gang udstødte Munken et Skrig, Svendene studsede og stod stille.

„Hjælp! Red mig!" skreg Laurentius.

Med Besværlighed arbejdede Svendene sig længere frem; men de kom nu til gyngende Hængesæk, som det var farligt at vove sig ud paa. Alligevel naaede de dog saa langt, at de kunde se Munken staa i Hængedynd til Armhullerne.

Det var umuligt at komme ham til Hjælp, thi Grunden brast under deres Fødder ved hvert Skridt.

„Frels mig, jeg synker!" raabte Munken.

Imidlertid havde Ridder Truid arbejdet sig ud i Nærheden af Svendene, og da han saa Munkens

Stilling, befalede han dem at ile til Byen at skaffe Brædder og Folk.

„Hold eder fast, saa ville vi søge at redde eder!“ raabte Ridderen til den synkende.

Men Munkens Arme mattedes, hans Kræfter udtømtes, ret længe formaaede han ikke at holde sig oppe, thi Hængedyndet sank ned rundt om, saa langt hans Arme strakte sig. Han anraabte Gud og hans Helgene om Frelse, men Redning syntes mere og mere umulig.

Da traadte frem i Munkens Sjæl alle de snedige Spind, han i sit Liv havde spundet paa Ondskabens Tén; de stod nu skarptegnede for ham i et Klarheds Lys, der slog ham med Rædsel, thi han syntes, at de antog legemlige Skikkelser og traadte i Vejen for Hjælpen. De slog Ring om ham og tyngede ham ned mod Afgrunden, han hørte Aanderøster hvine over sit Hoved og sige: Ned, ned!

Den til Døden viede Munk følte sit Legeme stivne Tomme for Tomme, dybere og dybere sank han i Mudderet, Armene maatte strækkes opad, forat Hænderne kunde klamre sig fast ved de svage Græstuer, hvis Rødder snoede sig om i det øverste Dyndlag og havde ringe Bærekraft.

Munkens Sanser forvirredes, Øjnene tabte deres Sekraft. Tusender af sælsomme Lyde lød for hans Øren; nogle begyndte som en stille henaandet Messe, andre

som Bøn eller som Nødskrig i Vaande; men alle endte de i en skogrende Haanlatter.

Den synkendes vaandefulde Klageraab bleve mattere og mattere, kun en sagte Stønnen hørtes. Snart naaede Dyndet ham til Hagen, et Øjeblik endnu og det vilde være forbi. — Taget brast for ham, og han sank for ikke mere at komme til Syne. — Lyde som af boblende Vand trængte til Truids Øre — Laurentius var ikke mere. — —

Da Folk kom ilende til med Stænger og Brædder, var det for sent. Man korsede sig og bad for Laurentius's Sjæl.

XVII. Et Kongemord.

Ved Sammenkomsten hos Arnfast var Kongen glad og vel til Mode. Det Tryk, som mørke Fremtidsudsigter ellers øvede paa ham, syntes borttaget; thi han tænkte, at han befandt sig blandt trofaste Venner, og Haabet om bedre Tider oplivedes.

„I en god Stund kom jeg til Ribe, thi mellem Venner lettes det tunge Sind fra sin Byrde," sagde Kongen. „Dog saa jeg og en Uven, som jeg bød Truid Pedersøn fængsle."

„Hvem mener I?" spurgte Esger.

„Munken Laurentius, der for en Stund siden kom hid med en Saltskude!" svarede Kongen. „I hans Hjærne vokser nok onde Raad op saa brat som Paddehatte; men fanges Skjælmen, skal han sættes bag Laas og Slaa, til han vorder myg."

„I gjør sikkert Laurentius Uret, Herre Konge!" tog den træske Abbed fra Rye til Orde. „Han er en renlivet Munk, der brænder af Nidkjærhed for den hellige Kirke, og det kan vel hænde, at sære Paafund

fare gjennem hans Hoved, saa han bringes til at tale usindige Ord."

„Nu! Jeg vil fare mildt frem, hvis Beviserne for hans Brøde ej ere altfor stærke, thi nu maa det prøves at fare med Læmpe," sagde Kongen. „Maaske han afslører nogle af de onde Planer, der ere i Gjære mod mig og Riget, og da kan han blive os til saare stor Nytte."

Arnfast blev bleg og sagde:

„Lader os i denne Stund ikke besværes med brydsomme Tanker, men alene ste tænke paa Legemets Nødtørft. Vi ville drikke et Fredsbæger og tale Gammens Ord med hinanden den liden Stund, vi ere tilsammen."

Snart var man i en livlig Samtale, der mest drejede sig om den hellige Franciskus. En Graabroder fortalte vidt og bredt om den nævnte Helgens Syner; men Abbeden i Sortebrødre Kloster fandt sin Læremester, Dominikus, sat i Skygge derved og hævdede, at den ganske Kristenhed var Forraadnelsens Død nær, da Dominikus fremstod; men at han atter havde bragt Kirken paa Fode og frelst den fra Herrens Vrede. Desuden var Franciskanerordenens Regler kun en Efterligning af Dominikanernes, mente han.

„Ingenlunde vil jeg forringe eders Læremesters Ros; men dog tykkes mig, at den hellige Franciskus

har været særligt benaadet af Gud. Hans Gang paa Jorden blev ledet af Engle, der ofte aabenbarede ham skjulte Ting og lærte ham at lægge den rette Grundvold for sin Orden," sagde Graabroderen beherskket. „Som Bevis derpaa skal jeg fortælle om et Syn, den hellige Guds Mand havde. En Gang var han i Syrien for at forkynde Evangeliet og om mulig vinde Sultanen i Babylon for Kristi Lære. Sultanens Krigsfolk fangede Franciskus og mishandlede ham saaledes, at Huden sad i blodige Flænger paa hans Legeme, mens Blodet flød i Strimer ned ad ham. Da saa han mod Himlen og takkede Gud for, at han var værdig til at lide for hans Navns Skyld; men i det samme fik han Øje paa Tusender af Engle, der fra Skyerne svævede ned over hans Hoved, og han hørte en Engels Røst, der sagde: Vær tryg! Du skal være Guds Stridsmand, og vi ville kæmpe med dig mod Kristi Fjender! — Fra denne Stund var han uforfærdet og gik rolig sin farefulde Gang i det fremmede Land blandt Muhameds Bekjendere."

„Dette Syn kunde times en Helgen; mener jeg dog, at vi, der ej ere Helgene lige, bør fortro os mindre til Syner og sligt end til den uryggelige Grund, som vore Ordeners Stiftere have lagt for et rent Munkeliv i Fattigdom og Ruelse over Synden. Synernes Sandhed ere antastelige, men ej vore Ordeners

Velsignelse, der klarlig vises nu gjennem et halvt Hundredaar," sagde Abbeden.

„Min Antagelse er en anden end eders; thi jo færre gode Syner et Menneske har, des længere er det borte fra Gud," sagde Graabroderen.

„Nu taler I vildt!" udbrød Abbeden. „En Sværmer higer al Tid efter Syner, og med dem søger han at mætte sin Sjæl i Steden for at nære den ved daglig Bøn til Gud og hans Helgene. Ikke vil jeg dog omstride eders Læremesters Syner, men vel hans Lærlingers Mening om dem."

„Enkelte have vel søgt at forvrænge vor hellige Mesters Lærdomme og Regel; men blandt dem er jeg ikke," sagde Graabroderen. „At aandelige Syner kunne have legemlig Virkelighed, skal jeg dog bevise eder. En Dag knælede den hellige Franciskus i Bøn, mens han fældede stride Taarer over sin egen og Verdens Synd og over den forsmædelige Død, den Herre Kristus havde lidt. Da saa han en Erkeengel med seks gloende Vinger dale ned fra Himlen, og han følte sit Legeme mærket med Kristi Vunders Tegn, ja, til sine Tider viste de sig som blødende Saar. — Sligt Bevis kan I ej forkaste."

„Eders Fortælling har jeg hørt før, og den er mere skjøn end troværdig," gjenmælede Abbeden. „Vi kunne ligne Kristus i Fattigdom, hvad den hellige

Dominikus indskjærper; vore Sjæle kunne hige efter Gud og finde til ham, men paa kjødelig Vis at se Kristi blodige Vunder i sit eget Legeme kunde let være Sygdom eller Sansebedrag."

„I tvivler, og dog er Tegnet bekræftet af flere Vidner," sagde Graabroderen.

De to Munke vedblev en Stund at fængsle de tilstedeværende ved det begyndte Ordskifte. Kong Kristoffer hørte til med spændt Opmærksomhed, og han blev tankefuld; thi hans egne Syner og Drømme kom atter frem for hans indre Øje. —

Paa et Vink af Abbed Arnfast bragte en Munk en ny Kande Vin ind. Arnfast fyldte Bægrene, men i Kongens Bæger hældtes af den nye Vin, ingen lagde Mærke dertil. Da stod Arnfast op og sagde smilende: „I Tiggermunke bemægtige eder det ganske Selskabs Øje og Øre, saa jeg maa sande, hvad Vilhelm af Paris siger om eder, at I ere farlige Folk, der ville hæve eder paa andres Bekostning; men vi ville ej strides eller være skinsyge paa hverandre, thi enhver Orden har vel sine Fortrin og Mangler. Lader os derfor i denne Stund tale Gammens Ord og endnu tømme et Bæger, før vi skilles."

Idet Abbeden satte sig ned, stødte han til Vinkanden, saa den faldt paa Gulvet og søndersloges, medens Vinen spildtes.

Man taledes ved en god Stund, og Bægrene tømtes. Paa en Gang følte Kongen sig upasselig og forlangte at komme til Graabrødre Kloster, hvorfor Selskabet brød op. Ingen andre end Arnfast anede, hvad der var skét; men nogle mente, at Kongen havde drukket for meget og vilde skjule sin Skam hos de Graabrødre.

Da Ridder Truid henad Morgenstunden naaede Graabrødre Kloster, var der Uro og Forvirring. Kongen var heftig syg, og for hvert Minut forværredes Sygdommen. Raadløse løb Munkene ud og ind, de vilde gjærne hjælpe, men kunde ikke, skjønt flere af dem vare forfarne i Lægekunsten. Abbeden udbrød:

„Gud og Sankte Lambert se i Naade til os, at slig Elende skulde vederfares Kongen i vort Kloster!"

Der sendtes Bud efter Bisp Esger. Ved Synet af ham sagde Kongen:

„Tak, at I kom i min Nøds Stund, thi jeg føler Døden rase i mit Blod!"

„Tal ej saa, Herre Konge! Gud kan lade eder leve, om han finder det tjenligt for eder selv og Riget," svarede Esger, idet han foldede sine Hænder og bad for den syge, hvis Lidelser bleve mere og mere

uhyggelige at være Vidne til. Han bøjede sig ned mod Kongen, der udbrød heftigt og vildt:

„Ha! Mine Fjender sejre! — Drømmen, Drømmen!"

Arnfast indfandt sig for at høre til Kongens Befindende, han var bleg som et Lig og syntes at skjælve, da han saa sit Offer ligge i ulidelig Vaande.

Kongen bad om Sakramentet, som Esger rakte ham og salvede ham med den sidste Olie.

„Nu tog I Vandstraalen bort fra mit Hoved, og Gud vil være mig naadig!" hviskede den døende.

„Fred være med eder! Frygt intet, Gud er barmhjærtig!" sagde Biskpen.

„Bed for mig, ærværdige Fader! — — — Hils Dronningen og Junker Erik!" — — —

Munkene søgte Kirken at bede for Kongen, at hans Pine maatte endes.

„Hellige Guds Moder! Forbarm dig i denne Elende over Kong Kristoffer og over os!" bad de.

— — — Da det gryede ad Dag var Kongens Liv udslukt, og det blev stille i Graabrødre Kloster. — Arnfast sneg sig bort og gik hjem til sin Bolig; Jubelen over hans Fjendes Fald lød spagfærdigere i hans Indre, end han havde tænkt sig. Han kunde ikke blive fri for det uhyggelige Syn, han havde set, da han stod ved Kongens Dødsleje.

Klokkerne i Graabrødre Klosterkirke begyndte at

ringe, mens Munkene sang Vaadesange og bad for Kong Kristoffers Sjæl. Snart ringede alle Stadens Kirkeklokker, deres Toner lød højtidsfulde, vemodige ud over Byen og kaldte Folk op af Søvne at deltage i Landesorgen.

Udenfor Klosteret samledes en Menneskeklynge, der førte en dæmpet Samtale om Nattens Begivenheder; fra Mund til Mund lød det sagte som med tilbageholdt Aandedrag: Kongen er død! Kongen er død! — Stille og alvorlige listede Folk sig bort, mens andre kom til; enkelte græd, andre korsede sig, men nogle sagde i Angst: Herrens Vredes Dag er over os! — Gjennem Ribe Gader gik som et stille, halvt udaandet Folkesuk; paa enkelte Munkes og Klerkes Ansigter saas skadefro Smil; men der faldt intet Ord, som kunde forraade de hemmelige Tanker.

Kristoffer Valdemarsøn var ikke elsket af det almene Folk; men nu da han var død, randt en og anden kongelig Handling i Minde, og man skjønnede, at onde Tider havde gjort Kronen tung for ham, og at han ikke burde bære det hele Ansvar for Tidens Forvildelser. Hans pludselige Død skabte hemmelighedsfulde Rygter, der snart gik fra Mund til Mund og fortalte, at han var myrdet ved Gift, medens hans Morders Navn hviskedes højlydt og nævntes med Afsky. Tanken om Kongens forsmædelige Endeligt sonede i Folkets

Øjne det meste af det, han i Live havde forbrudt. Hvor den sørgeklædte Dronning Margrete og den tiaarige Junker Erik, Danmarks vordende Konge, kom frem, delte Folket Landesorgen, og Anelser om onde Tider fyldte de fleste Sind med Alvor og Ængstelse.

I Ribe Domkirkes Kor forved Højalteret blev Kristoffer Valdemarsøn jordet med stor Højtidelighed og Pragt. En hvid Alabasterplade bedækkede hans Grav, indtil Indskriften var ukjendelig og Pladen ødelagt af Slid og Ælde; thi da lagde man over den oprindelige Ligsten en større, som endnu viser Stedet, hvor den ulykkelige Kong Kristoffer fandt Hvile.

Dronning Margrete skjænkede store Gaver af Jordegods til Ribe Domkirke. Senere stiftede hun et Kapel og en Gudstjeneste ved samme Kirke til Minde om sin Husbond. Gjennem flere Hundredaar holdt Munkene Sjælemesser for ham i Dronning Margretes Kapel, og om end de hellige „Tider", som hun stiftede, antog andre Former, da Kirkeskikkene ændredes i lutherſk Aand, vedblev man dog, til langt ind i det attende Hundredaar, at holde en Aftengudstjeneste i Domkirken hver Søndag — gjennem seks Hundredaar sad Slægt efter Slægt ved Kong Kristoffers Grav og bad for hans Sjæl.

XVIII. Truid vil hente Sol.

Truid Pedersøn kom ikke til Tolægaard at besøge sin Fæstemø, thi han sendtes med Ilbud til Dronningen for at melde det sørgelige Budskab om Kong Kristoffers Død. Hun bød Rideren at ile til Sjælland for tillige med Drost Peder og andre af Kongehusets Venner at opbyde de sjællandske Bønder til Forsvar mod Fyrst Jærmer og Hertug Erik. Disse to Herrer, støttede af Biskop Peder Bang og Ridder Ebbe Genvæth, droge frem i Sjælland med Ild og Sværd. Var Svantevits og Radegasts Aander farne i Rygboerne forat hævne paa Danskerne, at de i sin Tid havde sat de høje Guder fra Styret i deres eget Land? Nu, i hvert Fald viste Jærmers Skarer, at de vare værdige helblods Efterkommere af de gamle hedenske Røvere fra Venden.

En stor Del af de Bønder, der stod mod Kongen i 1256, efterkom ikke Dronningens Bud at samles til Forsvar mod Fædrelandets Fjender, ja enkelte Smaahobe sluttede sig endog til Venderne. Alligevel bragtes en betydelig Bondehær paa Benene, og alle de Riddere, som i Hast kunde opbydes, sluttede sig til. Ved Nest-

ved, hvor Fjenderne havde lejret sig, ønskede Dronningens Hær at prøve Styrke med dem.

Det gryede ad Dag den 14de Juni; alt vaagnede til nyt Liv efter den korte Sommernatsdrøm, der havde været saa skjøn, at, da Solen stod op, perlede Glædestaarer i hvert Blomsterøje og paa hvert Græsstraa. Ak! Snart skulde de komme til at græde Blodtaarer paa de Steder, hvor kivagtige Mennesker af Hævntørst og i dyrisk Vildskab tog hverandres Liv.

Biskop Peder velsignede de vendiske Skarer og lagde dem paa Sinde, at de handlyste Bønder vare at betragte som Kirkens Fjender, hvem Herrens Vrede hvilede over. Det var derfor en tækkelig Gjerning for Gud at tage Bøndernes Liv og udrydde af Jorden enhver Mand i Dronningens Hær.

Peder Findsøn holdt til Hest og raadslog med Befalingsmændene. Han var alvorlig og bekymret, thi, eftersom han saa Jærmers Hær udfolde sig paa Bakkekammene og nærme sig Bondehæren, overtydedes han om, at Fjenderne vare talrigere, end havde formodet, ligesom de ogsaa havde en stor Hob Ryttere at føre i Kampen. I Spidsen for Ryttertroppen saas to Riddere i kulsorte Rustninger, det var Fyrst Jærmer selv og Ebbe Genvæth.

Den danske Hær stod slagfærdig, og Drost Peder red frem for Fronten og sagde med høj Røst:

„Kong Kristoffer er død og nu gribe fremmede Hænder efter hans Krone. De, som forhen vare Danskes Trælle, ønske nu at være Herrer i Landet. Dette ville danske Mænd ej taale, og derfor kæmpe alle med Mandemod for Liv og Arne. Fremad da for Frihed og Fædreland! Gud give Sejr!"

Befalingsmændene gjentog Ordene hist og her i Rækkerne, et øredøvende Krigsraab lød, hvorpaa Slaget begyndte. — Med et vildt Hyl trængte Venderne frem, men i Begyndelsen holdt Bønderne Stand, og der blev stort Mandefald paa begge Sider.

Truid Pedersøn og Johan Kalf havde samlet om sig et Par Hundrede kraftige og kamplystne Ryttere. De trængte ind paa Venderne med saadan Styrke, at Fjendens Rækker brødes og paa flere Punkter begyndte at vige. Da førte Fyrst Jærmer sine Ryttere ind i Kampen, idet han raabte overlydt:

„Fremad Rygens tapre Krigere! Hævn for Kirken og Jakob Erlandsøn! Død og Fordømmelse over de usle Bønder og deres Førere!"

Striden blev haardere, Ridder Truids og Johan Kalfs tapre Skare smeltede mere og mere ind, den formaaede ikke at modstaa de overtallige Fjenders rasende Angreb, der lededes af Fyrsten og Ebbe Genvæth. En Stund kæmpede Truid mod Ridder Ebbe. Sværdhuggene faldt med knusende Vægt fra begge Sider, indtil

Truid mistede sin Hjelm, og Blodet randt ned ad hans Ansigt. Da lød det ud fra den sorte Ridders tillukkede Hjelmgitter:

„Ha, Kongetræl! Kjender I mig? — Jeg er Ebbe Genvæth, og I skal vorde min Fange eller dø!"

„Aldrig vorder jeg en Forræders Fange!" raabte Truid og vedblev at værge sig.

Tvekampen fortsattes, men snart var Truid saa udmattet af Blodtab, at han sank sammen og segnede af Hesten. I det samme rettede Johan Kalf et Sværdhug mod Ebbe Genvæths Hoved, idet han raabte:

„Hævn for Truid Pedersøn!"

Ridder Ebbe fik nok at bestille med at værge sig for sin nye Modstander, der syntes at være ham overlegen baade i Styrke og Vaabenfærdighed, og det varede kun en kort Stund, før Ridder Johan var Sejrherre. Ebbe Genvæth sank stønnende af Hesten, og Johan maatte nu se at redde sig ved Flugten tilligemed de tiloversblevne af sine Folk; thi Bønderne vege paa alle Punkter. Et Par Hofsinder havde fundet Lejlighed til at redde Truid fra at blive søndertrampet af Hestehovene, han bragtes bort fra Kampppladsen i Tide, men syntes at være mere død end levende.

Venderne forfulgte de flygtende og nedhuggede alt, hvad de kunde overkomme. Forfædrenes vilde Mod kom over dem, Svantevits og Radegasts Aander levede op

paany, de slagne Bønder overgaves til Flins og Zernebog. Som vilde Dyrs Hyl lød deres Sejrsskrig over Valpladsen, der dækkedes af flere Tusende døde, hvoraf Flertallet var danske Bønder, kongelige Riddere og Svende. Da Forfølgelsen standsede, blev Reetved By plyndret og til Dels afbrændt.

Nogle Timer efter Slaget gik to Mænd hen over Valpladsen og syntes at lede ivrigt efter en eller anden Kjending.

„Er I vis derpaa, Vilslav, at han blev dødelig saaret?" spurgte den ene af dem sin Følgesvend.

„Jeg skulde mene, at jeg har Øjne i Hovedet," svarede den tiltalte. „Ridderen faldt af Hesten uden at rejse sig mere og er rimeligvis nu saa død som en Sild."

„Fordømt!" udbrød den spørgende, en høj, muskelstærk Skikkelse. „Naar jeg undtager den bolde Jærmer selv, findes der ej Mage til Ridder Ebbe i hele den vendiske Hær, og det vil græmme mig, om han er død."

„Tag ej Munden for fuld, Torkild Jernpande!" sagde Vilslav. „Se ud over Slagmarken, hvor Tusender af Bønder ligge slagne i Bunkevis som slagtede Svin. Mon det ej var vendiske Sværd, der vog dem? Ved Plusso, jeg mener jo! Men eders Herre horte

ej til vort Folk, og derfor have Guderne ikke villet skjærme ham."

„Vær mig fra Livet med eders Guder! De have været muldne om Tænderne i mange Aar, og Bisp Peder lider forbandet ilde, at man graver de døde op igjen og sætter dem i Gudehus."

„Zirnitra have ham, den skaldede Bisp!" udbrød Vilslav. „Forgangen Dag vilde han sætte mig i Band, fordi jeg vilde tage en Sølvkalk med til Rygen som Minde om min Krigerfærd. Tænker jeg tilsige, at den ene Gud er ligesaa god som den anden; men for min Part holder jeg med Farmor, der sætter Svantevit højere end den hellige Jomfru og hendes Søn."

„For Djævelen! Jeg vil ej høre mere af eders Gudepræk", sagde Torkild. „Lad os nu se at finde min stakkels Herre."

„Den Gud, I nys paakaldte, er ej i sær Yndest hos de Bisper og Klerke," mente Vilslav.

De naaede det Sted, hvor Ebbe Genvæth var falden. Han laa stille og stønnede svagt.

„Min kjære Herre lever!" udbrød Torkild, idet han bøjede sig ned mod Ridderen, der blødte af flere Saar.

Varsomt løftede de to Fæller ham op og bar ham hen til et nærliggende Kildevæld, hvor de løsnede hans

Harnisk og badede hans Saar. Lidt efter lidt vendte Ridderens Bevidsthed tilbage, han saa ud over Valpladsen, og Kampens Øjeblik stod paany levende for hans Øje; Øret opfangede saarede Klager og døendes Stønnen, og han følte, at han havde været med paa en Rædslens Dag, blodig som den ved Roskilde for tre Aar siden.

De faldne Bønder jordedes i uindviet Jord uden Sjælemesse, thi Kirkens Band hvilede over dem; men Venderne begravedes paa kristelig Vis, deres Indfald i Landet var jo et Korstog mod Kirkens Fjender. Ja, danske Bisper velsignede vendiske Røvere og forbandede egne Landsmænd, der havde stridt for Liv og Arne. Saa hæsligt kan Sandheden forvrænges af Selvsyge og Magtbegjær.

Imidlertid rejste Johan Kalf og gamle Torben Nielsøn til Kong Hakon i Norge og bad ham komme det Løfte i Hu, han havde givet Kong Kristoffer, at komme Danmark til Hjælp mod Fyrst Jærmer. Hakon udrustede da en Flaade og sejlede til Kjøbenhavn; men Jærmer havde ikke Lyst til at prøve Styrke med Nordmændene, thi over Hals og Hoved indskibede han sig

med sin Bande og drog til Rygen. Brændte Byer og ond Idræt havde betegnet hans Vej, nu ræddedes han for at lade den ridderlige Kong Hakon eftersе hans Skyldbog.

Ebbe Genvæth var saa lidende af sine Saar, at han maatte blive i Danmark, da Venderne droge bort, og han holdt sig skjult, fordi han mente sit Liv truet af Dronnigens Venner. Han havde ført Vaaben mod sit Fædreland, og Galgen var den Løn, han fortjente. Saaledes tænkte Ridder Ebbe.

I Nærheden af Nestved laa et lidet Hus, hvor han tilbragte den følgende Tid i Selskab med Torkild Jernpande og Husets Ejerinde, hvis Mand var falden i Slaget ved Roskilde. Torkild havde sluttet sig nøje til Ridderen og vilde dele onde og gode Dage sammen med sin Herre.

I øvrigt var der foregaaet en stor Forandring med Ebbe Genvæth; Hadets Aand havde tabt sin Magt over ham, siden han fik Kundskab om Kongens Død. Han kom til Besindelse og spurgte sig selv, om de tre sidste Aar ikke havde været en Forvildelsens Tid, hvori Hævnsyge grundbestemte hans Handlinger. Var det Fædrelandets Frelse, han havde i Sigte, da han sluttede sig til Landets Fjender og førte Vaaben mod sit eget Folk? Nej, det var kun Hævnfølelse, der troldbandt hans Tanker. Og vel havde han saa ofte sagt

sig selv, at det var Danmarks Vel, som han kæmpede for; men nu kunde han ikke længer blunde i denne Løgn. Han vilde været de undertryktes Ven, Danmarks Redningsmand, og saa blev han i Steden en af sit Folks Bødler. — De Tusender af sønderflængede, nedtrampede Bondelig kom frem for hans indre Syn, Veklager, Dødssuk og døendes Rallen lød for hans Øre. Altsammen førte det Anklage mod ham, der havde været Udøver af Riddets onde Færd.

Vel sandt, at Bisper og Klerke havde fredlyst slig Gjerning; men dette slog ej længer til overfor Ridderens Selvskue, han maatte finde sig i at snærtes af Selvanklagens Svøbeslag. — —

En Dag henad mod Høsten sad Ridder Ebbe uden for Husets Dør og talte med Torkild.

„Vidste Bønderne, at jeg var en af deres Brødres Drabsmænd, da kom de vel hid og tog mit Liv," sagde Ridderen.

„Kom de i sligt Ærende, da skulde en og anden faa Forfald, før de fik Lov at tilføje eder Mén," svarede Torkild.

„Jeg véd det, at I vilde værge for mig, om I kunde, og dog fortjente vel hverken jeg eller I bedre Kaar end Døden," sagde Ridderen.

„I er syg Herre, og deraf komme de mørke Tanker," mælede Torkild. „Naar I vorder karsk, drage vi

atter til den bolde Fyrst Jærmer, og I skal se, at Sværdet atter ligger fast i eders Haand."

„Nej, Torkild! Kommer jeg til Helse igjen, og vi slippe velbeholdne herfra, da drage vi til Tolægaard og fortøve der i Ro. Jeg maa sunde mig lidt og faa Rede paa mine Tanker; thi vel hadede jeg Kong Kristoffer, men jeg elsker mit Fædreland, og det frelses ej ved Fyrst Jærmers Voldsfærd."

„Jeg kjender eder ej igjen, Ridder Ebbe! Svigter I da Hertug Eriks Sag?"

„Ingenlunde det; men Hertug Erik vil ej fare frem paa Skarnsfolks Vis, hvis han nødes til at vinde Danmark med Sværd," svarede Ebbe.

Tiden gik, og det blev Høst. Leerne klang, Høstmøernes muntre Latter lød paany, glade Smil, som saa længe havde været indestængte af Alvorstider, saas atter. Folket begyndte at aande frit, thi Jærmer var jo borte, og Dronning Mrrgrete havde sluttet Fred med de holstenske Grever og Hertug Erik. Krigerens vilde Færd omskiftedes med fredelig Syssel. Freja lagde sit bølgende Haar i Fletning og Baand, Markens guldgule Smykke forsvandt, mens Landets Børn fik Brød og haabede paa gode Tider.

Fuglene samlede sig i Flokke; nogle fandt, det var paa Tide at drage bort, da Mark og Vange afklædtes Sommerdragten; men først fortalte de hverandre om

Sangtidens Lykke og om Opdragerens Besvær og Glæder. Saa tog de endnu en Gang ret Kjende paa de gamle Hjem, at de kunde finde dem ad Aare, og derefter droge de bort. Andre vilde dog tøve en Stund for at se Efterſommerens Herlighed; Lyngen iklædtes ſin violette Dragt, Tuſender af Blomſter ønſkede endnu at klæde Mark og Eng, mens der var Frø i Overflod. Ja, det var for tidligt at overgive det hele Land til Krager og Graaſpurve.

Ebbe Genvæth opholdt ſig endnu i den fremmede Hytte; men Længſelen efter Huſtru og Datter blev uudholdelig. Dog var det umuligt, at han kunde forlade ſit Skjuleſted, thi han var endnu meget lidende, og han ſagde derfor en Dag til Torkild:

„Alt tegner til, at jeg aldrig faar Helſe mere, men ſkal dø i denne Hytte. Det faar nu ſke, ſom Gud det vil, naar jeg forinden maa times den Hjærtens Glæde at ſe min kjære Huſtru og Jomfru Anna. Drag I derfor til Tolægaard og formeld dem, at jeg lider ilde, thi da ville de trodſe alle Hindringer for at komme hid."

„Og hvem ſkal da ſkjærme eder ſaa længe?"

„Jeg fortror mig til vor Elſebet."

„Ved min Oldemoders Sjæl, nu taler I vildt!" udbrød Torkild. „Hvem ſkal ſkaffe eder Føde og vogte paa, at eders Skjul ej vorder kjendt? Er jeg førſt

borte, opdages I let, og da slæber man eder i Fængsel eller dræber eder. Ikke ønsker jeg at miste eder eller føre Fru Karen hid til saa stor Jammer."

„I vil dog føje mig alligevel, min tro Torkild," sagde Ridderen. „Og har jeg end fortjent Guds Vrede, saa haaber jeg dog paa hans Beskjærmelse og alle gode Helgeners Bistand."

„Hm! Hidtil var Hjælpen ringe nok fra den Kant," mumlede Torkild.

Samme Dag, som Torkild fik Paalæg om at rejse til Tolægaard, red to Riddere over Valpladsen ved Nestved. Tavse og sørgmodige saa de frem for sig og lod Hestene gaa i langsom Skridtgang, indtil de naaede Gravene, hvor Bøndernes Lig vare jordede. Da stod de af Hestene, foldede Hænderne i Bøn og bade for de dødes Sjæle.

„Husker I, Ridder Johan, at det var hist henne, mit Liv hang i et Haar?" ytrede den ene af Ridderne til sin Fælle.

„Jeg mindes det grant og priser min Lykke, at jeg hævnede eder," svarede den tiltalte; „men eders Modstander var en tapper Ridder, og det har smer-

tet mig siden, at jeg nødtes til at give ham Banesaar."

„Kjendte I den Ridder, I vog?"

„Ikke da jeg fældede ham; men siden har jeg hørt, at den sorte Ridder var Forræderen Ebbe Genvæth," svarede Ridder Johan.

„Da vil I forstaa, det var en bitter Kamp for mig at kæmpe mod Faderen til min Fæstemø. At jeg saa ham blandt mit Folks Fjender, rede til at tage mit Liv, skjønt jeg havde frelst hans eget, tyktes mig at være den beskeste Skaal, der kunde iskjænkes mig."

„Nu! Han ligger paa sine Gjerninger, og der er en Forræder mindre," sagde Johan.

„Jeg har dog hørt ymte om, at hans Liv blev reddet," ytrede Truid.

„Blev han frelst, hvad jeg saare betvivler, vil han bære Mærke af mit Sværd sin ganske Levetid," mente Johan.

„Lever han, er han dog en fredlyst Mand i sit Fædreland, hvad der saare undrer mig," vedblev Truid. „Ved Forliget mellem Dronning Margrete og Hertug Erik forlangte den sidste, at Ebbe Genvæth skulde have Lov til at bo med Fred i Danmark og have alt sit Jordegods tilbage, hvad Dronningen maatte stede sit Minde til."

Samtalen fortsattes, indtil de naaede det lille Hus,

hvor Ebbe Genvæth holdtes skjult. De traf Torkild udenfor Døren og gjorde ham nogle Spørgsmaal angaaende Slaget, som havde staaet der i Nærheden; men Torkild røbede ringe Lyst til at besvare dem.

„Var I selv med i Slaget?" spurgte Truid tilsidst.

„Ja, Herre!"

„Sendte I mange Vender ind i Skærsilden?"

„Nej, Hr. Ridder! De Folk ere ej saa nemme at faa Has paa."

„I ser mig dog ellers ud til at kunne tage eders Mand," sagde Johan.

„Aa, ja! Dem, jeg fik Mærke paa med mit Sværd, behøve ej at lyve sig Saar til, om de for Resten beholdt Mælet."

„Hør, gode Mand! Vil I ikke sørge for Foder og Vand til vore Heste," sagde Truid. „Imens ville vi gaa inden for til eders Kone og faa lidt at drikke. I skal faa god Betaling for ydet Tjeneste."

„Ak, Herre! Jeg har ingen Kone; men jeg og min Søster pleje vor stakkels Moder, som er spedalsk, og derfor kan I ikke komme ind, thi I kunde let blive smittet," sagde Torkild og tog nølende Hestenes Tøjler.

Imidlertid traadte Truid dog hen til Huset og stødte til den øverste Halvdør, saa den sprang op; men

Torkild traadte hurtig et Par Skridt frem, greb Ridderen i Armen og slyngede ham tilbage, idet han sagde:

„Vogt eder, Hr. Ridder! I sætter eders Helse paa Spil og kunde let faa eders kjønne Ansigt skamferet ved at komme for nær den spedalske."

„Tak for god Omsorg, den I dog viser paa en ublid Maade! Jeg vilde kun aabne Døren og ønske eders Moder Gudsfred; hun kan og trænge til en rigelig Gave, som jeg vilde anbetroet eders Søster," sagde Ridder Truid og saa skarpt paa Torkild, der var Fyr og Flamme og syntes at kunne æde de to fremmede.

„I er en god og mild Herre, det kunde jeg se ved første Øjekast; men derfor vil jeg med al Magt sørge for, at I ikke kommer til Skade i mit Hus," tog Torkild til Orde og stillede sig for Døren. „Eders Heste kan jeg heller ikke sørge for, inden I lover ved eders Ridderære, at I ej ville betræde Huset."

„Gjør nu ingen Brøvl, Mand!" sagde Johan. „I skal sørge lidt snart for vore Heste, saa vogte vi selv vor Sundhed."

Da Ridder Ebbe mærkede, at Torkild var i Strid, listede han sig med noget Besvær hen til Døren og spurgte hvad der var paa Færde, og nu kunde hans Tilstedeværelse ikke skjules længer. Han var klædt i Bondekofte, men det var let at skjønne, at Koftens Ejermand ikke var Bonde. Truid stirrede et Øjeblik paa

den spørgende; men da gik der pludselig et Lys op for ham, og han udbrød:

„Ebbe Genvæth!"

„I nævner mit Navn!" sagde den gjenkjendte. „Hvad vil I mig?"

„I har intet at frygte af os, vi søgte ikke eder," svarede Truid.

„Frygte!" gjentog Ebbe. „Der var en Tid, da jeg frygtede for at miste mit Liv; men nu ønsker jeg kun Retfærdighed efter Landets Lov, og glædes Landets Styrere ved at tage mit usle Liv, da lad det ske."

„Jeg forstaar kun lidet af eders Tale, thi Retfærdighed er alt ydet eder i rigeligere Maal, end I turde ventet," sagde Truid. „Dronningen har fredlyst eders Person og givet eder alt eders Gods tilbage."

„Taler I sandt, da times mig større Glæde, end jeg nogensinde troede at skulle opleve," sagde Ebbe. „I er vel min Fjende, og I har Grund dertil, men forlad mig ikke nu."

Alle tre Riddere tog nu Sæde paa en Bænk uden for Huset, mens Torkild sørgede for Hestene, og Truid Pedersøn fortalte om den seneres Tids Begivenheder. Med Forundring hørte Ridder Ebbe, at Hertug Erik havde sluttet Forlig imod at erholde Sønderjylland som Lén og maatte saaledes have opgivet Tanken om Danmarks Trone. Ridderen følte en Lettelse ved at høre

dette, thi han var nu løst fra sine Forpligtelser overfor Hertugen og hans Tilhængere. Og som Truid skred frem i sin Skildring af den Nød, fremmede Voldsmænds Indfald havde voldt, frigjordes Ebbe mere og mere fra den onde Trolddomsmagt, der havde fængslet ham med saadan Styrke, at hans Liv i de tre sidste Aar var blevet et meningsløst Sammenspil af Selvmodsigelser.

Truid tav, og Ridder Ebbe tog til Orde:

„Mit Liv har været fuldt af Kamp og bitre Skuffelser; meget af det, jeg ønsede paa at fremme, var enten uopnaaeligt eller Blændværk, koglende Tankespind. Siden jeg blev en saaret, slagen Mand, en Flygtning i mit Fædreland, ere mine Øjne blevne opladte for Uridderligheden i min egen Færd. Jeg har løftet Haand mod det Folk, som jeg elsker; jeg har plejet Raad med dem, der vilde mit Fædreland ilde. Ak, jeg føler mig tynget af en svar Brøde og angrer min Usindighed. Gud Herren slog Værget af mine Hænder og tog min Styrke, saa jeg maatte sande, at Menneskets er magtesløst, naar det ej vil tjene det sande og ædle i Verden. Jeg lærte ogsaa at værdsætte mine rygenske Vaabenfæller, der kaldte sig mine Venner; thi de lod mig ligge nænset paa Slagmarken, mens de havde travlt med at plyndre Nestved, og havde min

trofaste Torkild ej været, da var jeg vel bleven til Føde for Ravne og Krager."

„Vil I nu atter bo med Fred i eders Fædreland og intet have at skaffe med Danmarks Fjender?" spurgte Truid.

„Ja!" gav Ebbe til Svar. „Men maaske det kun forundes mig at leve en kort Stund."

„Nu kan jeg række eder Broderhaand, og jeg er saare glad derved, at jeg traf eder," sagde Truid.

Man talte om Slaget ved Nestved, og Ebbe fik at vide, hvem der havde været hans overlegne Modstander, da Truid var overvunden, og de to Riddere gave hinanden gjensidige Forsikringer om Højagtelse.

Samtalen fortsattes om personlige Forhold, der opredtes fra den Stund, da Truid satte sin Gunst hos Kongen paa Spil for at redde Ebbe Genvæths Liv.

Da sagde Ridder Ebbe:

„Min Uvilje mod eder har mistet sin Braad, thi jeg skjønner, at I har handlet højsindet og ridderligt, mens jeg lønnede eder ilde med Utak og onde Anslag. Kan I tilgive mig?"

„Af ganske Hjærte kan jeg tilgive, og hilser jeg denne Dag som en Forsoningens og én af de gladeste i mit Liv," svarede Truid. „Men nu bør I ej længer fortøve i dette Hus som en Flygtning, da

eders Udlændighedstid er forbi, og jeg foreslaar eder, at vi i smaa Dagsrejser drage til Oborg."

Ridder Ebbe indvilgede deri, og i de følgende Dage forberedte Truid og Johan Afrejsen. Den saarede skulde kjøre i Karm og Ridderne ledsage ham. Torkild vilde ikke skilles fra sin Herre og fulgte med til Oborg, men han var utilfreds med den ny Tingenes Tilstand.

„Nu bliver min Herre snart Helgen, skal man se, og saa trænger han ej til min Hjælp. Fordømt, at den bolde Ridder skulde blive en Heldøre," mumlede han.

Det var med vemodige Følelser, at Ridder Ebbe naaede Oborg, der atter var gjenopbygget. Mange Minder om lykkelige Dage droge forbi hans indre Øje, de talte om Fortidsliv, levet i Kjærlighed og Fred. Nu længtes han efter at se endnu et Glimt af den Lykkessol, som gik ned for tre Aar siden, da han viede sig selv til Undergang.

Dagen efter Ankomsten til Oborg, sagde Ebbe:

„Jeg er nu eders Gjæst, Truid Pedersøn, til jeg vorder karsk; men jeg maa begjære endnu en Vennetjeneste af eder."

„I er ikke Gjæst paa Oborg, men snarere er jeg det, saasom Borgen tilhører eder med Rette, naar I godtgjør mig for dens Opførelse," svarede Truid. „Og hvad det angaar at vise eder Vennetjeneste, da er

jeg rede til at tjene eder. Sig kun frem eders Begjæring."

„Jeg længes saare efter min Hjærtens kjære Hustru," sagde Ebbe. „I skikke en paalidelig Svend til Tolægaard at formelde Fru Karen om mit Opholdssted og min Svaghed, thi da vil hun snarlig ile hid."

„Til Tolægaard vil jeg selv drage at hente Fru Karen og skjærme hende paa den lange Rejse; men I har vel intet derimod at Jomfru Anna følger med sin Moder? I véd, at jeg har hende kjær."

„Bærer I endnu Elskov til Datteren af en fattig Ridder, der har haanet eder, da være I velsignet, og jeg vil prise den Dag som én af mine lykkeligste, paa hvilken hun vorder eders Hustru," sagde Ebbe.

„Vi lade nu helst alle bitre Minder hvile og pleje alene dem, der kan glæde Hjærte og Sind, saa fanges vel Lykken, thi fra denne Stund er alt sonet mellem mig og eder," svarede Ridder Truid.

Dagen efter begyndtes Rejsen til Tolægaard, Ridder Johan og et Par Svende gjorde Truid Følge.

„Nu hente vi Sol til Øborg!" jublede Truid.

XIX. I Sankte Nikolaj Nonnekloster.

Klaus Turesøn var ikke død af Munkens velmente Dolkestik, men hans Liv svævede i Fare. Feberen raſede i hans Blod, og Badskæren havde ringe Tro til, at den ved Blodtab og Feber udmattede Ridder kunde fries fra Døden.

Hin Aften, da han bevidstløs laa paa Gaden, svømmende i sit Blod, havde hans tro Hest frelst ham. Den havde et Øjeblik forladt sin Herre, men vendte snart tilbage og snøftede til ham atter og atter i Haab om at modtage de sædvanlige Kjærtegn og Opmuntringer. Da dette ikke skete, udstødte den vedholdende Hvin, indtil Folk i de nærmeste Huse kom til Stede, og da den saarede Ridder netop befandt sig udenfor Henning Gundesøns Hus, bragtes han derind, og Bud sendtes efter en Badskær.

„Jeg skal føje eder, Hr. Henning, og forbinde den fremmede Ridder efter alle Kunstens Regler, dem jeg lærte i den gode Stad Lybek; men hans Liv er ikke en Bønne værd, saavidt jeg af hans rædelige Saar kan skjønne.“

„Kjendte jeg den Ridding, der har givet ham Ulivssaar, da skulde Galgen have ham!“ udbrød den fortørnede Henning, skjønt han endnu ikke havde gjenkjendt Klaus Turesøn.

Næste Morgen sendtes Bud til Kongen, at en af hans Riddere laa dødelig saaret hos Henning Gundesøn, og Truid Pedersøn blev da sendt hen til sin trofaste Vaabenfælle. Ridder Klaus befandt sig i en hjælpeløs Tilstand og kunde ikke kjende sin Ven, der saaledes blev uindviet i de Begivenheder, som stod i Forbindelse med Munkens Snigmordsforsøg.

Den saarede Ridder plejedes omhyggelig af Henrings Datter Jutta, en tækkelig og forstandig Ungmø, der efter hele hendes Maade at være paa syntes at høre til Datidens mest dannede Kvinder. Hendes Moder var af adelig Byrd og forstødtes af sin Slægt, da hun ægtede Henning Gundesøn, der ikke havde andet Adelsskjold at fremvise end et kløgtigt Hoved og en kraftig Bilje. Det varede ikke længe, inden han var en rig Mand og en af de mest ansete Borgere i Ribe.

Truid Pedersøn, der daglig kom i Hennings Hus, lagde Mærke til det bekymrede Udtryk, som hvilede over Jomfru Juttas Ansigt, og han mindedes sin Samtale med Klaus Turesøn ved Esrom Sø. Naar han saa, med hvilken Omhu hun behandlede den saarede, maatte han spørge sig selv, om der ikke i den ømme Plejerske

tillige var en elskende Ungmø, og han ønskede, at hans Ven maatte faa Sundheden tilbage for at opleve den Lykke at hilse Jutta Henningsdatter som sin Fæstemø.

Klaus Turesøns stærke Legeme fik alligevel Bugt med Feberen, og det gamle godmodige Smil lagde sig om hans Mund. Men da han gjenkjendte Jomfru Jutta og hørte, at hun var hans Plejerske, glædedes han mere, end han kunde tie med.

„Naar jeg bliver karsk, kunde jeg lystes at tage et Dolkestik endnu for at faa Lov til at blive plejet af eder," sagde han.

„Hvilken Tale, I der kommer med, Hr. Ridder!" svarede Jutta. „I var Døden nær, og jeg frygtede saare for eders Liv."

„Det var kjønt af eder, Jomfru Jutta, men Klaus Turesøn dør ej af Myggestik, og Gud havde ikke sendt en Engel som eder til at pleje mig, naar han vilde ladet mig dø."

„Jeg skal hilse eder fra Truid Pedersøn."

„Godt, at I minder mig om ham," sagde Klaus alvorlig. „Jeg beder eder at sende Bud til ham, saa fluks I kan, og bede ham komme hid."

Jomfru Jutta fortalte nu Ridderen om de sidste Dages skjæbnesvangre Begivenheder og om Truids Bortrejse.

„Sankte Lambert forbarme sig!" udbrød han.

„Hele Verden kan gaa til Grunde, mens jeg ligger her som en saaret Mand."

Han vilde rejse sig, men faldt mat tilbage paa sit Leje, og Jutta paalagde ham strængt at ligge stille.

„I kan sagtens tale saa, Jomfru Jutta; men den lede Munk, som stak mig, førte en Ungmø til Sankte Nikolaj Kloster, og enten maa hun nu fortøve der imod sin Vilje, eller ogsaa har Munken andre snedige Planer for med hende."

„Hvem er den Ungmø, I taler om?"

„Hun hedder Jomfru Anna og er fager og mild som den lyse Dag."

„Er hun eders Fæstemø, siden I berømmer hende saa meget og ængstes for, at hun er til Huse hos de renlivede Nonner i Sankte Nikolaj? Mig tykkes, at de Kaar ej ere saa ulidelige."

„Det er ilde Kaar nok at gives i Munkekløer og Nonnevold, naar Ungmøen længes efter at staa Brud og ægte saa bold en Ridder som Truid Pedersøn, hvis Fæstemø hun er. Ved List og Vold førtes hun hid, og maaske man vil tvinge hende til Nonnestand."

Ridderen fortalte hende noget nærmere om Forholdet mellem Truid Pedersøn og Jomfru Anna, og Jutta sagde da:

„Lad mig gribe den Sag an, til I vorder karsk;

thi jeg kjender en af Søstrene i Sankte Nikolaj og kan faa al fornøden Oplysning af hende."

„I er en smuld Jomfru og fortjente at fæstes til Brud af en bold Ridder, der ejede Borg og Fæste."

„Snarere bliver jeg Nonne end en Ridders Fæstemø," lo Jutta.

„I tykkes maaske bedre om en Guldsmed, saasom jeg hørte forgangen Aar, at en slig gjorde Haneben for eder?"

„Nu, alle Mænd ere indbildske og mene, at enhver Ungmø, de se, bærer Elskov til dem, og saaledes gik det vel og Guldsmeden," lo Jutta.

„Viste I ham da Vintervejen?"

„Aa, nej! Han trøstede sig ved en Garverdatter og lod mig være i Fred. Jeg kærer mig mest om Friheden og længes lidet efter en Bejler."

„Har I da aldrig set en Ungersvend, der stod eder ret an, saa I længtes efter ham?"

„Jeg har ej Tid at sidde i Skriftestol, Hr. Ridder!" sagde Jutta rødmende. „Ej heller har I godt af den megen Talen, derfor standse I med de mange Spørgsmaal."

„Ved min Helgen! Jeg kunde tale med eder til Dommedag uden at trættes."

„Slet saa længe gad jeg dog ej holde eder ved Selskab," lo Jutta.

Imidlertid sad Jomfru Anna i St. Nikolaj Kloster og havde ikke andet Selskab end sine egne Tanker, uden naar Priorinden aflagde hende et Besøg. Der var hengaaet flere Uger, og Ungmøen havde forlangt at drage bort fra Klosteret; men dette modsatte Priorinden sig og paastod, at Laurentius nok meldte sig, naar hun skulde forlade sit Tilflugtssted. Der var nemlig kun faa, der vidste, at den Munk, der fandt sin Død i Hængedyndet, var Laurentius.

„Men hvorfor vil I forlade dette Fredens Hjem?" spurgte Priorinden. „Verden er fuld af Falskhed og Besmittelse, mens Ondskabens talløse Hær nytter alle Forførelsens Kunstgreb for at fange Sjæle og trælbinde dem i Syndens Garn. I et helligt Kloster vorder I ej forstyrret af de lokkende Røster, som kalde paa eder derude i Verden. I kan her leve et indadvendt Liv og vorde tækkelig for Gud.

„Min Hu staar ej til Nonnestand," svarede Anna, „og det bæres mig for, at Sjælens Længsel ej er stillet, fordi Legemet fjæles i et Kloster. Mange Baand knytte mig til Menneskene i Verden, og ikke ville de lade Sjælen i Ro, men drage Tankerne til sig. Lidet gavner det da, at der er udvortes Fred og Stilhed, naar mit Indre er fuldt af Længsel og Beklemthed."

„Ak, mit Barn! Hver en Længsel, der higer efter

Verden, er født i syndigt Begjær, og ikke kan I blive en renlivet Nonne uden lange Tiders Kamp og Strid. Det unge Blod, der flyder i eders Aarer, er fyldt med den Gift, som fortærer Sjælen og ægger den jordbundne Trang til at nyde Livet og blive en Kjødets Træl. Det kan vel volde Smerte at dræbe Kjødslysten og rive itu hvert jordisk Baand, som binder fast til Verden; men det maa alligevel ske, før Sjælen kan hvile i Gud. Hvis I fortøver i vort Kloster, da vil jeg hjælpe eder at stride i Bønnen, og I skal nok vinde Sejr, thi Guds Moder og alle Helgene elske særdeles den Ungmø, der higer efter at vorde Kristi rene Brud."

„Jeg kan ej føje eder," svarede Anna. „De Dage, jeg har tilbragt i eders Kloster, have været lange som Evigheder, mit Hjærte har været knuget af den Ensomhed og Stilhed, hvori jeg har levet. Det ligger som Bjærgevægt paa mit Bryst, jeg kan ej faa Luft for Længsel og Jammer. Hvorfor vil I da pine mig ved Tale om Nonneliv, det jeg ej kunde indholde; thi jeg vilde være som en stakkels fangen Fugl, der sad i Bur, sukkende efter Sollys, længselsfuld efter Frihed til at synge af fuldt Bryst baade om Jordens Herlighed og dens Elende."

„Stakkels Barn! Jeg ynker eder, thi alt det skjønne, I længes efter, er kun edderfyldt Elendighed; for hver Honningdraabe, I fanger, faar I Tusende

Bægre med Slangespyt," sagde Priorinden. „Af Medlidenhed nødes jeg at holde eder tilbage i dette Kloster, enten det saa er med eller mod eders Vilje, thi endnu kan I maaske reddes. Men jeg aner, hvad der fængsler eders Tanker til Verden og dens Lyst, jeg skjønner, at eders Sjæl er bunden af det Djævelens Snærebaand, som kaldes Elskov. I elsker en Ungersvend."

„Ja, I har Ret, jeg elsker en Ridder!" sagde Anna tøvende. „Men jeg vælger Elskovs Lidelse og Sødme fremfor at sidde i dette Kloster som en længselssyg Fange."

„Guds Moder forbarme sig!" udbrød Priorinden og korsede sig. „I er som besat af en ond Aand og ganske betagen af elskovssygt Begjær. I maa nu atter fortøve i Ensomhed en Stund, om I ej ved Selvprøve kan komme til Anger og Ruelse."

„Pin mig ikke! Lad mig komme bort fra dette Sted, thi I har ej nogen Ret til at indespærre mig!" raabte Anna ude af sig selv.

„Nu! Skrig ej op, som om man øvede Vold mod eder!" sagde Priorinden. „I skjønner ikke eders eget Vel, thi den Aand, der raader i eder, fordrives ej uden ved Faste og Bøn. Men vil I vorde myg og god, da skal I faa Lov at komme med i Klosterkirken

i Dag. Tro ej, at jeg vil eder ilde! Nej, jeg vil hjælpe eder at sejre over eder selv."

St. Nikolaj Kloster hørte til Benediktinernes Orden og styredes af en Prior og en Priorinde. I øvrigt var Nonnernes Tal ikke ret stort og bestod mest af adelige Jomfruer; maaske det var af den Grund, at Kongerne havde vist sig særlig gavmilde mod Klosteret.

Henning Skipper havde efter sin Hustrus Død betænkt Klosteret med rige Gaver, og Jomfru Jutta var derfor vel set af Nonnerne, blandt hvilke hun særlig kjendte Søster Margrete. Hun fik derfor snart Vished om Jomfru Annas Opholdssted; men det viste sig ugjørligt at faa en Samtale med hende, dertil havde Ungmøen for skrap en Vogterske i Priorinden.

Imidlertid kom Klaus Turesøn til Kræfter igjen, og han besluttede nu at hente Jomfru Anna fra Klosteret og bringe hende til Hennings Hus.

Saa skete det da en Eftermiddag, at Ridderen rettede sin Gang mod Klosteret for at tale med Prioren og Priorinden. Han følte sig glad og sjælekarsk, følte i sig en Handlingens Kraft, der ligesom højnede hans

Skikkelse og gjorde hans Gang fast, hans Holdnig stolt og mandig. Døden havde jo sat sin Klo i ham, men den fik ikke Bugt med hans stærke Natur; nu skjønnede han derpaa og jublede i sit Hjærte over, at han atter kunde indaande Luften i fulde Drag og fryde sig ved Livet. Hver Dag var desuden for ham Forjættelse om en lysfyldt Tilvær, thi det kunde ikke fejle, at Jomfru Jutta elskede ham. Hun var som en bristefærdig Blomsterknop, der længtes efter et Solkys for at folde sig ud. — Men Ordet, det forløsende Ord, skulde jo udtales af Ridderen. Ja, dermed kneb det svært for Klaus.

Klokkerne i St. Nikolaj Kirke, der laa tæt ved Klosteret og nyttedes af Befolkningen i Byens nordøstlige Del, ringede til Messe, og Nonnerne maatte saaledes være i Kirken. Tøvende traadte Ridderen derind, slog Kors for Pande og Bryst, knælede og bad en Bøn til sin Helgen, St. Lucius, om Held til at føre Anna af Klosteret. Bønnen endte med en inderlig Tak for Liv og Lykke. Frejdig og glad rejste han sig og saa sig om i den lille, men pyntelige Kirke; dyb Andagt syntes at hvile over de bedende, og den højtidelige Stilhed afbrødes kun af Munkens ensformige Messe. Da denne var til Ende, forlod Munkene Alteret og forsvandt i Sakristiet, medens de andægtige rejste sig og forlod Kirken.

Tilsidst kom Nonnerne. De sorte Slør og deres mørke Dragter med Overslag af sort Linned gjorde dem Dødninge lige. To og to gik de bort med langsomme, alvorlige Skridt og med bøjede Hoveder; de bad vel til St. Nikolaj, at han vilde skjærme dem for verdslige Tanker, naar de gik forbi den statelige Ridder, som stod der henne ved Udgangen og syntes ligesom at ville bore sine Øjne gjennem de tætte Nonneslør. Dog gav Bønnen ikke Værn nok, thi mere end én Nonnehaand løftede Sløret en lille Kjende, at Ridderen kunde tages i Øjesyn.

Endelig kom Priorinden og en halvt tilsløret Ungmø, og Klaus havde nær vanhelliget Kirken ved et højt Udraab; thi han troede i Ungmøen at gjenkjende Jomfru Anna; men han turde ikke tiltale hende for ikke at vække Priorindens Mishag. Han ilede derfor ud af Kirken og stillede sig ved Udgangen. Om nu Priorinden anede hans Hensigt, eller hun vilde spare Jomfru Anna for det fristende Syn af en statelig Ridder, er ikke let at vide; men hun drejede hen mod en anden Udgangsdør og hviskede:

„Lad os undgaa den fremmede Ridder, thi hans Øjne fæstede sig paa eder, som om han vilde sluge eder. Ak, jeg skjønner, at dette Verdensbarn plejer syndig Brynde i Guds hellige Kirkehus."

I det samme traadte Prioren ud af Kirkedøren,

og da han fik Øje paa Ridderen, henvendte han sig til ham med det Spørgsmaal:

„Hvem er I, Hr. Ridder, der ærer os ved at høre Messe i vort ringe, prunkløse Gudshus i Steden for i den prægtige Sankte Maria Kirke?"

„Jeg hedder Klaus Turesøn og ærer baade Sankte Nikolaj og Sankte Maria," svarede Ridderen; „men da jeg nu har besvaret eders Spørgsmaal, ærværdige Fader, tør jeg vente, at I ogsaa vil besvare mit. Findes der i eders Kloster en Ungmø ved Navn Anna Ebbesdatter?"

„Maaske jeg ikke vil besvare eders Spørgsmaal alligevel," sagde Prioren.

„Det bliver da eders egen Sag, thi den Ungmø, jeg nævnte, saa jeg nys i Følge med Priorinden," mælede Klaus. „Men hun befinder sig i Klosteret mod sin Vilje, og derfor kom jeg hid."

„Derom er jeg ganske uvidende," tog Prioren til Orde. „Den renlivede Munk, som bragte hende hid, formente, at hun af egen Tilskyndelse søgte Klosterets Fred for at sejre over sit eget Hjærte, der skal være ganske besmittet af syndig Elskov."

„Den Munk har skammelig løjet!" udbrød Klaus. „Han er en Skurk, en Belials Karl, thi han førte Ungmøen hid med Vold og søgte at myrde mig, fordi jeg vilde værne hende."

Prioren korsede sig og sagde:

„Sankte Nikolaj forbarme sig! I taler skrækkelige Ord mod en Herrens Tjener."

„Men han har ogsaa en skrækkelig sort Sjæl, ærværdige Fader, og den Herre, han tjener, maa være den onde selv," mente Klaus.

„Nu er den Tale lang nok!" udbrød Prioren og vendte sig for at gaa. „Farvel Hr. Ridder!"

„Jeg følger med eder til Klosteret at tale med Jomfru Anna og føre hende til Henning Gundesøns Hus," sagde Ridderen.

„Paa ingen Vis kan I ved Aftentide faa Adgang til vort fredelige Kloster for at holde Stævnemøder med Ungmøer."

„Hm! Er det nødvendigt at have Munkekappe paa for at holde Stævnemode i et Kloster, da laan mig eders; men jeg forlanger kun, at Jomfru Anna drager uhindret af Klosteret nu paa Stand, hvis det er hende selv til Vilje."

„En Ungmø, som er i Klosterets Varetægt, kan ej anbetroes en fremmed Ridder som eder, thi ingen véd, hvilke Anslag I haver fore, saasom I ser mig ud til alle Haande."

„Ved min gode Helgen, Sankte Lucius! I har mange Udflugter og nytter mere Snak, end jeg gider høre paa. Jeg er en kongelig Ridder og forlanger

Adgang til eders Kloſter, lad os derfor komme fort," ſagde Klaus.

„Selv om vi havde en Konge, og I var hans Ridder, vogtede I eder vel for at krænke Kloſterets Fred, thi det vilde komme eder dyrt at ſtaa," gjenmælede Prioren.

„Nu! Jeg vil da vente til i Morgen," ſagde Klaus beherſket; „men det ſkal blive eder en dyr Spas, om I holder Jomfru Anna indeſpærret imod ſin Vilje, thi da kærer jeg Sagen for Dronning Margrete."

„Eders Tale ſkræmmer mig ej, thi Anſvaret for Ungmøens Ophold i Sankte Nikolaj falder paa Abbed Arnfaſt og den Munk, der bragte hende hid," tog Prioren til Orde. „Befinder Ungmøen ſig i vort Kloſter imod ſin Vilje og ønſker at forlade det, da kan det ſke, hvis Priorinden ſteder ſit Minde dertil. Tag Henning Gundeſøn med eder, og vil han han tage Ungmøen i Varetægt, til hun kan gives i hendes rette Værges Hænder, da ſkal hendes Bortgang fra Kloſteret ſke uhindret."

„Nu lider jeg eder bedre," ſagde Klaus godmodig. „De Munke kunne dog af og til være ret fornuftige Folk."

Kort efter, at Klaus Turesøn skiltes fra Prioren, gjæstedes St. Nikolaj Kloster af Abbed Arnfast. Siden Kongens Død havde han været en hvileløs Mand, og hans Daad havde endnu ikke sat anden Frugt for ham end uhyggelige Syner i Nattetimer. Han hørte Rygter om, at han havde myrdet Kongen; først hviskedes det stille, senere bares det højlydt om blandt Folket. Det kunde skade hans Anseelse og gjøre Vejen til Biskopstolen trang, derfor søgte han at afkræfte Rygtet ved at tale beklagende om Kongens Død. Han ønskede kun én Medvider i sin Gjerning, og det var Jakob Erlandsøn.

Rygtets Ophavsmand efterspurgte han med Flid, og skjøndt han ikke fik Visshed om, hvem der først havde givet Anelsen om hans Brøde Mæle, saa fik han dog at vide, at Truid Pedersøn havde udtalt Beskyldningen højlydt. Ridderen havde desuden i en Samtale med Dronningen talt nedsættende om Abbeden og søgt at vække Mistillid til ham, derfor hadede Arnfast Ridderen af ganske Hjærte og pønsede paa Hævn, men Midlerne vare ham ligegyldige.

Hin Aften i St. Nikolaj Kloster talte han en Stund med Prioren og Priorinden, hvem han beroligede med Hensyn til Jomfru Annas Ophold i Klosterfeteret og Ridder Klaus's Beskyldning. Derefter forlangte han en Samtale med Ungmøen i Enrum.

Jomfru Anna blev sjæleglad, da hendes Skriftefader traadte ind; nu var der ingen Nød paa Færde, eftersom hun atter saa en Kjending og Ven.

„Guds Moder være priset, at I kom!" udbrød hun. „Nu er min Elende forbi, og jeg kan atter komme til min Moder, der sikkert er i svar Bekymring for min Skyld."

„Jeg vil yde eder al den Tjeneste, jeg formaar; thi I trænger saare til Trøst, skjønner jeg," sagde Arnfast.

„Gud have Lov! I kommer som en Engel med godt Budskab," sagde Anna glædestraalende. „Kunne vi strax drage bort herfra?"

„Det vilde være eder til liden Baade at forlade dette Fredens Hjem, saasom jeg ej véd, hvor jeg skulde føre eder hen," svarede Abbeden. „Jeg har kun sørgelige Nyheder for Kjød og Blod at bringe eder, og dog kunne de vel bidrage til eders Sjæls Helse. — Eders Fru Moder er ført bort fra Tolægaard af Dronningens Ryttere, og ingen véd, om hun er levende eller død. Dronning Margrete er vel bleven saa harm paa Ebbe Genvæth, der løftede Sværd mod Danmark i Slaget ved Nestved, at hun har hævnet sig paa Fru Karen, da hun ikke kunde ramme Ridderen."

„Stakkels Moder!" sagde Anna bleg. „Du lider maaske ilde, og jeg kan ikke være dig nær og trøste dig. Ak, hvor skal jeg fjæle mig i al denne Elende!"

„Nu! Gud haver eders Moder i Volde, og da times hende ej større Nød, end hun kan udholde; men I selv, Jomfru Anna, kan skjærmes af Klosterets hellige Mure, hvis I fortøver her, hvad jeg af al Magt vil tilraade."

„Nej!" udbrød Anna. „Tag mig med eder til Moster Vibekke paa Tolægaard; thi jeg kan ej holde det ud hos de Nonner."

„Eders Moster er dragen bort fra Tolægaard, og ingen véd, hvor hun færdes. Som en enlig Ungmø kan I dog ej fortøve paa eders Mosters Gaard, og tilmed kan jeg fortælle noget, der vil smerte eder saa dybt, at I med Glæde giver Afkald paa Verdens forfængelige Liv. Vær stærk, Jomfru Anna! thi den Tidende, jeg har at bringe, vil røre ved eders kjødelige Elskov med kold Haand. — Ridder Truid Pedersøn er falden i Slaget ved Nestved."

Abbeden standsede og saa fast paa Ungmøen for at skjønne, hvilket Indtryk hans Opdigt gjorde.

„Taler I sandt?" spurgte Anna som med et Skrig.

„Tvivl ej om mine Ord!" svarede Abbeden. „Ridderen blev dødelig saaret af eders Fader." — — —

Han talede saa alvorligt, saa sikkert uden Famlen. Hun kunde ikke tvivle længer, den rædselige Tidende var altfor sand. Hvert Ord skar en Smertesvunde i

hendes Sjæl, hun knugede Hænderne mod sit Bryst og kunde næppe holde sig oprejst. Da brød hun ud i halvkvalt Stønnen:

„Forbi, forbi! — — Min Jorderigslykke forlist! — —"

„Nej, mit Barn!" sagde Arnfast. „Netop det bedste er tilbage, hvis eders aandelige Øje kan aabnes, saa I skuer lidt af den Herlighed, der venter eder. Gud har kun jordet de Forfængelighedens Haab, I satte al eders Lid til, men dette er skét for at opbygge større og herligere. Vil I vorde Kristi rene Brud, da venter eder tusendfold uvisnelig Lykke i Steden for den, der havde fanget eders ganske Sjæl, men kun var en bristende Boble. Bliv i dette Kloster, og I vil en Gang velsigne den Stund, da I tog Sløret."

Anna svarede intet, Tankerne vare nær ved at forvirres, Sanserne syntes at nægte deres Tjeneste. I indre Sjælekval sad hun og stirrede frem for sig uden Graad eller Klage.

„Svar mig, Jomfru Anna! Vil I vorde en renlivet Nonne?" spurgte Arnfast og saa paa sit Offer med prøvende Blik.

„Ak! Gjør med mig, hvad I tykkes, blot jeg faar et Sted at fjæle mig!" stønnede hun.

„Nu vandt I Sejr over eder selv, og alle Helgene ville glædes derved!" udbrød Abbeden.

Arnfast vedblev længe at tale til Anna for at berolige hende, men da han intet Svar fik, forlod han Cellen forat bede Priorinden tage sig af den smertebetyngede Ungmø. — — —

— — — Det blev stille i Klosteret, alt gik til Hvile, og Jomfru Anna var saa udmattet af Spænding og Sjæleve, at hun sov ind; men snart vaagnede hun for paany at lide under Mareridt af forvirrende, aandsødende Tanker. Da stod hun op fra sit Leje, hun kunde ikke drage Aande i den trange Celle — ud maatte hun, ud til Lys og Luft. Sagte listede hun sig bort fra Cellen ud i Klostergaarden, satte en Stige til Ringmuren og steg op paa den; derpaa trak hun Stigen til sig for at komme ned paa den anden Side af Muren.

Det begyndte at gry ad Dag; en enkelt Fugl gav Tonen an til Morgensangen, og snart vaagnede en af Sangerkoret hist ved en Tue, en anden her ved en Busk. Tonebølgen forplantede sig over Mark og Vang, den voksede for hvert Minut i Fylde og Velklang ved Sammenspil af Fuglestemmer. Et Aandedrag som fra frigjort Bryst gjorde Pulsslaget friskt og stærkt i Naturens Hjærte.

Jomfru Anna mærkede intet til det vaagnende Liv, hørte intet til Jubelen i Morgensangen. Uden Maal eller Med gik hun fremad, indtil Aaen standsede

hende. Her satte hun sig paa en liden Jordbrink, hvorunder Vandet havde dannet sig et underjordisk Leje; hun stirrede ned i Aaen og saa paa de Hvirvler og Smaaringe, som dannedes paa Vandets Overflade. Nogle bigede fremad, ud mod Havet, det store vide Hav, hvor man frit kan drage Aande; men andre gik en Tid rundt i Ring paa samme Sted, saa opløstes de og forsvandt. Ja, forsvinde og udslettes kunde de, men Ungmøens Tankeringe hvirvlede hende rundt i et uvejsomt Øde, de kom bestandig igjen og lod hende ikke Ro.

Aaen kransedes af Siv og Aakandeblade, Fiskene legede Skjul under dem, og Nøkkeroserne gyngede af bare Fornøjelse, hver Gang Bladene sattes i Bevægelse. Hun bøjede sig ud over Vandet, der sindigt og roligt gled fremad. Der nede var der Fred og Hvile! Aakanderne vilde brede sig skjærmende over hende og Fiskene fortsætte deres Leg, som om intet var hændet! —

Det hviskede saa underligt ud fra Jordbrinken, hvor hun sad, og hun tænkte paa de bundne Aander, de hemmelighedsfulde Væsner, der saa Mæle gjennem Naturens Suk om Frigjørelse. Ak, frigjøres! Kunde hun blot frigjøres fra de tunge Baand, der tyngede hende i denne Stund; men ingen Sinde kunde hun fries fra den knugende Smerte, hun bar paa. — Haabet var borte, og hun ravede om som i en bælgmørk

Nat. Hvad skulde hun da leve for? Det lød atter og atter i hendes Sjæl: Ene, ene, ene! — —

Men hun behøvede jo ikke at leve et Øjeblik længer, Døden kunde ende alle hendes Kvaler! Da skulde hun ikke længer være ene, men se sin elskede, der havde været hendes Sjæls dyreste Skat i lange Aar. Og hun skulde gjense sin Moder! — — Et Spring ud i Aaen, dens Vande vilde lukke sig over hende og al hendes Nød være forbi! — — Gud kunde ikke vredes paa hende og gjøre Skjærsildspinen haard, thi han vidste jo, hvilke Kvaler hun led, og at hun var en stakkels enlig, forladt Ungmø, der længtes efter sine kjære. Guds Moder vilde bede for hende! —

Bølgernes Smaaskvulp mod Jordbrinken lød som blidt kaldende Røster, der lulle i Blund. Ja, blunde! Ak, kunde hun blot blunde stille hen og glemme al sin Kvide, da ønskede hun aldrig at vaagne mere. — Dybere og dybere bøjede hun sig ned mod Vandet, hendes Vilje var bunden, hendes Sjæl syntes dragen af en hemmelighedsfuld Magt i Dybet. Det hviskede: Kom! Kom at glemme al din Sorg! — Hun syntes at se Truids Aasyn i Vandet, hendes Haar løsnede sig, Spidserne sank ned i Vandspejlet, et ubestemmeligt Smil lagde sig om hendes Mund — — da, i det sidste Minut mellem Liv og Død, begyndte Klosterklokkerne at ringe, thi Solen stod op. Mildt kaldende som en Mo-

ders Stemme lød Tonerne i hendes Øre, en Sitren gik igjennem hende, hun flyttede sig fra sit farlige Sæde, drog et dybt Suk og hviskede:

„Hellige Guds Moder! Bed for mig, at mine Tanker ej forvirres!"

Da frigjordes hun fra Aaens Trolddomsmagt og blev Herre over sine Tanker. Hun knælede og bad længe, hendes Smerte fik Luft i Graad, og hun følte Lindring.

Da Anna havde endt sin Bøn, stod hun op og rettede sin Gang mod Klosteret; men i det hun saa op, fik hun Øje paa Prioren, der kom hende i Møde.

„Gud have Lov, at jeg fandt eder!" udbrød han. „Vi have været saare forfærdede og bekymrede i Klosteret over eders Forsvinden, saasom vi troede eder i stor Fare."

Da han lagde Mærke til hendes forgrædte Øjne og forvildede Udseende, skjønnede han, at hun var i stor aandelig Nød. Han talte saa deltagende og mildt til den lidende Ungmø, at hun fattede Tillid til ham og betroede ham sin Kvide. Et mildt Ord fra et kjærligt Hjærte forfejler aldrig sin Virkning hos den, der trænger til Trøst, og Priorens Tale og Trøstegrund blev Lægedom for Anna, saa hun atter fik Lyst til at leve.

Priorinden var ligeledes kjærlig mod Ungmøen, hvis Tanker nu vare vendte til Nonnestand; thi in-

tet drog hende mod den Verden, der havde saaret hende saa dybt.

Da Klaus Turesøn hen paa Eftermiddagen mødte med Henning Skipper og Jomfru Jutta, bleve de modtagne af Prioren med den Erklæring, at Jomfru Anna ønskede at blive i Klosteret.

„Tag mig det ikke ilde op, ærværdige Prior!" udbrød Ridderen. „Men enten har I drukket formeget, eller ogsaa mener I, at Klaus Turesøn er en Nathue. Har I glemt, hvad I lovede i Gaar?"

„Det hør jeg visselig ikke; men meget kan hænde i et Døgn, og der er løbet meget Vand i Hav siden i Aftes," svarede Prioren.

„Mener I da at kunne binde mig den Urimelighed paa Ærmet, at den velsignede Jomfru Anna vil være Nonne?"

„Jeg befatter mig kun med Sandhed i min Tale," svarede Prioren alvorlig.

„Hør Munk! Hvis I og den sorte Priorinde have fordrejet Hovedet paa Jomfru Anna ved eders Klostersnak og Messelarum, da skal I ske en Skamfærd og staa vor gode Dronning og Ridder Truid Pedersøn til Regnskab."

„Tal dog ej som en gal Mand, før I véd Besked, thi da vil jeg ej høre paa eders Bespottelser længer," sagde Prioren. „I skal nu vide, at Jomfru

Anna har haft en saare stor Hjærtesorg, thi Truid Pedersøn er falden i Slaget ved Nestved, og siden Ungmøen har faaet denne Tidende, hvilket skete i Aftes, har hun været saare lidende. Af den Grund vælger hun Nonnestand, og jeg vil af ganske Formue styrke hende deri, at hendes Sjæl kan komme til Hvile."

„Er det sandt, I siger, da forbarme sig Gud og hans Helgene!" udbrød Ridderen. „Er min Ven Truid død, da times mig stor Sorg. Men hvorfra har I den Tidende?"

„Fra Abbed Arnfast," svarede Prioren.

„Hm! Endnu er sligt Budskab ej kommet til Ribe, og dog er det nu snart trende Maaneder, siden Slaget stod," sagde Klaus. „Vil I forunde mig en Samtale med Jomfru Anna?"

„Dette kan ingenlunde ske nu, thi hun trænger til Ro, men vil I komme igjen om nogle Dage, da skal eders Ønske vorde opfyldt, hvis Priorinden intet har derimod," svarede Prioren. „I skal ej være bekymret for Jomfru Annas Skjæbne, thi hun skal faa en mild og kjærlig Omgængelse i vort Kloster. Da fanger hun vel Bod for sin Sorg, naar hendes Længsel kun stunder imod at vorde Gud tækkelig."

Ridder Klaus fandt sig nu i Priorens Afvisning og forlod Klosteret med bedrøvet Sind; men da en Uge var gaaet, fik han den lovede Samtale med Jomfru

Anna, der takkede Ridderen for hans Venskab, men holdt fast ved sin Beslutning om at tage Nonneløret.

Klaus Turesøn opholdt sig endnu nogle Dage i Ribe, men drog derefter til Vitskjøl Kloster, der styredes af hans Frænde, Abbed Asgotus. Ridderen tilbragte nu nogle Maaneder dels i Klosteret, dels paa en nærliggende Herregaard; men ved Juletider rejste han sammen med sin Frænde til Kroningen i Viborg, hvor han traf sin Hjærtensven Truid Pedersøn. Denne kom i øvrigt fra en Norgesrejse, som han i Dronningens Ærende havde foretaget til Kong Hakon.

XX. Skyet Luft og Solskin.

Første Juledag 1259 strømmede Skarer af Riddere, Klerke og Lægfolk gjennem Gaderne i Viborg, thi Erik Kristoffersøns Kroning skulde finde Sted i St. Maria Kirke. Alle jyske Bisper havde givet Møde, de samlede sig ved Højalteret om Bisp Niels, der skulde krone Tronarvingen. Under højtidelig Kimen af alle Stadens Kirkeklokker fyldtes snart det store Kirkerum af skuelystne, thi ved slig Lejlighed udfoldede Gejstligheden og Ridderskabet al den Pragt, der kunde overkommes. Dronning Margrete traadte ind i Kirken med Junker Erik ved sin Side, og alles Øjne vendte sig mod den statelige Dronningskikkelse; hun saa bleg og lidende ud, men over hendes kraftige, skjønne Ansigt hvilte et venligt Smil. Junker Erik var endnu et Barn paa en halv Snes Aar, og for ham var den hele Stads en Leg og Øjenslyst; men mange anede onde Tiders Vedbliven under hans Mindreaarighed, thi „ve det Land, hvis Konge er et Barn."

Klokkerne tav, Hymnerne fyldte Kirkerummet, Bønner stege til Himlen for Konge og Fædreland. — Bisp

Niels var saa bevæget under Handlingen, at han brast i Graad, da han satte Kronen paa Barnekongens Hoved. Som Kongehusets trofaste Ven og Fædrelandets ædle Søn ængstedes han for at lægge Kongespiret i svage Barnehænder, fordi Tiderne vare onde, og Farer lurede paa alle Kanter; men dog maatte det ske for at samle alle gode Mænd til fælles Virke.

Kroningsfesten varede i flere Dage, og det almene Folk jublede over, at det atter havde en Konge. „Gud signe unge Kong Erik og vor ædle Enkedronning!" lød Raabene, og der kom Liv i Margretes sorte Øjne, naar hun takkede Folket for dets Hyldest.

I de nærmest paafølgende Dage efter Kroningen bleve flere vigtige Regeringshandlinger udførte i Samraad med Rigets gode Mænd. Dronning Margrete følte sig glad og tryg, naar hun sad i denne Skare af kongetro Prælater og Riddere; hun følte, at vilde de sætte Ryg mod Ryg i trofast, enigt Samvirke for Land og Folk, da havde det ingen Nød med de Forviklinger, som vare i Vente.

Dronning Margrete plejede gjærne de lyse Haab, og i Kroningsfestens Dage saa hun helst glade Ansigter om sig. Hun lagde derfor Mærke til det tungsindige Udtryk, der hvilte over Truid Pedersøns Aasyn.

„Hvad fejler eder, min tro Ridder Truid?" spurgte

hun. „Gjærne saa jeg eder glad paa min Søns Hædersdag."

„Min ædle Dronning!" svarede Ridderen. „Jeg glæder mig derover, at Landet atter har en Konge, og ej skal min egen Sorg hindre mig i at tjene ham og eder af ganske Formue."

„Nu, derom tvivler jeg ej!" sagde Dronningen. „Men hvorfor de mørke Minder, som om I bar paa en stor Hjærtesorg? I er jo forligt med Ebbe Genvæth, og nu har han vel intet derimod, at I ægter hans Datter. Lider eders Fæstemø ilde?"

„Jomfru Anna er Ungsøster i Sankte Nikolaj Kloster og skal vel ret snart vorde Nonne," svarede Truid.

„Hvad hører jeg!" udbrød Dronningen. „Af hvilke Grunde har hun taget slig Beslutning?"

„Derom har jeg været plat uvidende indtil nu, naadige Dronning!" svarede Ridderen. „Men min Ven, Klaus Turesøn, som jeg efter lang Adskillelse først nu træffer ved Kroningsfesten, fortæller, at hun med List og Vold er ført til Klosteret. Man har dernæst berettet hende, at jeg var død, og ved den Tidende blev hun saa betagen af Smerte, at hun mistede alt sjæleligt Fodfæste, og forlangte at blive i Klosteret."

„Guds hellige Moder!" udbrød Dronningen. „Sligt snedigt Rænkespil har man vovet og derved søgt

at ødelægge twende Menneskers Lykke! Men ustraffet skal man ikke have prøvet det, thi Sagen maa nøje undersøges, og da kan eders Fæstemø endnu reddes."

„Maaske det dog allerede er for sent, thi vel var Jomfru Annas Sind aldrig vendt til et blegsottigt Nonneliv; men de Nonner i Sankte Nikolaj have sikkert nyttet alle Overtalelsens Kunstgreb for at betage hende Sjælens sunde Omdømme, og er dette lykkedes dem, da vælger hun med Glæde Nonnestand," sagde Truid. „Dog vil jeg forsøge at redde hende, og beder jeg derfor om Lov til at drage herfra i Morgen."

„Nu! Jeg agter mig om nogle Dage til Ribe at bede ved min Husbonds Grav, og I skal være blandt de Riddere, der følge mig did," sagde Dronningen. „Vi ville da snarest muligt besøge de Nonner i Sankte Nikolaj."

En Dag først i Januar 1260 drog Dronning Margrete tilligemed et Par Hundrede Ryttere fra Viborg over Heden ad Ribe til. — Der var stille og øde paa den temmelig flade Hedestrækning; kun en enkelt Urhøne skræmmedes op og fløj med surrende Vingeslag længere ind i Heden, Hannen fulgte efter med en langtrukken Skogren. Nogle Lyngspurve, der om Nat-

ten lejede Ly hos en Hedebo, legede Tagfat mellem Lyngtoppene; Ræven saa til, han gad nok været med i Legen for Stegens Skyld. Nu saa han forundret op efter Rytterskaren, der nærmede sig, trykkede sig forsigtig ned i Lyngen og listede sig hen under en Enebærbusk. Nu og da saas en Hare titte frem over Lyngtoppene, den undersøgte nøje, om der var Fare paa Færde, og saa forputtede den sig eller satte i Spring ind over Heden.

Hist og her saas Kæmpehøje, Oldtidens Mindesmærker, hvorunder Kæmperne hvile fra Vikingefærd. Der gik et Sus over Heden, et Vindpust fik Lyngtoppene til at neje, det var, som om Aanderne hilsede Dronningtoget.

En liden, enlig Bæk listede sig forsigtig gjennem Porsbuske, Krækling og Melbærris for snart efter at tage Fart ned ad en Bakkeskraaning; den skyndte sig bort fra de øde Lyngheder, hvor Tungsindet boer, længtes efter at smelte sammen med Aaen, med Søen, med de dybe Vande, hvor den anede, at den havde hjemme. — Et sælsomt Suk lød ind fra Heden, det var Røster fra den ahlbundne Natur, Længsel efter at frigjøres fra den Trolddomsmagt, der lagde den i Ødets Baand, men som Menneskesnille en Gang skal besejre. —

Truid Pedersøn og Klaus Turesøn red lidt bag efter Rytterskaren, de to gamle Venner havde meget at

tale om efter den lange Adskillelse. Ridder Klaus var ellevild af Glæde over at have fundet sin Ven i Live, og dette gav sig Udtryk i godmodig Ordleg med Truid, naar denne blev tavs og tankefuld.

„Nu er J igjen paa Drømmerejser og falder ganske i Staver," sagde Klaus. „Var J atter i Ribe?"

„Ja, Klaus Turesøn! Jeg tænkte paa, at herefter maa der lidet drømmes, hvis Sindet skal holdes karsk. Alle bitre Minder og marvløse Tanker jages helst langt bort, thi alt sligt øder Handlekraften."

„Ret saa, Ven Truid! Det passer sig kun for en blødsøden Mand at blive Hængehoved for en Kvindes Skyld."

„Redder jeg ej Jomfru Anna af Nonnevold, da finder jeg mig i min Lod og vorder en enlig Svend min ganske Levetid."

„Nu skal man se, at J har en Skrue løs og vil være Munk!" udbrød Klaus.

„Nej! Mit ulykkelige Fædreland skal da være min Brud," svarede Truid, idet han rettede sig i Sadlen og paaskyndede Ridtet.

„Véd J, hvad jeg just nu tænkte paa?" begyndte Klaus igjen. „Lykkelig maa den Ungersvend være, som aldrig har elsket en Kvinde."

„Da mener jeg lige det modsatte," sagde Truid;

„thi Livets Skjønhed øjnes først af en Ungersvend, naar han vinder en ædel Kvindes Hjærte."

„Det lyder ret kjønt, Ven Truid, men er dog kun Talemaader," tog Klaus til Gjenmæle. „I kan ej nævne mig nogen Skabning, der paaforer Mænd større Sorger og flere søvnløse Nætter end netop de højt anpriste Ungmøer. Dog undtager jeg den ædle Jomfru Jutta."

„Godt, at I undtager Henning Skippers Datter, thi visselig maa hun være en ædel og smild Ungmø, da hun har kunnet omskabe en smurrig Karl som eder til en elskende Svend," sagde Truid smilende. „Hvor lider ellers eders Fæstemø?"

„Endnu har jeg ingen fæstet," gav Klaus til Svar.

„Hm! I har haft trende Aar til at tænke paa Friertalen og fik den dog ikke færdig," lo Truid.

„Nej, jeg saa mig i Spejl paa eder og ønskede ikke at blive en elskovssyg, grublende Svend. Derfor begik jeg ej den Dumhed at bejle," sagde Klaus.

„Nu! Jeg vil dog sige i fuld Alvor: Fæst den ædle Jomfru til Brud, thi hun har eder kjær, og I paafører hende Tvivl og bange Tanker ved at tie."

„Jomfru Jutta er den bedste Jomfru paa Guds grønne Jord, og, har hun mig kjær, da bier hun vel, til jeg kan faa hende sagt, at jeg bærer saare stor Elskov til hende," sagde Klaus.

„I har opholdt eder flere Maaneder i Hennings Hus og fandt ej Lejlighed til at bejle!“ udbrød Truid. „I er ellers en bold Ridder, men maaske I har et Harehjærte overfor Ungmøer?“

„Jeg skal sige eder, Ven Truid, at Jomfru Juttas Øjne kan gjøre mig ganske mundlam, og mere end én Gang er Munden gaaet i Baglaas, naar jeg har villet tale om Ægtestand,“ mælede Klaus. „Enten ler hun mig lige op i Øjnene, naar jeg har faaet vel begyndt, eller ogsaa smutter hun fra mig, før jeg er kommen halvt til Ende.“

„Jeg faar at hjælpe eder tilrette, naar vi nu komme til Ribe,“ lo Truid.

„Tænkeligt, at I har mere end nok med eders egne Sager. I skulde hellere forlange en liden Haandsrækning af Klaus Turesøn for at redde Jomfru Anna af Nonneklæer,“ sagde Klaus.“

Truid blev atter tavs, og Vemod fyldte hans Sind, Hedens øde, tungsindige Natur ligesom smeltede sammen med hans egen Stemning, trist og mørk tyktes ham Fremtiden.

Man naaede Ribe, og saasnart det lod sig gjøre, søgte Dronningen tilligemed Ridderne Truid og Klaus

til Nonneklosteret. Priorinden forundredes over den høje Gjæsts Komme, men hun tænkte, at Besøget stod i Forbindelse med en Gave til Klosteret. Dronningen forlangte en Samtale med Jomfru Anna og bad Prioriden at overvære den; men Ridderne førtes til Spisesalen af Prioren, der bad dem tage tage Sæde, indtil den høje Gjæst havde forrettet sit Ærende.

„Her ser I, ærværdige Prior, den Ridder, som blev slaaet ihjel ved Nestved," sagde Klaus. „Han er staaet op igjen for at ringe Dommedag ind i eders Kloster."

„Er I Ridder Truid Pedersøn?" spurgte Prioren forundret.

„Ja! Løgnagtige Tunger have løjet mig død for at forskjærtse min Lykke og fange en Ungmø i Klostergarn," svarede Ridderen. „Har I været Hjælper ved denne Belialsgjerning?"

„Sankte Lambert se i Naade til os!" udbrød Prioren. „En ond Gjerning er øvet mod eder og eders Fæstemø; men jeg har hverken Lod eller Del deri."

Imidlertid førtes Jomfru Anna ind til Dronning Margrete. Ungmøen saa bleg og lidende ud; det kjække Livsmod og glade Smil, som hun før havde ejet, var borte, og et halvt sværmerisk, halvt aandsfraværende Udtryk hvilede over hendes Ansigt.

„Er I Jomfru Anna, Ebbe Genvæhts Datter?“ spurgte Dronningen.

„Ja, ædle Dronning! Den ulykkelige Ridder, I nævner, er min Fader.“

„Vær frimodig, Barnlille! Eders Fader er fredlyst i Danmark og boer nu, haaber jeg, lykkelig paa Øborg sammen med eders Moder, Fru Karen.“

„Min Moder! Ak, lever hun og lider vel, da times mig en stor Glæde,“ sagde Anna. „Gud og hans Helgene velsigne eder, ædle Dronning, at I har borttaget Forbandelsen fra min Faders Hoved! Nu kan min Hjærtens kjære Moder atter fange Fred, som er hendes ganske Begjære.“

„I taler kjærligt om eders Moder, og dette er eder til Ære; men mener I ej at volde hende Sorg ved at vorde Nonne?“ spurgte Dronningen.

Anna tav, men Priorinden tog til Orde:

„Den Ungmø, som af ganske Hjærte vil ofre sig til Kristi Ære og vorde hans rene Brud, maa give Afkald paa alt derude i Verden. Alle kjødelige Baand maa rives sønder, at de ej hindre Sjælens Vinger i at udfolde sig.“

„Nu! Eders Svar krævede jeg ikke,“ sagde Dronningen; „men det undrer mig højlig, at Jomfru Anna ej alene kan forlade Fader og Moder, men og sin trofaste Fæstemand, den ædle Ridder Truid.“

„Ridder Truid!“ udbrød Anna. „Hans Sjæl haver nu Gud i Volde, han faldt for min Faders Sværd i Dræbningen ved Nestved.“

„Stakkels Barn!“ sagde Dronningen tøvende og saa forskende paa Priorinden. „Hvem har bragt eder den Tidende?“

„Ærværdige Abbed Arnfast fra Rye,“ svarede Anna.

„Guds hellige Moder!“ tog Dronningen til Orde. „Nu aner jeg, at et snedigt Rænkespil er Skyld i denne Ungmøes blege Kinder, og har I, Priorinde, Lod eller Del deri, da anklager jeg eder for Misbrug af eders Stilling.“

Hun vendte sig til Jomfru Anna og spurgte:

„Hvis det viser sig, at Tidenden om Ridder Truids Død, er Løgn og Opdigt, vil I da med Glæde drage bort fra dette Kloster?“

„Ak! Kald ej saa stor et Haab til Live!“ sagde Anna. „Jeg har lidt og stridt for at faa Fred i min Sjæl, og jeg tyktes at have sejret; men nu da I nævner Navnet paa ham, jeg har inderlig kjær, bliver mit Hjærte igjen uroligt og higende, og skuffedes Haabet atter, naar det var kaldt til Live, da maatte jeg dø.“

Hun gik nogle Skridt frem mod Dronningen og spurgte som i Sjæleangst: „Lever han?“ — Men hun svarede sig selv: „Nej, nej! Abbeden har jo sagt, at

Truid er død! — I har kun hørt et løst Rygte, der er upaalideligt og vil volde mig ny Lidelse." —

„Vær stærk, Jomfru Anna!" sagde Dronningen. „Lad eder ikke overvælde, naar jeg siger, at Truid lever og er ej langt herfra i denne Stund."

„Guds hellige Moder, jeg takker dig!" udbrød Anna, foldede sine Hænder, bøjede sit Hoved og syntes hensunken i Bøn.

Der blev et Øjebliks Stilhed. Da sagde Priorinden:

„Ædle Dronning! Jeg har ingen Del i det Bedrag, der er øvet mod denne Ungmø, thi jeg troede, at Budskabet om Ridderens Død var Sandhed; men Abbed Arnfast maa have hørt et Rygte, hvis Paalidelighed han ej har draget i Tvivl, og af Omsorg for Ungmøen har han søgt at fæste hendes Hu til Nonnestand."

„Nu! Jeg har ingen Lid til den Skalk, I nævner; men Sagen skal blive undersøgt og den skyldige draget til Ansvar," svarede Dronningen. Hun og Priorinden lod derpaa Anna være ene.

Et Øjeblik efter traadte Ridder Truid ind.

Der stod hun, hans længe savnede Fæstemø, hans Tankers Hovedsum og Længslers Maal. Hendes blege Kinder fik Farve ved Synet af ham, hendes Drømmes Ophav; Øjet fik Glans, Glædens Solblink lyste over

hendes Ansigt, og hun stod rødmende og lykkelig, fager som en vaarfyldt Dag.

„Hjærtens kjære Anna!" udbrød Truid, og, før de elskende vidste af det, laa hun i hans Favn.

„Ak, hvor jeg har længtes!" brød det frem hos hende i et dybtaandet Befrielsens Suk, der gjemte hendes Sjæls bange Stunder, Aars indestængte Længsler, og hun skjulte sit Ansigt ved hans Bryst, følende sig tryg ved at støtte sig til den mandige Ridderskikkelse.

„Nu fangede jeg Solen!" jublede Truid og kyssede sin Brud.

Ridder Truid førte sin Fæstemø til Henning Skippers Hus, hvor hun venlig modtoges af Jomfru Jutta.

„Nu begynder min Verden at komme i Lave paany," sagde Truid til Jutta. „Min Vens Liv har I reddet, min Fæstemø har jeg fundet, og, naar hun gives i eders Varetægt, er hun vel bjærget, indtil Brylupsklokkerne skulle ringe. Paa den Dag skal I være med, skjøn Jutta, og smykke min Brud med Hovedguld og Brudelin, hvis I ej inden den Tid selv er kommen til Ro i en Husbonds Hus."

„Nødig føjer jeg mig efter en Mands Luner, var han end statelig som I," lo Jutta.

„Det mener I ej, saasom Kjærlighedsguden alt har gjæstet eder," sagde Truid.

„Ej, ej! I er saare klog og véd mere end jeg," svarede Ungmøen rødmende.

Efter at nogle Uger vare forløbne, aftalte Ridder Truid og Jomfru Anna at rejse til Tolægaard at besøge Fru Vibekke, og naar det led ad Vaaren, skulde Rejsen gaa til Øborg. I Løbet af Sommeren vilde de holde Bryllup. En paalidelig Svend sendtes til Ebbe Genvæth og Fru Karen med Bud om Jomfru Annas Opholdssted, og Klaus Turesøn fulgte sine Venner paa Rejsen, han havde endnu ikke fundet Lejlighed til at aabne sit Hjærte for Jomfru Jutta.

Fru Vibekke var syg og meget lidende, men da hun saa Jomfru Anna, blev hun glad og sagde:

„Gud og hans Helgene velsigne dig, min Hjærtens kjære Anna, at du kommer til mig i min Elende! Ak, jeg har saare længtes at høre, hvor du opholdt dig, thi Niels Fisker traf ej dit Spor, og vi to enlige Kvinder troede dig død eller i svar Nød. Hvor har du været i den lange Evighed, der er hengaaet, siden du drog fra Tolægaard?"

Anna fortalte nu om Munkens og Abbedens Svig, og Fru Vibekke korsede sig over deres Falskhed; men

da hun hørte om Dronningens Mellemkomst, velsignede hun den ædle Herskerinde og anklagede sig selv som den, der var Skyld i Annas Rejse og paafølgende Lidelser.

Hun laa en Stund i dybe Tanker, da spurgte hun pludselig:

„Er dit Hjærte endnu vendt til Truid Pedersøn?"

„Ja, visselig!" svarede Ungmøen. „Om Gud det vil, bliver jeg til Sommer hans præstegivne Hustru."

„Nu! Da skjønner jeg, at jeg atter lades ene med min Svaghed og Elende," sagde Vibekke med noget af den gamle Bitterhed i Stemmen. „Ja, ja! Det faar saa være. Lad mig kun dø som en enlig, forladt Kvinde, thi indtil denne Dag ænsedes jeg lidet af min egen Slægt."

„Tal ej saa, Moster Vibekke! Jeg bliver hos eder til I vorder karsk og kan drage med til Øborg."

„Gud signe dig, Annalille! Du vil virkelig blive hos mig ensomme Kvinde?"

„Ja, Moster Vibekke! Jeg skal ikke svigte eder i eders Nødstid."

„Mon Ridder Truid steder sit Minde dertil?"

„Derom tvivler jeg ej, thi det var ham, der foreslog mig at drage hertil, og han førte mig jo selv hid."

Fru Vibekke forlangte at tale med Ridderen, og hun sagde:

„Hidtil har jeg næret Uvillie imod eder, Hr. Ridder; men nu er den udslettet af mit Hjærte, og jeg vil velsigne eder til min Dødsstund, hvis I intet har derimod, at Anna fortøver en Tid hos mig svage Kvinde?"

„Forlod Anna eder nu, da maatte jeg tvivle om hendes kjærlige Sind; derfor vil jeg bestyrke hende i det gode Forsæt at blive her, til I vorder karsk," svarede Ridderen.

Fru Vibekke blev saa glad ved Truid Pedersøn, at hun nogle Dage efter skjænkede ham Tolægaard med alt, hvad hun ejede, fra den Stund Anna blev hans Hustru. —

Det blev Vaar, men endnu var Vibekke lidende; det blev Sommer, og hun troede at være Døden nær. Da sagde hun en Dag til Jomfru Anna:

„Send Bud til Munken Mikael og bed ham komme hid!"

Mikael havde ikke talt med Vibekke siden hin Dag, da han som en frejdig Ungersvend forlod sin Fæstemø og sit Fædreland for at vinde Hæder i fremmed Krigstjeneste. Det var nu firti og fire Aar siden, og skjønt han vidste, at Fru Vibekke og hans Ungdoms elskede var en og samme Person, havde han dog undgaaet at se hende. Han mente at have sejret over den Sorg, som gjorde ham til Munk, og derfor ønskede han ikke

at kalde gamle, bitre Minder til Live igjen ved Gjensynet af den Kvinde, som han i sin Ungdom havde elsket med Inderlighed.

Nu kom Truid Pedersøn med Bud, at Vibekke trængte til Trøst og ønskede at tale med ham. Saa turde han ikke undslaa sig, men fulgte med Ungersvenden.

Han traadte ind til en syg, lidende Kvinde; men denne Kvinde var hans Ungdoms elskede, og han evnede ikke at udestænge de gamle Minder, de kom med betagende Magt og syntes at ville overvælde ham. Da sukkede han i Bøn: „Guds hellige Moder! Giv mig Kraft til dette Møde!"

Fru Vibekke saa paa Munken, hun søgte om et eller andet Træk, der kunde minde om det Billede, hun i lange Aar havde gjemt i sit Hjærte. Og hun fandt endnu i det alvorlige og dog milde Ansigt noget, hun kjendte, noget, hun elskede, vel ikke med Ungdommens Glød, men med en trofast Kvindes lutrede Kjærlighed. Ja, Aarene gaa, og Haaret graaner; men Ungdomsindtrykkene paa et rent Sind udsletes aldrig. Hjærtesaar kunne læges, men de springe op paany og bløde, naar de berøres af de Stemninger, der kalde Ungdomsminderne frem.

„Hjærtens Tak, at I kom!" sagde Vibekke. „Jeg

trænger til Trøst, det er, som om min Sjæl skulde forbløde."

„Betro mig eders Sorg, eders Sjæls Tanker!" svarede Munken.

Fru Vibekke opfyldtes af en sælsom Kraft, Svagheden syntes at forsvinde. Hun fortalte om den Sjælekval, hun led, da hun ved Svig bedroges for sin Livslykke; hver Dag var en Kamp, hvori hun syntes at skulle gaa til Grunde, og ofte havde hun ønsket sig Døden. Men tilsidst fyldte Bitterheden hendes Sind, saa hun hadede Menneskene og blev ond mod sin egen Slægt. Da hun i den sidste Tid blev syg paa Tolægaard, følte hun sig grænseløs ulykkelig, thi hun var ene og forladt, indtil Jomfru Anna kom som en Kjærlighedens Engel i Nød. Nu skjønnede hun, at hun ikke kunde afspærre sig fra Mennesker, thi hun trængte til deres Kjærlighed, Hjælp og Raad. Bitterheden i hendes Sind gav Plads for Trangen til at leve et Liv i Kjærlighed; men nu syntes Døden at ville hindre det, og Angst havde fyldt hendes Sjæl ved Tanken om, at hun maaske selv havde forspildt sit Liv ved at pleje Hadet. Ak, maatte hun dog faa Lov at leve en Stund endnu! Men, hvis hun skulde dø, kunde hun da komme til Gud? Man sagde, at hans Væsen var Kjærlighed, og dog havde han tilladt onde Mennesker at ødelægge hendes Livslykke. Var hun maaske et Forbandelsens

Barn, for hvem Gud i Tid og Evighed vilde skjule sit Aasyn?

„De mange Spørgsmaal staa med Ildskrift i min Sjæl, og I maa give mig Svar," sluttede hun.

Bevæget ved at høre hendes indre Livs Historie sad Munken tavs en Stund, inden han tog til Orde; hun havde lidt som han, men ikke vundet Sejr, nu blev han maaske en aandelig Redningsmand for sin Ungdoms elskede. Og Munken talte om, at den dybeste, smerteligste Vunde, som slaas i Menneskebryst, ofte er Guds Kjærligshedsraad, at vi skulle længes efter Fred i ham. Det, som smager ilde for Kjød og Blod, ja, giver kvalfulde Timer i Hjærteve og Graad, kan blive Fødselstime for det Smil, der har Evighedsglans. Han talte om sin egen Kamp og Sejr, hun lyttede til hans Ord og sugede Trøst af dem. Flere Timer gik hen, men endnu sad Munken ved Sygelejet, talende milde, kjærlige Ord, der blev Lægedom for Vibekkes syge, længselsfulde Sjæl. — —

I de følgende Dage kom Munken igjen, og det begyndte at dages for hende, thi hun sagde:

„Nu øjner jeg, hvad Gud har villet mig; hidtil var jeg en vildfarende Kvinde og ejede en hvileløs Sjæl; men nu fanger jeg Fred."

„Saa fandt I Livslykken paany, Gud have Lov!" sagde Mikael.

Fru Vibekke blev atter karsk, og hen paa Efteraaret drog hun tilligemed Truid og Jomfru Anna til Dborg, dog agtede hun sig igjen til Tolægaard, naar de unge havde haft Bryllup.

Stor var Glæden paa Dborg, da de adskilte atter vare forenede. Ebbe Genvæth syntes at leve op paany ved al den Lykke, der lyste over Samlivet, og Fru Karen mente, at nu havde hun oplevet saa stor en Glæde, som kunde times hende paa Jorden.

„Nu ere alle saa fredelige, at de snart blive kjedelige," sagde Klaus Turesøn. „Man kan ej en Gang komme i Trætte med eder, Fru Vibekke."

„Strid er ej mit Sinds Begjær," svarede Vibekke; „men kommer I frem med et Tvistemaal, da skal jeg binde eder ligesaa let som for fire Aar siden."

„Da giver jeg hellere tabt, før vi begynde, saasom I er mundrappere end jeg," sagde Klaus og lo. „Nej, da sadler jeg hellere Pilsnar og sætter Kaasen efter Ribe."

„Jeg vilde just bede eder om det samme," sagde Truid. „Rejs til Ribe at hente Henning Skipper og Jomfru Jutta til Bryllup, som skal holdes ved Juletider. Kan hænde, at I da endelig faar bejlet."

„Jeg rejser gjærne, thi Luften paa Dborg er for lykkesvanger og festglad, naar man er en enlig Svend," svarede Klaus.

Paa Øborg gjordes Forberedelser til Brylluppet, der skulde være stort og prægtigt, som det sømmede sig for Drostens Søn. Dronning Margrete, den unge Konge, samt flere ætstore Slægter bleve indbudte; Vielsen skulde ske i Roskilde Domkirke og forrettes af Bisp Niels fra Viborg.

Der blev Brudefærd paa Øborg til den bestemte Tid, og lykkeligere Par end Truid og Anna havde man ikke set; men nu opfyldtes ogsaa for dem deres skjønneste Ungdomsdrøm, og dette lagde Glans i Øjet, Glød paa Kinden og Smil om Munden; de saa ind i et Skjønhedens Land, hvor alt tonede i Samklang og Lykke. — At ansete Slægter, høje af Byrd, mægtige ved Rigdom og Indflydelse, vare til Stede gjorde Brylupsfesten til en Forsoningens, en Oprejsningens Dag for Ebbe Genvæth; men da Dronning Margrete efter endt Vielse omfavnede og kyssede Bruden, blev Fru Karens Glædesbæger fuldt, og hun bad stille:

„Hellige Guds Moder! Jeg takker dig i denne Glædesstund for mit Barns Lykke; men naar onde Tider komme herefter, da styrk hende, at Haabet ikke brister!"

XXI. Slaget paa Lohede og dets Følger.

Jakob Erlandsøn, der var løsladt af Fængselet kort efter Slaget ved Nestved, fuyste af Harme, da han hørte, at Erik Kristoffersøn var kronet. Han samledes derfor med Obisperne for at lyse i Band alle de Bisper og Klerke, som havde deltaget i Kroningen. Særlig var man forbitret paa Bisp Niels af Viborg, og Bandlysningen over ham skete under Jagttagelse af alle de Kirkeskikke, som kunde give Handlingen størst Eftertryk og virke mest skræmmende paa Folket. Bandsættelsen udførtes paa følgende Maade:

Jakob Erlandsøn traadte frem i erkebispelig Skrud, mens tolv Præster, hver med et Lys i Haanden, stode omkring ham. Bandbrevet oplæstes først, hvorefter Præsterne kastede Lysene paa Gulvet og traadte paa dem. Nu sagde Erkebispen: „Ligesom disse Lys ere slukkede, skal Bisp Niels's Lys udslukkes, hvis han ej vender sig fra Kirkens Fjender." — Tre Stene bleve derefter udkastede som Tegn paa, at den bandlyste var forkastet af Kirken. Endelig hævede Erkebispen sin højre Haand, og med de tre første Fingre udstrakte, slog han en tre-

flammet Lynstraale ud i Luften, sigende: „Ve, ve, ve!“ Under hele Handlingen klemtede Kirkeklokkerne — deres Toner lød som Aanderøster. —

Jakob Erlandsøn havde endnu ikke glemt Natteridtet fra Gisleborg, han blev atter en Tugtens Svøbe for sit Fædreland og søgte at hævde Kirkens Magtstilling med samme Ubøjelighed som hidtil. Dog fandt han det sikrest at forlade Riget og drage til Birger Jarl i Sverrig, hvor han uhindret kunde lægge Planer. Ogsaa Peder Bang forlod sit Stift. At disse to Herrer knyttede sig nøje til Danmarks Fjender er en Selvfølge, og det varede derfor ikke længe, før Jærmer atter faldt ind i Landet. Ligeledes rustede Hertug Erik sig for at sætte sit Krav om udvidet Lénsret igjennem med Magt.

Allerede i Slutningen af 1260 mærkede Dronning Margrete, at det traf op til Uvejr, og hun belavede sig derpaa i Tide. I Forsommeren 1261 havde Hertugen og de holstenske Grever en Hær samlet, og mange mente, at nu gjaldt det ikke mindre end Indtagelsen af Danmarks Rige. Men Dronningen tabte ikke Modet, thi da de fjendtlige Skarer droge op igjennem Sønderjylland, sendte hun sin Hær imod dem, og nu traf de sig tilbage sydpaa indtil Lohede, hvor de standsede og syntes at ville tilbyde et Slag. Dronningens Hær var

fulgt efter, den lejrede sig ved Kovirke og i Djævle Skov.

Et Par Dage før Slaget sad den danske Hærs Hovedførere, Peder Findsøn og Ivar Tagesøn, samt flere ansete Riddersmænd i Biskopboligen i Slesvig. De samtalede med Biskoperne Niels og Nikolaus om den danske Hærs Udsigt til Sejr og Følgerne af et muligt Nederlag.

„Nu gjælder det for alle gode danske Mænd at slutte sig sammen og jage Rovfuglene bort, thi ellers frygter jeg saare, at Danmarks Undergang er nær. Hertug Erik er lysten efter den danske Trone, og hans Moder, Dronning Mechtilde, der nu er trolovet med den svenske Birger Jarl, har vel intet imod at forhjælpe ham dertil, saasom hun har en god Læremester i Erkebisp Jakob," sagde Nikolaus af Slesvig.

„Farerne for Fædrelandet ere store nok, ærværdige Bisp Nikolaus!" tog Peder Findsøn til Orde. „Men skal det nuværende Regimente støttes af alle gode Riddersmænd, er det nødvendigt, at deres Raad høres og i nogen Maade følges. Sættes Kongehusets gamle Venner til Side for nye Mænd, da søndres Spiret i Barnekongens Haand."

„Hvad mener I dermed?" spurgte Bisp Niels af Viborg.

„Det er kommet mig for Øre," svarede Peder

Findsøn, „at Dronningen agter at indkalde Kong Valdemars Søstersøn, Hertug Albrekt af Brunsvig, til Raadgiver og Medstyrer under Kong Eriks Mindreaarighed. Tænkeligt da, at gamle Venner blive ganske overflødige."

„Nu!" sagde Bisp Niels. „Jeg har og hørt onde Tunger have travlt med den nævnte Herre, hvisfes det tilmed i Krogene, at Dronning Margrete alt er kjed ad Enkestand og søger sig en ny Husbond. Slig Tale regner jeg for Klaffer og kører mig lidet derom; gjør I som jeg, at Løgneord kan fange ringe Trivsel."

„Ingen kan dog vorde blind for, at nye Mænd, unge af Aar og lidet erfarne, trænge sig frem om Dronningen og den unge Konge," sagde Ivar Tagesøn. „Dette huer mig ilde, thi de unges selvkloge Meninger have villige Øren, mens ældres Raad overhøres. Flere unge Riddere ere saaledes forhippede paa at komme i Lag med Fjenden straks, og Dronningen giver dem Ret, medens jeg skjønner, at vi bør vente og samle større Styrke."

„For Sanden! Det er ilde Varsel om Sejr, at danske Riddere pleje smaalig Skinsyge, mens alle Tanker burde være rettede paa Landets Frelse," tog Bisp Nikolaus til Orde „Maaske vi i Morgen den Dag kunne faa Brug for al den Raadsnildhed og Manddom, som baade yngre og ældre kunne yde; lad os derfor

være samdrægtige, da have vi des større Styrke, naar vi skulle gribe an."

Samtalen fortsattes nu om Hærens Stilling og det forestaaende Slag.

Mellem Danevirke og Fjderen ligger Lo Hede. Over dens flade, sandede Sletter flyder Sorgfloden, hvor Hærene stode slagfærdige den 28de Juli, Dagen før St. Olavsdag. Dronning Margrete var selv til Stede, hun lagde sine Riddere paa Sinde at stride mandelig, saa Fjendernes onde Anslag mod Konge og Fædreland maatte mislykkes. Bisp Nikolaus velsignede derpaa den danske Hær og bad Gud om Sejr.

Det led ud paa Eftermiddagen, og ingen af Hærene gjorde Mine til Angreb, man syntes paa begge Sider ræd for at begynde Tærningspillet om Liv og Død.

„Det bæres mig for, at denne Dag bliver skjæbnesvanger for vore Vaaben, jeg frygter, at vi lide et Nederlag," sagde Truid til sin Ven Klaus Turesøn.

„Lad os nu blot ikke være synske, men stride saa at vi sikre os Sejren," svarede Klaus. „Kan I for Resten sige mig, hvorfor man nøler den ganske Dag med at gribe an? Vi kunde jo for længe siden haft Hertug Erik jaget ud i Sorgfloden."

„Nogle af vore Førere ere uenige, og derfor tøver

man; men megen Raadløshed kan flyde deraf, naar Kampen begynder", sagde Truid.

„Ja, noget muggent er der i Luften, har jeg mærket; men hvordan det nu end gaar, skilles vi ej ad; Side om Side ville vi kæmpe og gjøre vor Pligt," svarede Klaus.

„Se!" udbrød Truid pludselig. „Nu kommer der Røre i Fjendernes Lejr, de rykke frem!"

„Saa lad os møde dem paa Halvvejen og give dem en Velkomsthilsen," raabte Klaus.

Langsomt og sikkert rykkede Fjenderne frem, men da de kom paa nært Hold, sendte de en Pileregn mod den danske Hær og stormede derpaa frem. De fik imidlertid saa varm en Modtagelse af det danske Fodfolk, at de standsede i deres Fremrykning, og nu begyndte en heftig Kamp, hvori mange gjæve Riddersmænd og tapre Bønder faldt. Truid Pedersøn og Klaus Turesøn kastede sig med en Trop Ryttere ind mod Fjenderne og foraarsagede stort Mandefald. Rytternes Eksempel virkede opildnende paa den øvrige Hær, og Hertug Eriks Folk trængtes mere og mere, Rækkerne vaklede og begyndte at vige.

„Vi sejre, vi sejre! Gud være lovet!" raabte Bisp Nikolaus, der var midt inde i Kamptummelen og brugte sit Sværd, saa det svedt til mangen Holstener.

„Sejr, Sejr!" jublede Hundreder af Stemmer.

Men i det samme lød et Frydeskrig fra Hertug Eriks Folk:

„Danskerne flygte!"

Der gik som et Sæt, en Bæven gjennem Danskernes Rækker, de saa sig om, og, som Solen dalede, flygtede Peder Findsøn og Ivar Tagesøn med Størstedelen af Rytteriet. Fodfolket og flere Riddere kæmpede endnu, men de fjendtlige Skarer vare for overlegne, og nu begyndte en vild Flugt mod Nord.

Fjenderne nyttede Forvirringen, hug mange af Flygtningerne ned og fangede andre, blandt hvilke Ridder Truid, Klaus og Bisp Nikolaus. Den danske Lejr udplyndredes; Dronning Margrete og den unge Konge, der opholdt sig i Huglsted i Nærheden af Danevirke, bleve ligeledes fangne. De havde ventet at høre et Sejrsbudskab, men nu bragte Fjenden Bud om Nederlag. Dronningen blev samme Nat ført til Hamborg, Kongen og Bisp Nikolaus bragtes til Nordborg Slot paa Als, hvor Hertug Erik tog dem i Varetægt. De øvrige Fanger førtes til Fængslerne i Slesvig By og omliggende Borge.

Flere Tusende døde og saarede bedækkede Valpladsen, og man har det Sagn, at Dronninghøj, der endnu ses paa Lo Hede, skal være opkommen af de faldnes Kobberhjelme. — —

Endnu flyder Sorgflodens Vande over Lohedens

ufrugtbare Sletter. Sit Navn tro er den et Sorgens og Vemodens Billede; thi den har været Vidne til megen Ynk og Lidelse. Ved dens Bredder have danske Mænd lidt Nederlag paa Nederlag; efter hver ny Vunde, som sloges, haabedes paa Oprejsning, men der kom kun bitter Skuffelse. Og Sorgfloden iler mod Ejderen, den kan ikke ene bære de tunge Minder. Men fra den gamle Grænsevold, som ogsaa Margrete Sambiria byggede paa, og hvor navnkundige Konger og Dronninger have indskrevet deres Navne, drager Haabet endnu Aande; thi et Folks dyre Minder kunne ikke udslettes, de øve den Idræt at holde Haabet om en lysere Dag i Live og bevare Kjærligheden til Fædrenes Arv.

Da Jakob Erlandsøn hørte om Hertug Eriks Sejr, glædede han sig og ilede til Danmark. Nu mente han, den Dag var kommen, da hans Modstandere skulde skjælve for hans Magt. Det nuværende Regimente maatte kunne fjærnes, Styret lægges i Abelsættens Haand, at der maatte gry en Oprejsningens Dag for Kirken og for Kirkefyrstens Forsmædelse i Hagenskov Fængsel.

Først ilede han til Nordborg at gjense Bisp Nikolaus; han hilste skadefro paa Fangen og sagde:

„Nu skjønner jeg, at Herrens Langmodighed er forbi; Straffen kommer over dette forvendte Folk og over dem, der gik fremst paa onde Veje. I, Bisp Nikolaus, har gaaet i Spænd med Kirkens Fjender og maa derfor vansmægte i Fængsel, men jeg ønskede, at den Viborg Bisp sad ved eders Side."

„Eders strænge Ord straffe mig ej, thi de ere ubillige," svarede Nikolaus sindigt, skjønt Harmen begyndte at koge i ham. „Jeg tjente mit Fædreland, mens I søgte at ødelægge det. Jeg gavnede Kirken ved at sørge for Menighedernes aandelige Tarv, at de maatte leve Gud til Behag; men I ammede Nid og Splid, ja, gjorde Sjæle fredløse ved Band og umild Færd. Dom nu selv, hvem af os der har været en ret Kirkens Tjener."

„I vover at tale irrettesættende til eders Erkebisp!" udbrød Jakob Erlandsøn. „I har badet eder saa længe i Kongegunst og anden forfængelig Ære, at I er vorden ganske blind for vor hellige Kirkes rette Røgt. For Sanden! Det er nu kommet saa vidt i Danmark, at Kirken maa være tjenende Terne for en Dreng i Kongekaabe."

„I er ej karrig med Haansord, dem I selv maa svare for," sagde Nikolaus; „men det er bedre at vel-

signe end forbande, bedre at lyse i Fred end at haane. I har bragt ringe Lykke over eders Folk, siden I blev Danmarks Erkebisp og brugte Krumstaven til at lægge Jærnaag paa Folks Skuldre i Steden for at løse bundne Sjæle af Syndens Lænker."

„For Kirken skal hver Vilje paa Jorden bøje sig. Frigjørelsen ligger i den ubetingede Underkastelse, og først naar denne er fuldbragt, kan Kirken yde sin Beskjærmelse," svarede Jakob Erlandsøn. „Ak, Kirken lider ilde i Danmark, fordi den vanrøgtes af vege Viljer og famlende Hænder. For dens Styrke og Ære har jeg stridt og lidt og vil vedblive dermed, til jeg vinder Sejr eller gaar til Grunde. Da sørger Gud Herren nok selv for sin Kirke og lægger Krumstaven i stærkere Hænder end mine. Men endnu er jeg en salvet Erkebisp og maa være nidkjær paa blinde Hyrder, der føre Hjordene vild. J. Bisp Nikolaus, vorder ej seende, før eders Hjærte forbander den Dag, da I var med til at krone Sønnen af Løftebryderen Kristoffer Valdemarsøn og sænkede Krumstaven for Dronningsmil. Eders Fængsel bør være lidt strængere, at eders Forbedring kan begynde des snarere."

„Gud forlade eder det! I har ej lært at tilgive, men farer fort i syndig Harme," sagde Bispen; „derfor kan jeg ej bøje mig for eder, selv om I var en ti

Gange salvet Erkebisp. Jeg bøjer mig nu alleneste for Kirkens milde Herre."

Jakob Erlandsøn fik derefter udvirket, at Bisp Nikolaus lagdes i Lænker og sattes paa knap Tæring. Ligeledes sørgede han for, at Dronning Margrete blev skarpere bevogtet end hidtil. Kirken var jo haanet i hans Person, mente han, dette havde han at straffe i Følge den Magt, der var forlenet ham fra oven, og han gjorde sig ikke Rede for, at personligt Had var noget af Drivkraften i hans Sjæl, noget af Gloden i hans Nidkjærhed.

Dronning Margrete holdt Hovedet oprejst, skjønt Danmark syntes at være sin Undergang nær; hun skrev fra sit Fængsel et Brev til Hertug Albrekt af Brunsvig og lagde Rigsstyret i hans Hænder. At onde Tunger fik travlt med at tale om hendes Forhold til Rigsforstanderen, og at dette Forhold tillagdes en Rækkevidde, der skadede Dronningens Rygte, er næsten en Selvfølge; thi Fjenderne forsmaaede intet Vaaben, om det end var nok saa slet.

Efter ni Maaneders Fangenskab kom Dronning Margrete paa fri Fod. Forliget med Hertug Erik

sluttedes paa saadanne Betingelser, at Jakob Erlandsøn og de kongefjendske Bisper fik en lang Næse. Alt deres Arbejde for Ætskifte paa Tronen var spildt Umage.

Paa samme Tid bleve de fangne danske Riddere, blandt hvilke Truid Pedersøn og Klaus Turesøn, udløste af Fængsel. Den første ilede til Øborg, den sidste til Ribe.

Da Ridder Klaus efter den lange Fraværelse traadte ind i Henning Skippers Hus, overvældede Glæden Jomfru Jutta saaledes, at hun ikke kunde beherske sig. Hun greb Ridderens Haand og sagde:

„I lever og er karst! Da har den hellige Guds Moder hørt mine Bønner, og jeg vil takke hende, mens jeg drager Aande!"

„Glæder det eder saa meget, at de lede Holstenere ej stak mig ihjel?" spurgte Klaus.

„Hvor kan I spørge saa! Jeg vilde været død af Sorg, om dette var hændet."

„Da maa jeg tro, at jeg er en ganske unndværlig Person for eder, ligesom I alt længe har været det for mig," sagde Klaus. „Vil I vorde min Fæstemø, kjære, velsignede Jomfru Jutta?"

„Ja!" svarede Ungmøen rødmende.

Da tog Ridderen hende i Favn og kyssede hende.

„Nu er den fagreste og bedste Ungmø paa Guds grønne Jord min!" udbrød Klaus.

„Og en Skipperdatter vandt den boldeste og ædleste Ridder, der findes udi disse Lande og Riger," sagde Jutta.

„Læg smaat i med slig ufortjent Ros, ellers taber jeg al sund Sans. Ved Sankte Lucius, hvem jeg lovede tolv tykke Vokslys, hvis jeg vandt eder! Nær var jeg vorden en Grillenfænger, mens jeg sad i det Hundehul i Slesvig, thi jeg begyndte at frygte, at I havde en anden kjær."

„Alt længe har jeg haft eder kjær, og ingen Sinde kunde mit Hjærte vendt sig til en anden. Nej, Klaus Turesøn! En trofast Ungmø haver kun sin første Elskov at pleje, og vorder den ej gjengjældt, da vælger hun enlig Stand eller Nonnesløret."

Henning Skipper traadte ind, og da han saa Juttas straalende Ansigt og stjønnede, hvad der var sket, sagde han med et Smil:

„Nu er nok endelig det fuldbyrdet, som jeg længe har ønsket maatte ske. Ja, ja! Jomfru Jutta har og lidt meget af den Sygdom, man kalder Elskov; hver Dag har gjort Kinderne blegere og skabt Taarer, saa alle Helgene maatte sig forbarme, og det var ene af Længsel efter eder. Nu ser hun ud, som om hun havde vundet Prinsen og det halve Kongerige."

„Nu! Jeg vil ej bytte Jomfru Jutta bort for et helt Kongerige," sagde Klaus.

Jutta forsvandt, hun ønskede ikke at være Vidne til denne Samtale længer.

„Tak, at I kom, Hr. Ridder!“ tog Henning til Orde. „Jeg har ej set et Smil om min ellers livsglade Datters Mund, siden I drog bort; men nu er alt vel, skjønner jeg, og snart faar jeg sørge for Brudefærd og Medgift.“

Det var sollyse, lykkelige Dage, som Ridder Klaus og Jutta levede herefter.

Ved Arreskovsøens nordøstlige Bred laa i hine Tider en ansеelig Borg med Volde og Grave. De tykke, vejrbidte Mure vare mosgroede af Ælde, de havde været Vidne til mangen god og ond Idræt, øvet af svundne Slægter, og saa nu med Erfaringens Sindighed ned paa Menneskenes travle Færd. De vidste jo, at Tilintetgjørelsen om en føje Stund vilde ramme den splidagtige Slægt, som maatte give Plads for en anden. Uanfægtede af Vejr og Vind stod de, lidet ænsende skiftende Stemninger i Tiden, kun Vejrhanen paa Taarntinden drejede sig efter forandrede Vindretninger. I en nær Fortids urolige Fejder, da Valdemarsønnerne bekrigede hinanden og med Flid søgte at ødelægge de-

res Fædreland, havde de gamle Mure udholdt mangen haard Tørn; men de havde dog ikke kunnet hindre, at Kong Erik indtog Borgen.

Paa den sydlige Side af Borgen havde en Aa sit Udløb, den ilede mod Søen og vilde ikke dvæle under de gamle Mure, thi indenfor, saa fortaltes der i det mindste, gled rædelige Skygger om i Salene, skræmmende Terner og Svende, naar de i en sildig Aftentime havde Vrende i øverste Stokværk. Det var henfarne Aander, som holdt Stævne for at advare Slægten imod at øve Idrætter, der krævede en lang Gravnats Ruelse. Man mente at kjende Kong Abel blandt de uhyggelige Skikkelser, der gjorde Ustyr paa Borgen. Rimeligt nok, hvis det er sandt, hvad den svenske Rimkrønnike fortæller, at han havde sit Tilhold i Helvede. — Kunde det da undre, at Aaen, der elskede den frie Natur, hastede ud mod Søen, bort fra Spøgelsedansen og fredløse Aanders vaandefulde Suk.

Arreskov havde tilhørt Kong Abel og senere hans Søn, men ejedes nu af Peder Findsøn. Siden Slaget paa Lohede havde han mistet Dronningens Gunst og mange gode Mænds Tillid, fordi man mente, at enten var han en fejg Ridder eller en Forræder. Peder Findsøns Flugt havde sine Grunde, thi han skjønnede, at Jakob Erlandsøns og Abelsættens fortsatte Strid med Dronning Margrete gav Udsigt til endeløse For-

viklinger, som vilde bringe Landet i Nød, og Ridderen troede at løse Knuden ved et dristigt Greb i Begivenhedernes Hjul. For Hertug Erik med de mange mægtige Venner vilde et kraftigt Styre bedre kunne lykkes end for Barnekongen. Men det, som blev afgjørende for Peder Findsøn, var Talen om Hertug Albrekts Indkaldelse; thi slig nydelsessyg, ødsel og fremmed Herre vilde han ikke se som Danmarks Styrer, nej, hellere da arbejde Hertug Erik Kronen i Hænderne.

Hans Plan førte til intet, og nu sad han paa Arreskov, græmmende sig over, at en fremmed Lykkejæger, der traadte dansk Sæd under Fødder, var Herre i Landet. Albrekts hovmodige Optræden vakte stor Uvilje hos alle danske Mænd, og Peder Findsøn nyttede denne Stemning saa godt, at hans Indflydelse voksede. Men da han efter Dronningens Hjemkomst af Fangenskab fremstillede sig for hende og paa den danske Ridderstands Vegne forlangte Hertugens Fjærnelse, blev Dronningen harmfuld og begyndte at tale om Flugten fra Lohede, det ene skarpe Ord tog det andet, og man skiltes i Vrede.

Fra dette Øjeblik af lagde Peder Findsøn ikke Dølg paa, at han ved alle Midler, som stode til hans Raadighed, vilde søge at gjøre Albrekt umulig i Danmark. Da Dronningen derimod sluttede sig nøjere og nøjere til Hertugen og syntes at lægge alt i hans Hæn-

der, talte man højlydt om, at han var hendes Elsker, og at hun vilde ægte ham. Forbitrelsen herover var almindelig, og man ymtede om en Sammensværgelse mod Hertugens Liv. Dette kom Dronningen for Øre, og da hun ansaa Peder Findsøn for at være Leder af det misfornøjede Parti, lod hun ham fængsle og bevogte paa Arreskov. En Undersøgelse om hans Forhold i Slaget paa Lohede blev derpaa indledet.

Nu fik han Tid til at tænke over sine Handlinger, og han maatte erkjende, at han var en brødebetynget Mand. Han, der hidtil havde været en trofast Ven af Kong Kristoffer og hans Slægt, havde svigtet i Nøden og bragt Danmark til Afgrundens Rand. Angstelsen for Døden og Tanken om, at hans Navn vilde blive bedækket med Skam, hvis han dømtes fra Livet som Forræder, fødte hvileløse, martrende Timer, da hans Hjærne arbejdede som i Feberglød for at finde en Redningsplanke. Han fandt intet, som han kunde binde Haabet om Frelse til; men i Nattens Stilhed viste Borgens hemmelighedsfulde Skygger sig for ham, de mindede ham om hans Brøde, mens de haanlo ad hans Jammer. Da kunde han udbryde:

„Vig fra mig, I onde Aander! I have ingen Del i mig, thi vel fejlede jeg, men Ondskab var ej min Sjæls Begjær."

Saasnart Truid Pedersøn hørte om sin Faders

ulykkelige Stilling, ilede han til Arreskov; men Synet af Sønnen syntes at skaffe Fangen en ny Lidelse.

„Jeg maa skjule mit Ansigt for dig, min Søn, thi der er en mørk Rustplet paa mit Æresskjold; men dog priser jeg min Helgen, at din Moder alt er under Mulde og sparedes for at se den Tort."

„Tal ej saa!" svarede Truid. „Der kommer vel en Oprejsningens Dag, da I frikjendes for den Brøde, man tillægger eder."

„Oprejsningens Dag kommer ej for mig, thi om jeg end pønsede paa Danmarks Vel, er jeg dog efter Landsloven skyldig til evigt Fængsel eller Døden," sagde Fangen.

Ridder Truid sad tavs en Stund, thi Faderens Selvbekjendelse smertede ham dybt, men endelig spurgte han:

„Har I aabenlyst vedgaaet eders Brøde?"

„Nej!" svarede Peder Findsøn. „Lad Lykkejægeren fra Brunsvig have Umage med at skaffe Beviser."

„Nu! Vi leve i Forvirringens Tider, Ret og Uret, Sandhed og Løgn blandes i Hob, saa mange ædle Mænd fare vild. Jeg vil gaa til Dronning Margrete og bede om Naade for hendes gamle tro Drost, der foer vild, men angrer sin Brøde."

„Det bliver desværre kun en Ydmygelsens Gang, thi Brunsvigeren hader mig af ganske Hjærte, og Dron-

ningen deler vel hans Sind i dette som i alt andet," svarede Fangen. —

Truid søgte alligevel til Dronning Margrete og bad for sin Fader; men hun svarede:

„Retten skal have sin Gænge, da sker der ej Peder Findsøn større Mén, end han har fortjent."

„Lad Naade gaa for Ret, ædle Dronning!" bad Truid.

„Nu! Hr. Peder flygtede af Slaget som en fejg Ridder, hvad I fuldt vel véd, og meget taler for, at han var kjøbt dertil af Fjenden. Han var Skyld i mit og Kongens Fangenskab, satte Eriks Krone paa Spil og bragte Danmark til Afgrundens Rand. Ikke kan jeg fredlyse en Forræder og bøje Landsens Lov."

„Visselig drog den usalige Flugt skjæbnesvangre Følger efter sig; men dog kan I dømme eders gamle tro Drost mildt og lade ham bo med Fred paa Arreskov. I tilgav Ridder Ebbe Genvæth og gjorde ham for stedse til eders Ven ved Mildhed."

„Ebbe Genvæth fik Fred, fordi Hertug Erik krævede det og ingenlunde for min Overbærenheds Skyld. Dog skjønnede jeg, at Kong Kristoffer havde handlet ilde imod ham og tvunget ham over i Fjendernes Lejr; men Ridderen lagde ingen Dølg paa sit Sindelag, og hans aabne Færd er ham til Hæder. Derved blev det mig lettere at tilgive; men Peder Findsøn hyklede Tro-

skab og bar sig dog ad som en lumsk Forræder, hvilket øger hans Skjændsel."

„Naadige Dronning!" begyndte Truid; men hun afbrød ham i Vrede og sagde:

„Ingenlunde vil jeg høre mere om Peder Findsøn, den Klaffer. I skal vide, at min Mildhed haver en Grænse, og I kan tale eders Faders Sag saalænge, at jeg maa tvivle om eders egen Troskab."

„For Sanden! I taler saare umilde Ord, dem jeg ej har forskyldt, og I giver min stakkels Fader mange uskjønne Navne, som lyde helt ilde i eders Mund; men mister jeg min Dronnings Tillid, fordi jeg beder om Naade for en fangen Mand, der angrer sin Brøde, da nødes jeg at undvære en Gunst, der kun kan bevares ved at vorde en hjærteløs Søn," svarede Ridderen harmfuld.

„Ej, ej! Jeg skjønner, at I lader haant om eders Dronnings Gunst, ja, endog tør sætte hende i Rette. Da skal I vide, at Peder Findsøn haver beklikket mit Rygte, kaldet mig en giftesyg Kvinde og paaløjet mig Ting, som jeg blues ved at nævne; men ustraffet skal ingen haane Margrete Sambiria."

„Nu mærker jeg, at min Fader er fortabt, siden I fæster Lid til Fabel og lukker eders Øren for danske Mænds Bønner."

„Forlad mig nu, Ridder Truid! Jeg skal sende Bud, naar jeg har Brug for eders Raad."

„Vær tryg, Dronning Margrete! Ukaldet kommer jeg ej til Hove herefter, thi Døren er stænget af en fremmed Haand," sagde Truid og vendte sig mod Døren.

„Dette Ord vil I fortryde, thi nu talede Peder Findsøn gjennem eder," svarede Dronningen.

Fra denne Dag af blev Peder Findsøn nøje bevogtet, og Sønnen nægtedes Adgang til ham. Truid rejste da til Tolægaard med sin Hustru, men de tunge Tanker fulgte med. Fru Anna søgte at mildne hans Sorg ved al den Ømhed og Kjærlighed, som en Kvinde kan udfolde; men den mørke Slagskygge, der havde lagt sig over Truids Sind, evnede hun ikke at udslette.

„Ved min Fader bliver mit Navn bedækket med Skam, og jeg er viet til et daadløst Liv," sagde han.

„I har ej Lov til at opgive Haabet, thi eders Faders Frelse kan ej være umulig, om den end synes langt borte," svarede Fru Anna. „Gud og hans Helgene leve jo endnu, de ville skyde Raad i Sinde, naar Nøden er størst. Ofte var jeg Fortvivlelsen nær, og Haabet fødtes atter. Alt var Mørke i mig og uden om mig, jeg tyktes, at jeg maatte gaa til Grunde i min Jammer, og dog vare usynlige Hænder nær med Hjælpen, da min Sjæl knugedes til Døden."

„Min Fader kan ej frelses uden ved et Under," sagde Truid mørk.

„Nu! Da fortro vi den Sag aleneste til Gud, der haver alt i Volde, han kan lade et Under ske, om han vil det," svarede Anna.

Ridder Truid kunde ikke ret længe leve i Uvirksomhed med mørke Anelser til daglige Fæller, og efter nogle Dages Ophold paa Tolægaard, ilede han til Fyen at arbejde for Faderens Redning. Han kom for sent. Med Dronningens Billigelse havde Hertug Albrekt pludselig ladet en af sine tyske Venner, Ridder Mathias Flortorp, føre Peder Findsøn til Nyborg, hvor Ivar Tagesøn og seks andre danske Riddere sad fangne. Peder Findsøn bad Hertugen om Naade og tilbød 10,000 Mark i Løsepenge for sit Liv; men den hovmodige Tysker vilde intet høre herom, Dommen blev hurtig fældet og Peder Findsøn tilligemed Ivar Tagesøn samt de seks andre Riddere bleve hængte i en meget høj Galge udenfor Nyborg. Arreskov blev nedbrudt til Grunden.

XXII. Slutning.

I Begyndelsen af Aaret 1262 syntes Tiden at være kommen, da Abbed Arnfasts Ærgjerrighed i nogen Maade skulde blive mættet. Biskop Peder af Aarhus var nemlig død, og ved Valget af hans Eftermand stemte seks af Kannikerne paa Arnfast, medens seks Stemmer faldt paa Magister Tyge. Jakob Erlandsøn beskikkede nu Abbeden til Biskop, men Dronningen vilde ingenlunde lade dette gjælde og hindrede ham derfor i at tage Biskopstolen i Besiddelse. Ja, hun udsendte endog sin Marsk, Johan Kalf, med flere Hundrede Ryttere for at fange Arnfast hos de Munke i Øm, hvor man mente, at han opholdt sig. — Forfulgt af Fjender, plaget af indre Uro drog han til Rye Kloster for at vente paa bedre Tider. Her fik han et uventet Besøg af Jakob Erlandsøn, som opmuntrede ham til at trodse Dronningen og betragte sig som lovlig kaldet til Aarhus Biskopstol.

„Ikke evner jeg at sikre mig Biskopstolen uantastet, saasom de jyske Biskopper og Klerke holde med Magister Tyge og synes at være ganske forgabede i Barnekongen,"

svarede Arnfast. „Prøvede jeg derpaa, naaede jeg kun at sidde til Huse i et eller andet Fængsel."

„I har den Magt, der ligger i en staalsat Vilje og i Troen paa, at I af Gud er udset til Modstander af et letfærdigt Regimente," sagde Erkebispen. „Men føler I ej i eders eget Bryst et uafviseligt Kald til at stride og lide for den haanede Kirke, da er I ej voksen den fremskudte Kampstilling, jeg tiltænkte eder overfor Jyllands vanartede Gejstlighed."

„I maner til Kamp, og dog viger I selv Kampladsen, overladende eders Venner det Lod at vorde forfulgte og haanede."

„Nej, Broder Arnfast! Aldrig veg jeg for mine Fjender af Omsorg for mig selv; men skal jeg smede Vaaben og bruge dem i belejlig Stund til Gavn for mine Venner, da maa jeg vogte paa Friheden, at jeg ikke lægges i Bast og Baand."

„Nu! Jeg øvede en Daad, der stilte eder ved en uforsonlig Fjende. Tænkte jeg da, I var mægtig nok til at yde en god Løn, fordi jeg satte mit Hoved paa Spil, tjenende eder og Kirken; men alligevel overlader I til mig selv at bane Vej til Bispestolen."

„Tog I Kong Kristoffers Liv for Bindings Skyld, da betraadte I en slibrig Glipsti, en Skuffelsens Vej, der kun bringer Ruelse."

Arnfast saa studsende paa Erkebispen, det var, som

om en kold, klam Taage slog ham i Møde og standsede Aandedraget. Lavmælet og hæs lød hans Stemme, idet han sagde:

„Jeg handlede efter eders Bud og Befaling, Laurentius var Tolk for eders Tanke."

„Nu taler I gaadefuldt!" udbrød Jakob Erlandsøn. „Laurentius var den vilde Naturkraft, i hvilken der brændte en Nidkjærheds Glød, som kunde nyttes, naar den bragtes i Flamme; men lod I eder forbrænde af den uden at skjelne mellem det, som er Guds og eders eget, da frygter jeg saare, at Satanas har foregjøglet eder Tanker og Syner, der havde mere Rod i denne Verdens kjødelige Begjær end i et Kald fra oven."

„Gud har vedkjendt sig det fuldbragte Værk, og Kirkens Øverste i dette Land vandt Friheden!" udbrød Arnfast heftigt. „Tvivler I om det første og regner det sidste for intet?"

„Nej, Broder Arnfast!" svarede Erkebispen. „Det sidste, I nævnte, regner jeg for saare meget, thi min Frihed baader Kirken; men Svaret paa det første Spørgsmaal maa I finde I eders eget Hjærte. I bør ej være uvidende om, at Ansvaret for Kongens voldsomme Død falder paa eder selv, hvis I ej følte, at Gud Herren gav Kristoffers Liv i eders Haand som et Sonoffer for alle de Forhaanelser, Kirken havde lidt.

Glæd eder, om Nidkjærhedens Ild, tændt af Gud, gav eder Adkomst til at være Hævneren; men gik I ad eders egne Stier, da frygter jeg saare, at Vejen til Aarhus Bispestol bliver eder for trang."

Abbeden havde ikke flere Spørgsmaal at gjøre, men hans Ansigt røbede, at der var Splid i hans Indre, og da Erkebispen forlod Klosteret, var Arnfast en Bold for modstridende Tanker. Senere bleve de mørke Stemninger, der ofte havde pint ham, daglige Gjæster. Den personlige Ansvarsfølelse for Kongens Død blev mere levende, og hver Gang Abbeden søgte at frigjøre sig, dragende friere Aande i den Betragtning, at Værket fuldbyrdedes i Følge et Kald fra Himlen, var Tvivlen straks til Rede med sine Modgrunde. Da kom al Tid frem i hans Tanker det ræddelige Syn af Kongen hin Aften, han vaandede sig i Dødskval; det holdt ham fast som i en Skruestik, ubønhørligt fremstillende sig til Beskuelse, bestandig maatte han gaa rundt i samme Tankering som i en Heksedans, saalænge Heksenes Mester gled sin Fiolin. Og alt dette skulde han lide, uden at Magtens Sødme blev ham til Del.

Da henvendte han sig i sin Vaande til Munken Mikael og bad ham række sig en Vennehaand for ikke at gaa under i Malstrømmen; men Mikael evnede ikke med al sin Mildhed og aandelige Overlegenhed at bringe

de vilde Strømhvirvler til Ro — Abbeden maatte synke og gaa under.

Saa skete det en Vinteraften i Begyndelsen af Aaret 1263, at Cellen blev Abbed Arnfast for trang, og han søgte ud i Klosterhaven. Aftenen var lys, Maanen stod højt paa Himmelen, Stjærnerne straalede med tindrende Glans. Han forlod Haven og rettede sin Gang bort fra Klosteret uden Maal eller Med. Et tæt Snelag dækkede Jorden, og Gangen var besværlig, thi hist og her havde store Snedriver optaarnet sig; men Abbeden syntes at finde en Glæde i Hindringerne, det legemlige Besvær ved at overvinde dem gjorde ham fri for den sjælelige Byrde, som tyngede ham.

Han vandrede mod Syd, hvor Himmelen var klar, og Maanelyset glitrede over Sneen, saa Jordens hvide Dække blev til en Sølvmorskaabe, besat med Diamanter. Fra Nord begyndte imidlertid en skarp Vind at blæse, de stivnede Snekrystaller rullede hen ad Jorden i Kapløb, men Abbeden lagde ikke Mærke hverken til Vindens Skarphed eller til den Sneſky, som bredte sig ud over Himlen og vilde stænge Maanelyset ude. En Regn af fin Sne begyndte at falde, og Vinden fik travlt med at lære Sneflokkene en Runddands i Luften, mens den paa Jorden hvilende Sne sattes i Bevægelse i stedse stærkere Jag. —

Da standsede Abbeden og saa sig om. Himmel og

Jord lignede et eneste stort, taaget Snehav, som der hverken kunde ses Begyndelse eller Ende paa. Han tænkte paa den Fare, han udsatte sig for ved at være ude i sligt Snefog om Natten, og Gangen maatte rettes mod Klosteret snareste muligt. Abbeden traf Hætten dybere ned for Ansigtet og begyndte at arbejde sig fremad mod Vinden; men Snefoget tiltog i Styrke, de fine Sneflokke, haardgjorte af den bidende Frostvind, piskede ham i Ansigtet; det var næsten ikke muligt at aabne Øjnene, og han maatte gaa halvt i Blinde.

Men denne Kamp mod de vilde Naturmagter æggede Abbedens Kraft og huede ham vel; jo stærkere Stormen tog fat i hans Kappe med sønderflængende Attraa, hvinende om hans Hoved med ildevarslende Røster, der ligesom aandede opdæmmet Harme og Vildskab, des mere var han i sit Es, haanleende ad Naturens Rasen.

Bestandig skred han fremad, overvindende Modstanden; men i flere Timer fortsatte han sin Gang uden at øjne Klosteret eller nogen menneskelig Bolig. Da blev han dødtræt og begyndte at ængstes for at fare vild i den forrygende Snestorm. Han følte sig forladt og ensom, voldgiven Tilfældighedernes Spil, thi han havde ingen Anelse om, hvor han befandt sig. — Stormen skiftede Tonefald, tyktes Abbeden. Dens Hvin blev en vild Dødssang, hvori skurrende Mislyde blan-

dede sig, nu og da skar vaandefulde Klagesuk sig ind i Hvinene; han kjendte dem godt, de isnede til Hjærteroden og bragte Angst i hans Sjæl. Da udbrød han i et stønnende Raab:

„Herre, min Gud! Red mig fra den onde! Lad mig dø, om du vil det: men fri min Sjæl fra at forbrænde i den navnløse Kval, jeg lider! — — —"

Legemlig og sjælelig Mathed overvældede ham, og han maatte sætte sig ned i en Snedrive. Aa, det var dejligt at hvile! — Han følte sig søvnig og lænede sig tilbage for at blunde lidt og samle Styrke til fortsat Vandring. — Abbedens Øjenlaage faldt sammen, og han drømte, at han sad paa Aarhus Bispestol, mens Dronning Margrete, omgiven af Riddere, Klerke og Munke, bøjede sig for ham. Han smilte og drømte videre. — Herlige, sollyse Landskaber viste sig for hans indre, dvalelagte Sans, et sødt legemligt Velvære, en forunderlig Sjælens Hvile var over ham — og han drømte bestandig videre. — —

Sneflokkene bredte sig over Munkekappen og skjulte den, et smukt Tæppe, broderet i alle Regnbuens Farver, rulledes ned for Abbedens Bevidsthedsliv, og han gik ind i det tilslørede Land, som Støvøjet kun glimtevis har set, og hvor hen fordømmende Menneskedom over død Mand ej kan naa, men bliver Hovmods grelle Udslag. — — —

Nogle Dage efter fandt man Abbedens Lig; et ubestemmeligt Smil laa endnu over dets Ansigt. —

Munken Mikael valgtes til Arnfasts Eftermand.

De sidste ti Aar af Jakob Erlandsøns Liv skal ikke her omhandles; men dog bør siges, at han til sin Død, der indtraf i Aaret 1274, holdt Kampfanen højt. Om han end til sine Tider følte sig træt og ønskede at fjæle sig i et Kloster for at ende sine Dage i Fred, saa turde han dog ikke give efter for denne Trang; thi Nidkjærheden for Kirken brændte endnu i ham med usvækket Kraft.

At den gamle Erkebisp, der havde levet et Landflygtighedens Liv i Skuffelse, stemtes til Mildhed og Forsonlighed før sin Død synes at fremlyse baade af hans Breve og af det Forlig, han sluttede med Kong Erik ved Pave Gregors Medvirkning. Efter Forliget rejste Erkebispen fra Rom for at leve med Fred i sit Fædreland; men han naaede kun til Rygen, hvor han døde. Hans Lig førtes til Lund og jordedes forved Højalteret i Graabrødre Kirke.

Ebbe Genvæth og Fru Karen levede et stille og lykkeligt Liv paa Øborg. Ridderen følte ingen Trang

til at gribe ind i Tidens endeløse Strid; den havde givet ham bitre, dyrekjøbte Erfaringer, og han længtes ikke efter at øge dem.

Truid Pedersøn og Fru Anna besøgte ofte Øborg, men ellers var Tolægaard deres sædvanlige Opholdssted. Den mørke Skygge, som Faderens vanærende Død lagde over Truids Sind, øvede sin Indflydelse i lang Tid; men lidt efter lidt lykkedes det dog Fru Anna med kjærlig Udholdenhed at sejre over Ridderens tungsindige Grublen, saa han atter begyndte at se Fremtidens lyse Haab glimte gjennem Taagen. — Fru Vibekke henlevede sin sidste Tid paa Tolægaard; den gamle, milde Kvinde blev et Vidne om, at Kjærlighed er stærkere end Spliden i Tilværelsen og kan bringe Livets dybeste Grundtoner i Samklang.

I Vaaren 1265 gjæstedes Tolægaard af Klaus Turesøn og Fru Jutta. Gjensynets Glæde var stor for alle, og de mørke Skygger maatte vige for sollyse Ansigter.

„Naar jeg undtager den Gang, da en vis Jomfru bejlede til min statelige Person, saa er denne Dag den lykkeligste i mit Liv," sagde Ridder Klaus.

Fru Jutta truede smilende ad sin Husbond.

„I er nu som al Tid før den samme glade, lykkelige Klaus," udbrød Truid.

„Jeg har og Grund dertil," svarede Ridderen.

„En bold Ridder og hans Hustru ere mine Hjærtens Venner; dertil har jeg en fager og mild lille Frue, selv om hun nu og da gjør mig det broget nok. Mener jeg tillige, at man maa lægge Bind paa at eje et lyst Smil og et muntert Ord, saasom der i denne Verden er mere end nok af mørke Miner og vaade Øjne. Hvad siger I, Fru Bibekke?"

„Nu! I har Ret deri, at sand Glæde er en herlig Gjæst, som skal bydes velkommen," svarede den tiltalte; „men ej bør det glemmes, at Glæde skifter med Sorg, ligervis som Solskin og Regn veksle for at bringe Frugtbarhed. Vær vis derpaa, at af Taaresæd vokser mangen skjøn Frugt."

„For Kvinder skal det være en gængs Tidkort at saa med Taarer," mente Klaus.

„Mænd have og Brug for slig Tidkort, saasom jeg kjender en vis Ridder, der fik vaade Øjne, fordi Truid Pedersøn sagdes at være død," tilføjede Fru Jutta. „Det er da ilde at synes haard som Sten i sine Ord, naar man har et ædelt og varmt Hjærte."

„Tykkes min snilde Hustru det?" lo Klaus. „Ja, saa tør jeg ej sige imod; thi I har al Tid Ret; men dog mener jeg, at en grædende Mand er et saare ulysteligt Syn.

„Utækkeligere er dog en taareløs Kvinde," sagde Truid.

„Lad os overlade dette Spørgsmaal til Besvarelse af vor Ven, Abbed Mikael, som vi nu ret snart have i vor Midte," udbrød Fru Anna, idet hun saa ud af det aabne Vindue.

Abbeden traadte ind, og Samtalen fortsattes med livlig Ordveksel. Tilsidst gjorde man Tankerejser i Mindernes store Rige, hvor saa mange Haab gik til Grunde, medens andre opfyldtes; Ungdomsdrøm og Manddomsid drøftedes, mens et broget Skue af Oplevelser droge forbi Vennernes indre Syn. Da sagde Mikael:

„Det er lifligt for Venner at mødes, thi da bliver det svundne nærværende og opleves paany i Mindet. Lifligst er det dog at tale om Haabet, der ej alene er vor trofaste Følgesvend, naar vor Hu staar til ædelt Virke, men ogsaa forynger sig selv, indtil det slaar Rod i Evigheden. Og som Haabet folder sig ud, mister Spliden i Tilværelsen sin Braad. Vi skjønne, at intet af det, som har Evighedsnatur, kan gaa til Grunde, men skal ende i en Forsoningens Samklang, og da bliver Kjærlighed Grundstrømmen i vore Hjærter. Gud og hans Helgene give, at dette maa times os!"

Trykfejl.

Side	4,	8.	Linie	fraoven: Folkeſlag, læs Folkelag.
—	5,	7.	—	— de, læs det.
—	5,	11.	—	franeden: Ungerſvendens, l. Ungerſvendes.
—	9,	2.	—	— hardt, læs hart.
—	18,	8.	—	— ſtænkte, læs ſtængte.
—	29,	8.	—	— fyrrige, læs fyrige.
—	30,	4.	—	fraoven: i, læs J.
—	72,	5.	—	franeden: Havde J, læs Havde J ej.
—	73,	3.	—	fraoven: hvidſkede, læs hviſkede.
—	106,	13.	—	franeden: Tankeſkiftning, l. Tankeſlifting.
—	131,	14.	—	fraoven: Ban, læs Band.
—	142,	8.	—	— Kronningen, læs Kroningen.
—	215,	8.	—	franeden: aandedede, læs aandede.
—	228,	7.	—	— Sværtid, læs Sværdtid.
—	228,	4.	—	— vilde, læs ville.
—	243,	11.	—	— Mus, læs Mur.
—	293,	6.	—	— end havde, læs end han havde.
—	298,	4.	—	fraoven: ſaarede, læs ſaaredes.